

Leppävirran kunta
Puh. (017) 570 911
PL 4, 79101 Leppävirta
www.leppavirta.fi

TASEKIRJA TILINPÄÄTÖS 2017

Kunnanvaltuusto 11.6.2018

**ICE
CAVE**

LUOLAJÄÄNVEISTON
MM-KILPAILUT
2017
18.2. Leppävirta

**Valoa ja Virtaa
Leppävirralla**

Sisällysluettelo

1. TOIMINTAKERTOMUS.....	1
1.1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	1
1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus	1
1.1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	3
1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys.....	7
1.1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	16
1.1.5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	20
1.1.6 Kunnan henkilöstö	20
1.1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	21
1.1.8 Ympäristötekijät	22
1.2 SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	23
1.3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	25
1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	25
1.3.2 Toiminnan rahoitus	28
1.4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	31
1.5 KOKONAISTULOT JA -MENOT	34
1.6 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	35
1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä.....	35
1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus	35
1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	36
1.6.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	36
1.6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	36
1.6.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.....	36
1.7 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET	42
1.7.1 Asiaa koskeva sääntely	42
1.7.2 Tilikauden tuloksen käsittely.....	42
2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	45
2.1 SEURANTAA KOSKEVA SÄÄNTELY	45
2.2 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN.....	46
2.3 MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN	49
2.4 KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN	50
2.4.1 Kuntastrategian hankkeiden aikataulutus.....	50
2.4.2 Kuntastrategian painopistealueet vuonna 2017	51
2.4.3 Koko suunnitelmakauden 2014 – 2017 aikana ajankohtaiset hankkeet	51
2.4.4 Kuntastrategian painopistealueet 2017 ja toteuma 31.12.2017	52
KÄYTTÖTALOUSOSAN ESITTÄMISKAAVIO: TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET JA SITOVUUSTASOT.....	57
HALLINNONALAKOHTAISET TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET	59
TOIMIELIN: 10 KUNNANHALLITUS.....	59
Tulosalue: 101 Yleishallinto talous ja toimistopalvelut	62
Tulosalue: 110 Elinkeinoitoimi.....	66
TOIMIELIN: 13 KUNNANHALLITUKSEN YLEISJAOSTO	72
Tulosalue: 131 Henkilöstöhallinto ja – palvelut	72
TOIMIELIN: 15 TARKASTUSLAUTAKUNTA	76
Tulosalue: 150 Tilintarkastus.....	76
TOIMIELIN: 16 KESKUSVAALILAUTAKUNTA.....	77
Tulosalue: 160 Vaalit.....	77
TOIMIELIN: 20 PERUSTURVALAUTAKUNTA.....	78
Tulosalue: 211 Johtamisen tukipalvelut	79
Tulosalue: 221 Sosiaalihuollon palvelut	81
Vastuualue: 2202 Sosiaali- ja perhetyö	82
Vastuualue: 2203 Varhaiskasvatus	85
Vastuualue: 2311 Vajaakuntoisten palvelut.....	88
Vastuualue: 2503 Hoivapalvelut	90
TOIMIELIN: 20 PERUSTURVALAUTAKUNTA	94
Tulosalue: 241 Terveys- ja sairaanhoitopalvelut.....	94
Vastuualue: 2402 Terveyspalvelut.....	94
Vastuualue: 2601 Sairaanhoitopalvelut	97
TOIMIELIN: 30 KOULULAUTAKUNTA.....	98

<i>Tulosalue: 311 Koulutoimi</i>	98
TOIMIELIN: 40 KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA	103
<i>Tulosalue: 471 Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut</i>	103
<i>Vastuualue: 4711 Kulttuuri- ja vapaa-aikahallinto</i>	103
<i>Vastuualue: 4713 Kulttuuripalvelut</i>	106
<i>Vastuualue: 4750 Kirjasto- ja tietopalvelut</i>	108
<i>Vastuualue: 4803 Nuorisotoimi</i>	111
<i>Vastuualue: 4853 Liikuntapaikat</i>	114
TOIMIELIN: 50 TEKNINEN LAUTAKUNTA	116
<i>Tulosalue: 511 Tekninen toimi</i>	120
<i>Vastuualue: 5100 Hallinto, 5115 ostopalvelut</i>	120
<i>Vastuualue: 5201 Maankäyttö- ja mittauspalvelut</i>	123
<i>Vastuualue: 5301 Kunnallistekniset palvelut</i>	126
<i>Vastuualue: 5401 Tilapalvelut</i>	129
<i>Vastuualue: 5402 Ateriat- ja siivouspalvelut</i>	132
<i>Tulosalue: 590 Rakennusvalvonta</i>	135
<i>Tulosalue: 900 Vesi- ja viemärlaitos</i>	138
TOIMIELIN: 65 KESKI-SAVON YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	142
<i>Tulosalue: 650 Ympäristötoimi</i>	142
2.4.1 <i>Tuloslaskelmaosan toteutuminen</i>	147
2.4.2 <i>Investointien toteutuminen vuonna 2017</i>	151
2.4.3 <i>Rahoitusosan toteutuminen</i>	159
2.4.4 <i>Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta (1000 €)</i>	160
3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	165
3.1 TILINPÄÄTÖSLASKELMIA KOSKEVAT SÄÄNNÖKSET JA OHJEET	165
3.2 TULOSLASKELMA	165
3.3 RAHOITUSLASKELMA	166
3.4 TASE	167
3.5 KONSERNILASKELMAT	169
4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	175
4.1 KUNNAN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	175
4.2 KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	176
4.3 TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	178
4.4 TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	181
4.4.1 <i>Taseen vastaavia koskevat liitetiedot</i>	181
4.4.2 <i>Taseen vastattavia koskevat liitetiedot</i>	183
4.5 VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	185
4.6 HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA KOSKEVAT LIITETIEDOT	187
5. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET	191
5.1. LASKENNALLISESTI ERIYTETYN VESIHUOLTOLAITOKSEN TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	191
KIRJANPIDOLLISESTI ERIYTETYN VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMA	194
KIRJANPIDOLLISESTI ERIYTETYN VESIHUOLTOLAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA	195
KIRJANPIDOLLISESTI ERIYTETYN VESIHUOLTOLAITOKSEN TASELASKELMA	196
6. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	199
7. TILINPÄÄTÖSTÄ VARMENTAVAT ASIAKIRJAT	203
8. TILINPÄÄTÖKSEEN TILINTARKASTUKSEN YHTEYDESSÄ TEHDYT KORJAUKSET	207

1. Toimintakertomus

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Syksyllä 2016 talousarviota laadittaessa näkymät talouden kehityksestä olivat synkät. Valtionvarainministeriön ja kuntaliiton arviot verotulojen ja valtionosuuksien muutoksesta ennakoivat 1,6 miljoonan euron tulojen menetyksiä kunnallemme. Ilmassa ei ollut edes orastavan talouskasvun merkkejä. Talousarvion laadintaa helpotti merkittävästi työmarkkinaosapuolien solmima kilpailukyky sopimus. Palkkakustannusten jäädyttäminen ja kolmen työpäivän lisääminen paransivat työsuoritteen ja -kustannusten suhdetta.

Kilpailukyky sopimuksen vaikutusten arviointi kuntatasolla näyttää jälkitarkastelun valossa olleen vaikeaa. Pintapuolisen tarkastelun perusteella näyttää siltä, että vaikutus on ollut myönteisempi kuin osattiin ennustaa. Onneksemme myös yleisen talouskehityksen ennustaminen oli varovaisempaa kuin mihin käytännössä päädyttiin. Suomen pankin ennusteen mukaan kansantaloutemme kasvoi hieman yli 3 prosenttia vuonna 2017. Kasvu nojasi pankin mukaan vientiin ja investointiin. Kasvu heijastui myönteisesti sekä työllisyys- että verotulokehitykseen.

Itsenäisyytemme 100-vuotisjuhlavuotta juhliittiin Leppävirralla monin eri tilaisuuksin. Minulle kaikkein mielenpainuvinta olivat juhlavuoden kunniaksi tehdyt syntymäpäivävierailut sotiemme veteraanien luona. On ollut suuria kunnia ja etuoikeus kohdata kasvokkain nämä jo iäkkäät kunniakansalaisemme juhlavuoden merkeissä.

Juhlavuoden päätapahtumana voi pitää syyskuussa järjestettyä maaseutuparlamenttia. Tämä ensimmäistä kertaa järjestetty tapahtuma keräsi Leppävirralla yhteensä noin 3000 maaseudun kehittäjää eripuolilta Suomea. Tapahtuma oli erittäin onnistunut. Saimme runsaasti myönteistä palautetta sekä Vokkolan alueen monipuolisista ja toimivista palveluista, muuntojoustavista tiloista että tapahtuman onnistuneista järjestelyistä.

Elämme Leppävirralla parhaillaan palvelurakentamiseen kohdistuvaa investointibuumia. Sen johdosta sekä vanhus- että koulupalvelujen rakennuskanta uudistuu merkittävästi. Palveluiden käyttäjät saavat vuosikymmeniksi toimivat ja nykyaikaiset tilat käyttöönsä. Erityisen myönteinen asia kunnan kannalta on myös se, että toimitilarakentajina toimivat kunnan lisäksi sekä yksityisen että kolmannen sektorin toimijat. Kiinteistöihin liittyvä taloudellinen riski jakautuu näin laajemmalle.

Sote- ja maakuntauudistuksen myötä kuntatalouden rahavirrat tulevat pienenemään merkittävästi. Leppävirrankin osalta ennusteiden mukaan kolmannekseen nykyisestä tasosta. Tässä tilanteessa on erityisen tärkeää huolehtia kunnan talouden tasapainosta. Velkamäärän moninkertaistuessa yhä merkittävämpi osa käyttötalouden menoista tulee jatkossa kohdistumaan korkomenoihin ja lainojen lyhennyksiin. Tämä tulee vaikeuttamaan taloudellisen tasapainon löytämistä jo lähitulevaisuudessa. Tulevaisuudessa myös investoiminen koulutuksen, elinvoiman edistämisen ja elinkeinojen kehittämisen edellyttämiin kohteisiin tulee olemaan aikaisempaa huomattavasti vaikeampaa.

Juuri nyt on kyettävä tekemään toimenpiteitä taseen keventämiseksi. Leppävirralla on oltava myös tulevaisuudessa olla kykyä kehittää niin kunnan palveluinfrastruktuuria kuin elinvoimaa ja elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä edistäviä rakenteitakin.

Pitkäjänteinen ja vastuullinen taloudenhoito huomioi myös tulevaisuuden tarpeet. Emme voi syödä vastuuttomasti lastemme eväitä jo nyt. Tulevaisuuteen valmistautumista osassa Pohjois-Savon kunnista tehdään oikea-aikaisesti juuri nyt minimoimalla sote-kiinteistöihin liittyviä riskejä. Aihetta ei voi sivuttaa myöskään Leppävirralla.

Taloudellisesti vuosi 2017 oli ennakoitua parempi. Kunnan vertailukelpoinen tulos oli positiivi-

nen. Selittävinä tekijöinä voidaan pitää kilpailukyky sopimuksen aikaansaamaa palkkakulujen keventymistä ja lisääntyntä työsuoritteiden määrää, yleisen talouskehityksen myötä arvioitua paremmaksi nousutta verotulokertymää, arvioitua parempaa rahoitustuottojen määrää, ennakoitua alhaisempaa rahoituskulujen kertymää sekä merkittävästi alentunutta sairauspoissaolojen määrää.

Kokonaisuutena investointimenot vuonna 2017 olivat noin 10 miljoonaa euroa. Suurimmat rakennushankkeet olivat palvelukoti Virrankodin ja kirkonkylän uuden alakoulun rakennukset. Molemmat valmistuvat 2018. Alakoulu toteutetaan leasinginhankkeena.

Henkilöstön osalta aikaisempien vuosien kohonneet ja korkealle tasolle nousseet sairauspoissaolomäärät kääntyivät selkeään laskuun. Sairauspoissaolot alenivat keskimäärin 3,5 päivää/työntekijä. Olemme nyt lähellä kuntien keskiarvoa.

Kunnan työterveyspalvelut tuotettiin ensimmäistä vuotta Terveyspalvelu Verson toimesta. Toiminnan painopistettä on pyritty muuttamaan aikaisempaa enemmän ennaltaehkäisevään suuntaan. Ensimmäisen toimintavuoden perusteella linjaukset vaikuttavat oikeilta ja terveys-hyödyllä mitattuna onnistuneilta. Tulevaisuus näyttää onko muutos luonteeltaan pysyvää.

Sopivasti juuri viime viikolla julkaistiin tulos ihmisten onnellisuudesta eri kunnissa. Leppävirralla ihmiset olivat mitatusti kohtuullisen onnellisia. Neljänneksi onnellisimpia koko maakunnassa. Tuloksesta on syytä olla tyytyväinen. Selvitys ei perustunut ainoastaan ihmisten kokemaan onnellisuuden tunteeseen, vaan mitattaviin ja tilastoituihin asioihin. Mittareina käytettiin kunnan alle 6-vuotiaiden ja yli 64-vuotiaiden määrää, äänestysintoa, rikosten määrää, veroäyriä, työtömyysastetta ja avioerojen määrää.

Esitän menneestä vuodesta koko kunnan henkilöstölle vilpittömät kiitokseni! Hyvä toiminnallinen ja taloudellinen tulos on asiansaosaavan ja motivoituneen henkilöstön ansiota. Lämmin kiitos myös työnsä aloittaneille luottamushenkilöille menneestä vuodesta.

Matti Raatikainen
kunnanjohtaja

1.1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kunnanvaltuuston, -hallituksen ja lautakuntien jäsenet ja varajäsenet 1.6.2017 alkaen

KUNNANVALTUUSTO

Aholainen Anne	SDP	Pelkonen Juha	Kesk.
Hahtala Mia	SDP	Pelkonen Risto	Kesk.
Havukainen Heikki H.	Kesk.	Pesonen Markku	PS
Havukainen Heikki S	Kesk.	Pienimäki Veli-Pekka	SIT.
Heinonen Seppo	SDP	Piiparinen Auli	Kesk.
Hynninen Erkki	SDP	Pitkänen Henna	Vas.
Kanniainen Aino	Kesk	Pitkänen Veikko	SDP
Kilpeläinen Juha	Kesk	Ronni Hannu	PS
Konttinen Timo	Kesk	Roponen Lauri	Kesk.
Korhonen Kaisa	Vas.	Roponen Heikki	Kesk.
Kosunen Kirsi	SDP	Räsänen Noora	Kesk.
Laatikainen Mervi	KD	Suihkonen Maarit	Kesk.
Laitinen Antti	SDP	Thitz Ari	Kesk.
Mustonen Marjo-Nina	Kesk.	Torvinen Petri	SDP
Nissinen Eija	KD	Vehviläinen Tiina	Vas.
Nousiainen Tiina	Kesk.	Voutilainen Harri	SIT.
Nykänen Pekka	Kok.	Voutilainen Tuomas	SDP
Ollikainen Reijo	Kesk.		

KUNNANVALTUUSTO

Puheenjohtaja: Pekka Nykänen

1. varapuheenjohtaja: Juha Kilpeläinen

2. varapuheenjohtaja: Mia Hahtala

KUNNANHALLITUS

Puheenjohtaja: Aino Kanniainen, Timola (Auli Piiparinen, Kurjala)

varapuheenjohtaja: Lauri Roponen, Kotalahti (Risto Pelkonen, Puponmäki)

2. varapuheenjohtaja: Kaisa Korhonen, Timola (Reima Rouvinen, Timola)

Anne Aholainen, Paukarlahti (Kirsi Kosunen, Timola)

Heikki H. Havukainen, Mustinmäki (Juha Pelkonen, Konnuslahti)

Seppo Heinonen, Kirkonkylä (Petri Torvinen, Kirkonkylä)

Marjo-Nina Mustonen, Kirkonkylä (Noora Räsänen, Kurjala)

Markku Pesonen, Sorsakoski (Mervi Laatikainen, Kirkonkylä)

Veli-Pekka Pienimäki, Kirkonkylä (Sirpa Kinnunen, Kirkonkylä)

Esittelijä: kunnanjohtaja Matti Raatikainen

Pöytäkirjanpitäjä: kunnansihteeri Anssi Nykänen

KUNNANHALLITUKSEN YLEISJAOSTO

Puheenjohtaja: Seppo Heinonen, Kirkonkylä (Anne Aholainen, Paukarlahti)

Varapuheenjohtaja: Sirpa Kinnunen, Kirkonkylä (Veli-Pekka Pienimäki, Kirkonkylä)

Marjo-Nina Mustonen, Kirkonkylä (Noora Räsänen, Kurjala)

Esittelijä ja pöytäkirjanpitäjä: henkilöstöpäällikkö Jesse Malinen

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Puheenjohtaja: Heikki Ropponen, Kirkkonylä (Reijo Ollikainen, Kirkkonylä)

Varapuheenjohtaja: Timo Konttinen, Konnuslahti (Päivi Räisänen, Mustinmäki)

Pekka Leskinen, Timola (Eki Kaulamo, Kirkkonylä)

Marja-Leena Markkanen, Sorsakoski (Pertti Hyvärinen, Kirkkonylä)

Henna Pitkänen, Kirkkonylä (Raili Miettinen, Oravikoski)

Pöytäkirjanpitäjä: arkistonhoitaja Marjo-Riikka Salo

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Puheenjohtaja: Timo Paasonen, Kirkkonylä

Varapuheenjohtaja: Raimo Pitkänen, Kirkkonylä

Jäsenet:

Marja-Liisa Konttinen, Paukarihti

Rauni Lamberg, Kirkkonylä

Juuso Vitikainen, Riihiranta

Varajäsenet:

1. Tuomo Räisänen

2. Laura Kansanen

3. Päivi Huttunen

4. Matti Kansanen

5. Eeva Volotinen

PERUSTURVALAUTAKUNTA

Puheenjohtaja: Juha Pelkonen, Konnuslahti (Markus Harald, Kirkkonylä)

Varapuheenjohtaja: Leena Kaulamo, Kirkkonylä (Sari Jumppanen, Kirkkonylä)

Mirja Kupiainen, Niinimäki (Leena Kauhanen, Kirkkonylä)

Tuomo Luostarinen, Kirkkonylä (Antti Laitinen, Kirkkonylä)

Eija Nissinen, Kotalahti (Arja Puhakka, Kirkkonylä)

Reijo Ollikainen, Kirkkonylä (Pentti Kervinen, Kirkkonylä)

Seija Ollikainen, Mustinmäki (Maarit Suihkonen, Kirkkonylä)

Heidi Pöntinen, Kirkkonylä (Jaana Nissinen, Kirkkonylä)

Hannu Suhonen, Oravikoski (Aki Huovinen, Kirkkonylä)

Kunnanhallituksen edustaja: Anne Aholainen (Seppo Heinonen)

Esittelijä: perusturvajohtaja Paula Tiihonen

Pöytäkirjanpitäjä: perusturvajohtaja Paula Tiihonen

KOULULAUTAKUNTA

Puheenjohtaja: Kirsi Kosunen, Timola (Heidi Pöntinen, Kirkkonylä)

Varapuheenjohtaja: Auli Piiparinen, Kurjala (Noora Räsänen, Kurjala)

Markus Harald Kirkkonylä (Jarkko Rissanen, Kotalahti)

Jani Kärkkäinen, Konnuslahti (Sanna Nissinen, Kurjala)

Leena Kauhanen, Kirkkonylä (Henna Tiitinen, Nääänmaa)

Antti Laitinen, Kirkkonylä (Kari Tossavainen, Kirkkonylä)

Rauni Lamberg, Kirkkonylä (Hannu Ronni, Kirkkonylä)

Kari Raninen, Paukarihti (Pekka Leskinen, Timola)

Katja Turkia, Sorsakoski (Sami-Pekka Harjunpää, Kirkkonylä)

Kunnanhallituksen edustaja: Kaisa Korhonen (Heikki H. Havukainen)

Esittelijä ja pöytäkirjanpitäjä: sivistystoimenjohtaja Sari Ihalainen

KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA

Puheenjohtaja: Tiina Nousiainen, Konnuslahti (Markku Kröger, Paukarlahti)

Varapuheenjohtaja: Markku Vuori, Oravikoski (Veikko Kastinen, Kirkkonylä)

Sanna Hartikainen, Kirkkonylä (Mirja Kupiainen, Niinimäki)

Minna Kaulamo, Kirkkonylä (Laura Kansanen, Kirkkonylä)

Mervi Laatikainen, Kirkkonylä (Esa Jäntti, Kirkkonylä)

Juho Rissanen, Kirkkonylä (Kare Karvonen, Kirkkonylä)

Reima Rouvinen, Timola (Katja Turkia, Sorsakoski)

Maarit Suihkonen, Kirkkonylä (Seija Ollikainen, Mustinmäki)

Kari Tossavainen, Kirkkonylä (Jaana Nissinen, Kirkkonylä)

Kunnanhallituksen edustaja: Lauri Roponen (Juha Pelkonen)

Esittelijä ja pöytäkirjanpitäjä: kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja Ann-Mari Karvinen

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Puheenjohtaja: Heikki S. Havukainen, Riihiranta (Tiina Nousiainen, Konnuslahti)

Varapuheenjohtaja: Risto Pelkonen, Puponmäki (Ari Thitz, Konnuslahti)

Leena Kaulamo, Kirkkonylä (Aki Kaulamo, Kirkkonylä)

Ari Koponen, Paukarlahti (Juha Kumpulainen, Sorsakoski)

Pirjo Korhonen, Konnuslahti (Leena Kauhanen, Kirkkonylä)

Henna Tiitinen, Näädanmaa (Maarit Suihkonen, Kirkkonylä)

Petri Torvinen, Kirkkonylä (Marja-Leena Markkanen, Sorsakoski)

Tiina Vehviläinen, Sorsakoski (Hannu Suhonen, Oravikoski)

Tuomas Voutilainen, Kirkkonylä (Raimo Pitkänen, Kirkkonylä)

Kunnanhallituksen edustaja: Veli-Pekka Pienimäki (Marjo-Nina Mustonen)

Esittelijä ja pöytäkirjanpitäjä: tekninen johtaja Virve Wright

TIEJAOSTO

Puheenjohtaja: Ari Thitz, Konnuslahti (Veli-Matti Rantama, Kirkkonylä)

Varapuheenjohtaja: Marja-Leena Markkanen, Sorsakoski (Erkki Hynninen, Kirkkonylä)

Eija Nissinen, Kotalahti (Mervi Laatikainen, Kirkkonylä)

Esittelijä ja pöytäkirjanpitäjä: metsätalousinsinööri Heikki Soininen

RAKENNUSVALVONTAJAOSTO

Puheenjohtaja: Risto Pelkonen, Puponmäki (Ari Thitz, Konnuslahti)

Varapuheenjohtaja: Raimo Pitkänen, Kirkkonylä (Reijo Arovaara, Sorsakoski)

Leena Kaulamo, Kirkkonylä (Pirjo Korhonen, Konnuslahti)

Esittelijä ja pöytäkirjanpitäjä: rakennustarkastaja Jouko Koponen

KESKI-SAVON YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Heinäveden kunta

Osmo Puustinen (Jaana Virnes)

2. varapj Tiina Luostarinen (Lassi Asikainen)

Joroisten kunta

Mari Lahti (Mari Huupponen)

Juha Suomalainen (Timo Kaukonen)

Leppävirran kunta

1. varapj Markku Kröger (Noora Räsänen)

Virpi Ettanen (Marja-Leena Markkanen)

Pieksämäen kaupunki

puheenjohtaja Matti Kauhanen (Leena Suhonen)

Mauri Kietäväinen (Päivi Kovanen)

Inka Karjalainen (Tiia Leikas)

Varkauden kaupunki

Pauli Turunen (Juha Soininen)

Olavi Martikainen (Sirkka Suur-Askola)

Laura Huikko (Elli Järvinen)

Kunnanhallituksen edustaja: Heikki H. Havukainen (Risto Pelkonen)

Esittelijä: ympäristöpäällikkö Eila Kainulainen

Pöytäkirjanpitäjä: terveystalvovannon johtaja, ELL Merja Voutilainen

1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Yleinen taloudellinen kehitys (Lähde: Tilastokeskus, Kansantalouden tilinpito, VM:n Taloudellinen katsaus talvi 2017):

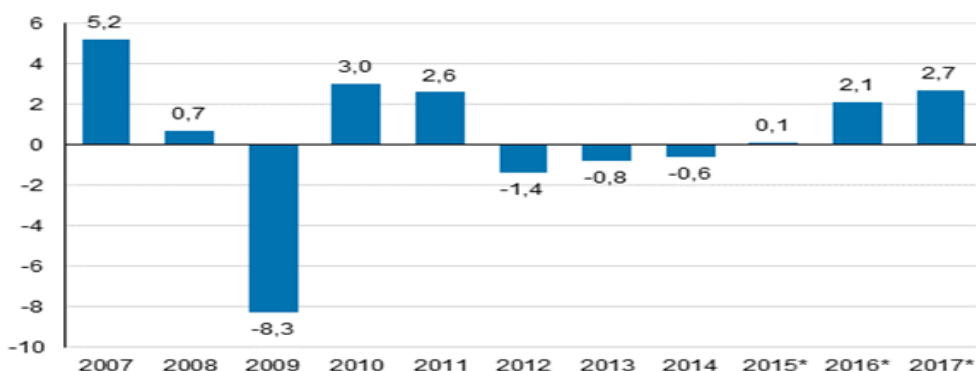
Suomen bkt kasvoi ennusteiden mukaan 2,7 prosenttia vuonna 2017. Kasvu hidastuu 2,4 %:iin v. 2018 ja 1,9 %:iin vuonna 2019. Kansantalouden tuotantoa kuvaava bruttokansantuote oli viime vuonna 224 miljardia euroa. Kansantalouden tuloja kuvaava kansantulo kasvoi reaalisesti 3,4 prosenttia. EU-alueen BKT kasvoi 1,8 % vuonna 2016. Vuonna 2017 kasvu oli 2,3 % ja vuosille 2018-2019 ennakoitaan 2,5 % vuotuista kasvua.

Kansantalouden kysyntä kasvoi viime vuonna 3,6 prosenttia. Kysyntää kasvattivat erityisesti investointien sekä viennin lisääntyminen. Investoinnit olivat 6,3 prosenttia suuremmat kuin vuotta aiemmin. Yksityisen kulutuksen volyymi kasvoi 1,6 prosenttia, julkinen kulutus lisääntyi 1,3 prosenttia. Viennin volyymi kasvoi 7,8 prosenttia ja tuonnin volyymi 3,5 prosenttia.

Kotitalouksien oikaistu reaalitulo kasvoi 1,3 prosenttia. Siihen luetaan mukaan myös hyvinvointipalvelut eli julkisyhteisöjen ja järjestöjen kotitalouksien hyväksi tuottamat yksilölliset palvelut kuten koulutus-, terveys- ja sosiaalipalvelut. Palkkatulot kasvoivat nimellisesti 2,6 prosenttia. Sosiaalietuudet kasvoivat 0,3 prosenttia. Muun muassa työeläkkeelle siirtyvien lukumäärä pieneni hieman.

Yritysten varsinaisen toiminnan voittoja kuvaava toimintaylijäämä kasvoi peräti 17,5 prosenttia. Yritysten voittoja ennen verojen ja osinkojen maksua kuvaava yrittäjätulo kasvoi 10 prosenttia. Yritysten arvioidaan maksaneen osinkoja noin 6 prosenttia vähemmän ja välittömiä veroja 27 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Yritysten rahoitusasema oli 8 miljardia euroa ylijäämäinen.

Kotitalouksien maksamat välittömät verot kasvoivat 0,8 prosenttia. Kulutusmenot kasvoivat nimellisesti 2,6 prosenttia. Investoinnit, lähinnä asuntoihin, lisääntyivät 8,9 prosenttia.

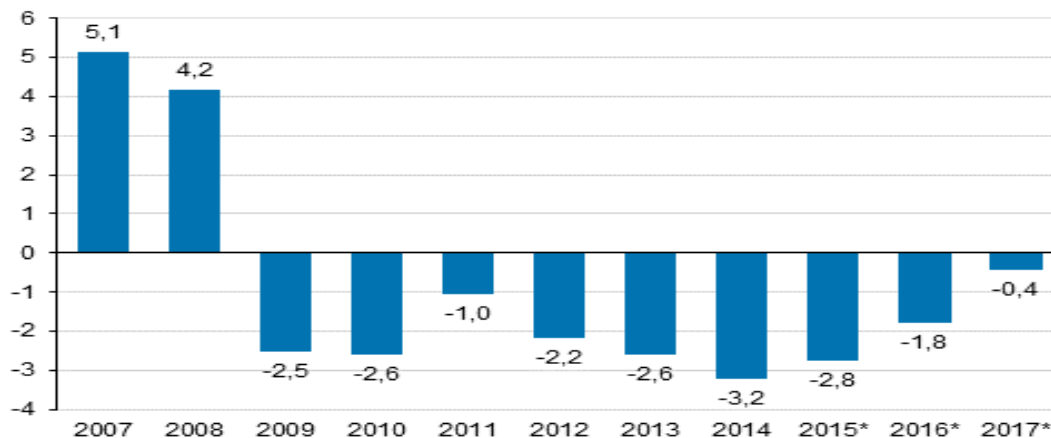

Lähde: Kansantalouden Tilinpito, Tilastokeskus 16.3.2018 BKT:n volyymin vuosimuutos Suomessa

Yhdysvaltalainen luottoluokitusyhtiö Fitch: n Suomen pitkäaikaisten valtionlainojen luottoluokitus putosi parhaasta mahdollisesta AAA-luokituksesta AA+: aan 11.3.2016. Standard ja Poor` s pudotti luottoluokitusta jo 2014 syksyllä AA+: aan. Moody` s pudotti luottoluokituksen AA1: een kesäkuun alussa 2016.

Julkisyhteisöjen rahoitusasema eli nettoluotonanto oli yhdeksättä vuotta peräkkäin alijäämäinen, miljardi euroa. Edellisenä vuonna alijäämä oli 3,9 miljardia euroa. Alijäämä oli 0,4 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen. Tämä alittaa EU:ssa päätetyn 3 prosentin viitearvon ja

vakaus- ja kasvusopimuksen velvoite siltä osin täyttyy. Julkisyhteisöjen velka on 61,4 % BKT:sta. EU:n sopimusvelvoite ei tältä osin täyty. Julkisen velan tulisi olla alle 60 % BKT:sta.

Lähde: Kansantalouden Tilinpito, Tilastokeskus 16.3.2018: Julkisyhteisöjen ylijäämä / alijäämä suhteessa bruttokansantuotteeseen, prosenttia

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017/Q4
Julkisyhteisöt yht.	88,20	95,50	107,70	114,80	123,70	133,20	136,00	137,30
Valtionhallinto	80,00	88,00	96,00	101,20	107,40	113,30	115,80	117,00
Paikallishallinto	12,00	12,70	14,30	16,20	17,70	18,70	19,60	19,80
Sosiaaliturvarahastot	0,00	0,00	1,90	1,90	2,20	3,10	2,30	2,80

Lähde: Lähde: Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain, Tilastokeskus

Työ- ja elinkeinotoimistoissa oli joulukuun lopussa yhteensä 295 500 työtöntä työnhakijaa. Se on 62 600 vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Työttömien työnhakijoiden määrä lisääntyi edellisestä kuusta 24 200:lla. Työttömyyden kasvu joulukuussa on jokavuotinen ilmiö, joka johtuu eräiden ammatillisten koulujen päättymisestä, lomautusten kasvusta ja määräaikaisten työsuhteiden tavanomaista yleisemmästä päättymisestä joulukuun aikana. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 11,2 prosenttia, joka on 2,4 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuosi sitten. Tiedot ilmenevät työ- ja elinkeinoministeriön Työnvälitystilastosta.

Vuoden 2017 kuluttajahintojen keskimääräinen vuosimuutos eli inflaatio oli 0,7 %:n kasvussa kansallisella indeksillä mitattuna. Talouskasvun jatkuessa inflaatio kiihtyy tulevina vuosina 1,5 % tuntumaan. Edellisvuonna inflaation vuosimuutos oli 0,4 %.

Euroalueen inflaatio oli yhdenmukaistetulla kuluttajahintaindeksillä mitattuna vuonna 2016 1,1 %. Euroopan keskuspankin asiantuntijoiden ennusteen mukaan euroalueen inflaatio on 1,5 % v. 2017, 1,4 % v. 2018 ja 1,5 % v. 2019. Vertailukelpoiset yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin kasvuluvut valtiovarainministeriön ennusteessa ovat Suomen osalta 0,9 % v. 2017, 1,4 % v. 2018 ja 1,5 % v. 2019.

Kilpailukyky sopimuksen arvioidaan laskevan sopimuspalkkoja vuonna 2017 keskimäärin 0,3 % julkisen sektorin lomarahojen leikkauksesta johtuen. Muiden tekijöiden kuin sopimus- palkkojen arvioidaan kohottavan ansioita 0,5 %. Nimellisten ansioiden arvioidaan näin ollen kasvavan 0,2 % vuonna 2017 ansiotasoindeksillä mitattuna. Muiden tekijöiden kuin sopimusko- rotusten vaikutus vuosina 2010–2016 on ollut keskimäärin 0,6 % vuodessa.

Valtiovarainministeriön arvio julkistalouden näkymistä tuleville vuosille:

Julkisyhteisöjen alijäämä on pienentynyt vuosikymmenen puolivälistä lähtien. Ensimmäisen alijäämää kohensivat pääasiassa sopeutustoimet ja myöhemmin myös talouskasvun käynnistyminen. Kehitys jatkuu samankaltaisena lähivuodet, mutta alijäämän supistuminen on hyvin verkkaista. Julkinen talous on edelleen vuosikymmenen loppupuolella

alijäämäinen.

Julkinen velka suhteessa BKT:hen kääntyi laskuun vuonna 2016. Velkasuhde alenee alle 60 %:iin 2019 mennessä. Julkinen velka säilyy kuitenkin korkealla tasolla 2020-luvulle. Kun talouskasvu hidastuu ja ikäsidonnaisten menojen kasvu jatkuu, velkasuhde uhkaa alkaa kasvaa uudelleen ensi vuosikymmenellä.

Suotuisa suhdanne kohentaa julkista taloutta. Noususuhdanne lisää verotuloja, mikä vahvistaa sekä valtiontaloutta että kuntataloutta. Nousukausi ei kuitenkaan poista julkisen talouden rakenteellista epätasapainoa. Nopeasta talouskasvusta huolimatta julkisen talouden tulot eivät riitä kattamaan menoja. Julkisen talouden sektoreista valtio ja paikallishallinto ovat alijäämäisiä, ja työeläkesektori sekä muut sosiaaliturvarahastot lievästi ylijäämäisiä. Koska eläkemenojen kasvu jatkuu nopeana, myös sosiaaliturvarahastojen ylijäämä kutistuu entisestään.

Kuntien talouden kehitys, Tilastokeskuksen tilinpäätösarvio 2017, (Lähde:

http://www.stat.fi/til/ktan/2017/04/ktan_2017_04_2018-02-07_tie_001_fi.html)

Tilinpäätösarviotietojen mukaan vuonna 2017 Manner-Suomen kuntien toimintakulut ilman sisäisiä eriä vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna 2,1 prosenttia ja olivat 35,7 miljardia euroa. Ulkoisissa toimintatuotoissa vähennystä vuoteen 2016 verrattuna oli 5,9 prosenttia, ja vuonna 2017 ne olivat 7,2 miljardia euroa. Toimintakate oli vuoden 2017 tilinpäätösarvioissa yhteensä -28,2 miljardia euroa, kun vuoden 2016 tilinpäätöksissä se oli -28,4 miljardia euroa.

Verotulot kasvoivat kuntien arvioiden mukaan 2,0 prosenttia edellisvuodesta, ja olivat 22,4 miljardia euroa vuonna 2017. Valtionosuudet puolestaan vähenivät 3,3 prosenttia, 8,5 miljardiin euroon. Näistä kahdesta erästä muodostuva verorahoitus kasvoi yhteensä 0,5 prosenttia. Asukasta kohden laskettuna verorahoitus oli vuoden 2017 tilinpäätösarvioissa 5 649 euroa ¹⁾. Manner-Suomen kuntien yhteenlaskettu vuosikate oli 3,2 miljardia euroa. Kasvua vuoteen 2016 verrattuna oli 18,9 prosenttia. Vuonna 2017 kaikkiaan 7 kuntaa arvioi vuosikatteen jäävän negatiiviseksi, kun sitä edellisenä vuonna vuosikate oli toteutumatietojen mukaan negatiivinen 14 kunnalla.

Manner-Suomen kuntien lainakanta vuoden 2017 lopussa oli tilinpäätösarvioiden mukaan 16,0 miljardia euroa, joka oli asukasta kohden 2 921 euroa ²⁾. Lainakanta pieneni vuoden aikana 0,6 prosenttia. Investointeihin kunnat käyttivät rahaa 0,6 prosenttia edellisestä vuodesta vähemmän, yhteensä 3,4 miljardia euroa.

Manner-Suomen kuntayhtymien vuoden 2017 tilinpäätösarvioissa oli ulkoisia toimintakuluja yhteensä 13,5 miljardia euroa ja ulkoisia toimintatuottoja yhteensä 14,3 miljardia euroa. Kasvua toimintakuluissa oli 8,6 prosenttia, ja toimintatuotoissa 8,1 prosenttia. Vuosikate pysyi edellisvuoden tasolla 0,7 miljardissa eurossa.

Kuntayhtymät arvioivat investointimenojensa olleen 1,0 miljardia euroa vuonna 2017, mikä tarkoittaa 17,5 prosentin kasvua vuodesta 2016. Korollisia lainoja kuntayhtymillä arvioitiin olevan vuoden 2017 lopussa 3,4 miljardia euroa. Se on 8,1 prosenttia enemmän kuin vuoden 2016 tilinpäätöksissä.

Kuntaliiton yhteenveto

(Lähde: <https://www.kuntaliitto.fi/tiedotteet/2018/kuntatalous-vahvistui-mutta-odotuksista-jaatiin>)

Vuoden 2017 tilikauden tulos parani tilinpäätöstietojen mukaan noin 200 miljoonaa euroa, mutta jäi kuitenkin 500 miljoonaa euroa pienemmäksi kuin viime syksyn kuntatalousohjelmassa arvioitiin. Myös odotukset koko kuntasektorin lainakannan pienentymisestä jäivät haaveeksi, sanoo Kuntaliiton toimitusjohtaja Jari Koskinen. Kuntasektorin toimintakulut laskivat viime vuonna keskimäärin 1,0 prosenttiyksikköä muun muassa kilpailukykysovimukseen liittyvien toimien, perustoimeentulotuen Kela-siirron ja kuntien omien säästötoimien vuoksi.

Kuntien verotulot 2017 kasvoivat koko maan tasolla yhteensä 2,0 prosenttia, eli 450 miljoonaa euroa. Samanaikaisesti valtionosuudet kuitenkin laskivat 3,3 prosenttia eli 300 miljoonaa euroa. Tilikauden tulos oli negatiivinen 60 kunnassa, joista kaikki ovat alle 100 000 asukkaan kuntia. Kuntakentän menot eivät vähentyneet niin paljoa kuin valtiovarainministeriö ennakoij, joten kuntiin viime vuonna kohdistuneet valtionosuusleikkaukset ovat olleet ylimitoitettuja. Valtion rahoitusosuuden pienentymisen seurauksena peruspalveluiden rahoitus on jäänyt yhä enem-

män kuntien vastuulle, sanoo Kuntaliiton pääekonomisti Minna Punakallio. Kaikkiaan kuntia on Manner-Suomessa tällä hetkellä 295.

Kuntatalouden rahoituksellista tasapainoa kuvaava toiminnan ja investoinnin rahavirta nousi plussalle 250 miljoonaan euroon. Tämä merkitsee, että kuntatalouden rahoitusasema on ensimmäistä kertaa pitkään aikaan tasapainossa. Muutoksen taustalla on kuntien tiukka taloudenpito, harkitut investoinnit sekä koko julkisen sektorin yhteinen tasapainottamispolitiikka, sanoo Kuntaliiton kuntatalousyksikön johtaja **Henrik Rainio**. Kuntien ja kuntayhtymien lainakanta nousi vuonna 2017 yhteensä noin 150 miljoonaa euroa eli 0,9 prosenttia. Tämä johtuu siitä, että kuntien lainakanta laski 100 miljoonaa euroa samalla, kun kuntayhtymien lainakanta kasvoi suurista sairaalainvestoinneista johtuen 250 miljoonaa euroa. Kuntien lainakanta laski yli 100 000 ja alle 2000 asukkaan kunnissa. Muissa kuntakokoluokissa velkaantuminen jatkui. Tällä hetkellä kuntien ja kuntayhtymien lainakanta on 18,3 miljardia euroa.

Kuntien talousarviokyselyn mukaan verotulot ja valtionosuudet eivät juurikaan kasva vuonna 2018 samalla kun toimintakulut kasvavat noin miljardi euroa. Vuosi 2019 näyttää kuntien arvioissa yhtä vaikeana. Näyttää siltä, että viime vuosi jää poikkeukselliseksi vuodeksi. Kuntien arvioiden mukaan kuntien talous heikkenee jo tänä vuonna selvästi. Investoinnit kasvavat viidenneksellä, ja tämän johdosta lainakanta uhkaa kääntyä jälleen kasvuun, sanoo Kuntaliiton varatoimitusjohtaja **Timo Reina**.

Kuntasektorin korjausvelkaa on selvitetty myös Kuntaliiton ja FCG:n tuoreessa selvityksessä. Siinä arvioidaan, että kuntakonserneilla on laskennallisesti katettavaa korjausvelkaa 4 miljardia euroa pelkästään toimitilojen ja kiinteistöjen osalta. Korjausvelka on edelleen kasvamassa. Jotta investoinnit voidaan rahoittaa, on kuntien tulokehityksen jatkossakin oltava vahvaa ja menot pidettävä kurissa. Kuntien tulopohjaa ei saa enää heikentää valtion toimenpitein, koska myös maakunta- ja sote-uudistus aiheuttaa suurta epävarmuutta kuntien talouteen lähivuosina, sanoo Kuntaliiton toimitusjohtaja **Jari Koskinen**.

Korkotaso on ennätyksellisen matala. EKP:n ohjauskorko laski historiallisen alas syyskuussa 2014 0,05 %:iin. 10.3.2016 ohjauskorko laski tasan nolleen ja on pysynyt siinä. Varoitukset korkojen nousukäänteestä seuraavan vuoden sisällä voimistuvat kaiken aikaa.

Keskeiset valtion kuntiin kohdistamat toimenpiteet ja niiden vaikutukset kunnan toimintaan:

Hallitusohjelman viisi strategista tavoitetta ovat työllisyyden ja kilpailukyvyn vahvistaminen, osaamisen ja koulutuksen uudistaminen, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, biotalouden ja puhtaiden ratkaisujen vauhdittaminen sekä toimintatapojen uudistaminen digitalisaation hyödyntämisen, kokeilujen ja normien purkamisen kautta. Strategisia tavoitteita edistetään hallitusohjelmassa linjatuilla kärkihankkeilla ja reformiuudistuksilla kuten sote-uudistus, kuntien tehtävien karsinta ja aluehallinnon uudistus.

Vuosina 2016–2018 panostetaan kärkihankkeisiin 1 mrd. euroa ja liikenneverkon korjausvelan pienentämiseen 0,6 mrd. euroa.

Kärkihankkeisiin kohdistettu rahoitus:

- työllisyys ja kilpailukyky 170 milj. euroa
- osaaminen ja koulutus 300 milj. euroa
- terveys ja hyvinvointi 130 milj. euroa
- biotalous ja puhtaat ratkaisut 300 milj. euroa
- digitalisaatio ja toimintatavat 100 milj. euroa.

Julkisen talouden ohjausmallissa keskeinen finanssipoliittinen asiakirja on julkisen talouden suunnitelma. Kuntatalouden osalta sitä täydentää koko hallituskauden kattava vuosille 2016–2019 laadittu kuntatalousohjelma, joka on laadittu valtion ja kuntien neuvottelumenettelyssä. Kuntataloudelle annetun tasapainotavoitteen mukaan kuntatalouden alijäämä saa olla korkeintaan ½ prosenttia suhteessa kokonaistuotantoon vuonna 2019.

Rahoitusasematavoitteen saavuttamisen tukemiseksi hallitus on asettanut kuntatalouden sitovan euromääräisen menorajoitteen, jolla rajoitetaan valtion toimenpiteistä kuntatalouden toimintamenoihin aiheutuvaa painetta. Hallitus on päättänyt, että sen toimenpiteiden nettovaikutus on vuonna 2019 vähintään 540 milj. euroa kuntatalouden toimintamenoja alentava verrat-

tuna hallitusohjelman pohjana olleeseen niin sanottuun tekniseen julkisen talouden suunnitelmaan. Menorajoitteen toteutumista seurataan vuosittain.

Kunnilla on suuri vastuu kuntatalouden tasapainottamisessa mm. rakenteellisia uudistuksia toteuttamalla, tuottavuutta nostamalla sekä investointeja priorisoimalla. Sopeutuskeinojen valinnassa on hyvä ottaa huomioon myös hallitusohjelman tavoitteet työn verotuksen keventämiseen ja kokonaisveroasteen tasoon. Kunnat ovat avainasemassa toteuttamassa tehtävien ja velvoitteiden vähentämistä sekä asiakasmaksujen korottamista koskevia toimenpiteitä.

Valtion talousarvion mukaan valtion toimenpiteiden vaikutus oli nettomääräisesti noin 40 milj. euroa kuntataloutta vahvistava vuonna 2017 ja vuodelle 2018 n. 70 milj. heikentävä. Alunperin heikennys 2018 oli 129 milj. mutta tarkistettu 70 milj:aan euroon.

–Hallitusohjelma sisältää useita toimenpiteitä, joiden tavoitteena on vähentää kuntien menoja. Näitä ovat muun muassa varhaiskasvatusta koskevat muutokset, erikoissairaanhoidon järjestämisen tehostaminen ja omais- ja perhehoidon kehittäminen.

–Kunnat voivat kuitenkin omilla päätöksillään vaikuttaa merkittävästi siihen, miten näiden toimien vaikutukset realisoituvat. Kuntaliiton kartoituksen perusteella hallitusohjelmassa tavoitelluista säästöistä olisi toteutumassa vain kolmannes.

–Kuntatalouteen vaikuttavat v. 2017-2018 merkittävästi myös muut tekijät kuin valtion päätökset. Näitä ovat mm. eläkeuudistus, joka alentaa kuntatyönantajan eläkemaksua, sekä kilpailukyky sopimus, joka alentaa kuntien työvoimakustannuksia.

Lisätietoja: <http://vm.fi/kuntatalousohjelma>

Osana valtiontalouden sopeutustoimia peruspalvelujen valtionosuutta vähennetään asteittain vuoteen 2019 mennessä. Tehdyt leikkaukset pienentävät valtionosuutta vuoden 2019 tasolla 2,2 mrd. euroa eli noin 20 %.

Kuntalain taloussääntöjä on uudistettu seuraavasti osana kuntalain kokonaisuudistusta (Kuntalain 110 §):

- Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta ilman mahdollisuutta taloussuunnitelmassa lykätä alijäämän kattamista myöhempään ajankohtaan.
- Alijäämän kattamisvelvollisuus ja kriisikuntamenettely ulotetaan myös kuntayhtymiin.

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely (Kuntalain 118 §)

Kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännössä edellytetyt palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi, jos vähintään toinen 2 ja 3 momentissa tarkoitetuista erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn edellytyksistä täyttyy.

Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädettyssä määräajassa.

Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa, tai kunnan rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:

- 1) kuntakonsernin vuosikate on ilman kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 30 §:n mukaan myönnettyä harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta negatiivinen;
- 2) kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti;
- 3) asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 prosentilla;
- 4) kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 prosenttia.

Sote- ja maakuntauudistus

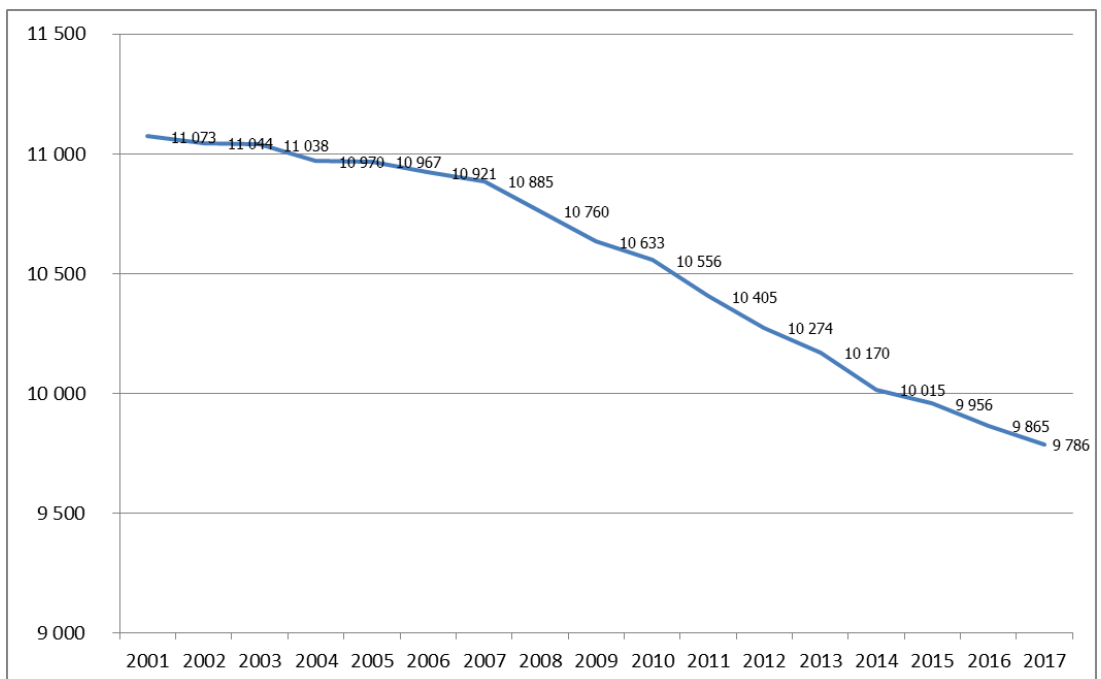
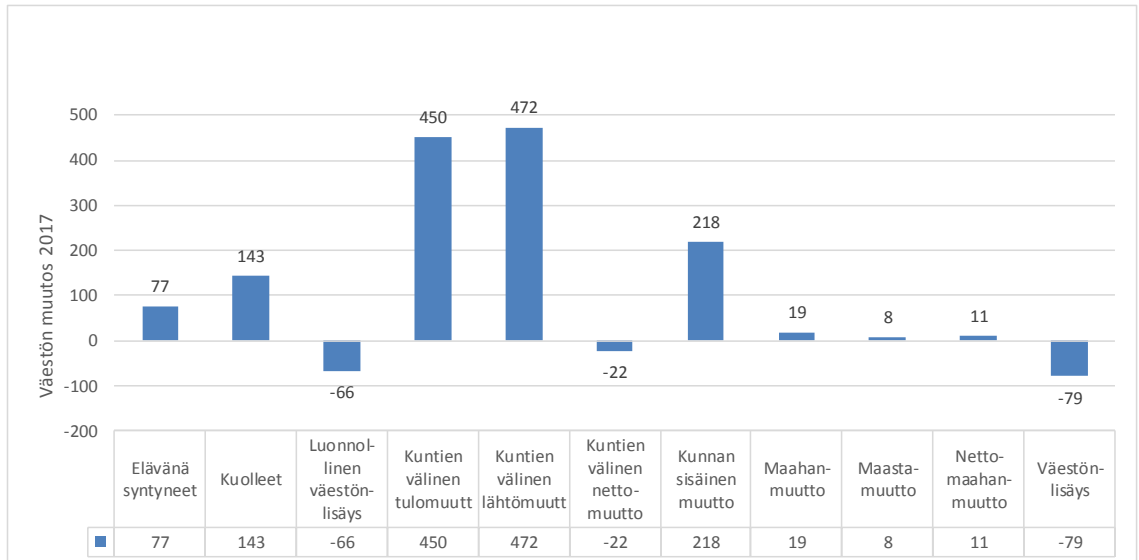
Maakunta- ja sote-uudistus tulee voimaan 1.1.2020 alkaen. Tällöin sosiaali- ja terveystalouden järjestämisvastuu siirtyy maakunnille. Maakuntavaalit järjestetään lokakuussa 2018.

Kaikkien kuntien vuoden 2020 kunnallisveroprosentiksi tulee määrittää vuoden 2019 veroprosentti alennettuna 11,71 prosenttiyksiköllä. Meillä se olisi v. 2018 tilanteesta laskettuna 9,29%.

Oman alueen taloudellinen kehitys (elinkeinotoimen katsaus):

Kunnan asukasmäärä on laskenut viime vuodesta -79 henkilöllä, 9 786: een. Muuttoliike suuntautui Leppävirran osalla edelleen enemmän poismuuttoon kuin tulomuuttoon, ollen loppuvuodesta -22 henkilöä. Vuoden 2017 väestön vähenemisen suurin osatekijä on edelleen kuolleisuuden ja syntyvyyden epäsuhta: vuoden aikana kuoli 143 henkilöä ja syntyi vain 77 henkilöä. Asukasmäärän kehitys vuodesta 2000 alkaen on kuvattu alla olevissa kuvissa.

Kuva: Väestön määrän kehitys vuosina 2001 - 2017

Työttömyysaste 31.12.2017: Koko maa 11,5 % (lasku -1,7 % - yks) Leppävirta 11,2 % (lasku -1,9 % - yks)

Työttömyysaste on laskenut vuoden aikana yli kaksi prosenttiyksikköä ollen 10,5 % loppuvuodesta 2017. Käytännössä työttömät vähentyivät 116 henkeä. Leppävirralla oli vuoden lopussa 135 pitkäaikaistyötöntä, kaikkiaan työttömänä oli 451 henkeä. Myös pitkäaikaistyöttömyys kääntyi merkittävään laskuun vuoden loppupuoliskolla.

2010-luvun alkupuoli on ollut Suomessa taloudellisesti haastavaa aikaa. Vuoden 2009 taantumän jälkeen talouskasvu on ollut heikkoa ja samaan aikaan väestön ikääntymisestä johtuva eläköityminen vähentää työvoimaresursseja. Suomen ja Pohjois-Savon työttömyysaste kääntyi alkuvuoden 2016 aikana selvään laskuun ja Leppävirralla työttömyys on laskenut Suomen yleistä tasoa nopeammin ja työpaikkoja on avoinna poikkeuksellisen paljon. Työttömyys tulee paikkakunnalla edelleen laskemaan ja myös työperäinen muutto paikkakunnalle tulee voimistumaan.

Varkauden seutukunnan taloutta leimaa talouden vientivetoisuus ja tuotannon kehittyminen erityisesti metalliteollisuudessa, energiateknologiassa ja uudistuvassa puunjalostuksessa. Alue-talouden suhdannevaihtelut ovat rajumpia kuin Pohjois-Savossa keskimäärin, joka näkyy nyt nousukaudella muuta maata vahvempänä nousuna. Tällä hetkellä kärkiyritysten tilauskanta on hyvä, mikä säteilee alihankinnan kautta pk-sektoriin. Myös muilla pk-teollisuuden yrityksillä on positiiviset tulevaisuudennäkymät ja yrityksillä on työllistämisen tarpeita.

Leppävirran Riikinnevalle sijoittuvan Riikinvoiman ekovoimalaitoksen investointipäätös tehtiin syyskuussa 2014 ja alueen rakennustyöt aloitettiin lokakuussa. Riikinvoima Oy:n voimalaitoksen rakentaminen kesti vuoden 2016 loppuun saakka ja koepolttoja suoritettiin viimeisen puolen vuoden aikana. Voimalaitokseen rekrytoitiin vuoden 2016 aikana iso osa pysyvästä työvoimasta. Riikinvoima tarjoaa noin 25 uutta, pysyvää työpaikkaa.

Ukrainan kriisin kärjistyminen ja siihen liittyvä EU:n pakotepolitiikka sekä ruplan kurssin heikkeneminen ovat vaikuttaneet myös Leppävirran elinkeinoelämään. Erityisesti kaupan ala ja matkailuelinkeinot ovat kärsineet venäläisten matkailijoiden rajusta vähenemisestä 2014–2016. Loppuvuodesta 2016 venäläisten matkailussa alkoi näkyä elpymisen merkkejä ja hyvä kehitys jatkui vuonna 2017. Kokonaisuudessaan vuosi oli matkailulle edellistä parempi.

Leppävirtalaisten yritysten kehityshalukkuus oli edellisen vuoden tapaan korkealla ja alueelle haettiin jälleen merkittävä määrä investointi- ja kehittämistukia niin Ely-keskukselta kuin Teke-siltä.

Leppävirralle perustettiin 2017 yhteensä 29 uutta yritystä. Perustettujen yritysten lukumäärä oli yksi enemmän kuin edellisenä vuonna. Lakkautettuja yrityksiä oli Leppävirralla 32 vuonna 2017, mikä oli 30 vähemmän kuin edellisenä vuonna. Eli kokonaisuutena yritysten määrä säilyi miltei ennallaan.

Alueen asuntotuotanto:

Vuosina 2003 - 2005 ok-taloja valmistui 112, keskim. 37 /vuosi.

Vuosina 2015 - 2017 valmistui yhteensä 35, keskim. 12 / vuosi.

Omakotitalojen rakentaminen on vähentynyt noin kolmannekseen.

Asuntotuotanto kokonaisuudessaan:

Vuosina 2003 - 2005 valmistui yhteensä 190 asuntoa, keskim. 63 / vuosi

Vuosina 2015 - 2017 valmistui yhteensä 65 asuntoa, keskim. 22 / vuosi.

Kolmena viime vuotena valmistuneista asunnoista 23 on ns. senioriasuntoja, muut omakotitaloja.

Uusia kerros- ja rivitalohankkeita ei käynnistynyt.

Rakennusluvut OK-talot										
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Taajamat	10	7	6	6	2	4	1	2	3	6
Haja-asutus	14	11	11	9	13	6	12	14	12	3
Yhteensä	24	18	17	15	15	10	13	16	14	9
Valmistuneet OK-talot										
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Taajamat	18	6	5	9	7	3	2	1	1	4
Haja-asutus	23	15	11	14	13	8	10	9	10	10
Yhteensä	41	21	16	23	20	11	12	10	11	14
Rakennusluvut kaikki										
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Lupia kpl	265	267	245	235	226	244	211	186	191	227
Kerros-m ²	22342	14841	11610	10048	15935	13595	19663	6565	15605	20745
Valmistuneet asunnot										
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Omakotitalot	41	21	16	23	20	11	12	10	11	14
Rivitaloasunnot	11	0	0	11	0	0	0	0	0	0
Kerrostaloasunnot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	23
Uusia as. vanh. rakenn.	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	54	21	17	34	20	11	12	10	11	37
Valm.lomarakennukset										
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	24	22	33	33	30	14	24	14	19	14

Asuntorakentamisen määrä vuonna 2017 edellisten 3- 5 vuoden tasolla, omakotitaloja valmistui 14, rakennuslupia myönnettiin 9 uudelle talolle.

Kerros- ja rivitalorakentaminen painottuu edelleen niiden korjaamiseen, uusia hankkeita ei käynnistynyt.

Vanhusväestölle tarkoitetun palveluasumisen ja tehostetun palveluasumisen uudisrakennus, Leppävirran Pappilanpuisto, valmistui heinäkuussa 2017. Hankkeessa valmistui 23 senioriasumiseen soveltuvaa asuntoa, ryhmäkotihuoneita valmistui 30.

Loma-asuntojen korjaus- ja kunnostustoiminta jatkuu kohtalaisen vilkkaana. Uusia vapaa-ajan asuntoja valmistui 14.

1.1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Tuloveroprosentti vuosina 2013 - 2017 oli Leppävirralla 20 %. Vuodeksi 2018 tuloveroprosentti korotettiin 21 %: iin. Kiinteistövero- %:t ovat olleet pääosin samat vuosina 2014-2018. Ainoastaan lainsäädännön muutoksen vuoksi rakentamattoman rakennuspaikan vero% nousi 1 %:sta 2 %: iin v. 2017 alkaen. Kunnan tuloveroa kertyi 27,957 milj. euroa eli 0,566 milj. euroa edellisvuotta vähemmän. Yhteisöveron tuottoa kertyi 2,821 milj. euroa, 0,504 milj. euroa edellisvuotta enemmän. Kiinteistöverotulot kasvoivat n. 0,074 milj. euroa. Kokonaisuutena verotulot olivat edellisvuoden tasossa. Kasvu oli 0,011 milj. euroa.

Valtionosuusuudistus 2015 alusta muutti peruspalvelujen valtionosuuden laskentaperusteita. Sairastavuuden painoarvo kasvoi ikärakenteeseen verrattuna ja rahoituksen painopistettä on siirretty peruspalvelujen rahoituksesta verotulotasaukseen. Valtionosuutta kunnalle maksettiin 0,846 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2016, yhteensä 25,146 milj. euroa. Opetus ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet maksuosuus on pienentynyt vuoden 2013 2.0 milj. euron tasosta 1,4 milj. vuonna 2015, edelleen 1,3 milj. euroon vuonna 2016 ja 0,889 milj. euroon vuonna 2017.

Henkilöstökuluihin vaikutti kilpailukyky sopimus siten että työnantajan sivukulumaksut pienenevät n. 0,3 milj. euroa. Eläkemenoon perustuva maksu pieneni 0,4 milj. euroa. Työntekijöiden lomarahaa pieneni -30 % eli n. 0,3 milj. euroa. Leikkaus on voimassa vielä vuosina 2018-2019.

Savon energiaholding yhtiön osingot paranivat. Osinkotuottoja kertyi n. 0,571 milj. euroa, n. 0,328 milj. euroa edellisvuotta enemmän.

Kunnan palvelutuotannossa tapahtui muutamia olennaisia muutoksia 2017 alusta. Ateria- ja siivouspalvelut yhdistyivät. Perustoimeentulotuen maksatus siirtyi Kelalle 1.1.2017. Kunnan etuuskäsittelijä siirtyi Kelan palvelukseen loppuvuodesta 2016. Aiemmin perusturvalautakunta sai 50 % eli n. 0,4 milj. euron rahoituksen valtiolta ja maksoi asiakkaille tukimenoina 0,8 milj. euroa. Hallintokunnan nettomenoista siis väheni muutoksessa 0,4 milj. euroa. Kunta maksaa edelleen 50 % perustoimeentulotuen rahoituksesta mutta vuodesta 2017 alkaen se on valtionosuudesta vähennettävä erä.

Valtuusto päätti kokouksessa 19.12.2016 irtisanoa sopimuksen Soisalo Opiston kanssa neuvotteluja varten. Vapaan sivistystyön ja taiteen opetuksen palvelut kilpailutettiin. 2018 alusta vapaan sivistystyön palvelut ja taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tuottaa Sisä-Savon kansalaisopisto jonka isäntäkunta on Suonenjoki. Soisalo-opisto tuottaa laajan taiteen perusopetuksen palvelut.

Tilinpäätöksessä 2017 tehtiin lisäpoistoja palvelukäytöstä poistuneiden/poistuvien rakennusten osalta n. 1,4 milj. euroa.

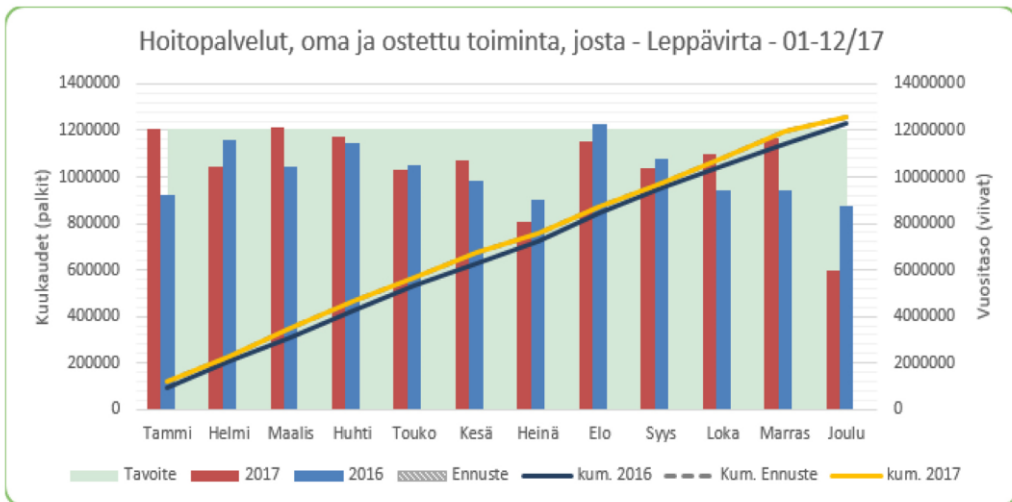
Virrankodin palvelukeskuksen rakentaminen alkoi helmikuun lopussa 2017 ja valmistuu kesäkuussa 2018. Ara-rahoituksen piiriin hyväksyttiin n. 6,9 milj. kustannuksista (alv 0). Myös kehitysvammaisten päivätoiminta siirtyy Paasonkalliolta Virrankotiin.

Alakoulun rakentaminen Vokkolaan alkoi elokuussa 2017. Koulu valmistuu syksyllä 2018. Rakennushanke rahoitetaan leasing-rahoituksella. Kohteen omistaa Kuntarahoitus Oyj joka vuokraa rakennuksen kunnalle 25-vuotisella vuokrasopimuksella.

Kysterin palvelujen ostomenot vähenivät 0,228 milj. euroa eli 2,6 % edellisvuodesta. Vähenevän pääasiallisena syynä oli vuodeosasto 3 sulkeminen syksyllä 2017.

Sairaanhoitopalvelujen kustannukset kasvoivat edellisestä vuodesta 4,3 % eli n. 0,621 milj. euroa. Talousarvio alittui lopulta n. 0,329 milj. euroa. P-S SHP: ltä ostot (sis. ensihoidon) alittivat budjetin 0,631 milj. euroa. SHP:n kulut kuitenkin kasvoivat edellisvuodesta 3,2 %.

Leppävirta	01-12/17	01-12/16	Talous-		Muutos jäsen-
			Muutos	suunn.yli/	kunnat 17/16
			17/16 (%)	ali(%)	(%)
Hoidetut henkilöt	3 297	3 350	-1,6		1,6
Hoitajaksot omat ja ostetut	1 642	1 616	1,6	2,31	1,6
Hoitopäivät omat ja ostetut	7 081	6 968	1,6	15,38	0,9
Pkl-käynnit omat ja ostetut	14 435	14 450	-0,1	-6,82	4,0
Elektiiviset leikkaukset	553	504	9,7		6,3
Päivystysleikkaukset	233	165	41,2		16,7
Lähetteet	3 637	3 863	-5,9		2,2
Päivystyslähetteet	996	1 094	-9,0		1,3
Hoitolasku 1000 €					
Hoitopalvelut, oma ja ostettu	12 592	12 276	2,6	2,54	0,7
Erityisen kallis hoito laskennallisesti					
Toteutunut vuoden alusta	291	555	-47,5		5,3
Osuus asukasluvun perusteella	559	533	4,8		5,3
Laskennallinen tasaus	267				

Sairaanhoitopiirillä on ennen vuotta 2013 syntynyttä kattamatonta alijäämää vuoden 2017 tilinpäätöksessä. Kuntalain edellyttämänä sairaanhoitopiirin on katettava edellisinä vuosina kertynyt n. 10,3 milj. euron alijäämä vuoteen 2020 mennessä. Sairaanhoitopiiri keräsi lisäkannolla kunnilta perussopimuksen 24 §:n mukaisen 3,0 M€ vuonna 2017. Tulos vuosina 2016 ja 2017 on ollut positiivinen yhteensä 1,715 milj. euroa. Katettavaa alijäämää on vielä tilinpäätös 2017 tilanteessa 5.576.755 euroa. Vuonna 2018 lisäkanto on 3,3 M euroa.

Varkauden aluesairaalan käyttö oli 1,867 milj. euroa. Kasvua oli 9,5 %, 0,162 milj. euroa. Edellisvuonna kasvu oli 10,5 %, 0,157 milj. euroa. Kokonaisuutena Kysterin ja sairaanhoitopalvelujen kulut alittivat budjetin 0,710 milj. euroa.

Perusturvan omassa toiminnassa sosiaali- ja perhetyön menot olivat 3,659 milj. euroa. Ne pienivät edellisvuoteen verrattuna 5,9 % eli 0,6 milj. euroa. Kun 0,8 milj. euron perustoimeentulotukiavustus poistui menoista, kulut tosiasiaassa kasvoivat 0,2 milj. euroa. Talousarvio ylittyi 0,3 milj. euroa. Lastensuojelumenoissa oli 15 % kasvu, 0,174 milj. euroa ja budjetti ylittyi 0,252 milj. euroa. Kunnan vastuulle edelleen kuuluva ennaltaehkäisevä ja täydentävä toimeentuloturva, päihdepalvelut, vammaispalvelut, perhetyö ja perheneuvolat toteutui budjetin mukaisesti.

Toinen pakolaisperhe saapui Leppävirralle vuoden 2017 alussa. Kotouttamisen resurssi on yhteinen Varkauden kaupungin kanssa. Maahanmuuttajapalvelujen kulut olivat 0,082 milj. euroa.

Nämä kulut on kokonaisuudessaan saatu katettua toimintatuotoilla. Muissa sosiaalipalveluissa oli 0,132 milj. euron kasvu.

Varhaiskasvatuksessa menot olivat 3,943 milj. euroa. Ne pienenevät edellisvuodesta 3,2 %. Budjetti alittui 0,190 milj. euroa. Vajaakuntoisten palveluihin käytettiin 3,7 milj. euroa. Menokasvu oli 2,1 %. Budjetti oli laadittu 0,264 milj. euroa isommaksi. Hoivapalveluihin käytettiin 6,820 milj. euroa, täsmälleen saman verran kuin vuonna 2016. Budjetti oli laadittu 0,629 milj. euroa isommaksi. Henkilöstökulut jäivät 0,490 milj. ja palveluseteliostot 0,182 milj. euroa alle budjetin.

Kokonaisuutena oman toiminnan kulut olivat 18,284 milj. euroa ja pienenevät 9,8 %, 0,750 milj. euroa. Tulot olivat 2,663 milj. euroa. Ne pienenevät 0,288 milj. euroa. Kokonaisuutena oman toiminnan budjetista jäi käyttämättä 0,849 milj. euroa.

Koulutoimen budjetoidut menot alittuivat 0,130 milj. euroa. Koulutoimen menot olivat 9,560 milj. euroa ja eroa edellisvuoteen oli vain -0,1 %. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kulut olivat 1,671 milj. euroa. Ne olivat edellisvuotta 11,2 % isommat. Toisaalta lautakunnan budjettiin oli varattu 0,3 milj. euron lisäys liikuntapalveluostoihin mutta siitä 0,130 milj. euroa jäi käyttämättä.

Soisalon opiston käyttö oli 0,141 milj. euroa. Kirjasto- ja nuorisotoimen kulubudjetti alittui yhteensä 0,045 milj. euroa. Liikunnan menot kasvoivat 61,6 %, 0,211 milj. euroa. Kuluihin sisältyi lisäys liikuntapalveluostoihin Areena Oy ltä 0,170 milj. euroa.

Hallinto-, talous-, henkilöstöpalveluissa menot pienenevät 0,158 milj. euroa. Henkilöstöpalveluissa työmarkkinatuen kuntaosuus kasvoi n. 0,030 milj. euroa vaikka pyrittiin 0,075 milj. euron kulujen alenemaan. Soisalon työterveys lopetti palvelutuottamisen muille kuin Varkauden kaupungille. Työterveyshuolto kilpailutettiin loppuvuodesta ja 1.1.2017 alkaen palvelut tuottaa Työterveys Verso Oy. Ateriapalvelut siirrettiin tekniseen toimeen ja yhdistettiin siivouspalveluihin 1.1.2017. Logistiikkapalvelut puolestaan siirrettiin hallintoon.

Keski-Savon ympäristötoimen menot pienenevät 0,027 milj. euroa. Jäsenkuntaosuutta palauteaan jäsenkunnille noin 0,267 milj. euroa. Leppävirran oma osuus jäi 0,065 milj. euroa budjetoitua pienemmäksi. Suuret palautukset johtuivat poikkeuksellisen suurista toimintatuotoista vuoden aikana.

Teknisen toimen menot olivat 8,502 milj. euroa. kasvua edellisvuoteen oli 1,69 milj. Ateriapalvelujen siirto tekniselle siivouspalvelujen yhteyteen kasvatti kuluja n. 2,0 milj. euroa. Menot ylittivät talousarvion kunnallistekniikassa 6,1 % ja tilapalveluissa 6,7 %. Ilonpillerin ja Esikon purkutyö johti 0,1 milj. euron lisätalousarviolla jo paikatun talousarvion ylittymiseen 0,1 milj. euroa. Vanha päiväkodin tontti tulee myyntiin asuin-/ liikekerrostalokäyttöön. Vanhojen rakennusten purkamisesta aiheutuu n. 1 milj. euron käyttötalouskulut lähivuosina, purettavaksi tulevat mm. 2 asuinkerrostaloa, Alapihan koulu ja Leivolän palvelukeskus

1.2.2016 alkaen jäteveden kulutustaksaa nostettiin 13 %. Vuodelle 2017 jäteveden kulutustaksaa korotettiin teknisen lautakunnan päätöksellä edelleen 18 %. Vesihuollon tulos oli 0,350 milj. ylijäämäinen. Vesihuollolla on nyt kumulatiivista alijäämää vanhoilta vuosilta jäljellä 1,250 milj. euroa. Vesihuollon organisointiselvitys tehtiin 2017 ja jatkotoimet ratkaistaan v. 2018.

Kuntamme taloudelle aiheuttavat haasteita verorahoituksen heikkeneminen ilman veronkorotuksia. Sote-maakuntaan siirtyminen kaventaa taloudellista liikkumavaraa ja on epätietoisuutta kunnille jäävän sote-omaisuuden kustannusrasituksesta uudistuksen jälkeen. Välttämättömät investoinnit peruspalveluihin ovat netto 48 milj. aikajaksolla 2017 – 2020. Investointisuunnitelman lisäksi on lukuisa joukko korjausta odottavia kohteita. Tytärtyhteisöjen kiinteistökannan korjaukset on tehty kassavaroin ja korjausvelan kiinnikurominen edellyttäisi huomattavasti korkeampaa vuotuista investointitasoa ja sitä kautta lisärahoitusta. Väestö vähenee ja ikääntyy, asukasmäärä laski -79 asukasta 2017 aikana. Lähinnä sosiaalipalveluiden kysyntä kasvaa ja palvelukustannukset kasvavat ikääntymisen seurauksena. Hoivapalveluihin tarvitaan lisäpaikkoja joka nostaa 2016 tasosta vuosikustannuksia 1,5 milj. euroa. Koulu- ja päivähoitosektoreilla

kysyntä on nykyisellään laskeva syntyvyyden vähentyessä. Työllisyys on kohentunut ja ongelmana on jo saada ammattitaitoista työvoimaa.

Sote-maakuntauudistus toteutuessaan leikkaa kunnan kuluista karkeasti 60 %. Verorahoitus putoaa kolmannekseen. Organisaation sopeutuminen muutoksen vaikutuksiin on käynnistetty vaikka muutosten vaikutukset ovat vielä epäselviä lainsäädännön ollessa vielä keskeneräistä ja käsittely viivästynyt perustuslaillisten ongelmien vuoksi. Yksityiskohtaiset kuntavaikutuslaskelmat täsmentyvät keväällä 2018.

Kunnanvaltuustossa 11.12.2017 käsitelty lisätalousarvio piti sisällään seuraavat tarkistukset: Valtuusto päätti tehdä vuoden 2017 talousarvioon seuraavat muutokset:

1. Tekniselle lautakunnalle myönnettiin määrärahalisäys seuraavasti:
Kunnallistekniset palvelut 100.000 euroa
2. Kunnanhallitukselle myönnettiin määrärahalisäys puukartellioikeudenkäyntikuluihin 78.000 euroa. Yritystoiminnan kehittämisrahastosta myönnetyn avustuksen maksamiseen 49 400 euroa
3. Verotuloarviota korotettiin seuraavasti:
Kunnan tulovero 27 900 000 euroa
Yhteisövero 2 880 000 euroa

1.1.5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kunnan tilinpäätös 2016 oli ennakoitua huomattavasti parempi. Budjetti vuodelle 2017 oli 2 milj. euroa negatiivinen. Tulos vuonna 2017 oli kuitenkin jälleen niukasti positiivinen. Vuodelle 2018 on budjetoitu n 1 milj. euron alijäämä.

Tilinpäätösvuoden 2017 ja seuraavien 3 vuoden investoinnit ovat kolminkertaiset arvioituun kantokykyyn verrattuna. Suunnitelmissa ei ole lainkaan investointeja tytäryhteisöjen kiinteistöihin. Sote- ja maakuntauudistus vaikuttaa kunnan rahoitukseen ja kaikkeen toimintaan hyvin merkittävästi. Uudistuksen vaikutusten arviointia vaikeuttaa edelleen lainsäädännön viivästyminen ja kuntavaikutusten sääntelyn ja taloudellisten vaikutusten arvioinnin keskeneräisyys.

Talousarvioon 2017 sisältyi talouden tasapainottamistyön käynnistäminen. Tavoite on leikata ostoja 1 % vuosittain, yhteensä 1-1,5 milj. euroa vuoteen 2019 mennessä. Vuoden 2017 alussa valmisteltu tasapainottamisohjelma hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 4.5.2017.

Bruttoinvestointimenot vuodesta 2009 eteenpäin ovat olleet keskimäärin 5,7 milj. euroa vuosittain. Nettoinvestoinnit ovat samalla ajanjaksolla 4,64 milj. euroa / v.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Investoinnit netto	877	7 713	3 867	5 134	6 234	4 191	2 312	2 875	8 513
Menot	5 122	7 885	4 193	5 442	7 423	5 355	2 513	2 916	10 130
Tulot	-4 245	-172	-326	-308	-1 189	-1 164	-201	-41	-1 618

1.1.6 Kunnan henkilöstö

Henkilöstökulut 1000 €	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Käyt-%	Muutos-%
Käyttötalous yhteensä	-21 379	-21 386	-20 391	95	95
Palkat ja palkkiot	-15 829	-16 344	-15 646	96	99
Henkilösivukulut	-5 550	-5 041	-4 745	94	86
Eläkekulut	-4 543	-4 233	-4 035	95	89
Muut henkilösivukulut	-1 008	-808	-710	88	71

Eläkekuluihin sisältyvä eläkemeno:

Eläkemenot 1000 €	2013	2014	2015	2016	2017	2018
KuEl eläkemenoperust.	1 847	1 667	1 609	1 503	1 109	1 111
KuEl varhe-maksu	167	293	143	158	131	160
Yhteensä	2 014	1 960	1 752	1 661	1 240	1 271

Sivukulu% muutokset	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Työnantajan						
Sotu maksu	2,04	2,14	2,08	2,12	1,08	0,86
KuEl palkkaper.	16,45	16,85	17,20	17,10	17,05	16,75
VaEL opett	19,92	22,01	21,61	18,58	17,09	16,70
Tapaturmamaksu	1,30	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Työttömyysvak. maksu	3,20	2,95	3,15	3,00	3,00	2,40
Yht KuEL palkat	22,99	22,94	23,43	23,22	22,13	21,01
Yht VaEL palkat	26,46	28,10	27,84	24,70	22,17	20,96
Työntekijän	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Alle 53 v	5,15	5,55	5,70	5,70	6,15	6,35
Yli 53 v	6,50	7,05	7,20	7,20	7,65	7,85
Työttömyysvak. maksu	0,60	0,50	0,65	1,15	1,60	1,90

Leppävirran kunnan henkilöstön kokonaismäärä 31.12.2017 oli 479 (2016: 487), josta vakinaisia 395 (2016: 391) ja määräaikaisia 84 (2016: 96).

Palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma tilikaudella oli käyttötalouden osalta 15,646 milj. euroa, henkilöstökorvauksilla vähennettynä. Lomarahoja leikattiin 30 % vuonna 2017. Leikkaus jatkuu vuodet 2018-2019. Investointikohteille palkkoja ja palkkioita sosiaalikuluihin kirjautui 0,132 milj. euroa. Kaikki palkat on budjetoitu käyttötalouteen mutta investointikohteille kohdistuva työ kirjataan suoriteperusteisesti toteuman mukaan kohteille vuoden aikana.

Sairauspoissaolot yhteensä (ilm. kalenteripäivinä 2016 eteenpäin, aiemmin työpäivinä)	2017	2016	2015	2014	2013	2012
	7 447	9 330	7 200	7 238	6 869	7 097

Terveysperusteisia poissaoloja oli n. 16 kalenteripv / henkilötyövuosi. Edellisvuoden 19,4 pv / htv on laskenut alle kuntien keskimääräisen 16–17 kalenteripv / htv.

Kunnassa laaditaan erillinen henkilöstökertomus. Työilmapiiirikyselyt on laadittu vuonna 2011, 2014 ja 2016.

1.1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Toimintakertomuksessa on arvioitava kunnan ja kuntakonsernin toiminnan laajuuteen ja rakenteeseen nähden tasapuolisesti ja kattavasti merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä sekä muita toiminnan kehittämiseen vaikuttavia seikkoja. Kunnan toimintaan vaikuttavat yleensä mm. toiminnalliset riskit, rahoitusriskit ja vahinkoriskit. Toiminnalliset riskit koskevat mm. henkilöstön osaamista ja saatavuutta, tietojärjestelmien toimivuutta, suhdannevaihteluja ja lainsäädännön muutoksia.

Henkilöstön eläköitymisen yhteydessä on tiedon siirto työn jatkajalle pystyttävä turvaamaan. On pyritty järjestämään rekrytoinnit siten että uusi henkilö ehtii olla yhtä aikaa eläköityvän kanssa työssä. Joitakin asiantuntijatehtäviä on ollut täyttämättä osan vuodesta 2017 ja rekrytointeja jouduttu uusimaan.

Tietotekniikkahankinnoissa olisi pystyttävä nykyistä huomattavasti enemmän alueelliseen yhteistyöhön. Sähköisiä palvelukanavia tulee ottaa käyttöön aktiivisesti. Kunta on ollut mukana maakunnallisessa asianhallintaprojektissa, jonka tarkoitus oli tukea asianhallinnan saattamista yhtenäiselle sähköiselle alustalle. Yhteistä ratkaisua ei kuitenkaan syntynyt.

Kansallisen palveluarkkitehtuurin palvelutietovarannon käyttöönottoa valmistelevat työ Leppävirran kunnassa toteutettiin 2017. Palvelutietovarannon käyttöönoton tavoitteena on yksinkertaistaa ja yhdenmukaistaa Leppävirran kunnan palvelukuvauksia ja palvelukuvaukset ovat valtakunnallisen suosituksen mukaiset. Tehtyä työtä hyödynnetään, kun nettisivustot uusitaan vuonna 2018.

Euroopan unionin yleinen tietosuojalaki (EU 679/2016) on tullut voimaan toukokuussa 2016 ja sitä sovelletaan kansallisesti 25.5.2018 alkaen. Asetusta sovelletaan henkilötietojen käsittelyyn sekä julkisella että yksityisellä sektorilla. Asetus korvaa vuoden 1995 henkilötietodirektiivin sekä sen kansallisesti täytäntöön panemiseksi annetun henkilötietolain (523/1999). Asetuksen rinnalle säädetään uusi tietosuojalaki. Asetuksen tavoitteena on varmistaa, että ihmisten oikeus henkilötietojen suojaan ja sitä kautta yksityisyyteen toteutuu myös digitaaliaikana. Sääntely pyrkii vastaamaan teknologian nopean kehityksen haasteisiin ja vahvistamaan ihmisten oikeutta valvoa henkilötietojaan. Tavoitteena on myös vahvistaa säännöt henkilötietojen vapaalle liikkuvuudella EU:n sisällä. Uudistuneen tietosuojalainsäädännön vaatimusten toteuttamiseksi on meneillään kehittämishanke. Tietosuojavastuhenkilö on kunnansihteeri.

Ostopalvelujen kustannuskehitys on pitemmällä aikavälillä katsottuna 4-5 % vuosittain mutta kahtena edellisvuonna kasvu on puolittunut n. 2 prosentin tasoon. Kunnan menoista puolet on ostopalvelumenoja ja niiden osuus kasvaa jatkuvasti. Hankinta- ja sopimusosaamista on parannettava ja sopimushallinta saatava koko kunnassa yhtenäiseen, sähköiseen muotoon.

Kunnan vaihtuvakorkoiset ennen vuotta 2014 otetut pitkäaikaiset lainat on suojattu johdannaisopimuksilla.

Palvelutuotannossa käytettävät tilat on pääosin vakuutettu. Palveluasumisen ja koulutoimen osalta on myös toiminnan keskeytyksen varalle vakuutukset.

Leppävirta on mukana puukartellioikeudenkäynnissä. Käräjäoikeus tuomitsi 207 lopulla kunnat häviäjäksi ja maksamaan oikeudenkäyntikulut 0,078 milj. euroa. Asian käsittely jatkuu hovioikeudessa. Oikeudenkäyntikulut ovat tähän mennessä 0,2 milj. euroa.

1.1.8 Ympäristötekijät

Kirjanpitolain mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä tunnusluvut ja muut tiedot ympäristöstä. Toimialojen toimintatuottoihin ja – menoihin sisältyvistä ympäristöasioista ei ole koottu erillistä ympäristötilinpäätöstä.

Ympäristö investoinnilla tarkoitetaan pitkävaikutteisia menoja, jotka syntyvät tulevien haitallisten ympäristövaikutusten ennaltaehkäisemisestä, vähentämisestä tai poistamisesta.

Siirtolinjan Oravikoski -Leppävirta suunnittelu ja lupamenettely toteutuivat vuoden 2016 aikana. Siirtoviemärin ja vesijohdon rakentaminen aloitettiin syksyllä 2017. Hanke valmistuu kesällä 2018. Oravikosken puhdistamo poistuu käytöstä vuoden 2018 loppuun mennessä. Puhdistamon lopetuksen suunnittelu ja lupamenettely aloitettiin 2017. Hanke ennaltaehkäisee haitallisten ympäristövaikutusten syntymistä, kun jätevesien puhdistaminen hoidetaan asianmukaisesti kunnallisissa laitoksissa. Vuonna 2017 peruskorjattiin keskustaaajamassa sijaitseva Kauppi-
lanmäen vesisäiliö. Hanke turvaa puhtaan veden toimittamisen laajalle vesihuollon toiminta-alueelle.

Muut vesilaitoksen investointiluonteiset hankkeet vuonna 2017 keskittyivät taloliittymien tekemiseen sekä verkostojen korjauksiin.

Vuonna 2017 tutkittiin Kotalahden ampumarata-alue. Tutkimuksella selvitettiin maaperän, pohjaveden ja alueen pintavesien mahdollinen pilaantuminen. Tutkimusten perusteella alueella ei ole kulkeutumisriskiä tai altistumiseen perustuvaa kunnostustarvetta.

Teknisen toimen ateria- ja siivouspalvelut kiinnittää jatkuvasti huomiota ympäristövaikutuksiin. Pyrimme omalla toiminnallamme vähentämään ja minimoimaan energian ja veden kulutusta sekä jätteen määrää. Jokapäiväisessä työssä valitsemme ympäristöä säästäviä työtapoja ja menetelmiä. Ympäristötekijät huomioidaan töiden suunnittelussa valitsemalla kestävä kehityksen mukaisia ratkaisuja ja materiaaleja. Ateria- ja siivouspalvelut on mukana myös investointien suunnitteluvaiheessa.

Katu- ja ulkoilureitistöjen valaistuksen muuttaminen led-tekniikalle on jatkunut. Valaistustekniikalla pystytään vähentämään merkittävästi energian kulutusta. Vuonna 2017 uusittiin katuvaloja useissa eri kohteissa kadunperuskorjausten yhteydessä. Valaistuksen uusiminen jatkuu vuonna 2018, jolloin keskitytään Sorsakosken taajaman katuvalaistuksen uusimiseen.

Leppävirran kunta liittyi Pohjois-Savon kuntien kiinteistövalvomoon (Seutuvalvomo) vuonna 2010 allekirjoitetulla palvelusopimuksella. Sopimuksen tavoitteena on ollut sopia Leppävirran kunnan omistuksessa ja hallussa olevien kiinteistöjen rakennusautomaation kehittämisestä ja käytöstä kiinteistönpidon laadun parantamiseksi ja kustannusten hallitsemiseksi. Seutuvalvomoon liitettyjen kiinteistöjen vuosittaiset energiankulutukset ovat alentuneet n. 25 % vuoteen 2010 verrattuna muun muassa kiinteistöjen rakennusautomaatiojärjestelmät uusimalla. Uudet kiinteistöt suunnitellaan ja liitetään samaan järjestelmään.

1.2 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kunnassa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella. Tätä tarkoitusta varten kunnanhallituksen tulee esittää toimintakertomuksessa selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä.

Sisäinen valvonta tarkoittaa kaikkia niitä toimenpiteitä, joilla pyritään toiminnan tuloksellisuuden (taloudellisuus, tehokkuus, vaikuttavuus) ylläpitämiseen, edistämiseen ja toteamiseen sekä kirjanpidon, palkkalaskennan, maksuliikenteen ja kaikkien muiden tietojärjestelmien luotettavuuden varmistamiseen. Sisäisellä valvonnalla pyritään erehdyksen, virheiden ja väärinkäytösten ennaltaehkäisyyn ja toteamiseen sekä varojen huolellisen ja taloudellisen hoidon turvaamiseen.

Sisäisen valvonnan tulisi toteutua kunnan johtamis-, suunnittelu- ja ohjauskäytännöissä. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan toteuttamisesta.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattamista on valvottu normaalikäytänteiden mukaisesti normaalin esimiestyön yhteydessä. Hallintokunnat ovat tehneet käyttösuunnitelmiansa hyväksymisen yhteydessä sisäisen valvonnan suunnitelmat joiden mukaisesti valvontaa on toteutettu vuoden aikana. Toteutumisesta ja tarkastushavainnoista hallintokunnat raportoivat kunnanjohtajalle ja hän edelleen kunnanhallitukselle tarvittaessa.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Hallintokunnat raportoivat taloudesta ja tavoitteiden toteutumisesta osavuosisikatsauksin huhtikuun ja elokuun tilanteesta. Toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet kokonaisuutena varsin hyvin. Talous on toteutunut ennakoitua parempana. Verotulot oli budjetoitu 1 milj. euroa edellisvuotta pienemmiksi mutta toteuma oli edellisvuoden tasoa. Erikoissairaanhoidon ja omien sote-kustannusten kasvu oli ennakoitua huomattavasti maltillisempaa.

Taloudellisen informaation luotettavuus on ollut riittävää. Informaation reaaliaikaisuutta on mahdollisuuksien mukaan pyrittävä parantamaan. Vertailuja muihin kuntiin olisi tehtävä palvelualoittain nykyistä enemmän ja kaikin keinoin pyrittävä kohentamaan tuottavuutta. Hallintokuntien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden on oltava Leppävirran kuntastrategian mukaisia. Sote-maakuntaudistuksen ennakointi ja vaikutukset mm. sote-investointien suunnittelussa tulisi olla kattavampaa.

Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällisiä menettelyjä, joiden avulla tunnistetaan ja arvioidaan kunnan toimintaan liittyviä riskejä sekä määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja säännönmukaiseksi raportoimiseksi. Kunnan lainakanta on korkosuojattu. Kunnallinen toiminta ja palvelutuotannossa käytettävä omaisuus on pääosin vakuutettu. Riskikaritoitusta ja päivitystä varautumistehtävien hoitoon ja vastuutuksiin huomioiden sote-maakuntauudistus on tehtävä kaiken aikaa.

Pohjois-Savon varautumisorganisaatioille järjestettiin koulutus syksyllä ja sen perusteella tuleva tehtävien vastuutus viranomaisten välillä ja resursointi on vielä monilta osin avoinna.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Hankinnat tehdään suoraan työkohteille tarpeen mukaan. Leppävirran kunta on IS Hankinta Oy:n asiakas ja osallistuu yhteiskilpailutuksiin soveltuvin osin. Hankintastrategia päivitettiin vuonna 2018. Vuosittain talousarvion yhteydessä valmistellaan hankintasuunnitelma talousarviovuodelle. Sitä päivitetään jatkuvasti. Suunnitelmasta järjestetään infotilaisuus talousarviovuoden alussa. Kaikkien hankintapäätösten yritysvaikutukset on arvioitava. Aloite lapsivaikutusten arvioinnista on käsittelyssä.

Sopimustoiminta

Vuonna 2014 hankittiin Triplanin toimittama selainpohjainen Tweb sopimustenhallintasovellus. Sähköinen hallinta helpottaa sopimusten hakemista ja määräaikaisten seuraamista. Kunta oli mukana maakunnallisen asianhallintajärjestelmän hankinta- ja kilpailutus – hankkeessa. Hanke ei ole johtanut yhteishankintaan. Kunta jatkaa kehitystyötä omin voimin ja ehkä pienemmän alueellisen ja samantyyppiset tarpeet omaavan kuntajoukon voimin.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Kunnan sisäisen valvonnan ja konserniohjeet päivitettiin vuoden 2013 aikana ja hyväksyttiin kunnanhallituksessa 25.11.2013. Vuoden 2014 alusta lähtien kukin toimielin hyväksyessään talousarvion vuotuisen käyttösuunnitelman hyväksyy myös samalla sisäisen valvonnan valvontasuunnitelman kyseiselle ajalle toimielimen toimialaa koskien. Valvontasuunnitelma toimitetaan kunnanjohtajalle. Kunnanjohtaja informoi kunnanhallitusta tarpeen mukaan sisäisen valvonnan toteutumisesta ja mahdollisista valvonnallisista havainnoista ja niiden johdosta tehdyistä toimenpiteistä.

Kukin toimielin raportoi tilinpäätöksen yhteydessä sisäisen valvonnan suunnitelman toteutumisesta ja mahdollisista toimenpiteistä valvonnassa havaittujen seikkojen johdosta.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Toimintakertomuksessa kuvataan niitä olosuhteita ja tapahtumia, jotka vaikuttavat siihen, millaiseksi tilikauden tulos ja taloudellinen asema muodostuvat. Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelmassa ja toiminnan rahoitusta kuvataan rahoituslaskelmassa. Molempien laskelmien ja niistä laskettavien tunnuslukujen tehtävänä on osoittaa kunnan rahoituksen riittävyyttä. Rahoituslaskelmassa osoitetaan edelleen, miten investoinnit, sijoitukset ja lainanlyhennykset tulorahoituksen lisäksi muutoin rahoitetaan.

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyys jaksotettuihin menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Arvioinnissa käytetään lisäksi tuloslaskelman eristä ja välituloksista laskettuja tunnuslukuja.

Leppävirran kunnan ulkoiset tuotot olivat 9,652 milj. euroa. Toteutuma oli 0,271 milj. euroa, 2,7 % edellisvuotta pienempi. Myyntituotot kasvoivat 3,8 %, 0,167 milj. euroa. Metsän myyntituottoja kertyi budjetin mukaisesti, 0,522 milj. euroa. Vesihuollon myyntituotot olivat 1 750 milj. euroa ja toteutuivat budjetin mukaisesti. Kasvua vuoteen 2016 nähden oli 0,161 milj. euroa, n. 10 %. Jäteveden kulutusmaksua korotettiin 1.2.2016 18 %. Kuutiohintaa (sis. alv:n) nousi 3,56 eurosta 4,20 euroon. Puhtaan veden maksu on 2,11 euroa.

Maksutuotoissa oli kasvua 3,0 %. Tuet ja avustukset vähenivät pääosin perustoimeentulotuen Kela-siirron myötä 62 % eli 0,578 milj. euroa. Vuokrat ja muut toimintatuotot lisääntyivät 3,1 %. Muissa toimintatuotoissa osakkeiden ja kiinteistöjen myynnistä kertyi myyntituottoja 0,139 milj. euroa, kaksinkertainen määrä budjetoituun nähden.

Verotuloja kertyi 33,197 milj. euroa. Saman verran kuin edellisvuonna. Kunnan tuloveroa kertyi 27,957 miljoonaa euroa. Veroprosentti oli 20, sama kuin edellisvuonna. Kunnallisveron kertymä oli 0,566 miljoonaa euroa eli 2 prosenttia heikompi kuin edellisvuonna. Edellisvuoden kertymä oli 28,523 milj. euroa. Yhteisöveron tuotto oli 0,504 miljoonaa euroa eli 21,8 prosenttia edellisvuotta isompi. Kiinteistöveron tuotto kasvoi 3,1 % eli 0,074 miljoonaa euroa.

Valtionosuutta saatiin 25,146 miljoonaa euroa. Vähennys edellisvuoteen oli 3,3 %, 0,846 milj. euroa. Opetus- ja kulttuuritoimen omarahoitussuosus kasvoi edellisvuodesta 0,106 milj. euroa. Verotulojen tasausta saatiin 0,112 milj. euroa edellisvuotta vähemmän, 5,218 milj. euroa. Peruspalvelujen valtionosuus väheni 1,045 milj. euroa.

Ulkoiset toimintakulut ovat 63,841 milj. euroa. Ne vähenivät viime vuonna 1,7 prosenttia, 1,131 milj. euroa edellisvuoteen verrattuna. Henkilöstökulut pienenevät 0,988 milj. euroa. Palveluostot kasvoivat 0,674 milj. euroa, 1,9 %. Kasvu puolittui edellisvuodesta. Avustusmenot vähenivät 26,8 %, 0,792 milj. euroa. Pääosin se johtui perustoimeentulotukimenojen siirrosta Kelalle. Työmarkkinatuen kuntaosuus kasvoi n. 0,030 milj. euroa vaikka budjetissa varauduttiin 0,075 milj. euron alenemaan kustannuksissa. Kotihoidon palvelusetelikulut olivat 0,089 milj. euroa ja palveluasumisen palvelusetelikulut 0,082 milj. euroa. Palvelusetelikäyttö kasvaa huomattavasti vuonna 2018.

Rahoituskuluissa korkokulut pienenevät 0,030 milj. euroa. Osinkotuottoja kertyi 0,581 milj. euroa, 0,329 milj. euroa edellisvuotta enemmän.

Vuosikate oli 4,801 miljoonaa euroa. Vuosikate kattoi 4,8 milj. euron poistot 100 -prosenttisesti.

Vuoden 2017 tilikauden tulos oli 0,005 miljoonaa euroa. Poistoero- ja rahastonmuutoskirjausten jälkeen ylijäämäksi muodostuu 0,137 miljoonaa euroa.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT				
	Tuloslaskelma I	Tuloslaskelma II	Tuloslaskelma I	Tuloslaskelma II
	(sisältää sis.erät)	ulkoinen	(sisältää sis.erät)	ulkoinen
	2017	2017	2016	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	13 870,0	9 652,2	13 901,4	9 923,0
Valmistus omaan käyttöön	24,1	24,1	23,3	23,3
Toimintakulut	-68 059,1	-63 841,3	-68 950,8	-64 972,4
Toimintakate	-54 165,0	-54 165,0	-55 026,1	-55 026,1
Verotulot	33 197,5	33 197,5	33 186,4	33 186,4
Valtionosuudet	25 146,1	25 146,1	25 991,6	25 991,6
Rahoitustuotot ja -kulut:	622,1	622,1	265,0	265,0
Korkotuotot	101,1	36,6	123,0	53,2
Muut rahoitustuotot	860,8	704,4	520,6	364,2
Korkokulut	-183,1	-118,6	-221,1	-151,3
Muut rahoituskulut	-156,7	-0,3	-157,5	-1,1
Vuosikate	4 800,7	4 800,7	4 416,9	4 416,9
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 796,0	-4 796,0	-4 407,4	-4 407,4
Arvonalentumiset				
Satunnaiset erät				
Tilikauden tulos	4,7	4,7	9,5	9,5
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (-)	83,4	83,4	83,4	83,4
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)				
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	49,3	49,3		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	137,4	137,4	92,9	92,9
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	20,4 %	15,1 %	20,2 %	15,3 %
Vuosikate/Poistot, %	100,1 %	100,1 %	100,2 %	100,2 %
Vuosikate, €/asukas	491	491	448	448
Asukasmäärä	9 786	9 786	9 852	9 852

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Toimintakate oli -54,165 milj. euroa. Toimintakate parani 0,861 milj. euroa.

Huom! Kunnan asukasmäärä oli vuoden 2016 lopussa lopullisen tiedon mukaan 9 865. Kaikissa tilinpäätöslaskelmissä oli ennakkotiedon mukainen 9 852.

Maksurahoituksen osuus toimintamenoista kuvataan tunnusluvulla, joka lasketaan kaavasta:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin.

Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä.

Vuosikate prosenttia poistoista

= 100 * Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

Tunnusluvun arvo vuonna 2017 on 100,1 % mitä voidaan pitää riittävänä. Poistoihin kirjattiin lisäpoistoja pois palvelukäytöstä siirtyneistä/siirtävistä rakennuksista yhteensä 1,369 milj. euroa.

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Vuodesta 2009 alkaen vuotuinen investointitaso on ollut bruttona 5,7 milj. ja nettona 4,64 milj. euroa. Vuonna 2017 investoinnit käyttöomaisuuteen olivat n. 10 milj. euroa ja yli 10 milj. euron vuotuinen taso jatkuu tulevina vuosina. Lisäksi 10 milj. euron alakoulu Vokkolaan toteutetaan leasingrahoitteisena.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot, ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

Tulorahoituksen voidaan katsoa olevan riittävä, jos poistot kattavat pitkällä aikavälillä keskimääräiset poistonalaiset investoinnit. [19.3.2013]

Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Kunta-kohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Kuntakohtaisia eroja selittävät toimintojen organisointi ja palvelutoiminnan laajuus.

Erityisesti silloin, kun kunnan talouden tasapainoa ja liikkumavaraa verrataan muihin kuntiin, on otettava huomioon erot veroprosenteissa. Riittävä tulorahoitus voi kahdessa vertailukunnassa olla saavutettu erilaisella verorasitteella kuntalaisiin.

Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa.

Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat poistoero- ja tuloksenkäsittelyeriä. Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää tilinpäätöstä seuraavan vuoden tilinpäätöksessä edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai ali- jäämään. Ylijäämää lisääviä tai alijäämää vähentäviä eriä ovat varausten ja rahastojen vähentäminen.

1.3.2 Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulo-rahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pää- oman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan rahavarojen muutoksen tilikaudella.

RAHOITUSLASKELMA					
	1.1.-31.12.2017		1.1.-31.12.2016		muutos %
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	4 800 727,14		4 416 902,94		8,7 %
Satunnaiset erät					
Tulo-rahoituksen korjauserät	-135 772,58	4 664 954,56	-70 046,85	4 346 856,09	93,8 %
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-10 123 528,35		-2 916 183,34		247,1 %
Rahoitusosuudet investointimenoille	1 446 954,00		8 359,00		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	170 945,03	-8 505 629,32	102 381,95	-2 805 442,39	67,0 %
Toiminnan ja investointien rahavirta		-3 840 674,76		1 541 413,70	
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset					
Antolainasaamisten vähennykset	13 653,97	13 653,97		0,00	
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 687 200,00				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 312 820,00		-1 312 820,00		
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	1 374 380,00	0,00	-1 312 820,00	
Oman pääoman muutokset		0,00		0,00	
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	61 198,62		726,32		
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00		0,00		
Saamisten muutos	-430 831,54		244 911,40		
Korottomien velkojen muutos	509 810,08	140 177,16	-579 372,34	-333 734,62	
Rahoituksen rahavirta		1 528 211,13		-1 646 554,62	
Rahavarojen muutos		-2 312 463,63		-105 140,92	
Rahavarojen muutos					
Rahavarat 31.12.	5 181 269,83		7 493 733,46		
Rahavarat 1.1.	7 493 733,46	-2 312 463,63	7 598 874,38	-105 140,92	
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	1 674 988,33		1 600 264,74		
Investointien tulo-rahoitus, %	55,3 %		151,9 %		
Lainanhoitokate	3,4		3,1		
Kassan riittävyys, pv	25,09		39,45		
Asukasmäärä	9 786		9 852		

INVESTOINNIT

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä siltä osin kuin kertymä on laskettavissa. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi. Kertymä 5 vuodelta on 1,675 milj. euroa positiivinen.

Investointien tulorahoitus, %

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

LAINANHOITO

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden. Lainanhoitokate on pysynyt hyvällä tasolla yli 3:ssa viime vuodet. Lainaa nostettiin kolmen vuoden tauon jälkeen vuonna 2017. Tehostetun palveluasumisyksikön Virrankodin korkotukilainaa nostettiin 2,687 milj. euroa, 60 % myönnetystä lainamäärästä. Lainakanta on n. 8 milj. euroa.

MAKSUVALMIUS

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut kootaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Tuloslaskelmasta:

Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön

Korkokulut

Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta: Investointimenot Antolainojen lisäys
Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

Tunnusluvun Kassan riittävyys arvo on edellisvuosina ollut hyvä, 25 pv vuonna 2014, 41 pv vuonna 2015, 39 pv vuonna 2016 ja 25 pv vuonna 2017. Vuonna 2017 investointeja pystyttiin vielä rahoittamaan kassavaroin n. 5 milj. eurolla, korkotukilainalla 2,7 milj. ja ara-avustuksella 1,45 milj. euroa. Investoinneista johtuva velkaantuminen lisääntyy 2018 koska kassa on käytetty. Alakoulun toteuttaminen leasing-rahoitteisena vähensi velanottotarvetta 2017 5 milj. euroa ja vähentää velanottotarvetta myös vuonna 2018 5 milj. euroa. Vuotuiset vuokratulot alakoulusta tulevat olemaan n. 0,4 milj. euroa / vuosi. Kuntarahoitus Oyj:n kanssa solmittu vuokrasopimus on 25-vuotinen.

1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta.

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT									
VASTAAVAA			2017	2016	VASTATTAVAA			2017	2016
			1 000 €	1 000 €				1 000 €	1 000 €
A	PYSYVÄT VASTAAVAT		59 909	56 078	A	OMA PÄÄOMA		47 276	47 189
I	Aineettomat hyödykkeet		741	667	I	Peruspääoma		40 300	40 300
1.	Aineettomat oikeudet		97	92	II	Muut omat rahastot		1 442	1 492
2.	Muut pitkävaikutteiset menot		644	575	III	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä		5 397	5 304
					IV	Tilikauden yli-/alijäämä		137	93
II	Aineelliset hyödykkeet		47 373	43 902	B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET				
1.	Maa- ja vesialueet		12 467	12 383	VARAUKSET				
2.	Rakennukset		19 091	21 113	5 143 5 226				
3.	Kiinteät rakenteet ja laitteet		9 120	9 139	1.	Poistoero		2 843	2 926
4.	Koneet ja kalusto		506	523	2.	Vapaaehtoiset varaukset		2 300	2 300
5.	Muut aineelliset hyödykkeet		44	44	C				
6.	Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat		6 145	700	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT				
					519 458				
III	Sijoitukset		11 795	11 509	1.	Valtion toimeksiannot		42	10
1.	Osakkeet ja osuudet		6 695	6 395	2.	Lahjoitusrahastojen pääomat		144	194
2.	Osakkuusyhteisöosuudet		340	340	3.	Muut toimeksiantojen pääomat		333	254
3.	Muut lainasaamiset		4 760	4 774	D				
B					I VIERAS PÄÄOMA				
TOIMEKSIANTOJEN VARAT					Pitkäaikainen				
C	1. Valtion toimeksiannot			0	7 664 6 243				
I	VAIHTUVAT VASTAAVAT		7 690	9 571	1.	Lainat rahoitus- ja vakuutuslait		6 723	5 349
Vaihto-omaisuus				0	2.	Liittymismaksut ja muut velat		941	894
1.	Aineet ja tarvikkeet		0	0	II Lyhytaikainen				
					6 997 6 533				
II					1.	Lainat rahoitus- ja vakuutuslait		1 313	1 313
Saamiset			2 509	2 078	2.	Saadut ennakot		34	0
	Pitkäaikaiset saamiset		162	330	3.	Ostovelat		2 349	2 033
1.	Muut saamiset		162	330	4.	Muut velat		415	363
	Lyhytaikaiset saamiset		2 347	1 748	5.	Siirtovelat		2 886	2 824
1.	Myyntisaamiset		836	869					
2.	Muut saamiset		763	366					
3.	Siirtosaamiset		748	513					
III					TASEEN TUNNUSLUVUT:				
Rahoitusarvopaperit			1 464	3 437					
1.	Osakkeet ja osuudet		1464	1 437	Omavaraisuusaste, %				
2.	Sijoitukset rahamarkkinainstr		0	2 000	77,6 % 79,8 %				
IV					Rahoitusvarallisuus €/asukas				
Rahat ja pankkisaamiset			3 717	4 056	-709 -325				
					Suhteellinen velkaantuneisuus-				
					21,5 % 18,5 %				
					Velat ja vastuut % käyttötulois				
					21,5 % 18,5 %				
					Kertynyt ylijäämä (alijäämä)				
					5 534 5 397				
					Kertynyt ylijäämä (alijäämä) /				
					566 548				
					Lainakanta 31.12.,€/ asukas				
					821 676				
					Lainakanta 31.12. 1000 €				
					8 036 6 662				
					Lainasaamiset 31.12. 1000 €				
					4 760 4 774				
					Asukasmäärä				
					9 786 9 852				

TASEEN TUNNUSLUVUT

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Leppävirran kunnan omavaraisuusaste on edelleen erittäin hyvä 77,6 %.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Suhteellinen velkaantuneisuus kääntyi nousuun ja on 21,5 %.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän.

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoina sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Lainakanta on 821 euroa asukasta kohti.

Lainat euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvoiton päätymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainasaamiset 31.12.

= *Sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset*

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Johdannaissopimukset

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistar-koituksessa. Kunta on sitonut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksilla kiinte-ään korkoon. Sopimukset ovat voimassa 21.12.2020 ja 10.9.2018 saakka.

1.5 Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisäl-tävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat.

Kokonaistulo ja -meno -käsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

KUNNAN KOKONAISTULOT JA -MENOT v. 2017 (ulkoiset)					
TULOT	1 000 €	%	MENOT	1 000 €	%
Varsinainen toiminta			Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	9 652	13,2	Toimintakulut	63 841	84,7
Verotulot	33 198	45,5	-Valmistus omaan käyttöön	-24	0,0
Valtionosuudet	25 146	34,5			
Korkotuotot	37	0,1	Korkokulut	119	0,2
Muut rahoitustuotot	704	1,0	Muut rahoituskulut	0	0,0
Satunnaiset tuotot			Satunnaiset kulut		
Tulorahoituksen korjauserät			Tulorahoituksen korjauserät		
- Käyttöom. myyntivoitot	-139	-0,2	+/-Pakollisten varausten muutos		
Investoinnit			- Käyttöom. myyntitappiot	-3	0,0
Rahoitusosuudet inv.menoihin	1 447	2,0	Investoinnit		
Pysyvien vastaavien hyödyk- keiden luovutustuotot	171	0,2	Käyttöomaisuusinvestoinnit	10 124	13,4
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	14	0,0	Antolainasaamisten lisäykset		0,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 687	3,7	Pitkäaikaisten lainojen vähe	1 313	1,7
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		0,0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys		
Oman pääoman lisäykset			Oman pääoman vähennykset		
Kokonaistulot yhteensä	72 917	100,0	Kokonaismenot yhteensä	75 370	100,0

1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Toimintakertomuksessa esitetään yhdistelmä kunnan tytär-, osakkuus- ja muista omistusyhteisyyksistä sekä kuntayhtymistä, joissa kunta on jäsenenä.

LEPPÄVIRRAN KUNTAKONSERNI 31.12.2017			
LEPPÄVIRRAN KUNTA			
Tytäryhteisöt (yli 50%)	Osakkuusyhteisöt (20-50%)	Kuntayhtymät	
	Yhteisyhteisöt		
LEPPÄVIRRAN KIINTEISTÖ OY 100 % ->As Oy Leppävirran Mäenrinne 26 %	KIINTEISTÖ OY LEPPÄVIRRAN TEOLLISUUSTALOTIE 1 40,00 % osakemäärä 20/50	KESKI-SAVON JÄTEHUOLLON LIKELAITOSKUNTAYHTYMÄ 20,8 %	
		POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPIIRIN KY -Kuopion yliopistollinen sairaala	3,5164
VIRKISTYSUIMALA LEPPÄKERTTU OY 100 %	LEPPÄVIRTA AREENA OY ->Leppävirran kunta omistaa 12 % ->Virkistysuimala Leppäkerttu Oy omistaa 12 %	Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä omistaa 66,76% Itä-Suomen laboratoriolaitoksen liikelaitos- kuntayhtymästä	
LEPPÄVIRRAN MONITOIMITALO OY 100 %		ITÄ-SUOMEN LABORATORIOKESKUKSEN LIKELAITOSKUNTAYHTYMÄ Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä omistaa 48,47% Itä-Suomen huoltopalvelut liikelaitoskuntayhtymästä	
LEPPÄVIRRAN LOMA OY 55,63 % osakemäärä 89 / 160 -lepäävä ns. pöytälaatikkoyritys --> ei yhdistellä	Osakkuus- ja yhteisyhteisöt: Konserniyhteisöjen omistusoosuutta vastaava määrä voitosta tai tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta yhdistellään kunnan konsernitilin- päätökseen	ITÄ-SUOMEN HUOLTOPALVELUT LIKELAITOS- KUNTAYHTYMÄ	
		VAALJALAN KUNTAYHTYMÄ	3,2021
		ITÄ-SUOMEN PÄIHDEHUOLLON KY	1,9400
		SAVON KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ	1,15171
		POHJOIS-SAVON LIITTO	4,00

1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Kunnan tytäryhtiöillä tarkoitetaan niitä osakeyhtiöitä ja muita yhteisöjä, joissa kunnalla on määräamisvalta. Leppävirran kunnan tytäryhtiöitä ovat Leppävirran Kiinteistö Oy, Virkistysuimala Leppäkerttu Oy ja Leppävirran Monitoimitalo Oy. Myös Leppävirran Loma Oy on tytäryhtiö, mutta se on ns. lepäävä eikä sillä ole toimintaa.

Kuntaa tytär- ja osakkuusyhteisöjen hallintoelimissä edustavien tulee pyytää ao. kunnan toimielimiltä ohjetta ainakin seuraavissa asioissa,

- toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden asettaminen,
- Hallitusten ja vastaavien hallintoelimien jäsenten valitseminen,
- Uusien tytäryhteisöjen hankkiminen tai perustaminen
- Toiminnan olennainen laajentaminen, supistaminen tai muuttaminen,
- Muiden kuin tavanomaisten vakuuksien antaminen tai toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen tavanomaisesta poikkeavan riskin ottaminen

Myös muutoin ohjetta voidaan pyytää, milloin siihen on aihetta. Kunnanhallitus voi antaa myös ohjeen aina, milloin se katsotaan tarpeelliseksi.

Kunnan konserniohjeen mukaan "Konsernin tytäryhteisöjen tulee elokuun loppuun mennessä antaa talousarviostaan ja – suunnitelmastaan konsernihallinnolle ja kunnan asianomaisille tulosalueille niiden talousarvion laadinnassa tarvitsemat tiedot vuoden toiminnastaan ja taloudestaan". Samassa yhteydessä on esitettävä konsernihallinnolle seuraavien vuosien lainanot-
tosuunnitelmat.

1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Leppävirran Monitoimitalo Oy perustettiin 2013. Monitoimitalo valmistui maaliskuussa 2015. Hankkeen kustannus oli n. 8,4 milj. euroa ja siihen saatiin avustusta 1,269 milj. euroa. Monitoimitalossa operoiva yhtiö Leppävirta Areena Oy perustettiin syksyllä 2014. Kunnan omistusosuus on 12 % ja Leppävirran Virkistysuimala Oy:n osuus 12 % yhtiöstä eli Leppävirta Areena Oy on osakkuusyhteisö kuntakonsernissa 24 % omistusosuudella.

1.6.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Tytäryhteisöjen osalta pyritään ylijäämäisiin tilinpäätöksiin. Energiatehokkuutta pyritään olennaisesti parantamaan.

Voimakas taloudellinen panostus Vokkolan alueen kehittämiseen, monitoimitalon rakentaminen ja sen ympäristön kunnostushanke sekä alueen eri toimijoiden tiivis yhteistyö on omiaan parantamaan koko konsernin taloudellisia edellytyksiä toimia entistä vakaammalla taloudellisella pohjalla tulevaisuudessa. Hotelli- kylpylä kiinteistöjen tarvittavan peruskorjauksen laajuutta ja kustannuksia selvitetään.

1.6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Toimitaan samojen periaatteiden mukaan kuin kunta.

1.6.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Koko konsernin tilikausi oli +0,086 milj. euroa ylijäämäinen. Leppävirran kiinteistö Oy:n tulos oli voitollinen + 40 161 euroa €. Virkistysuimala Leppäkerttu Oy:n tulos oli tappiollinen -156 397 euroa. Leppävirran Monitoimitalo Oy:n tulos oli myös tappiollinen -57 398.

KONSERNITULOSLASKELMA 2017				
	Tilikausi			Tilikausi
	1.1.2017	- 31.12.2017		1.1.2016
				- 31.12.2016
	1 000 €	1 000 €		1 000 €
Toimintatuotot		35 297		35 218
Toimintakulut		-87 515		-88 431
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)		44		31
Toimintakate		-52 174		-53 182
Verotulot		33 198		33 186
Valtionosuudet		25 796		26 710
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	54			59
Muut rahoitustuotot	704			364
Korkokulut	-476			-516
Muut rahoituskulut	-80	59 196		-73
Vuosikate		7 022		6 548
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 746			-6 232
Omistuksen eliminointierot	0			0
Arvonalentumiset	0	-6 746		0
Satunnaiset erät		3		
Tilikauden tulos		279		316
Tilinpäätössiirrot		-149		-224
Tilikauden verot		-10		-5
Laskennalliset verot		-6		-3
Vähemmistöosuudet		-27		-21
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		86		62
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				
	2017			2016
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	40,3 %			39,8 %
Vuosikate/Poistot, %	104,1 %			105,1 %
Vuosikate, eur/asukas	717,55			664,64
Asukasmäärä	9 786			9 852

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100 * Toimintatuotot / Toimintakulut

Vuosikate osoittaa konsernin tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin.

Vuosikate prosenttia poistoista

= 100* Vuosikate /(Suunnitelman mukaiset poistot + Arvonalentumiset)

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan konsernin tulorahoituksen olevan riittävä. Vuonna 2017 tunnusluvun arvo on 104,1 % eli hyvä.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Jos vuosikate on negatiivinen, on konsernin tulorahoitus heikko.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on 717,55 euroa. Tunnusluvun arvo on hyvä.

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA 2017						
	1.1.2017	-	31.12.2017	1.1.2016	-	31.12.2016
	1 000 €		1 000 €	1 000 €		1 000 €
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	7 022			6 548		
Satunnaiset erät	3					
Tilikauden verot	-10			-5		
Tulorahoituksen korjauserät	-172		6 843	-49		6 494
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-11 504			-5 486		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 463			169		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	196			130		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	0		-9 845	0		-5 187
Toiminnan ja investointien rahavirta			-3 002			1 306
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	-2			-1		
Antolainasaamisten vähennykset	14		12	0		-1
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 275			1 460		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 815			-2 701		
Lyhytaikaisten lainojen muutos	133		593	40		-1 201
Oman pääoman muutokset			102			-1
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	63			1		
Vaihto-omaisuuden muutos	-5			22		
Saamisten muutos	-943			110		
Korottomien velkojen muutos	294		-593	-591		-458
Rahoituksen rahavirta			115			-1 660
Rahavarojen muutos			-2 887			-354
Rahavarat 31.12.2017	6 802			9 689		
Rahavarat 1.1.2017	9 689		-2 887	10 043		-354
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT						
	2017			2016		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-8 759			-10 913		
Investointien tulorahoitus, %	69,9 %			123,2 %		
Lainanhoitokate	2			2		
Kassan riittävyys, pv	24			36		
Asukasmäärä	9 786			9 852		

INVESTOINNIT

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä siltä osin kuin kertymä on laskettavissa. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

LAINANHOITO

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo konsernin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan konserniyhteisöjen omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan konsernin lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Konsernin lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

MAKSUVALMIUS

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Konsernin maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa konsernin rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut kootaan seuraavista konsernin tilikauden tulolaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Konsernituloslaskelmasta: Toimintakulut

Korkokulut

Muut rahoituskulut

Konsernin rahoituslaskelmasta: Investointimenot Antolainasaamisten lisäykset
Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

KONSERNITASE 31.12.2017							
	2017	2016	2015		2017	2016	2015
VASTAAVAA	1000 €	1000 €	1000 €	VASTATTAVAA	1000 €	1000 €	1000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	82 593	79 375	80 324	OMA PÄÄOMA	46 638	46 411	46 136
Aineettomat hyödykkeet	1 239	1 109	930	Peruspääoma	40 301	40 300	40 300
Aineettomat oikeudet	424	341	379	Muut omat rahastot	1 558	1 341	1 327
Muut pitkävaikutteiset menot	795	729	544	Edellisten tilikausien yli- / alijäämä	4 693	4 708	2 706
Ennakkomaksut	20	39	7	Tilikauden yli- / alijäämä	86	62	1 803
				VÄHEMMISTÖOSUUKSET	190	137	116
Aineelliset hyödykkeet	79 276	76 091	77 202				
Maa- ja vesialueet	13 193	13 111	13 041	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET			
Rakennukset	46 725	47 727	50 178	VARAUKSET	0	0	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet	9 918	9 875	10 210	Poistoero	0	0	0
Koneet ja kalusto	2 366	2 438	2 840	Vapaaehtoiset varaukset	0	0	0
Muut aineelliset hyödykkeet	220	173	208				
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	6 854	2 767	725				
				PAKOLLISET VARAUKSET	903	879	813
Sijoitukset	2 078	2 175	2 191	Eläkevastuuvaraus	0	-4	
Muut osakkeet ja osuudet	1 547	1 632	1 649	Muut pakolliset varaukset	903	883	813
Muut lainasaamiset	495	509	509				
Muut saamiset	36	34	34				
				TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	867	749	716
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	343	288	257	Valtion toimeksiannot	258	171	143
Valtion toimeksiannot	213	159	134	Lahjoitusrahastojen pääomat	216	265	277
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	72	72	67	Muut toimeksiantojen pääomat	393	313	296
Muut toimeksiantojen varat	58	57	56				
				VIERAS PÄÄOMA	46 231	45 318	47 122
VAIHTUVAT VASTAAVAT	11 893	13 831	14 323				
Vaihto-omaisuus	182	177	199	Pitkäaikainen	33 639	33 188	34 417
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	176	168	180	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	32 734	29 096	33 604
Keskeneräiset tuotteet	6	8	18	Lainat muilta luotonantajilta		3 219	
Muu vaihto-omaisuus	0	1	1	Pitkäaikaiset ostovelat		2	2
				Liittymismaksut ja muut velat	905	859	799
Saamiset	4 908	3 965	4 076	Siirtovelat		12	12
Pitkäaikaiset saamiset	230	385	573				
Myyntisaamiset	67	74	27				
Muut saamiset	162	329	541	Lyhytaikainen	12 592	12 130	12 706
Siirtosaamiset	1	-18	5	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 939	2 222	2 684
Lyhytaikaiset saamiset	4 678	3 580	3 504	Lainat muilta luotonantajilta		541	
Myyntisaamiset	1 988	2 177	2 148	Saadut ennakot	218	219	145
Lainasaamiset			4	Ostovelat	3 577	3 345	3 867
Muut saamiset	1 702	623	724	Liittymismaksut ja muut velat	858	945	811
Siirtosaamiset	988	780	627	Siirtovelat	4 988	4 855	5 199
				Laskennalliset verovelat	12	3	
Rahoitusomaisuusarvopaperit	1 468	3 444	1 434				
Osakkeet ja osuudet	1 464	1 437	1 426				
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	2	2 006	6	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	94 829	93 494	94 903
Joukkovelkakirjalainasaamiset			0				
Muut arvopaperit	2	1	3				
Rahat ja pankkisaamiset	5 335	6 245	8 614	KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	94 829	93 494	94 903				
				Omavaraisuusaste	49,5 %	49,9 %	48,8 %
				Suhteellinen velkaantuneisuus, %	48,8 %	47,4 %	50,4 %
				Rahoitusvarallisuus, €/asukas	-3 505	-3 192	-3 301
				Konsernin lainat, €/asukas	3 645	3 560	3 646
				Konsernin lainakanta 31.12. 1000 €	35 673	35 078	36 288
				Konsernin lainasaamiset 31.12. 1000 €	495	509	509
				Kertynyt ylijäämä (alijäämä)	4 779	4 770	4 509
				Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	488	484	453
				Kunnan asukasmäärä	9 786	9 852	9 953

Konsernitaseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat konsernin omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

= $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Konsernireservi} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Koko pääoma kaavassa tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden tavoitetasona voidaan pitää 50 %:n ylittävää omavaraisuutta. Alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntakonsernissa merkittävää velkarasitetta.

Konsernin omavaraisuusaste 49,5 % on alle 50 %:n tavoitearvon.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtion- osuuksista.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Konsernin 48,8 %:n suhteellinen velkaantuneisuus on korkea, verrattuna kunnan tunnuslukuun 21,5 %.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Tilinpäätöksestä 2015 alkaen kirjaustavan muutoksen vuoksi vapaaehtoisten varausten ja poistoeron purkaminen ylijäämään muuttaa konsernin alijäämäisestä ylijäämäiseksi. Ylijäämä on 4,779 milj. euroa.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$

Konsernin asukaskohtainen kertynyt ylijäämä on 488 eur / asukas.

Konsernin lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Konsernin lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Lainakanta on kasvanut 0,595 milj. euroa edellisvuodesta.

Konsernin lainat, euroa/asukas

Konsernilla on lainaa 3 645 euroa / asukas.

Konsernin lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja konsernin omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Konsernin henkilöstömäärä

Konsernin henkilöstömäärä		
Henkilöstö		
Kunnan ja tytäryhtiöiden henkilöstömäärä	2017	2016
Leppävirran kunta	479	487
Leppävirran Kiinteistö Oy	5	5
Leppävirran Virkistysuimala Leppäkerttu Oy	12	12
Leppävirran Monitoimitalo Oy	0	0
Leppävirta Areena Oy	5	3

1.7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

1.7.1 Asiaa koskeva sääntely

Kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi (Kuntal 110§, 115§, 118 §). Kunnan taseessa ei ole alijäämää.

1.7.2 Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman tulosta ennen varaus- ja rahastosiirtoja. Kirjaimellisesti tuloksen käsittely on ylijäämäisen tuloksen siirtämistä taseen vapaaehtoiseen varaukseen, rahastoon tai tilikauden ylijäämä -tilille.

Kunnanhallitus

1. allekirjoittaa tilinpäätöksen ja luovuttaa sen tilintarkastajien tarkastettavaksi,
2. esittää kunnanvaltuustolle, että
 - 1) tilikauden tulos 4.651,77 euroa kirjataan taseen tilikauden ylijäämätilille
 - 2) Kirkonkylän päiväkodin tilikauden 2017 poistojen osuus 83.407,35 kirjataan poistoeron vähennykseksi ja taseen tilikauden ylijäämä -tilille.
 - 3) Yritystoiminnan kehittämisrahaston käyttö 49.357,20 euroa vuonna 2017 kirjataan rahaston vähennykseksi ja taseen tilikauden ylijäämä -tilille.
 - 4) antaa tilinpäätöksen/toimintakertomuksen valtuustolle toimitettavaksi sen jälkeen, kun tarkastuslautakunta on antanut suorittamastaan tarkastuksesta lausuntonsa.
 - 5) päättää palkita koko kunnan henkilöstöä hyvästä tuloksesta myöntämällä heille yhden ylimääräisen palkallisen vapaapäivän aiemmin vuosina 2011 ja 2012 määriteltyjen periaatteiden mukaisesti.

2. Talousarvion toteutuminen

2. Talousarvion toteutuminen

2.1 Seurantaa koskeva sääntely

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (*suunnitelmakausi*). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Alijäämän kattamisvelvollisuutta sovelletaan myös kuntayhtymiin.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja tai pormestari.

Toteutumisvertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen. Toteutumisvertailusta on lisäksi käytävä ilmi, onko menot, tulojen lisäksi, muutoin rahoitettu talousarviossa määrättyllä. Muulla rahoituksella tarkoitetaan tällöin rahavarojen käyttöä ja muita maksu- valmiuden muutoseriä rahoituslaskelmassa.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on mm. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla; (KuntaL 121 §). Arvioinnissa keskeinen tietolähde on toimintakertomuksen toteutumisvertailu.

Toteutumisvertailuun otetaan alkuperäinen talousarvio, talousarviomuutokset, muutettu talousarvio ja toteutuma sekä poikkeama muutetun talousarvion ja toteutuman välillä.

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

Kuntalain 115 §: ään perustuen toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

2.2 Tavoitteiden toteutuminen

Tavoitteen merkitystä ja noudattamista korostetaan kuntalain eri säännöksissä: valtuusto ylimpänä toimielimenä päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista (110 §), Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan (110.4 §). Kunnanhallituksen on laadittava tilinpäätös. Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa. (113 §).

Talousarvioon otetut tavoitteet ovat erityyppisiä. Ne voivat koskea kunnan aluetta, asemaa ja taloutta kokonaisuutena tai ne voivat koskea kunnan väestöä tai määrättyä asiakasryhmää, jolle kunta järjestää palveluja. Tavoitteita voidaan asettaa myös palvelujen tuotanto- tai järjestämisprosessille palvelujen määrää tai laatua taikka niiden järjestämistapaa koskevinä tavoitteina.

Kaikkia talousarvion tavoitteita koskee noudattamisvelvoite ja raportointivelvoite. Tavoitteiden sitovuusaste on kuitenkin erilainen. Se riippuu tavoitteen saavuttamisajasta, meno- tai tulosidonnaisuudesta tai siitä, kuinka paljon muut tekijät kuin kunnan omat toimenpiteet vaikuttavat tavoitteen toteutumiseen.

Sitovuusasteesta riippuen tulosten raportointi toteutumisvertailussa on valvontapainotteista tai arvioivaa. Valvontapainotteisessa raportoinnissa toteutumaa verrataan asetettuun tavoitteeseen. Arvioivassa raportoinnissa verrataan sekä suunniteltua että toteutunutta palvelutarjontaa palvelujen kysyntään eli tosiasialliseen palvelutarpeeseen. Näin arvioiva raportointi on myös tavoiteasettelun onnistuneisuuden arviointia.

Verorahoitteen toiminnan tavoitteiden toteutuminen

Yleensä kunnan on mahdollista päättää palvelun saatavuudesta, riittävydestä ja kohdentuvuudesta, jolloin tavoitearvot voidaan määritellä hyvinkin sitoviksi. Sen sijaan muutokset asiakkaan tai väestöryhmän hyvinvoinnissa voivat olla seurausta suuressa määrin muista tekijöistä kuin kunnan palveluista. Vaikuttavuuteen liittyviä tavoitearvoja joudutaan ehdollistamaan tiettyjen ulkoisten edellytysten täytymisellä. Vaikuttavuustavoitteisiin liittyy yleensä myös olennaisesti talousarviovuotta pidempi aikajänne.

Yleensä pitkän aikavälin tavoitteissa, koko väestöä koskevissa tavoitteissa ja tavoitteissa, joiden saavuttaminen riippuu myös muista tekijöistä kuin kunnan toimenpiteistä, sitovuus määritellään väljemmin. Palvelujen määrää, laatua, palvelukykyä tai asiakastytyvyyttä koskevat tavoitteet voidaan määritellä joko sitovasti määräyksiköinä tai väljemmin määräväljyysinä tai kehityssuuntina. Voimavarojen niukkuus saattaa kuitenkin edellyttää ehdottomia suoritemäärälle tai yksikkökustannukselle asetettavia raja-arvoja, joita ei voi ylittää. Toimenpide- ja hanketavoitteissa tavoitearvo on yleensä yksiselitteisesti määrätty: hallintosääntö uudistetaan, kehittämissuunnitelma laaditaan, kuntayhtymä puretaan tai puhdistamo rakennetaan.

Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Leppävirran kunnanvaltuuston asettamat tytäryhteisöjen toimintaa ja taloutta ohjaavat tavoitteet ja niiden toteutuminen:

Tavoitteet Leppävirran Kiinteistö Oy

- käyttöaste on vähintään 95 %
- kiinteistöjen pitkän tähtäimen korjaussuunnitelmaa (PTS) toteutetaan ja rahoitetaan toimintatuotoilla
- asuinneliövelan alentaminen nykyisestä ja pitkän tähtäimen talous- ja rahoitussuunnitelman laatiminen tavoitteena pitkäaikaisen vieraan pääoman suunnitelmallinen alentaminen
- yhtiön kannattavuutta parannetaan
- tulokehityksestä/menojen kasvusta huolehditaan siten, että tulo-rahoitus riittää korjausinvestointeihin sekä lainojen ym. velvoitteiden hoitamiseen takaisinmaksusuunnitelmia noudattaen
- toiminta toteutuu Leppävirran kunnanvaltuuston hyväksymien toimintaa ja taloutta ohjaavien tavoitteiden mukaisesti.
- vuokrasaatavat pyritään minimoimaan
- energiansäästömahdollisuuksien kartoittaminen, toteutusvaihtoehtojen laatiminen ja energiansäästöinvestoinnin rahoitussuunnittelu

Asetettujen tavoitteiden toteutuminen Leppävirran Kiinteistö Oy

Käyttöaste oli 90,32 %. Yhtiön tulos oli 40 161 euroa voittoa. Peruskorjauksia on toteutettu kassavaroin. Suunnitelmallinen toiminnan kehittäminen jatkuu. Pitkäaikaisen velan uudelleenjärjestelyä ei ole toteutettu mutta selkeä tarve siihen on olemassa. Valtiokonttori teki selvityksen yhtiön taloudellisesta tilanteesta ja kyvystä selviytyä velvoitteista.

Leppävirran Kiinteistö Oy	Tunnusluvut	Tilinpäätös 2014	Tilinpäätös 2015	Tilinpäätös 2016	Tilinpäätös 2017	TA 2017
	Liikevaihto, €	2 279 540,18	2 314 255,80	2 397 074,19	2 257 322,30	2 347 940,00
	Tulos, €	36 372,10	54 572,19	51 463,74	40 160,89	-12 407,00
	Omavaraisuus, %	20,71	21,66	23,02	24,28	
	Sijoitetun pääoman tuotto, %	1,46	2,15	1,99	1,53	
	Poisto/sijoitettu pääoma, %	2,58	2,51	2,53	2,58	
	Koro/lainakanta, %	1,61	1,44	1,20	1,12	
	Koro/liikevaihto, %	7,73	6,52	5,04	4,76	
	Kate/liikevaihto, %	24,73	23,49	15,72	18,26	
Leppävirran Kiinteistö Oy	Tavoitteet /mittari	2014	2015	2016	2017	TA 2017
	Vuokralaisten vaihtuvuus, %	27,29 %	31,03 %	33,80 %	31,26 %	20,00 %
	Bruttoinvestoinnit, €	0,00	0,00	43 214,18	0,00	257 000,00
	Käyttöaste, %	92,12 %	92,38 %	95,15 %	90,32 %	95,00 %
	Lainavastuut, lainamäärä, €/asm ²	523,20 €	524,20 €	517,70 €	493,27 €	492,24 €
	Lainakanta, lyhennysohjelmainen	9 045 515,95	8 602 315,95	8 148 715,95	7 673 115,95	7 653 115,95
	Lainakanta €/as	902,75	864,03	827,11	784,09	788,98
	Pääomalainat €	1 908 209 €	1 908 209 €	1 908 209 €	1 908 209 €	1 908 209 €

- yhtiö tavoittelee nollatulosta
- myynti- ja markkinointiyhteistyön tehostaminen muiden Vokolan alueen toimijoiden kanssa Vokolan alueen kehittämishanketta hyödyntäen
- omavaraisuusaste (oma pääoma/koko pääoma) ei alita 29 %
- taloudellinen ja toiminnallinen tehostaminen hakemalla synergiaetuja yritysysteistyöstä Vokolan alueen muiden toimijoiden kanssa
- energiansäästömahdollisuuksien kartoittaminen, toteutusvaihtoehtojen laatiminen ja energiansäästöinvestoinnin rahoitussuunnittelu
- hotelli kiinteistön kuntokartoituksen tekeminen niin että korjausinvestointitarve ja -taso on tiedossa v. 2018 talousarvion laadinnan käynnistyessä

Yhtiön tulos oli tappiollinen n. -156 397 euroa. Omavaraisuusaste on 29,63. Energiansäästökartoitus on tehty. Olennaiset energiansäästömahdollisuudet ovat toteutettavissa vasta kiinteistöjen saneerauksen yhteydessä. Peruskorjausinvestointien laajuutta ja toteuttamistapaa koskeva suunnitelma tehdään 2018. Myynnin ja markkinoinnin tehostaminen toteutuu Vokkolan alueen kaikkien toimijoiden ja kunnan yhteistyönä.

[illegible]

Tavoitteet Leppävirran Monitoimitalo Oy

- kiinteistön arvon säilyminen
- rakennuksen teknisestä kunnosta huolehtiminen ja riittävien ylläpitokorjausten tekeminen
- kiinteistön käytön tehokkuutta tukevien teknisten ratkaisujen jatkuva kartoittaminen ja hyödyntäminen
- kiinteistön vuokratuotoilla pyritään hoitamaan pääomakustannusten suunnitelmanmukainen lyhentäminen

Toteutuminen: Rakennus valmistui vuonna 2015 suunnitellusti ja aikataulussa ja budjetissa pysyen. Yhtiö siirtyi Leppävirran Kiinteistö Oy:n hallinnoitavaksi tammikuussa 2016. Tulos oli n. -57 398 euroa tappiollinen. Tulosta heikensi kiinteistöveron takautuva perintä.

Leppävirran Monitoimitalo Oy	Tunnusluvut / tavoitteet / Mittarit	Tilinpäätös 2015	Tilinpäätös 2016	Tilinpäätös 2017	TA 2017
	Liikevaihto	169 733,00	468 835,35	476 177,28	482 871,00
	Tulos	-32 606,00	-5 170,38	-57 397,55	295,82
	Henkilöstö, lkm	0	0	0	0
	Henkilökustannus / hlo	0	0	0	0
	Liikevaihto / hiö	0	0	0	0
	Omavaraisuusaste	5,49 %	5,64 %	5,15 %	6,00 %
	Sijoitetun pääoman tuotto, %	0,67 %	1,00 %	0,23 %	1,10 %
	Korot / lainakanta, %	1,19 %	1,15 %	1,15 %	1,15 %
	Korot / liikevaihto, %	48,49 %	16,30 %	15,29 %	15,05 %
	Käyttökate / liikevaihto, %	93,11 %	85,11 %	74,58 %	67,43 %
	Käyttöomaisuusinvestoinnit	310 617,00	97 450,57	8 140,60	0,00
	Lainakanta, lyhennysohjelmainen	6 925 532,00	6 627 660,00	6 329 788,00	6 329 788,00
	Lainakanta €/as	694	673	647	636
	Pääomalainat €	0	0	0	0

2.3 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

Toiminnan yksityiskohtainen esittely tehtävittäin otetaan talousarvion toteutumisvertailuun.

Toteutumisvertailusta tulee käydä ilmi määrärahat ja tuloarviot, toteutuneet menot ja tulot sekä niiden erotus (toimintakate/netto). Alkuperäinen talousarvio ja siihen tehdyt hyväksytyt muutokset esitetään erikseen. Poikkeamana esitetään muutetun talousarvion ja toteutuman erotus. Toteutumisvertailussa tehdään selkoa merkittävien poikkeamien syistä. Toteutumisvertailussa voidaan esittää myös muita olennaisia perustelutietoja, kuten kertaluonteisten erien vaikutus talousarvion toteutumiseen. [19.3.2013]

Toteutumisvertailussa esitetään sekä budjetoidut että toteutuneet menot ja tulot bruttomääräisenä riippumatta siitä, onko sitovuus talousarviossa määritelty brutto- vai nettoperiaatteen mukaan. Valtuustoon nähden sitovat erät osoitetaan toteutumisvertailussa esimerkiksi varjostettuna, lihavoiden tai muulla havainnollisella tavalla.

Muutokset talousarvioon tulee tehdä talousarviovuoden aikana välittömästi, kun muutostarve on tiedossa. Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan hyväksyä vain poikkeustapauksissa. Tilinpäätöksessä talousarviomuutoksia ei tule enää tehdä, vaan valtuuston tulee ottaa poikkeamiin kantaa tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä.

2.4 Käyttötalouden toteutuminen

Kunnan toimintaa ohjataan käyttötalousosan avulla. Talousarvion käyttötalousosassa valtuusto on asettanut tehtäväkohtaiset tavoitteet sekä osoittanut tavoitteiden edellyttämät tuloarviot ja määrärahat tehtävien hoitamiseen.

Käyttötalousosan toteutumisessa selvitetään tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden poikkeamat ja niiden syyt siltä osin kuin valtuusto ei ole niitä hyväksynyt talousarviomuutoksina.

Taloudellisen ja toiminnallisen tavoiteasettelun tulee olla kuntastrategian mukainen.

2.4.1. Kuntastrategian hankkeiden aikataulutus

2014	Asuminen ja elinympäristö	Elinkeinoelämä ja sen toimintaympäristö	Kunnalliset palvelut ja henkilöstö	Talous, konserniohjaus ja palvelusopimukset
	Kirkonkylän osayleiskaava	Konnuksen maankäytön linjaus	Sähköiset palvelut	Konserniraportoinnin kehittäminen
	Taajama-alueen maanhankinta		Asiakaspalautteen kerääminen	Yhteistyömekanismien kehittäminen tytäryhteisöjen kanssa
	Suoniemen kehittäminen		Työssäjaksaminen, työhyvinvointi	
2015	Asuminen ja elinympäristö	Elinkeinoelämä ja sen toimintaympäristö	Kunnalliset palvelut ja henkilöstö	Talous, konserniohjaus ja palvelusopimukset
	Kirkonkylän asemakaavat	Uuden yritysalueen sijoittuminen	Hankintastrategia	Roolit päätöksenteossa
	Kevytliikenneväylien priorisointi		Henkilöstösuunnittelun kehittäminen	Konsernin tuottavuuden kehittäminen
			Työssäjaksaminen, työhyvinvointi	
2016	Asuminen ja elinympäristö	Elinkeinoelämä ja sen toimintaympäristö	Kunnalliset palvelut ja henkilöstö	Talous, konserniohjaus ja palvelusopimukset
	Kirkonkylän asemakaavat	Maaseudun yritystoiminnan monipuolistaminen ja kehittäminen yhteistyössä alan kehittäjien kanssa	Henkilöstösuunnittelun kehittäminen	Roolit päätöksenteossa
	Suoniemen kehittäminen	Vokkolan alueen matkailullinen kehittäminen	Työssäjaksaminen, työhyvinvointi	Konsernin tuottavuuden kehittäminen
	Monipuolisten asumis- ja yrittämisentarpeiden vaatiman tonttitarjonnan turvaaminen	Työllisyyttä edistävät hankkeet	Tuottavuuden edistäminen	
	Pakolaisten vastaanotto			

2.4.2. Kuntastrategian painopistealueet vuonna 2017

2017	Asuminen ja elinympäristö	Elinkeinoelämä ja sen toimintaympäristö	Kunnalliset palvelut ja henkilöstö	Talous, konserniohjaus ja palvelusopimukset
	Kirkonkylän asemakaavat	Maaseudun yritystoiminnan monipuolistaminen ja kehittäminen yhteistyössä alan kehittäjien kanssa	Henkilöstösuunnittelun kehittäminen	Roolit päätöksenteossa / valtuustokauden vaihtuminen
	Lossinpelto, Juottoranta infra	Työllisyyttä edistävät hankkeet	Työssäjaksaminen, työhyvinvointi	Valmistautuminen maakuntauudistukseen / kunnan uusi rooli 2019 -
	Olemassa olevan yhdyskuntarakenteen tiivistäminen	Keskustan alueen kaupallisten palveluiden kehittäminen	Kunnallisten palveluiden tuottamistapa maakuntauudistuksen jälkeen / valmistellaan palvelustrategia v. 2018	Kuntastrategian 2018 - 2021 laatimisprosessin käynnistäminen yhdessä uuden valtuuston kanssa
	Asuinkuntamarkkinointi ja sähköisen median hyödyntäminen			
	Uudet investointihankkeet: Palvelukeskus, alakoulu			

2.4.3. Koko suunnitelmakauden 2014 – 2017 aikana ajankohtaiset hankkeet

	Asuminen ja elinympäristö	Elinkeinoelämä ja sen toimintaympäristö	Kunnalliset palvelut ja henkilöstö	Talous, konserniohjaus ja palvelusopimukset
Jatkuva kehittäminen	Maapoliittisen ohjelman toteutus	Työllisyyttä edistävät hankkeet (esim Lepävirta -lisä)	Sähköiset palvelut	Kunnan ja konsernin tuottavuuden kehittäminen
	Strateginen maahan- kinta	Vokkolan alueen matkailullinen kehittäminen	Asiakaslähtöisten palveluiden suuntaaminen /asiakaspalautteen jatkuva huomiointi	
	Monipuolisten asumis- ja yrittämistarpeiden vaatiman tonttitarjonnan turvaaminen	Yrityskuntamarkkinointi	Työssäjaksaminen, työhyvinvointi	
			Tuottavuuden edistäminen	

2.4.4. Kuntastrategian painopistealueet 2017 ja toteuma 31.12.2017

Asuminen ja elinympäristö	Toteuttaja							Toteuma 31.12.2017
	Kunnanhallitus	KH:n yleisjaosto	Perusturvaltk.	Koulutk.	Kulttuuri- ja sivistysltk.	Tekninenltk.	Keski-Savon ympäristöltk.	
Kirkonkylän asemakaavat, Olemassa olevan yhdyskuntarakenteen tiivistäminen	pv	-	-	-	-	o	-	Juottorannan kaavahanke on keskeytetty. Lossinpellon ja taajaman asemakaavamuutokset on hyväksytty.
Lossinpelto, Juottoranta infra	pv	-	-	-	-	o	-	Lossinpellon alueen kunnallistekniikan suunnitelma-luonnos valmistui 2017.
Asuinkuntamarkkinointi ja sähköisen median hyödyntäminen	pv	-	-	-	-	o	-	Ukonniemen asuinalueen ennakkomarkkinointi aloitet-tu. Asuinkuntamarkkinointia uudistetaan vuonna 2018. Nettisivu-uudistus vuonna 2018.
Uudet investointihankkeet: Palvelukeskus, alakoulu	pv	-	o	o	-	o	-	Virrankodin ja Leppäkertun koulun rakentaminen on edennyt suunnitellusti.
<i>Maapoliittisen ohjelman toteutus</i>	pv	-	-	-	-	o	-	Rakennuspaikka selvitykset on tehty maapolitiikan mukaisesti (n.10 kpl). Maapolitiikan päivittäminen eteni hallinnolliseen käsittelyyn.
<i>Strateginen maahankinta</i>	pv	-	-	-	-	o	-	Hallinnolliseen käsittelyyn valmistellut maanhankin-nat: 6 kpl ja etuosto 1 kpl.
<i>Monipuolisten asumis- ja yrittämisentarpeiden vaa-timan tonttitarjonnan tur-vaaminen</i>	pv	-	-	-	-	o	-	Kaavojen valmistuminen: kts edellä. Konnuslahden yleiskaavan luontoinventointi on valmistunut ja kaavahanke on käynnistetty.

Elinkeinoelämä ja sen toimintaympäristö	Kunnanhallitus	KH:n yleisjaosto	Perusturvaltk.	Koulutk.	Kulttuuri- ja sivistysltk.	Tekninenltk.	Keski-Savon ympäristöltk.	Toteuma 31.12.2017
Maaseudun yritystoiminnan monipuolistaminen ja kehittäminen yhteistyössä alan kehittäjien kanssa	pv	o	-	-	o	o	o	<p>Konnuslahden yleiskaavan luontoinventointi on valmistunut ja kaavahanke on käynnistetty.</p> <p>Maaseudun yritystukia on myönnetty 2 kpl yhteensä 1567 €. Maaseudun yhteistyöhankkeista hyvinvointia elintarvikkeista päättyi syksyllä 2017. Elinkeinoasiamies on osallistunut paikallisen MTK:n koulutushankkeen hankevalmisteluun.</p> <p>Kauden aikana valmisteltiin ja järjestettiin Leppävirralla valtakunnallinen maaseutuparlamentti, joka kokosi yhteen koko Suomen maaseudun kehittämisen toimijat. Tapahtuma järjestettiin ensimmäistä kertaa tässä laajuudessa 1.-3.9.2017.</p>
Työllisyyttä edistävät hankkeet	pv	o	o	o	o	o	o	<p>Useita merkittäviä, työllisyyttä edistäviä tilahankkeita vireillä ja uusia investointeja suunnitteilla. Työllisyystyöryhmä kokoontui 4.5.2017 ja 16.11.2017. Työllisyyspalvelut tekevät tiivistä yhteistyötä mm. Tukevan kanssa. Palkkatukityöllistäminen painottui vuonna 207 velvoitetyöllistettäviin, joita oli arvioitua enemmän. Palkkatuen myöntämisehtoihin tuli vuoden 2017 alkaessa muutoksia: työajasta 75 % täyttää työssäoloehdon ja palkkatuen myöntämisen perusteissa painotetaan työnhakijan tarpeita, esim. osaamisen puutteita. Työnhakija ei voi esimerkiksi työllistyä samaan työtehtävään palkkatuella uudestaan.</p> <p>Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli Leppävirralla joulukuussa 10,5 %. Työllisyystilanne on parantunut, mutta työmarkkinatuen kuntaosuus ei ole pienentynyt (pitkäaikaistyöttömyyden haasteellisuus) Kunnassa esim. teknisissä palveluissa oli 9 henkilöä työllistettyjä ja 1 oppisopimuskouluttautuja.</p>
Keskustan alueen kaupallisten palveluiden kehittäminen	pv	-	-	-	-	o	-	<p>Taajaman asemakaavamuutos on hyväksytty.</p> <p>Meijän Leppävirta- hanke toteutettiin 1.2.2016-31.7.2017. Hankkeesta huolimatta kaupallisten palveluiden kehittäminen keskustassa on edelleen haasteellista. 26.8. suuri joukko yhteistyökumppaneita järjesti Leppävirralla massatapahtuman Valoa ja Virtaa, jonka järjestelyihin Mansikka ry myönsi tammi-kuun lopulla 35 000 € rahoituksen. Tapahtuma oli Leppävirran Yrittäjien hallinnoiman Meijän Leppävirta-hankkeen alulle panema. Mansikan hankerahoituksen myötä koordinointivastuun otti Leppävirran Viri. Kävijäarvio oli noin 1 400 kävijää tapahtuman aikana Tapahtuman järjestämisestä myös vuonna 2018 on keskusteltu.</p>
<i>Vokkolan alueen matkailulinan kehittäminen</i>	pv	-	-	-	-	o	-	<p>Vesileppiksen Terveys- Liikunta ja hyvinvointimatkailuhanke on päättynyt maaliskuun lopussa. Ice Cave -luolajäänveiston MM-kisat järjestetty Leppäker- tun, Jäälinnan ja kunnan yhteistyönä. Kävijämäärä oli</p>

								15.300 ja tapahtuman medianäkyvyys oli korkea. Kohde jatkoi juhannukseen saakka. Tapahtuma järjestetään myös vuonna 2018. Kehittämistoimikunta julisti Pentti Lappalaisen rahaston pääoman 77 000 € julkisesti haettavaksi matkailun, metsästyksen ja kalastuksen ja luonnonsuojelun teemoihin. Avustukset julkistettiin kesäkuussa. Rahaston varojen jaosta vastasi Varkauden kauppakamari.
Yrityskuntamarkkinointi	pv	-	-	-	-	o	-	Tilanetin uudistuminen jatkuu, myös alueen työpaikat lisätty. Yhteistyötä yrityskuntamarkkinoinnissa lisätty naapurikuntien kanssa. Kunnan omistamien teollisuustilojen täyttöaste 100 % 1.1.2017 alkaen ja lisätilan rakentamista vuokralaisten toiveiden mukaan valmisteltu. Yrityksiä perustettu 29 kpl, vuoden loppuun mennessä, lakkautettu 32. Yritystontteja ei ole myyty ajanjakson aikana.

Kunnalliset palvelut ja henkilöstö	Toteuma 31.12.2017						
	Kunnanhallitus	KH:n yleisjaosto	Perusturvaltk.	Koulutk.	Kulttuuri- ja sivistysltk.	Tekninenltk.	Keski-Savon ympäristöltk.
Henkilöstösuunnittelun kehittäminen	o	pv	o	o	o	o	o
Kunnallisten palveluiden tuottamistapa maakunta-uudistuksen jälkeen / valmistellaan palvelustrategia v. 2018	pv	o	o	o	o	o	o
Sähköiset palvelut kehittäminen	pv	o	o	o	o	o	o
Asiakaslähtöisten palveluiden suuntaaminen /asiakaspalautteen jatkuva huomiointi	o	pv	o	o	o	o	o
Työssäjaksaminen, työhyvinvointi	o	pv	o	o	o	o	o
Tuottavuuden edistäminen	pv	o	o	o	o	o	o

Talous, konserniohjaus ja palvelusopimukset	Kunnanhallitus	KH:n yleisjaosto	Perusturvaltk.	Koulutk.	Kulttuuri- ja sivistysltk.	Tekninenltk.	Keski-Savon ympäristöltk.	Toteuma 31.12.2017
Roolit päätöksenteossa/ valtuustokauden vaihtu- minen	pv	o	o	o	o	o	o	Valtuustolle järjestettiin kuntien yhteisenä kuntalakia ym koskeva koulutus 19.6.2017 Varkaudessa. Elo – syyskuun aikana on iltakouluina eri toimialojen esitte- lyjä ja taloutta sekä luottamushenkilötyöskentelyä koskevat perehdytykset. Kunnanvaltuusto osallistuu aktiivisesti strategiastyöhön.
Valmistautuminen maakun- tauudistukseen / kunnan uusi rooli 2019 →	pv	o	o	o	o	o	o	Luottamushenkilöitä ja viranhaltijoita on mukana maakunnallisissa valmisteluryhmissä. Laadittu tiedot kiinteistöistä.
Kuntastrategian 2018 - 2021 laatimisprosessin käynnistäminen yhdessä uuden valtuuston kanssa	pv	o	o	o	o	o	o	Strategian laadinnan aikataulu on suunniteltu ja suunnitteluprosessi käynnistyi suunnitellusti vuoden vaihteessa ja valmistuu valtuuston käsiteltäväksi tou- kokuussa 2018.
<i>Konsernin tuottavuuden kehittäminen</i>	pv	o	o	o	o	o	o	Talouden tasapainotustyö on toteutettu ja käsitelty. Valmistelun työpajoissa käytiin läpi näitä hankkeita ja ne etenevät toteutukseen. Talousarviossa 2018 huo- miotiin työn tulokset ja esitettiin konkreettiset toi- menpiteet

Käyttötalousosan esittämiskaavio: Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja sitovuus-tasot

Toimielin:

- **Kunnanvaltuustoon nähden sitova tavoite- ja määrärahataso**

10 Kunnanhallitus
 13 Kunnanhallituksen yleisjaosto
 15 Tarkastuslautakunta
 16 Keskusvaalilautakunta
 20 Perusturvalautakunta
 30 Koululautakunta
 40 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta
 50 Tekninen lautakunta
 65 Keski-Savon ympäristölautakunta

Tulosalue:

- **Kunnanhallitukseen nähden sitova tavoite- ja määrärahataso**

101 Yleishallinto talous- ja toimistopalvelut
 110 Elinkeinotoimi
 141 Ravintopalvelut
 131 Henkilöstöhallinto ja -palvelut
 150 Tilintarkastus
 160 Vaalit
 211 Johtamisen tukipalvelut
 221 Sosiaalihuollon palvelut
 241 Terveysten- ja sairaanhoitopalvelut
 311 Koulutoimi
 471 Sivistystoimi
 511 Tekninen toimi
 900 Vesi- ja viemärlaitos
 590 Rakennusvalvonta
 650 Ympäristötoimi

Vastuualue:

- **Lautakuntaan nähden sitova tavoite- ja määrärahataso**

1001 Yleishallinto	4713 Kulttuuritoimi
1201 Talous- ja toimistopalvelut	4750 Kirjastotoimi
1111 Elinkeinotoimi	4772 Soisalo-opisto
1410 Ravintopalvelut	4803 Nuorisotoimi
1310 Henkilöstöhallinto ja yhteistyötoimikunta	4853 Liikuntatoimi
1330 Henkilöstöpalvelut	4901 Yhdistys- ja kylätoiminta
1350 Työsuojelu	5100 Hallinto
1360 Työllisyysvarat	5115 Ostopalvelut
1510 Tarkastustoimi	5201 Maankäyttö ja mittauspalvelut
1610 Vaalit	5301 Kunnallistekniset palvelut
2101 Johtamisen tukipalvelut	5401 Tilapalvelut
2202 Sosiaali- ja perhetyö	9501 Vesilaitos
2203 Varhaiskasvatus	9521 Viemärlaitos
2311 Vajaakuntoisten palvelut	9560 Tukipalvelut ja yhteiset kustannukset
2503 Hoivapalvelut	5910 Rakennusvalvonta
2402 Terveyspalvelut	6510 Hallinto ja yhteiset kustannukset
2601 Sairaanhoitopalvelut	6520 Ympäristönsuojelu
3011 Koulutoimen hallinto	6530 Terveysolojen valvonta
3120 Opetustoimi	6540 Eläinlääkintähuolto
4711 Sivistystoimen hallinto	

Hallinnonalakohtaiset toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Toimielin: 10 Kunnanhallitus

1. Valtuustoon nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

Toimielin 10	Toteuma 2016	Alkuperäinen talousarvio 2017	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2017
Toimintatulot	2 309	144	-	144	222
Toimintamenot	-4 852	-2 769	-128	-2 897	-2 818
Toimintakate (netto)	-2 543	-2 625	-128	-2 753	-2 596

* Ateria – ja siivouspalvelut siirtyi teknisen lautakunnan alaisuuteen 1.1.2017.

* Logistiikkapalvelut siirtyi Kunnanhallituksen alaisuuteen 1.1.2017.

2. Toimielimen toiminta-ajatus / tehtäväkuvaus:

1) vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta; 2) vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytännönpäätösten ja laillisuuden valvonnasta; 3) valvoo kunnan etua ja, jollei hallintosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa; 4) edustaa kuntaa työnantajana ja vastaa kunnan henkilöstöpolitiikasta; 5) vastaa kunnan toiminnan yhteensovittamisesta; 6) vastaa kunnan toiminnan omistajaohjauksesta; 7) huolehtii kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. (Kuntalaki 39 §)

3. Valtuuston hyväksymät strategian mukaiset toimenpiteet ja hankkeet

A. Asuminen ja elinympäristö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Kirkonkylän asemakaavat	Kaavavalmistelu	Kunnanhallitus huolehtii maakäytön strategian viemisestä kaava-hankkeiksi. 1 kaava / v valtuustokäsittelyyn
Toteuma 31.12.2017		
Olemassa olevan yhdyskuntarakenteen tiivistäminen	Maanhankinta ja täydentävä kaavoitus	Aktiivinen maanhankinta
Toteuma 31.12.2017 Kunnanhallitus on tehnyt yhden etuosto-oikeuden käyttöä koskevan päätöksen, joka on toimeenpantu. Neuvotteluja mahdollisista maakaupoista on vireillä.		
Uudet investointihankkeet: Palvelukeskus, alakoulu	Hankkeiden edistäminen ja vieminen toteutukseen aikataulussaan	Hankkeiden valmistuminen aikataulussa ja budjetoidusti Investointien rahoitussuunnittelu
Toteuma 31.12.2017 On hankittu informaatiota investointien vaihtoehtoisista rahoitusratkaisuista. Kunnanhallitus hyväksyi 14.8.2017 kokouksessaan uuden alakoulun kiinteistöleasing –sopimuksen.		
Strateginen maanhankinta	Jatkuvaa toimintaa maanhankinnassa	Toteutuvat kaupat
Toteuma 31.12.2017		

B. Elinkeinoelämä ja sen toimintaympäristö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Maaseudun yritystoiminnan monipuolistaminen ja kehittäminen yhteistyössä alan kehittäjien kanssa	Yritystuot	Tuettujen yritysten määrä. Tukien myöntämisen seuranta ja valvonta
Toteuma 31.12.2017		
Työllisyyttä edistävät hankkeet	Passiivisen työmarkkinatuen minimointi kunnan kustannuksena. Aktiiviset työllisyyttä edistävät toimenpiteet	Aktiivisen tuen piiriin päässeiden määrä: Pitkäaikaistyöttömien aktiivointiaste 30 %. Leppävirtalaisen myöntämismäärät
Toteuma 31.12.2017 Esitellään henkilöstöpalveluiden kohdalla		

C. Kunnalliset palvelut ja henkilöstö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Henkilöstösuunnittelun kehittäminen	Henkilöstöasioiden raportoinnin kehittäminen ja ohjeistaminen. työterveyshuollon kustannustehokkuus ja vaikuttavuus	Sairauspoissaolot / työntekijä vähenemä %, työterveyshuollon kustannusten aleneminen
Toteuma 31.12.2017 Esitellään henkilöstöpalveluiden kohdalla		
Kunnallisten palveluiden tuottamistapa maakuntauudistuksen jälkeen / valmistellaan palvelustrategia v. 2018	Palvelustrategian laatiminen osana kuntastrategiaprosessia	Valmistelun pohjatiedon keruu, suunnittelu ja käynnistäminen niin, että strategiatyö saadaan 2018 aikana hyvin valmisteltua. Uusi valtuusto aktiivisesti valmistelutyössä
Toteuma 31.12.2017 Maakuntauudistusta seurataan ja sen vaikutukset strategiaan otetaan huomioon. Palvelustrategian laadinnan aikataulu on päätetty siirtää myöhemmäksi maakuntauudistuksen vuoksi. Kuntastrategiatyö on uuden valtuuston toimesta käynnissä ja valmistuu kevään 2018n aikana.		

D. Talous, konserniohjaus ja palvelusopimukset		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Roolit päätöksenteossa/ valtuustokauden vaihtuminen	Valtuustokauden vaihtuessa koulutukset ja perehdyttäminen	Kuntien yhteinen koulutus uusille valtuutetuille, tarvittavan koulutuksen tarjoaminen
Toteuma 31.12.2017 Valtuustolle järjestettiin kuntien yhteisenä kuntalakia ym koskeva koulutus 19.6.2017 Varkaudessa. Elo – syyskuun aikana pidettiin iltakouluina eri toimialojen esittelyjä ja taloutta sekä luottamushenkilötyöskentelyä koskevat perehdytykset. Kunnanvaltuusto osallistuu aktiivisesti strategiantyöhön.		
Valmistautuminen maakuntauudistukseen / kunnan uusi rooli 2019 →	Uudistuksen aktiivinen seuranta ja vaikuttaminen	Leppävirran etujen valvominen ja näkökantojen esiintuominen maakuntauudistuksen eri vaiheissa
Toteuma 31.12.2017 Luottamushenkilöitä ja viranhaltijoita on mukana maakunnallisissa valmisteluryhmissä.		
Kuntastrategian 2018 - 2021 laa-	Kuntastrategian valmistelun aloi-	Uusi strategia valmistuu 2018

D. Talous, konserniohjaus ja palvelusopimukset		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
timisprosessin käynnistäminen yhdessä uuden valtuuston kanssa	tus	aikana, strategiaprosessissa kaikki tarvittavat tahot aktiivisesti mukana, uudet innovatiiviset strategiset ratkaisut
Toteuma 31.12.2017 Strategian laadinnan aikataulu on suunniteltu ja suunnitteluprosessi käynnistyi suunnitellusti vuoden vaihteessa ja valmistuu valtuuston käsiteltäväksi toukokuussa 2018.		
Kunnan ja konsernin tuottavuuden kehittäminen	Talouden ja toiminnan konsernitason raportointi ja seuranata sekä aktiivinen konsernijohtaminen	<i>Tunnuslukujen kehitys, ongelmiin puuttuminen ja toiminnan kehittäminen konserninäkökulmasta. Yhteistyön arviointi</i> Kunnan ja konsernin energiaselvitys Vesihuollon yhtiöittämisselvitys
Toteuma 31.12.2017 Talouden tasapainotustyö on toteutettu ja käsitelty. Valmistelun työpajoissa käytiin läpi näitä hankkeita ja ne etenevät toteutukseen. Talousarviossa 2018 huomiottiin työn tulokset ja esitettiin konkreettiset toimenpiteet		

4. Sisäisen valvonnan painopistealueet vuonna 2017

Talouden seuranta on toteutettu koko konsernin tasolla. Erityisesti ostopalvelujen taloudellisuuden seuranta ja toiminnallisuus on ollut seurannan kohteena.

5. Sisäisen valvonnan havainnot vuonna 2017

Ei tässä yhteydessä raportoitavaa. Valvonnan kattavuuden arviointi on tilintarkastuksen tehtävä.

6. Merkittävimmät riskitekijät ja niihin varautuminen

Talouden pohjan heikkeneminen, varautuminen reaaliaikaisella talousseurannalla ja riittävän aikainen puuttuminen poikkeamiin

7. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit

Tulosalue: 101 Yleishallinto talous ja toimistopalvelut**1. Tulosalueen toiminta-ajatus / tehtäväkuvaus:**

Tulosalue huolehtii yleis- ja taloushallinnon keskitetyistä tehtävistä koko kuntaa koskien ja tukee kunnanvaltuuston ja -hallituksen työskentelyn edellytyksiä

2. Kunnanhallitukseen nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

Tulosalue 101	Toteuma 2016	Alkuperäinen talousarvio 2017	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2017
Toimintatulot	116	122	-	122	177
Toimintamenot	-2 306	-2 355	-128	-2 482	-2 485
Toimintakate (netto)	-2 190	-2 233	-128	-2 360	-2 308

3. Valtuuston hyväksymät strategian mukaiset toimenpiteet ja hankkeet**A. Asuminen ja elinympäristö**

Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
---------	--------------------	----------

B. Elinkeinoelämä ja sen toimintaympäristö

Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
---------	--------------------	----------

C. Kunnalliset palvelut ja henkilöstö

Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
<i>Sähköisten palveluiden kehittäminen</i>	Jatkuva kehitystyö, uudet ohjelmaversiot mm. lainsäädännön tms. muuttuessa, uudet sähköisen asiointin muodot. Tietojärjestelmien yhteensopivuus.	Ohjelmistopäivitykset ja uudet ominaisuudet käyttöön

Toteuma 31.12.2017

Kuntatoimisto-ohjelmistosta otettu käyttöön Kuntalain muutosten edellyttämät osiot. Maakunnallinen yhteistyö asianhallintaohjelmiston osalta ei ole edennyt. Kartoitetaan pienemmän kuntajoukon mahdollisuutta yhteistyöhön ohjelmahankinnassa. Leppävirran osalta hankinta ajoittunee syksyyn 2018- kevääseen 2019. Valtakunnallisen palveluarkkitehtuurihankkeen mukainen palvelutietovarantohanke toteutettiin ja siihen saadaan valtiontuki 5.000 €. Hankkeessa tuotettiin määräajassa lain vaatimat perustiedot.

Henkilöstösuunnittelun kehittäminen	Henkilöstöraportoinnin kehittäminen, suunnitelmallinen osaamisen kehittäminen ml. koulutussuunnittelu.	Yhteistyön kehittäminen Kuhilaksen kanssa, henkilöstön koulutus min. 1 pv / hlö
-------------------------------------	--	---

Toteuma 31.12.2017

<i>Työssäjaksaminen, työhyvinvointi</i>	HR-prosessin vaiheittainen kehittäminen. (toimintamallit, työhyvinvointi, esimiestyö, työterveyshuollon yhteistyö.	Kehityskeskustelut, henkilökoht. tavoitteiden asettaminen ja seuranta
---	--	---

Toteuma 31.12.2017

Kehityskeskustelut on toteutettu osaston henkilöstölle

<i>Tuottavuuden edistäminen</i>	Toimintojen tuottavuuden arviointi	Hallintopalveluyksikön valmistelu-
---------------------------------	------------------------------------	------------------------------------

C. Kunnalliset palvelut ja henkilöstö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
	ja jatkuva seuranta sekä benchmarkkauksen kehittäminen. (Asiakastytyväisyys, parhaat käytännöt). Hallintopalveluyksikön käynnistäminen. Uuden hallinnon toimintamallin kehittäminen Tiimityön kehittäminen, valmistautuminen kunnan tehtävämuutokseen 2019 alusta; työnjaon ja nykyaikaisen, asiakaslähtöisen toimintamallin rakentaminen. Talousjohtamisessa selvitetään sähköisten raportointityökalujen käyttöönotto (kuntamaisema)	työ. Työtapojen ja -menetelmien kehittäminen. Tiimimallin käyttöön ottaminen, yhteistyön lisääminen, työprosessien sujuvuuden parantuminen. Henkilöstön osaaminen työn kehittämisessä
Toteuma 31.12.2017 Tiimimallityötä on toteutettu, hankkeen aikataulu on myöhästynyt aiotusta. Tiimimallin käyttöönotto koordinoitiin johtoryhmässä 19.9. ja päätettiin konkreettisesta aikataulusta. Valmistelua on viety sen mukaisesti eteenpäin.		
<i>Asiakaslähtöisten palveluiden suuntaaminen /asiakaspalautteen jatkuva huomiointi</i>	<i>Asiakaskyselyn toteuttaminen 2017</i>	<i>Kyselyn vastausprosentti, palautteen sisällön huomioiminen kehittämisessä</i>
Toteuma 31.12.2017		
<i>Työssäjaksaminen, työhyvinvointi</i>	<i>HR prosessien kehittäminen, esimiestyön tukeminen</i>	<i>Kehityskeskustelut 100 %</i>
Toteuma 31.12.2017 Toteutettu 100 %		

D. Talous, konserniohjaus ja palvelusopimukset		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Roolit päätöksenteossa	Strategian ja taloushallinnon prosessien yhteensovittaminen kiinteäksi kokonaisuudeksi, tavoitteena oikea-aikainen ja kunnan johdon kannalta oikeiden asioiden seuranta. Operatiivisen johdon ja poliittisen tavoiteasetannan roolin selkeyttäminen.	Hyvä ja sujuva yhteistyö
Toteuma 31.12.2017 Uuden aloittaneen valtuuston ja muiden luottamuselinten jäsenten perehdytystä on toteutettu. Mm. strategiatyö on tuonut erityisesti uudet päättäjät hyvin yhteistyöhön ja lisännyt asioihin sisäänpääsyä ja tutustuttaa päättäjät tavoiteasetannan kautta kunnan ajankohtaisiin asioihin.		
Konsernin tuottavuuden kehittäminen	Konsernin osien talouden ja toiminnan raportointi peruskunnalle, yhteiset raportointi- ja seuranta-käytännöt. Kattava, mutta riittävän kevyt konsernin johto- ja seurantajärjestelmä	Raportoinnin toteutuminen ajallaan
Toteuma 31.12.2017 Raportointia on toteutettu suunnitellusti.		

4. Sisäisen valvonnan painopistealueet vuonna 2017

Talouden seuranta koko konsernin tasolla. Erityisesti ostopalvelujen taloudellisuuden seuranta ja toiminnallisuus

5. Sisäisen valvonnan havainnot vuonna 2017

6. Merkittävimmät riskitekijät ja niihin varautuminen

Talouden pohjan heikkeneminen, varautuminen reaaliaikaisella talousseurannalla ja riittävän aikainen puuttuminen poikkeamiin

7. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit

Henkilöliikenne siirtynyt yleishallintoon v 2017 alusta				
Toiminnan laajuustiedot	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018
Joukkoliikenne				
<i>Seutuliput 2016 / Ely ja Walttikortti 2017</i>				
Seutulippujen myynti, kpl	450		820	800
Kuntaosuus matkakustannuksista	15 000	10 000	6 902	10 000
<i>Palveluliikenne</i>				
PAL-bussi				
- ajokilometrit	88 000	75 000	66 787	75 000
- matkustajamäärä, kpl	20 000	10 600	11 423	13 000
- liikenteen nettomenot, €	120 000	110 000	134 557	140 000
- kustannus/matka, €, alv 0 %	6,00	10,38	11,78	10,77
Taksilinjat/asiointiliik. Kurjala, Näädänmaa				
- matkustajamäärä, kpl	700	300**	214**	800
- liikenteen nettomenot, €	19 500	20 000	29 057	20 000
- kustannus/matka, € alv 0 %	27,86			
<i>Ostoliikenne</i>				
Ostettu vuoroja/koulupäivä	8	6	6	6
Vuoroja yhteensä/vuosi	1 500	1 680	1 680	
Ostoiliikenteen matkustajamäärä	-	620*	565*	
	1 300			
Liikenteen nettomenot/vuosi	37 500	40 000	47 785	40 000
Kustannus/matka, € alv 0 %	28,85			
* muut matkustajat(ei sisällä koululaisia)				
** muut matkustajat (ei sisällä päivätoiminnan matkustajia)				

	Toiminta- ja tunnuslukuja	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018	TP17/ TA 17-%
1210	Ostoreskontra	35 499		35 163		
1002	Ostolaskut/kpl	17 052	17 000	15 746	14 600	
	€/lasku	2,08		2,23		
	2018 alk 0,5 htv siirto tekniseltä taloustsoon				19 275	
	ulk.nettomenot yhteensä	38 584	37 012	37 557	46 532	101,5 %
1210	Kirjanpito	66 601		67 126		
1003	vientien määrä	288 345	250 000	268 961	300 000	
	€/vienti	0,23		0,25		
	ulk.nettomenot yhteensä	86 016	86 351	84 326	87 035	97,7 %
1210	Laskutus ja perintä	32 198		33 034		
1008	Myyntilaskut/kpl	24 025	24 500	24 965	24 100	
	suoritteet (painotettu) yhteensä	24 025				
	€/suorite	1,34				
	ulk.nettomenot yhteensä	47 344	48 598	48 694	50 041	100,2 %
1210	Palkanlaskenta	79 565		79 607		
1005	palkkalaskelmien määrä	7 722		7 708	7 720	
	€/palkkalaskelma	10,30		10,10		
	ulk.nettomenot yhteensä	83 374	85 000	84 308	85 000	99,2 %
1210	Taloussuunnittelu ja rahoitus	86 296		96 710		
1006	ulk.nettomenot yhteensä	83 870	83 401	93 757	88 391	112,4 %
1212	Hallinto (keskusarkisto, tekstinkäsittely)	88 580		73 649		
	Eläkemeno päättäneistä työsuhteista				13 000	
1001	ulk.nettomenot yhteensä	83 974	70 294	69 947	71 120	99,5 %
1212	Puhelinvaihte	14 259		14 194		
1015	kiinteät lankaliittymät/kpl	105	100	9	9	
	vaihteenhoito ja verkkokust. €/suor					
	ulk.nettomenot yhteensä	13 440	10 870	13 356	13 487	122,9 %
1212	Postitus					
1016	suoritteet: jako postimaksujen suhteessa					
	ulk.nettomenot yhteensä	9 741	4 481	5 853	11 551	130,6 %
1212	Kassa ja neuvonta	15 593		15 170		
1017	ulk.nettomenot yhteensä	13 987	14 120	13 563	16 962	96,1 %
1220	Painatus ja kopiointi	20 066		22 870		
	suoritteet: kopioiden määrä	178 447	151 000	177 057	151 000	
	€/kopio	0,11		0,13		
	ulk.nettomenot yhteensä	16 961	16 925	19 316	18 951	114,1 %
1230	Tietotekniikkapalvelut					
	Yhteiset kustannukset	152 125		163 509		
	työasemien määrä (verkkoyhteys)	495	470	763	763	
	€/työasema	307,32		214,30		
	Atk-tuki/kunnantalo					
	työasemien määrä					
	€/työasema					
	Uutena 2018 alk. leasinglaittevuokrakuluvaraus				10 000	
	ulk.nettomenot yhteensä	135 047	131 833	127 483	144 806	96,7 %
1215	Osaston yhteiset kustann.	27 101		19 009,00		
	Eläkemeno päättäneistä työsuhteista				10 740	
	ulk.nettomenot yhteensä *	22 709	22 439	14 829	13 650	66,1 %
	Välittömät nettomenot yht.	635 047	611 325	612 989	647 526	100,3 %

Toimielin: 10 Kunnanhallitus

Tulosalue: 110 Elinkeinotoimi

1. Tulosalueen toiminta-ajatus / tehtäväkuvaus:

- Kuntastrategian mukainen oma, aktiivinen yritysneuvonta ja elinkeinopolitiikka
- Hyvä yhteistyö alueen ja yritysten kanssa.

2. Kunnanhallitukseen nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

Tulosalue 110	Toteuma 2016	Alkuperäinen talousarvio 2017	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2017
Toimintatulot	148	22	-	22	45
Toimintamenot	-498	-415	-	-415	-333
Toimintakate (netto)	-350	-393	-	-393	-288

3. Valtuuston hyväksymät strategian mukaiset toimenpiteet ja hankkeet

A. Asuminen ja elinympäristö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Asuinkuntamarkkinointi ja sähköisen median hyödyntäminen	Asuinkuntamarkkinointia uudistetaan ennen uusien asuinalueiden valmistumista, valmistelu aloitetaan vuoden 2017 loppupuolella. Ylläpidetään kunnan hyvää mainetta viihtyisänä ja hyvänä asuinpaikkana	Tiedot ajan tasalla, Leppävirran imago hyvä
Toteuma 31.12.2017 Ukonniemen asuinalueen ennakkomarkkinointi aloitettu. Asuinkuntamarkkinointia uudistetaan vuonna 2018.		
Monipuolisten asumis- ja yrittämisentarpeiden vaatiman tonttitarjonnan turvaaminen	Yhteistyö ja myötävaikuttaminen tonttitarjontaan liittyen, markkinatarpeiden välittäminen maanhankintaan ja kaavoitukseen	
Toteuma 31.12.2017 Ei erityisiä toimenpiteitä		

B. Elinkeinoelämä ja sen toimintaympäristö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Maaseudun yritystoiminnan monipuolistaminen ja kehittäminen yhteistyössä alan kehittäjien kanssa	Osallistuminen maaseudun kehittämishankkeisiin (Hyvinvointia Elintarvikkeista, BerryGrow, Eduberry ja Voimaa Arkeen), yhteistyön kehittäminen yhdessä paikallisten toimijoiden kanssa.	Maaseudun yritystoiminnan monipuolisuus (LUKES/ tilastot), haetut maaseudun rahoitukset kunnalta ja maaseuturahastosta.

B. Elinkeinoelämä ja sen toimintaympäristö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Toteuma 31.12.2017 Maaseudun yritystukia haettu 2 kpl, yhteensä 1567 €. Maaseudun hankkeet hyvässä vauhdissa. Lisäksi elinkeinoasiamies on osallistunut paikallisen MTK:n koulutushankkeen hankevalmisteluun.		
Työllisyyttä edistävät hankkeet	Yritysten kehittämisen edistäminen	Yritysten kehittämishankkeet, Uudet investoinnit alueelle
Toteuma 31.12.2017 Useita merkittäviä, työllisyyttä edistäviä tilahankkeita vireillä ja uusia investointeja suunnitteilla. Haasteena sopivien tilojen löytyminen ja riittävyys oikea-aikaisesti ja kaikille kiinnostuneille ei ole pystytty osoittamaan sopivaa, vapaata tilaa. Elinkeinoasiamies on ollut yritysten apuna ja pyrkinyt löytämään ratkaisuja, esim. Parmarinen tilan puute ratkaistu muuttamalla kylmää tilaa lämpimäksi. Työllisyys kunnassa kehittynyt edelleen positiivisesti, työttömyys 10,5 % joulukuussa 2017, mikä on alle Pohjois-Savon ja valtakunnan keskiarvon. Avoimet työpaikat lisääntyneet ja niitä avoinna joulukuussa peräti 71 kpl. Loppuvuodesta myös pitkäaikaistyöttömyys alkoi pitkästä aikaa laskea. Pitkäaikaistyöttömiä oli vuoden lopussa enää 135.		
Keskustan alueen kaupallisten palveluiden kehittäminen	Meijän Leppävirta –hanke yhteistyössä Leppävirran yrittäjien kanssa	Hankkeen onnistuminen, palvelurakenteen säilyminen
Toteuma 31.12.2017 Meijän Leppävirta- hankkeen toimenpiteillä pyrittiin tarttumaan keskustan kehittämiseen. Hankkeesta huolimatta kaupallisten palveluiden kehittäminen keskustassa on edelleen haasteellista. Yksityisten omistamia liiketiloja on tyhjänä.		
Vokkolan alueen matkailullinen kehittäminen	Alueen vetovoiman kehittäminen, uusien investointien, palveluiden sekä tapahtumien generointi alueelle Masterplan työn mukaisesti	Uudet tapahtumat, investoinnit ja palvelut; alueen matkailijamäärän kehittyminen ja liikevaihdon kehittäminen
Toteuma 31.12.2017 Vesileppiksen Terveys- Liikunta ja hyvinvointimatkailuhanke päättynyt maaliskuun lopussa. Ice Cave – luolajäänveiston maailmanmestaruuskisat järjestetty Leppäkertun, Jäälinnan ja kunnan yhteistyönä. Kävijämäärä 2017 15.300 ja tapahtuman medianäkyvyys oli korkea. Kohde jatkoi juhannukseen saakka. Kehittämistoimikunta julisti vuoden alussa Varkauden kauppakamarin hallinnoiman Pentti Lappalaisen rahaston pääoman 77.000 € julkisesti haettavaksi matkailun, metsästyksen ja kalastuksen ja luonnonsuojelun teemoihin. Maaliskuun loppuun mennessä saatiin 20 hakemusta. Avustukset julkistettiin kesäkuussa. Varkauden kauppakamariosasto päätti jakaa Pentti Lappalaisen rahaston varat seuraaville kohteille: <ul style="list-style-type: none"> – Mustinmäen maa- ja kotitalousseura ry: Orinoro-luontopolun peruskorjaus ja Orinoron digitaalinen reittikokeilu – Kesäravintola Konnustupa: Konnustuvan pihapiirin kehittäminen – Virkistysuimala Leppäkerttu Oy: Frisbeegolfrata Paajalanmäelle – Alapihan osakaskunta: Konnuksen koskialueen matkailu- ja virkistyskalastuskäytön kehittäminen – Kotalahden Kyläyhdistys ry: Sorsaveden Kotalahdenranta-utumispaikan palvelujen parantaminen – Leppävirran Niemilomat Oy: Kahden laavun ja niiden toimintaan liittyvien rakenteiden rakentamiseen matkailu- ja virkistyskäyttöön – Paanunpohjan Tila: Uusien ratsastusreittien kartoittamiseen ja toteuttamiseen Sorsakosken alueella – Konnuslahden kyläyhdistys: Konnuslahti - Palokki - Suurjärvi välisen uuden vesireitin merkintä sekä padon käytön opasteet – Soinilan Osakaskunta: Nuottakota ja rantautumispaikka Suvasvedelle – Saamaisten metsästysseura ry: Saamaisten metsästysseura ry:n hirvenlihan käsittelyvajan kunnostami- 		

B. Elinkeinoelämä ja sen toimintaympäristö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
<i>nen</i> – Niinimäen Eränkävijät ry: Koulutustilan rakentaminen Yhteensä 77 000,00 €		
Yrityskuntamarkkinointi	<i>Tilojen ja tonttien markkinointi monikanavaisesti, uusitun Tilanetin hyödyntäminen ja markkinointi, Kehittämishankkeisiin osallistuminen</i> <i>Yritysyhteistyön avulla kunnan kehittäminen yhdessä Leppävirran yrittäjien kanssa</i>	<i>Perustetut yritykset, kunnan omien yritystilojen käyttöaste, tonttikaupat, ulkopuolisissa yrittäjämapiirimittauksissa (ESIM ELPO) menestyminen</i>
Toteuma 31.12.2017 <i>Tilanetin uudistuminen jatkui, myös alueen työpaikat lisätty. Yhteistyötä yrityskuntamarkkinoinnissa lisätty naapurikuntien kanssa. Kunnan omistamien teollisuustilojen täyttöaste 100 % 1.1.2017 alkaen ja lisätilan rakentamista vuokralaisten toiveiden mukaan toteutettu. Yrityksiä perustettu 29 kpl, vuoden loppuun mennessä, lakkautettu 32.</i> <i>Yritystontteja ei ole myyty ajanjakson aikana.</i>		

C. Kunnalliset palvelut ja henkilöstö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Sähköiset palvelut	Sähköisten palveluiden laajentaminen, sähköinen markkinointi ja viestintä	Käyttöön otetut sähköiset työvälineet, sähköisen markkinoinnin tavoittamat asiakkaat
Toteuma 31.12.2017 <i>Sähköisen uutiskirjeen käyttöä jatkettu yritysviestinnässä.</i>		
Asiakaslähtöisten palveluiden suuntaaminen /asiakaspalautteen jatkuva huomiointi	Asiakaspalautteisiin reagointi,	Asiakaspalautteiden määrä ja luonne
Toteuma 31.12.2017 <i>Ei suoraa asiakaspalautetta elinkeinopalveluihin liittyen.</i>		
Työssä jaksaminen, työhyvinvointi	Hyvän työilmapiirin luonti omalla tulosalueella	Sairaspoissaolot ja vaihtuvuus tulosalueella
Toteuma 31.12.2017 <i>Sairaspoissaolot kohtuullisella tasolla, ei vaihtuvuutta.</i>		
Tuottavuuden edistäminen	Sähköiset työvälineet ajan tasalle 2017	
Toteuma 31.12.2017 <i>Sähköisten työvälineiden käyttö ja osaaminen hyvällä tasolla tällä tulosalueella.</i>		

4. Sisäisen valvonnan painopistealueet vuonna 2017

--

5. Sisäisen valvonnan havainnot vuonna 2017

--

6. Merkittävimmät riskitekijät ja niihin varautuminen

--

7. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit

Perustiedot	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018
Henkilöstömäärä	1,8	1,8	1,8	1,8
Määräaikainen	1			0
7.4.2015 alkaen määräaikaisena Vesileppis- hankkeessa Marko Hämäläinen, sijaisena 3.11.2015 - 31.3.2016 Kirsi Vuonnala, jonka jälkeen Marko Hämäläinen jatkoi 31.3.2017 saakka.				

Yritystoiminnan kehittämisrahaston toimintaperiaate muuttui vuoden 2015 aikana siten, että entisen palovakuutusrahaston pääoma muutettiin yritystoiminnan kehittämisrahastoksi ja se kuuluu kunnan rahoitusomaisuuteen. Kehittämisrahastosta ei siirretä enää vuosittain pääomaa käyttötalouden budjettiin. Rahaston pääoma on 1 442 255 €.

ELINKEINOELÄMÄN KEHITTÄMINEN**ALUEKEHITYSPROJEKTIT:****Maaseudun kehittämisyhdistys Mansikka Ry****Leader-toimintaryhmä 2014–2020**

Kokonaiskehys 5 538 462 €, josta kuntarahan osuus 720 000 €. Leppävirran kunnan osuus 298 194 €, vuositasolla 49 699 €. Kunnan rahoitusosuus on 4.2 € /asukas. Ministeriön 22.1.2015 tekemän päätöksen mukaisesti yhdistyksen suuntaa-antava rahoituskehys 2014–2020 on 3 600 000 euroa haetun 4 700 000 euron sijaan. Ohjelmakaudella tehdään kahdesti kehystarkistus, jolloin lisärahoitusta jaetaan hyvän edistymisen, työn laadun parantamisen ja vaikuttavien tulosten perusteella Leader-ryhmille yhteensä 27 Milj. euroa. Mansikka varautuu mahdolliseen lisäkehukseen keräämällä kuntarahaa valmiiksi 600 000 € lisäkehykselle (kuntaraha 120 000 €).

Navitas Kehitys Oy**TechnoGrowth 2020 (1.2.2015 -31.8.2017)**

Teknologia – ja energia-alan yritysten yhteistyön, uudistumisen ja kilpailukyvyyn vahvistamisen kehittämishanke, joka toteutetaan 2015- 2017. EAKR- hankkeen kokonaisrahoitus 1 387 598 €, josta kuntarahaa 202 033 €. Leppävirran osuus yhteensä 13 000€, vuoden 2015 osuus 5000 €, vuoden 2016 osuus 6 500 € ja vuoden 2017 osuus 1 500 €.

TechnoKnowhow

Kone- ja energiateknologian yritysten osaamisen kehittämishanke (ESR). Hankkeen kokonaisbudjetti 397 061 €, kuntarahaa 48 000 €. Leppävirran kunnan osuus yhteensä 4500 €, vuoden 2015 osuus 2000 €, vuoden 2016 osuus 2000 € ja vuoden 2017 osuus 500 €.

Hyvinvointia elintarvikkeista 1.5.2015 – 31.12.2017

Maakunnallinen kolmen osatoteuttajan kehittämishanke joka pyrkii edistämään elintarvikkeiden tuotekehitystä, jatkojalostusta, markkinointia ja kansainvälistymistä. Hanke toteutetaan maakunnallisena siten, että hankkeen hallinnoinnista vastaa Kehitysyhtiö Savogrow Oy, Savonia-ammattikorkeakoulu Oy ja Navitas Kehitys Oy ovat osatoteuttajia. Hankkeen kokonaisrahoitus on 1 001 059 €, ja Leppävirran osallistumismaksu hankkeeseen on yhteensä 7500 €, vuoden 2015 osuus 1500 €, vuoden 2016 osuus 3000 € ja vuoden 2017 osuus 3000 €.

Savo Grow Oy**BerryGrow**

BerryGrow on marja-alan toimijoiden yhteistyöhanke, missä Kehitysyhtiö Savo-Grow Oy on hankkeen vastuullinen toteuttaja ja osatoteuttajina ovat Itä-Suomen yliopisto ja Luonnonvarakeskus (Luke). Hankkeen kokonaisrahoitus on 866.777 €. Leppävirran osuus hankkeen kokonaisrahoituksesta perustuu marjatilojen lukumäärään ja on 2015-2016 3 053 €, 2017 ja 2018 2 036 €.

MTK Pohjois-Savo**Voimaa arkeen 1.5.2016 - 30.4.2018**

Voimaa arkeen on pohjoissavolaisille viljelijöille sekä muille maaseudun yrittäjille suunnattu hanke jonka tavoitteena on opettaa yrittäjiä havaitsemaan oma uupumuksensa ja reagoimaan siihen ajoissa. Tavoitteena ovat hyvinvoivat yrittäjät, jotka ovat motivoituneita kehittämään tuotantoaan ja jotka arvostavat omaa työtään. Hankkeessa rakennetaan jaksamisen työkalut omaseurantaan varten, järjestää seudullisia hyvinvointiryhmiä sekä tilaisuuksia aiheeseen liittyen. Leppävirran osuus kuntarahoituksesta on 1 540 € (513 € v. 2016, 770 € v.2017 ja 257 € v. 2018).

LEPPÄVIRRAN KUNNAN OMAT HANKKEET:**Matkailun kehittämishanke 2015 – 31.3.2017**

Vesileppis terveys- liikunta- ja hyvinvointimatkailun kasvu ympäristönä aloitettiin maaliskuussa 2015 ja jatkui vuoden 2016 loppuun saakka. Hankkeelle haettiin jatkoaika 31.3.2017 saakka. Hankkeen keskeinen sisältö on alueen terveys-, liikunta- ja hyvinvointipalveluiden kehittäminen ja tuotteistaminen, yhteistyön ja uusien toimintamallien edistäminen alueen toimijoiden kesken sekä alueen terveys-, hyvinvointi- ja liikuntamatkailun Master Plan 2020. Hankkeen konkreettisin jatkokehitystyö on 2017 ensimmäistä kertaa toteutettu Ice Cave- jääloula.

Meijän Leppävirta -hanke 1.2.2016–31.7.2017

Alkuvuodesta 2016 aloitettiin Meijän Leppävirta –hanke, joka tarjosi seuraavan puolentoista vuoden aikana monipuolista koulutusta niin yrityksille, kuin yhdistyksillekin. Oman paikkakuntamme osaajat ja osaaminen haluttiin hankkeen toimilla tuoda esille ja saada näin nostetta kaikille mukana oleville tahoille.

Hankkeen vetovastuun kantoi Leppävirran Yrittäjäyhdistys ja sen hankekoordinaattorina toimii paikkakuntalainen yritys Taeto Oy, jossa Timo Paasonen veti hanketta eteenpäin. Kunta oli mukana hankkeen toimenpiteissä sekä rahoituksessa.

Merkittävimmät yrityshankkeet 2017

Ely-keskuksen myöntämiä yrityksen kehittämisavustuspäätöksiä oli vuonna 2017 yhteensä kolme, joiden yhteenlaskettu summa oli 690 tuhatta euroa. Maaseuturahastosta oli myönnetty tukea kolmelle yritykselle yhteensä 87.270 €. Business Finlandin (ent. Tekes) myöntämiä avustuksia oli saanut yhteensä viisi leppävirtalaista yritystä, yhteensä 123.377€. Suurin yritystukien saaja oli Supset Oy, yht. 361.867€. Supsetin toimitilahanketta avustettiin myös Kunnan yritystoiminnan kehittämisrahastosta 38.000€. Lisäksi kunnan kehittämisrahastosta myönnettiin avustus Sorsakosken Konepajalle 11 357 € laiteinvestointeihin.

Leppävirralle perustettiin 2017 yhteensä 29 uutta yritystä. Perustettujen yritysten lukumäärä oli yksi enemmän kuin edellisenä vuotena. Lakkautettuja yrityksiä oli Leppävirralla 32 vuonna 2017, mikä oli 30 vähemmän kuin edellisenä vuonna. Eli kokonaisuutena yritysten määrä säilyi miltei ennallaan.

Suurimmat työnantajat 31.12.2017 (yli 10 tp)

Työnantaja	2017	Työnantaja	2017
Leppävirran kunta	479	Riikinhoima Oy	28
Gebwell Oy	129	Dimex Oy	23
Kysteri	120	Oravikosken Konepaja Oy	23
HögforsGST OY	95	Leppävirran seurakunta	23
Parmaco Production Oy, Leppävirta	95	Supset Oy	20
Fiskars Finland Oy Ab	68	Kuormaus Ursin Oy	19
Ukonhattu ry	68	LK Porras Oy	19
Parmarine Oy	53	Jarmatic Oy	17
Hyvinvointi- ja liikuntakeskus Vesileppis	52	K-Supermarket Leppävirta	17
<i>Sport & Spa Hotel Vesileppis; 22</i>		Geotools Oy	15
<i>Virkistysuimala Leppäkerttu Oy; 12</i>		Leppävirran Apteekki	15
<i>Yhteistyöyritykset; 13</i>		Sareni Oy	15
<i>Leppävirran Monitoimitalo Oy; 5</i>		DeekaxAir Oy	14
Oplatek Group Oy	49	Leppävirran Osuuspankki	13
Caverion	48	Peeässä S-Market Leppävirta	13
PT Energia Poraus Oy/ Energiakaivuu Oy	41	Oy Danfoss Ab Lämpö	12
Mikenti Oy	39	Kohmansalon Metsäkuljetus Oy	12
Metos Oy Ab	36	Neste – Leppävirta	12
Blue Cargo Oy	35	Osamyynti Af	12
K-Rauta Malinen, Lantmännen Agro, Konemalissi	34	Posti Oy	12
JOB Kiinteistötekniikka Oy	28	FinKaivot Oy	11
Pekka ja Leena Torvinen	28	Hanx	10

Toimielin: 13 Kunnanhallituksen yleisjaosto

Tulosalue: 131 Henkilöstöhallinto ja – palvelut

1. Tulosalueen toiminta-ajatus / tehtäväkuvaus:

Henkilöstöasioita koskevat asiantuntijapalvelut Leppävirran kunnan hallintokunnille ja työpaikoille, keskitettyjen henkilöstöasioiden hoito.

2. Valtuustoon nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

Tulosalue 131	Toteuma 2016	Alkuperäinen talousarvio 2017	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2017
Toimintatulot	163	230	-30	200	132
Toimintamenot	- 1 801	- 1 792	99	- 1 693	- 1 611
Toimintakate (netto)	- 1 638	- 1 562	69	- 1 493	- 1 479

3. Valtuuston hyväksymät strategian mukaiset toimenpiteet ja hankkeet

B. Elinkeinoelämä ja sen toimintaympäristö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Työllisyyttä edistävät hankkeet	Passiivisen työmarkkinatuen minimointi kunnan kustannuksena ja kunnan budjetista osoitettavien resurssien painopisteen siirtäminen uusiin, aktiivisiin työllisyyttä pysyvästi edistäviin toimenpiteisiin.	Työllisyystoimijoiden välisen yhteistyön kehittäminen: säännölliset työllisyystyöryhmän kokoukset
Toteuma 31.12.2017 Työllisyystyöryhmä kokoontui 4.5.2017 ja 16.11.2017. Työllisyyspalvelut tekevät tiivistä yhteistyötä mm. Tukevan kanssa. Palkkatukityöllistäminen painottui vuonna 207 velvoitetyöllistettäviin, joita oli arvioitua enemmän. Palkkatuen myöntämisehtoihin tuli vuoden 2017 alkaessa muutoksia: työajasta 75 % täyttää työssäoloehdon ja palkkatuen myöntämisen perusteissa painotetaan työnhakijan tarpeita, esim. osaamisen puutteita. Työnhakija ei voi esimerkiksi työllistyä samaan työtehtävään palkkatuella uudestaan. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli Leppävirralla joulukuussa 10,5 %. Työllisyystilanne on parantunut, mutta työmarkkinatuen kuntaosuus ei ole pienentynyt (pitkäaikaistyöttömyyden haasteellisuus).		
Työllisyyttä edistävät hankkeet (esim. Leppävirta-lisä)	Leppävirta-lisän hyödyntäminen yritysten työllistämisessä	
Toteuma 31.12.2017 Vuonna 2017 leppävirtalisää myönnettiin vain kahdelle työnantajalle. Leppävirtalisään varattua määrärahaa käytettiin yhdeksäsluokkalaisten kesätyöllistämiseen (henkilöstöpalvelujen koordinoima kesätyöseteli ja kunnan kahden viikon kesätyöpaikat 9-luokkalaisille). Nuoret Duuniin – hanke jatkuu tammikuun 2018 loppuun. Syksyllä 2017 käynnistettiin vuoden 2018 Työllisyysviikon suunnittelu. Kunta toimi suunnitteluryhmän koollekutsujana ja oman alueen Työllisyysviikon suunnittelun yhteyshenkilönä.		

C. Kunnalliset palvelut ja henkilöstö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Henkilöstösuunnittelun kehittäminen	Koulutussuunnitelman ylläpitäminen, päivitys ja koulutuskorvauksen hakeminen tämän pohjalta	Koulutussuunnitelman täydentäminen riittävän väliajoin, koulutuskorvauksen hakeminen loppuvuodesta Työttömyysvakuutusrahastolta.
	Koulutussuunnitelman hyödyntäminen henkilöstön osaamisen kehittämisessä	Vähintään 2 koulutuspäivää / henkilö
	Kehityskeskustelut ja tehtäväkuvat	Kehityskeskustelut käyty ja tehtäväkuvat päivitetty 100 prosenttisesti.
	Palkkausjärjestelmän päivittäminen ja yhdenmukaistaminen (TVA-työryhmä)	Työn vaativuuden arvioinnin järjestelmä muodostettu 31.12.2017 mennessä.
	Sairauspoissaolojen vähentäminen ja Varhe-kulujen aleneminen	Sairauspoissaolot: max. 16 kalenteripäivää / henkilö, Työkykasiat: Kolme onnistunutta uudelleensijoitusta Leppävirran kunnan sisällä
Toteuma 31.12.2017		
<p>Leppävirran kunta otti koulutussuunnitelman toimintamallin käyttöön ensimmäistä kertaa vuodelle 2017. Uuden mallin käyttöönotto ja sisällöllinen ymmärrys vei aikansa. Saldona oli 300 koulutuskorvauksen hyväksyttävää päivää (á 6 h). Kaikista koulutuspäivistä ei saatu haettua koulutuskorvausta (ei koulutussuunnitelman mukaista koulutusta tai koulutuksen kesto puuttunut koulutuslomakkeelta Populuksessa).</p> <p>Leppävirran kunnan palkkasummalla koulutuskorvausta haettiin Työttömyysvakuutusrahastolta 5.146,5 euroa ja tämä myönnettiin täysimääräisenä. Koulutussuunnitelma 2018 laadittiin loppuvuodesta 2017 ja käytäntö tullaan vakiinnuttamaan osaksi henkilöstön osaamisen kehittämistä.</p> <p>TVA-järjestelmän kehittäminen on keskeytetty toistaiseksi (Sote- ja maakuntauudistus).</p> <p>Suunta sairauspoissaoloissa oli vuonna 2017 selkeästi parempi ja tavoitteisiin melkein päästiin: n. 16,2 kalenteripäivää / HTV (tavoite: max. 16). Edelliseen vuoteen muutosta on -3,2 kalenteripäivää / HTV ja vuoteen 2015 n. -4,3 kalenteripäivää / HTV.</p> <p>Onnistuneita uudelleensijoituksia on vuoden 2017 aikana ollut yksi. Uudelleensijoitukseen tähtääviä työkokeiluja on järjestelty yhteistyössä Kevan ja työterveyshuollon kanssa useita.</p>		
Sähköiset palvelut		
Työssäjaksaminen, työhyvinvointi	HR-prosessien vaiheittainen kehittäminen (Tystra-hanke: esimiesten tukeminen, työhyvinvoinnin strateginen kehittäminen)	Esimiesten tukeminen yhtenäistämällä kunnan sisäisiä henkilöstöhallinnon ohjeistuksia ja kouluttamalla eri osaamisalueilla
	Aktiivinen yhteistyö uuden työterveyshuollon palveluntuottajan kanssa	Tavoitteellisen toimintasuunnitelman luonti, aktiivisen yhteistyömallin luominen yhdessä uuden työterveyshuollon toimijan kanssa
	Aktiivinen tyhy-toiminta	Työhyvinvointiin käytettävät re-

C. Kunnalliset palvelut ja henkilöstö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
		surssit (suhteessa henkilöstön palkkakuluihin) vähintään samalla tasolla kuin vuonna 2016.
Toteuma 31.12.2017 Kevan vetämä Tystra-valmennus (työhyvinvointia strategisesti) loppui ja oppeja hyödynnetty erityisesti uuden työterveyshuollon toimintasuunnitelman ja yhteistyön rakentamisessa. Esimiehet ovat myös mukana uuden kuntastrategian laadinnassa, mikä on tärkeää tavoitteellisen työhyvinvointijohtamisen kannalta (strategiaan vaikuttaminen ja strategian jalkauttaminen). Uuden työterveyshuollon toimijan (Terveyspalvelu Verso) kanssa on hiottu yhteisiä prosesseja kuntoon. Toiminnan kohdentamisessa onnistuttu, sillä ennaltaehkäisevän tth:n kustannusten osuus 65,76 % (v. 2016: 43,7 %). Työterveyshuollon kustannukset ja henkilöstön sairauspoissaolot tippuneet merkittävästi. Tyhy-työryhmä on koordinoanut aktiivisesti tyhy-toimintaa kunnan henkilöstölle (ePassi otettu käyttöön). Etätöiden tekoa pilotoitiin vuoden 2017 ajan ja käytäntöä päätettiin jatkaa. Lisäksi Leppävirran kunta otti korvaavan työn mallin käyttöön vuodelle 2017 yhteistyössä työterveyshuollon kanssa.		
Tuottavuuden edistäminen		
Toteuma 31.12.2017		

1. Sisäisen valvonnan painopistealueet vuonna 2017

Aktiivisen tuen toimintamallin toteutuminen ja vaikuttavuus:

Aktiivisen tuen toimintamallia on käyty läpi yhdessä työterveyshuollon ja esimiesten kanssa. Määrällisesti sairauspoissaoloista johtuneita puheeksiottoja pidettiin vuonna 2017 edellisvuotta vähemmän (v. 2017: 64 kpl, v. 2016: 105 kpl).

Palkanmaksuprosessin kehittäminen, palkanmaksun virheettömyys:

Palkanmaksuprosessin kehittämiseksi pidettiin v. 2017 kolme yhteistyöpalaveria Kuhilaan kanssa. Henkilöstöpalvelut toimii jatkossakin yhteystahona palkanmaksun virheettömyyteen liittyen.

2. Sisäisen valvonnan havainnot vuonna 2017

--

3. Merkittävimmät riskitekijät ja niihin varautuminen

Työttömien määrän kasvu => aktivointitoimien lisääminen

Väestön ikääntyminen (kotipalveluiden lisääntynyt tarve, sähköiset palvelut) => osaamisen kehittämisen ennakointi

Palvelutarpeiden muutos, kiristynyt taloustilanne => Talouden tasapainottamistoimien jatkaminen, henkilöstösuunnittelu

4. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit

Toiminta- ja tunnuslukuja

Perustiedot henkilöstömäärä	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018
Vakinaisen henkilöstön määrä 31.12.	391	410	387	400
Henkilöstön lukumäärä yhteensä 31.12.	487	478	479	470
Asukasta kunnan palveluksessa olevaa kohti	20,2	20,9	20,4	20,6
Asukasluku	9852	9 700	9 786	9 700
Henkilöstöhallinto	2	2	2	2

Suoritteet ja hinta	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018
Työllisyysvarat				
Työllisyysvaroin työllistäminen	203 412	266 000	117 787	277 200
- palkkatukea työllistämiseen	-90 673	-112 248	-55 724	-128 700
Koululaisten ja opiskelijoiden työllistäminen	39 162	40 000	38 378	42 000
Tukeva työvalmennussäätiön työllistämispalveluihin	162 000	162 000	165 600	165 000
Työmarkkinatuen kuntaosuus (sis. työllisyyskoordinaattorin palkan)	759 347	690 030	796 726	690 124
Muut työllistämismenot (* sis. Leppävirtilisän 15.000 sekä vuonna 2017 tehdyn valtuustoaloitteen pohjalta laaditun ysluokkalaisten kesätyöllistämisen 20.000)	14 086	* 87 500	26 982	*70 500
Työllisyystyöntekijöiden lukumäärä keskim. /vuosi	7,5	9	4,8	7
Alkaneet palkkatukityöpaikat	11	10	12	15
Koulutus				
Henkilöstön koulutus €	67 051	71 000	82 275	87 000
Koulutuskorvaus (Työttömyysvakuutusrahastolta)		- 6 000	- 5 147	-8 000
Luottamushenkilöiden koulutus €	6 084	10 000	15 658	10 000
Henkilöstön koulutus €/ kunnan palveluksessa oleva	138	149		160
Työpaikkaruokailu	7 950	7 500	7 244	7 500
Tyhy-toiminta	59 541	50 000	41 986	65 000
Työsuojelu				
menot	31 096	23 992	28 142	21 616
Työterveyshuolto				
menot	340 857	250 000	139 169	215 000
tulot	-101 293	-120 000	- 72 258	-100 000

Toimielin: 15 Tarkastuslautakunta

Tulosalue: 150 Tilintarkastus

1. Tulosalueen toiminta-ajatus / tehtäväkuvaus:

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet.

2. Valtuustoon nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

Tulosalue 150	Toteuma 2016	Alkuperäinen talousarvio 2017	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2017
Toimintatulot	2	2	-	2	2
Toimintamenot	-32	-31	-	-31	-25
Toimintakate (netto)	-30	-29	-	-29	-23

5. Sisäisen valvonnan painopistealueet vuonna 2017

- Olennaisten tulojen määräytymisperusteiden ja kertymisen valvonta
- Olennaisten menojen tarkastus
- Investoinnit ja investointien rahoitusosuudet
- Sopimukset

6. Sisäisen valvonnan havainnot vuonna 2017

--

7. Merkittävimmät riskitekijät ja niihin varautuminen

--

8. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit

Suoritteet ja hinta	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018
Tilintarkastuspäivät	17	16	13	14
Lakisääteisen tilintarkastuksen täydentäminen, pv				
Tarkastuslautakunnan jäsenet	7	7	5	5
Tilintarkastajat	2	2	2	2

Toimielin: 16 Keskusvaalilautakunta

Tulosalue: 160 Vaalit

1. Tulosalueen toiminta-ajatus / tehtäväkuvaus:

Keskusvaalilautakunta huolehtii vaalien toimittamisesta vaalilainsäädännön ja muun sitä koskevan ohjeistuksen mukaisesti.

2. Valtuustoon nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

Tulosalue 160	Toteuma 2016	Alkuperäinen talousarvio 2017	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2017
Toimintatulot	0	-	-	-	-
Toimintamenot	0	-27	-	-27	-27
Toimintakate (netto)	0	-27	-	-27	-27

3. Sisäisen valvonnan painopistealueet vuonna 2017

Vaalijärjestelyiden sujuminen vaalilakien mukaisesti

4. sisäisen valvonnan havainnot vuonna 2017

5. Merkittävimmät riskitekijät ja niihin varautuminen

Suurimmat riskit vaalisalaisuuden vaarantuminen ja vaalien uudelleen järjestäminen valituksen johdosta. Varaudutaan koulutuksella ja työprosessin huolellisella läpiviemisellä.

6. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit

Perustiedot (tuotannontekijät)	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018
Äänestysalueet	9	9	9	9

- v. 2016 Ei säännönmukaisia vaaleja
- v. 2017 Kuntavaalit
- v. 2018 Presidentinvaali ja maakuntavaalit
- v. 2019 Eduskuntavaalit ja europarlamenttivaalit
- v. 2020 Ei säännönmukaisia vaaleja
- v. 2021 Kuntavaalit
- v. 2022 Ei säännönmukaisia vaaleja
- v. 2023 Eduskuntavaalit
- v. 2024 Presidentinvaali ja europarlamenttivaalit

Toimielin: 20 Perusturvalautakunta**1. Valtuustoon nähden sitovat määrärahat: (1000 €)**

Toimielin 20	Toteuma 2016	Alkuperäinen talousarvio 2017	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2017
Toimintatulot	2 996	2 688	-	2 688	2 735
Toimintamenot	-42 715	-43 711	-17	-43 728	-42 214
Toimintakate (netto)	-39 719	-41 023	-17	-41 040	-39 479

2. Valtuuston hyväksymät strategian mukaiset toimenpiteet ja hankkeet joihin perusturvalautakunta osallistuu

Asuminen ja elinympäristö						Toimet /hankkeet	Toteuma 31.12.2017
-	sosiaali- ja perhetyö	varhaiskasvatus	vajaakuntoisten palvelut	hoivapalvelut	terveyden ja sairaanhoidon		
Uudet investointihankkeet: Palvelukeskus, alakoulu	-	-	-	o	-	Virrankodin rakentaminen käynnistyy	Virrankodin rakentaminen käynnistyi helmikuussa ja on edennyt suunnitelman mukaan
Elinkeinoelämä ja sen toimintaympäristö	-	-	-	-	-	Toimet /hankkeet	Toteuma 31.12.2017
Työllisyyttä edistävät hankkeet	o	-	-	-	-		-

Kunnalliset palvelut ja henkilöstö	sosiaali- ja perhetyö	varhaiskasvatus	vajaakuntoisten palvelut	hoivapalvelut	terveyden ja sairaanhoidon	Toimet / hankkeet	Toteuma 31.12.2017
Henkilöstösuunnittelun kehittäminen	0	0	-	0	-		
Kunnallisten palveluiden tuottamistapa maakunta-uudistuksen jälkeen / valmistellaan palvelustrategia v. 2018	-	0	-	-	-		
<i>Sähköiset palvelut</i>	-	0	-	0	-		
<i>Asiakaslähtöisten palveluiden suuntaaminen /asiakaspalautteen jatkuva huomiointi</i>	0	0	0	0	-		
<i>Työssäjaksaminen, työhyvinvointi</i>	0	0	0	0	-		
<i>Tuottavuuden edistäminen</i>	0	0	0	0	0		
Talous, konserniohjaus ja palvelusopimukset						Toimet / hankkeet	Toteuma 31.12.2017
Kuntastrategian 2018 - 2021 laatimisprosessin käynnistäminen yhdessä uuden valtuuston kanssa	0	0	0	0	-		
<i>Kunnan ja konsernin tuottavuuden kehittäminen</i>	0	0	0	0	0		

Tulosalue: 211 Johtamisen tukipalvelut

1. Tulosalueen toiminta-ajatus / tehtävänkuvaus:

Tulosalueen tehtävänä on huolehtia perusturvalautakunnan päätöksenteon edellytyksistä sekä osaston hallinnosta. Huolehditaan henkilöstön työhyvinvoinnista ja osaamisesta

2. Kunnanhallitukseen nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

Tulosalue 211	Toteuma 2016	Alkuperäinen talousarvio 2017	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2017
Toimintatulot	1	1	-	1	0
Toimintamenot	-269	-238	-	-238	-175
Toimintakate (netto)	-268	-237	-	-238	-175

3. Valtuuston hyväksymät strategian mukaiset toimenpiteet ja hankkeet

--

4. Sisäisen valvonnan painopistealueet vuonna 2017

<ul style="list-style-type: none"> - Taloudellisuus, talouden seuranta - Henkilöstöhallinnon päätökset
--

5. Sisäisen valvonnan havainnot vuonna 2017

<ul style="list-style-type: none"> - Taloutta seurattiin kuukausittain. talousarvioon varatut määrärahat kokonaisuudessaan olivat riittävät. Vastuualueista sosiaali- ja perhetyö ylitti talousarvioonsa varatut määrärahat. Mahdollisia keinoja hillitä menoja käytiin läpi säännöllisesti. Taloudellisuus on perusturvaosaston toiminnassa läpileikkaava teema. - Henkilöstöhallinnon päätökset olivat tarkastusten mukaan oikein ja toimivallan puitteissa tehty

6. Merkittävimmät riskitekijät ja niihin varautuminen

<ul style="list-style-type: none"> - Koko perusturvalautakunnan talouden osalta merkittävin riski on palvelutarpeiden ennakoinnattomuus/väärä arviointi. Vuoden 2017 talousarvio on rakennettu tiukasti vuoden 2016 lopun palvelutarpeen pohjalle. Riskinä on talousarvion ylittyminen, lautakunta seuraa talouden toteutumista jatkaisessa kokouksessaan ja päättää taloutta tasapainottavista toimenpiteistä.
--

7. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit

Toiminta- ja tunnuslukuja

Perustiedot henkilöstömäärä	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018
Henkilöstömäärä	1,75	1,75	1,75	1,55
Hallinto	1	1	1	1
Toimistopalvelut	0,75	0,75	0,75	0,55

Toimielin: 20 Perusturvalautakunta

Tulosalue: 221 Sosiaalihuollon palvelut

1. Tulosalueen toiminta-ajatus / tehtäväkuvaus:

Tulosalue järjestää ja tuottaa palvelut kuntalaisille:

- Varhaiskasvatuksessa
- sosiaali- ja perhetyössä
- vajaakuntoisten palveluissa
- hoivapalveluissa

2. Kunnanhallitukseen nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

Tulosalue 221	Toteuma 2016	Alkuperäinen talousarvio 2017	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2017
Toimintatulot	2 950	2 659	-	2 659	2 663
Toimintamenot	-18 765	-18 878	-17	-18 895	-18 109
Toimintakate (netto)	-15 815	-16 219	-17	-16 236	-15 446

3. Valtuuston hyväksymät strategian mukaiset toimenpiteet ja hankkeet

4. Sisäisen valvonnan painopistealueet vuonna 2017

Maksuliikenne kunnasta ulospäin
Talousseuranta

5. Sisäisen valvonnan havainnot vuonna 2017

Sisäisessä valvonnassa, jota toteutettiin perusturvalautakunnan vahvistaman suunnitelman mukaisesti, ei todettu poikkeamia.

6. Merkittävimmät riskitekijät ja niihin varautuminen

Palvelutarpeen oikea arviointi
Talouden kuukausittainen seuranta ja poikkeamista raportointi ja niiden taustalla olevien syiden selvittäminen ja mahdollinen ratkaiseminen.

7. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit

Toiminta- ja tunnuslukuja tulosalue 221

Perustiedot	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018
Henkilöstömäärä, josta	182,07	190,07	185,11	123,69
Sosiaali- ja perhetyö	10,65	9,65	9,65	9,15
Varhaiskasvatus	66,38	69,38	64,42	0
Vajaakuntoisten palvelut	7,04	7,04	8,04	8,04
Hoivapalvelut	98	104	103	106,5

Vastuualue: 2202 Sosiaali- ja perhetyö**1. Vastuualueen toiminta-ajatus / tehtäväkuvaus:**

Vastuualue järjestää sosiaalityön, perheneuvolan ja perhetyön palvelut kuntalaisille.

2. Perusturvalautakuntaan nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

Vastuualue 2202	Toteuma 2016	Alkuperäinen talousarvio 2017	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2017
Toimintatulot	479	156	0	156	193
Toimintamenot	-4 263	-3 361	0	-3 361	-3 659
Toimintakate (netto)	-3 784	-3 205	0	-3 205	-3 466

3. Lautakunnan hyväksymät strategian mukaiset toimenpiteet ja hankkeet**B. Elinkeinoelämä ja sen toimintaympäristö**

Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Työllisyyttä edistävät hankkeet	Yhteistyön kehittäminen edelleen työllistämispalveluissa Sosiaalityö/TE- toimisto/henkilöstöhallinto/Tukeva/kunnan hallintokunnat	<ul style="list-style-type: none"> - Kuntouttavan työtoiminnan päivien määrä (+) - Kuntapaikkojen suhde kuntouttavassa työtoiminnassa (+) - Työmarkkinatuen kuntaosuus (-) - TYP-asiakkuudet (+)

Toteuma 31.12.2017

Kuntouttavan työtoiminnan toteutuneita päiviä oli vuonna 2017 4241, joista kunnan toimipaikoissa 369. Kunnan toimipaikoissa kuntouttava työtoiminta on lisääntynyt, mutta ei toivotussa määrin. Uusia puitesopimuksia tehtiin kahden palvelutuottajan kanssa, TYP-asiakkuuksia vuonna 2017 alkoi 117 ja päättyi 113. Työllisyyden hoitoa tehdään välillisesti sosiaalityöntekijöiden työskentelynä erityisesti aikuissosiaalityössä päivittäin. Sosiaalityön tuen kautta kohennetaan asiakkaiden elämäntilannetta ja näin luodaan edellytyksiä työllistymiselle. Asiakkaiden palvelutarpeet kartoitetaan ja heille mahdollistetaan tarvittavat palvelut työllistymisen edellytysten parantamiseksi. Yksittäisistä toimenpiteistä voidaan lähteä liikkeelle esim. kuntouttavalla työtoiminnalla, kun työelämään pääsyä tavoitellaan. Vaikka kuntouttava työtoiminta harvoin johtaa suoraan työllistymiseen, saadaan kuntouttavan työtoiminnan kautta rakennettua väyliä kohti työelämää. Reitti sinne kulkee yleensä kuntouttavasta työtoiminnasta mahdollisten Kelan kuntoutusten ja työhallinnon toimenpiteiden kautta työelämään. Kuntouttava työtoiminta on tässä työllistymisen prosessissa se ensimmäinen askel.

C. Kunnalliset palvelut ja henkilöstö

Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Henkilöstösuunnittelun kehittäminen	Koulutussuunnitelman laadinta pohjautuen osaamisenkehittämiseen Toiminnallisesti tehokas työnjako	TVA sekä osaamisenkartoitus laadittu kaikille

C. Kunnalliset palvelut ja henkilöstö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Toteuma 31.12.2017 Koulutussuunnitelma on laadittu osin osaamisen kartoitukseen pohjautuen, isolta osin pienen asiantuntija-ryhmän koulutuksen suuntautuvat väkisin alueella tarjottavan koulutuksen mukaan. TVAt on tehty, mutta maakuntaudistuksen vuoksi niistä seuraavia johtopäätöksiä ei toteuteta,		
<i>Asiakaslähtöisten palveluiden suuntaaminen /asiakaspalautteen jatkuva huomiointi</i>	<i>Asiakaspalautteen jatkuva huomiointi</i>	<i>muistutukset palautteet</i>
Toteuma 31.12.2017 Vuonna 2017 tuli kaksi muistutusta, jotka on käsitelty asianmukaisesti.		
<i>Työssäjaksaminen, työhyvinvointi</i>	<i>Sairauspoissaolojen seuranta</i> <i>Esimiestyön tukeminen</i>	<i>Sairauspoissaolojen hallinta (+/-)</i>
Toteuma 31.12.2017		
<i>Tuottavuuden edistäminen</i>	<i>Asiakastyön kehittäminen omaa toimintaa ensisijaistaen</i>	<i>Ostopalvelut (-)</i>
Toteuma 31.12.2017 <i>Ostopalvelujen määrää ei sosiaali- ja perhetyössä ole pystytty vähentämään tavoitellulla tavalla, mutta avo- huollon ostopalveluilla on pystytty ehkäisemään ja vähintään lykkäämään kalliimpien ostopalvelujen käyttöä.</i>		

4. Sisäisen valvonnan painopistealueet vuonna 2017

Toimeentulotuen päätökset ja maksatukset
 Henkilöstön osaamiskartoitukset ja osaamisen kehittäminen
 Toiminnallisesti tehokas työnjako

5. Sisäisen valvonnan havainnot vuonna 2017

Sisäisessä valvonnassa, jota toteutettu satunnaisotannalla, ei havaittu poikkeamia. Perustoimeentulotuen kelalle siirron jälkeen maksettiin vielä joulukuussa myönnettyjä tukia maaliskuun loppuun ja yhteistyössä ja tehtäväjaossa oli alkuvuodesta kelan kanssa hakemista, mutta tilanne selkeytyi vuoden loppua kohti. Sosiaalityön työnjakoa on muutettu tehokkaammaksi erityisesti osa-aikaisuuksien seurauksena ja tehtävät on pystytty hoitamaan vähemmällä henkilöstöresurssilla.

6. Merkittävimmät riskitekijät ja niihin varautuminen

Palvelutarpeen arviointi; Talousarviossa ei ole varauduttu palvelutarpeen lisäyksiin sosiaalityössä lukuunottamatta kuntouttavaa työtoimintaa. Talousarviossa pysyminen edellyttää ostopalvelujen maltillista käyttöä ja oman toiminnan tarkastelua ja muuttamista oman toiminnan suuntaan.

7. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit

Vastuualue: 2202 Sosiaali- ja perhetyö				
Toiminta- ja tunnuslukuja	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018
Henkilöstömäärä	10,65	9,65	9,65	9,15
Tulosityksikkö: 2205 Sosiaalityö				
2207,2210,2211,2212,2219				
Toiminta- ja tunnuslukuja	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018
Toimeentulotuki				
Toimeentulotukiruokakunnat	445	170	241	300
Menot €/ruokakunta	2 607,19	2 115,90	1 191,49	1041,87
Nettomenot /ruokakunta	1611,52	1660,02	980,28	885,21
Lastensuojelu				
Lastensuojeluilmoitusten lkm	199	160	176	220
Avohuollon asiakkaat vuoden aikana	90	90	73	90
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 31.12.	11	10	11	13
Hoitopäivät	4453	3 650	5016	4745
Jälkihuollossa olevat	13	15	15	15
Päihdepalvelut				
Avohoitokäynnit	170	200	148	200
Laitoskuntoutus hoitopäivät	92	50	198	150
Vammaispalvelut				
Asiakkaat vuoden aikana	263	270	255	270
kuljetuspalveluasiakkaat	211	200	209	200
Lastenvalvoja				
Isyys-, elatus-, huolto- ja tapaamisoikeus sop.	188	150	207	190
€/sopimus	175,08	220,43	149,56	
isyiden selvityksiä	24	30	31	30
elatus- ja huoltosopimuksia	164	120	176	160
Vastuualue: Perheneuvolatyö				
Kustannuspaikka 2360				
Toiminta- ja tunnuslukuja	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018
Henkilöstömäärä				
Perheneuvola	2	2	2	2
Asiakkaita vuoden aikana	110	100	124	100
€/asiakas	1 263,16	1 334,98	1 096,25	1 481,21
Vastuualue: Perhetyö				
Kustannuspaikka 2380				
Toiminta- ja tunnuslukuja	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018
Henkilöstömäärä				
Kustannukset	42 360	46 297	47 467	46 434
Asiakaskäynnit	237	300	297	280
Asiakasperheet vuoden aikana /	13	20	26	20
Menot /asiakas	3 258,46	2 314,85	1 825,65	2 321,70

Talouden toteutuminen 31.12.2017

Sosiaali- ja perhetyön kustannukset laskivat edellisvuoteen verrattuna 14,2 %, kun talousarvioon oli varattu alenemaa 21,16 %. Muutos talousarviossa selittyy perustoimeentulotuen siirrolla kelan myönnettäväksi. Vuonna 2017 muun sosiaalityön kuin toimeentulotuen menot kasvoivat 9,1 %. Talousarvioon varatut määrärahat sosiaali- ja perhetyössä ylittivät n. 300 000 € ja ylitys kohdistuu asiakaspalvelujen ostoihin lastensuojelussa ja sosiaalihuoltolain mukaisissa perhepalveluissa.

Vastuualue: 2203 Varhaiskasvatus**1. Vastuualueen toiminta-ajatus / tehtäväkuvaus:**

Vastuualue järjestää ja tuottaa varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palvelut kunnassa asuville lapsiperheille.

2. Perusturvalautakuntaan nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

Vastuualue 2203	Toteuma 2016	Alkuperäinen talousarvio 2017	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2017
Toimintatulot	545	542	-	542	527
Toimintamenot	-4 075	-4 133	-	-4 133	-3 942
Toimintakate (netto)	-3 529	-3 591	-	-3 591	-3 415

3. Lautakunnan hyväksymät strategian mukaiset toimenpiteet ja hankkeet

C. Kunnalliset palvelut ja henkilöstö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Henkilöstösuunnittelun kehittäminen	Koulutussuunnitelman laadinta pohjautuen osaamisenkehittämiseen	TVA sekä osaamisenkartoitus laadittu kaikille (-)
Toteuma 31.12.2017		
Kunnallisten palveluiden tuottamistapa maakuntauudistuksen jälkeen / valmistellaan palvelustrategia v. 2018	Valmistellaan vastuualueen siirtäminen sivistysosastolle	Siirto mahdollinen vuonna 2018 (+)
Toteuma 31.12.2017		
<i>Sähköiset palvelut</i>	<i>Uuden toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönotto</i>	<i>Uusi järjestelmä sekä palautekysely käyttäjiltä (+)</i>
Toteuma 31.12.2017		
<i>Asiakaslähtöisten palveluiden suuntaaminen /asiakaspalautteen jatkuva huomiointi</i>	<i>Palaute asiakkailta säännöllisesti, sen huomioiminen palvelustrategiassa</i>	<i>Kevään sähköinen palautekysely (+) Palvelustrategia (+)</i>
Toteuma 31.12.2017		
<i>Työssäjaksaminen, työhyvinvointi</i>	<i>Sairauspoissaolojen seuranta Esimiestyön tukeminen</i>	<i>Raportit/tapaamiset min. 2 x vuodessa tth:n kanssa (+) Työtyytyväisyys-/ motivaatiokysely (-)</i>
Toteuma 31.12.2017		

4. Sisäisen valvonnan painopistealueet vuonna 2017

Talouden seuranta.

5. sisäisen valvonnan havainnot vuonna 2017

Taloutta seurattiin säännöllisesti ja siinä ei ollut poikkeamia.

6. Merkittävimmät riskitekijät ja niihin varautuminen

Merkittävin riskitekijä palvelutarpeen ennakointi lyhyellä ja pidemmällä aikavälillä. Palvelutarpeella oleellinen vaikutus henkilöstötarpeeseen sekä investointien tarkoituksenmukaisuuteen. Riskiin varaudutaan henkilöstön liikuteltavuudella, toimipisteiden välisellä sijaistamisella sekä muuttoliikkeen ja syntyvyyden seurannalla.

Hyvällä työnantajaimagolla pyritään saamaan osaavaa henkilöstöä palkattua tulevaisuudessakin.

7. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit

Vastuualue: 2203 Varhaiskasvatus				
Toiminta ja tunnuslukuja	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018
Päivähoito (sis.toimistovirk.)	66,38	69,38	64,42	67,6
Tulosityksikkö: 2220 Varhaiskasvatuksen hallinto				
Henkilöstömäärä	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018
Hallinto (tstovirk siirto tukipalveluista)	1,6	1,6	1,3	1,3
Tulosityksikkö: 2231 Perhepäivähoito				
Henkilöstömäärä	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018
Ryhmäperhepäiväkodit				
Perhepäivähoito	14,65	15,65	12,45	15
Ryhmäperhepäivähoito, pph hoitajan kotona, kolmiperhehoito				
Toiminta ja tunnuslukuja	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018
Perhepäivähoitopaikat	55	56	51	56
hoitopaikka/meno	11 246,84	11 908,94	10 671,84	
Tulosityksikkö: 2250 Päiväkodit				
Henkilöstömäärä	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018
Päiväkodit	37,68	41,68	39,98	41
Erityslastentarhanopettaja	1	1	1	1
Päiväkodit Kirkonkylä, Sorsakoski, Viitosvinttiöt, Timola ja Omentarhan osapäivähoito eo.				
Toiminta ja tunnuslukuja	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018
Päivähoitopaikat	234	230	260	235
hoitopaikka/meno	8 945,27	9 192,75	8 129,36	
Alle 3-vuotiaita lapsia hoidossa	45	45	42	
3-6 vuotiaita lapsia hoidossa	147	130	152	
Esioppilaita osapäivähoidossa	73	72	66	
Tulosityksikkö: 2260 Esiopetus				
Esiopetus				
Henkilöstömäärä	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018
Esiopetus	11,45	9,45	9,69	9,3
Toiminta ja tunnuslukuja	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018
Esiopetus lapset, josta	111	112	98	100
pelkästään esiopetuksessa	36	91	32	
Esiopetuspaikka/meno	5 606,55	6 210,73	6 356,22	
Tulosityksikkö: 2280 Lastenhoidon tuki				
Toiminta ja tunnuslukuja	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018
Kotihoidontukimenot	402 949	410 000	306 279	361 000
Hoidettavat lapset 31.12.	118	116	94	
*Lapset lastenhoidon tuella	97		77	
*lapset osittaisella hoitorahalla	21		17	
euroa/lapsi	3 414,82	3 534,48	3 258,29	
Yksityisen hoidon tukimenot (sis. tuen kuntalisän)	211 946	230 000	232 509	230 000
Hoidettavat lapset 31.12	43	43	40	
Perhepäivähoidossa	25		21	
päiväkodissa	18		19	
euroa/lapsi	4 928,98	5 348,84	5 812,73	

Vastuualue: 2311 Vajaakuntoisten palvelut**1. Vastuualueen toiminta-ajatus / tehtäväkuvaus:**

Vastuualue järjestää ja tuottaa sosiaalihuollon palvelut kehitysvammaisille ja mielenterveyskuntoutujille

2. Perusturvalautakuntaan nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

Vastuualue 2311	Toteuma 2016	Alkuperäinen talousarvio 2017	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2017
Toimintatulot	171	162	-	162	183
Toimintamenot	-3 611	-3 952	-	-3 952	-3 688
Toimintakate (netto)	-3 440	-3 790	-	-3 790	-3 505

3. Lautakunnan hyväksymät strategian mukaiset toimenpiteet ja hankkeet

C. Kunnalliset palvelut ja henkilöstö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Henkilöstösuunnittelun kehittäminen	Henkilöstörakenteen kehittäminen Koulutussuunnitelman laadinta pohjautuen osaamisenkehittämiseen	TVA sekä osaamisenkartoitus laadittu kaikille
Toteuma 31.12.2017		
<i>Asiakaslähtöisten palveluiden suuntaaminen /asiakaspalautteen jatkuva huomiointi</i>	<i>Palvelujen kehittäminen uutta päivätoimintakeskusta silmällä pitäen</i> <i>Asiakasohjauksen kehittäminen</i>	<i>toimintasuunnitelma uudelle yksikölle</i>
Toteuma 31.12.2017 Uusi yksikkö on nimetty päivätoimintakeskus Suvannoksi ja toimintaa on alettu suunnitella, nykyisen toiminnan omavalvontasuunnitelma on päivitetty		
<i>Työssäjaksaminen, työhyvinvointi</i>	<i>Esimiestyön kehittäminen</i>	
Toteuma 31.12.2017 Kehitysvammahuollossa aloitti uusi esimies 13.3.2017, tämä lisännyt sekä oman toiminnan järkevyyttä että ostopalvelujen suunnitelmallisuutta.		

4. Sisäisen valvonnan painopistealueet vuonna 2017

Vaalijalan palvelujen käyttö ja ohjaus
--

5. Sisäisen valvonnan havainnot vuonna 2017

Vaalijalan sekä laitos- että asumispalveluista siirtyi asiakas kevyempiin palveluihin. Laitoshoitopäivät vähenivät n 550 päivällä, mutta palveluohjauksen ostaminen kaksikertaistui. Avopalvelujen käytöllä pystyttiin vähentämään raskaampien palvelujen käyttöä. Osa vähenemästä syntyi satunnaisvaihtelusta.

6. Merkittävimmät riskitekijät ja niihin varautuminen

Ostopalveluvaltaisella vastuualueella riskinä talousarvion ylittyminen ennakoimattomien palvelutarpeiden seurauksena. Usein palvelutarpeen arviointi luisuu palveluntuottajalle

7. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit

Vastuualue: 2311 Vajaakuntoisten palvelut				
Tulosyksikkö: 2312 Kehitysvammahuolto				
Toiminta- ja tunnuslukuja	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018
Henkilöstömäärä				
Paasonkallio	7,04	7,04	8,04	8,04
Avohuollon ohjaus				
Avohuollon asiakkaat	88	89	90	91
kuntoutusohjaus	75	60	153	150
poliklinikkakäynnit	136	130	177	130
Päivä- ja työtoiminta				
Paasonkallion käyttöpäivät / kokopäivä	4 516	4 450	4 368	4500
Paasonkallion ja Apilan kv	820	690	939	850
iltapäivähoitopäivät	78,9	83,02	80,34	84,36
meno/käyttöpäivä	63	40	82	70
päivätoiminnan ostopalvelupäivät	1 228	800	1 368	1 370
Päivä- ja työtoiminta Vaalijalassa	4	4	4	4
Avotyötoiminnassa asiakkaita				
Perhehoito				
perhehoitopäivät	829	766	1 130	1131
perhelomituspäivät	17	20	14	20
Asumispalvelut				
Palveluasumispaikat	37	40	36	39
Asumispäivät	13 016	14 487	13 194	14 066
nettomeno/pvä	144,76	123,19	115,55	124,97
Asumispalveluasiakkaat Vaalijala	2	2	3	2
Laitoshoito (Vaalijala)				
Laitoshoitoasiakkaat 31.12. (jatkuva)	4	4	3	3
Laitoshoitopäivät; sis. tilapäisen	1 777	1 845	1 225	1 315
Menot /laitoshoitopäivä	269,71	249,32	287,61	298,86
Tulosyksikkö: 2363 Mielenterveyden tukeminen				
Toiminta- ja tunnuslukuja	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018
Mt-päivätoiminta				
(ostopalvelut Ukonhattu ry:ltä, Mt tuki ry:ltä)				
Kustannukset	86 560	85 650	85 268	87 650
Asiakkaat; Mt-tuki ry kotikuntoutus	41	40	48	40
Ukonhattu ry; päivätoiminta	21	22	16	20
/asiakas	1 396,13	1 381,45	1 332,31	1 460,83
Psyk. Asumispalvelut				
Palveluasumisasiakkaat 31.12.	21	23	24	25
hoitopäivät	7 954	8 539	8 835	9 125
Nettomeno/asumispäivä	86,83	93,16	86,89	91,14
Menot €/asiakas	32 887,57	38 661	36 613,75	38 053,92
Tukiasukkaat	2	2	2	2

Talouden toteutuminen 31.12.2017

Vajaakuntoisten palvelujen kustannukset nousivat edellisvuoteen verrattuna 2,1 % ja talousarvio alittui kulu-
jen osalta n. 264 000 0 €. Alitus syntyi lähes kokonaan kehitysvammaisten palveluissa, joissa kulut laskivat
0,2 %. Kehitysvammahuollon kululaskusta osa oli tilapäistä, kun asiakkaita oli tilapäisesti poissa palveluista
esim. sairaalahoidon vuoksi.

Vastuualue: 2503 Hoivapalvelut**1. Vastuualueen toiminta-ajatus / tehtäväkuvaus:**

Vastuualue järjestää ja tuottaa sosiaalihuollon asumispalveluiden palvelut ikääntyneille kuntalaisille sekä
kotihoitoon palvelut apua ja hoivaa tarvitseville kuntalaisille.

2. Perusturvalautakuntaan nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

Vastuualue 2503	Toteuma 2016	Alkuperäinen talousarvio 2017	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2017
Toimintatulot	1 754	1 798	-	1 799	1 760
Toimintamenot	-6 816	-7 432	-17	-7 449	-6 820
Toimintakate (netto)	-5 061	-5 633	-17	-5 650	-5 060

3. Lautakunnan hyväksymät strategian mukaiset toimenpiteet ja hankkeet

A. Asuminen ja elinympäristö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Uudet investointihankkeet: Palvelukeskus, alakoulu	Virrankoti/suunnitteluun osallistuminen	Tavoiteaikataulussa pysyminen. Valmistuminen 5/2018.
Toteuma 31.12.2017 Virrankoti valmistunee heinä-elokuussa 2018.		

C. Kunnalliset palvelut ja henkilöstö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Henkilöstösuunnittelun kehittämisen	Luoda sellaiset foorumit, jotta välittömän työajan seuranta on totuudenmukaista ja mahdollista. Määritellä tavoitteet välittömälle työajalle.	Välittömän työajan prosentit tavoitteiden mukaiset.
Toteuma 31.12.2017 Kotihoitoon työprosessien analyysi on toteutettu FCG:n toimesta ja infotilaisuus luottamushenkilöille, viranhaltijoille sekä henkilökunnalle pidettiin 7.6.2017. Välittömän työajan prosenteissa noudatetaan laatusuosituksen (2013:11 stm) mukaisia, tutkimusten mukaisia välittömän työajan prosenttisuosituksia. Tulosten mukaan lähihoitajien välittömän työajan prosentit olivat jo lähellä suosituksia. Sairaanhoidtajien resurssia oli liikaa. Yksi sairaanhoitaja siirtyi hoitokoti Herrankukkaroon. Hänen tilalleen kotihoitoon palkattiin fysioterapeutti. Kotihoitoon perustettiin kolme tiimiä ja tiimien vetäjiksi kolme sairaanhoitajaa. Välittömän työajan prosentteja tarkastellaan säännöllisesti, jotta saadaan kattava kokonaiskuva kotihoitoon henkilöstöresursseis-		

C. Kunnalliset palvelut ja henkilöstö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
ta. Hoito- ja palvelusuunnitelmat ohjaavat kotihoidon työtä asiakkaiden kotona. Jotta kokonaiskuva olisi mahdollisimman realistinen täytyy ko. suunnitelmat olla tehtyinä ja päivitettyinä. Tämä ei ole vielä toteutunut, vaan ko. suunnitelmia parhaillaan päivitetään.		
<i>Asiakaslähtöisten palveluiden suuntaaminen /asiakaspalautteen jatkuva huomiointi</i>	<i>Säännölliset asiakastyytyväisyyskyselyt, kehittämiskohteiden valinta</i>	<i>Kyselyjen pohjalta laadittujen kehittämissuunnitelmien toteutuksen arviointi vähintään vuosittain.</i>
Toteuma 31.12.2017		
<i>Vuoden 2017 asiakastyytyväisyyskyselyjen tulokset ohjaavat kehittämistyötä arjessa.</i>		
<i>Työssäjaksaminen, työhyvinvointi</i>	<i>Kehityskeskustelut, tyytyväisyyskyselyt</i>	<i>Sairaslomien lukumäärä pienenee 15%, palautteiden määrä</i>
Toteuma 31.12.2017		
Kehityskeskustelut on osittain toteutettu. Pohditaan myös ryhmäkehityskeskustelujen toteuttamismahdollisuutta. Vuonna 2017 on koko hoivapalvelujen henkilöstölle tarjottu ns. minikehityskeskusteluja hoivapalvelujohtajan toimesta ja kaikille halukkaille on tämä tilaisuus organisoitu ja toteutettu.		
Sotaveteraanien kotiaavun lisääminen	Sotaveteraanien määrärahan kasvu	Varmistetaan, että määräraha ohjautuu ja se käytetään tehokkaasti sotaveteraanien hyväksi.
Toteuma 31.12.2017		
Sotaveteraaneille tehtyjen tarvekyselyjen pohjalta määrärahaa on ohjattu sotaveteraanien hyväksi.		
<i>Tuottavuuden edistäminen</i>	<i>Kysyntään vastaaminen asumispalveluissa</i>	<i>Nykyisten hakemusten määrän (n. 20) pieneneminen viiteen/kk:ssa.</i>
Toteuma 31.12.2017		
Ei toteudu. Hakemusten määrä on kasvanut. (n. 35 kk:ssa) Palvelusetelit on kaikki käytössä. Palvelusetelituottajia on tällä hetkellä Leppävirralta, Heinävedeltä, Rautalammilta ja Varkaudesta. Kaikissa toimipisteissä on asiakkaita.		

4. Sisäisen valvonnan painopistealueet vuonna 2017

Kotihoidon työajan käyttö. Vastuualueen työyksikköjen henkilöstömitoitus, osaamisen arviointi ja kehittäminen. Toiminnan menojen seuranta.

Kotihoidon työajan käyttöä on seurattu Hilikka Fastroi – mobiilijärjestelmän avulla. Toteutunut välitön työaika oli keskimäärin 45-50 prosenttia. Tulokset eivät ole olleet kovin luotettavia järjestelmän teknisten toimimattomuuksien takia ja siksi että henkilökunnan tekniset taidot ovat olleet puutteellisia. Valtakunnallisesti välittömän työajan tavoitteeksi on asetettu 60-70 prosenttia. Kotihoidon työn perusta; hoito- ja palvelusuunnitelmien päivittäminen on aloitettu ja niiden päivittäminen on menossa.

Palveluasumisen henkilöstömitoitus on noin 0,55. Tehostetun palveluasumisen henkilöstömitoituksen valtakunnallinen keskiarvo on noin 0,65. Lähitulevaisuudessa henkilöstömitoituksen kehittymisessä seurataan asiakkaiden toimintakykyisyyttä saavuttaaksemme optimaalisen henkilöstömitoituksen. Tänä päivänä hoitoporrastus huomioituna tehostetussa palveluasumisessa on kaikkein raskain hoidettavuus, koska ikääntyneet ovat monisairaita niin fyysisesti kuin psyykkisesti.

Kotipalvelun henkilöstömitoituksen määrää säädetään asiakkaiden palvelutarpeen mukaan. Työprosessien analyysi tuo näkyväksi muun muassa ajan käytön jakautumisen työpäivän aikana. Muita mittareita, kuten asiakkaiden fyysistä kuntoisuutta (Rava-mittari) sekä asiakasmäärien muutoksia seurataan vuodesta 2013

alkaen tähän päivään.

Osaamiskartoitukset on tehty kaikissa hoivapalvelujen yksiköissä ja sieltä on noussut esiin henkilöstön vahvat osaamisalueet sekä ne osa-alueet, joihin he kaipaavat eniten koulutusta/tukea. Henkilöstön ammattitaitoa ylläpitävän koulutuksen tavoitteena on 3 pv/vuosi/henkilö. Koulutussuunnitelman mukaiset koulutukset vuodelle 2018.

5. Sisäisen valvonnan havainnot vuonna 2017

Kotihoidon työajan seuranta on ollut vaikea toteuttaa käymättömien mittareiden johdosta. Käytössä olevat ohjelmistot eivät ole ns. keskustelleet keskenään, myöskään henkilökunnan osaamistaso teknisten apuvälineiden käytössä ei ole ollut hyvää tasoa. Näihin puutteisiin on reagoitu muun muassa asiakaslaskutusjärjestelmää muuttamalla, erilaisilla mittareiden seurannoilla sekä työprosessien analyysin hankinnalla kotihoitoon. Osaamiskartoituksen tuloksena suurimmat puutteet osaamisessa olivat tietotekniset taidot sekä lainsäädännölliset asiat. Tietoteknisten taitojen parantamiseksi on hankittu koulutusta.

Omaishoidontuki ja palvelusetelitoiminta kotihoidossa on suosittua. Palveluseteli laajeni myös tehostettuun palveluasumiseen ja kaikki setelit on olleet käytössä.

6. Merkittävimmät riskitekijät ja niihin varautuminen

Osaavan ja koulutetun työvoiman saanti. Varaudutaan huolehtimalla hyvästä työnantajaimagosta ja hyvästä perehdyttämisestä.

Avainhenkilöiden vaihtuminen. Varaudutaan kuten edellä.

Ikäihmisten lisääntyvä hoitaminen vuodeosastoilla, jos asumispalvelupaikkoja ei ole riittävästi. Varaudutaan lisäämällä kotihoitoa ja asumispalvelupaikkoja. Tarkistetaan kotihoidon asiakkuudet kriteerien mukaisiksi ja he, jotka eivät täytä kriteerejä, ohjataan yksityisten palvelujen piiriin.

Sijaisten hankkimisessa on koulutetun henkilöstön saaminen jonkin verran hankalaa. Sijaisiksi on saatu koulutettujen lisäksi alan opiskelijoita sekä eläkeiässä olevia hoitajia.

Työnantajaimagoa vahvistetaan kehittämällä perehdyttämistä ja työilmapiiriä. Toteutetaan vahvaa esimiestyötä varhaisella puuttumisella sekä lähiesimiesten johtamisen kehittämisellä.

Tiimityö ja tiimiytyminen on vuoden 2018 aikana toteutettava kehittämistoimi. FCG:ltä hankittu ko. tarpeeseen viiden päivän valmennus.

Hoivakustannusten kasvu ikäihmisten määrän noustessa. Varaudutaan muuttamalla toimintatapoja ja/sekä tarkastelemalla palveluja kriittisesti.

Hoivakustannusten kasvun estämiseksi laaditaan/päivitetään asumispalvelujen-, omaishoidon-, kotihoidon-, lapsiperheiden kotipalvelujen kriteerit, jotka perusturvalautakunta hyväksyy. Kaikki kriteerit on laadittu/päivitetty ja ne on otettu käyttöön.

7. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit

Vastuualue: 2503 Hoivapalvelut				
Toiminta- ja tunnuslukuja	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018
Henkilöstömäärä	98	98	103	106,5
Tulosityksikkö : 2501 Hoivapalvelut hallinto				
Toiminta- ja tunnuslukuja	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018
Hallinto	1	1	1	1
Varahenkilöstö	3	3	3	3
Tulosityksikkö: 2410 Kotihoitopalvelut				
Toiminta- ja tunnuslukuja	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018
Henkilöstö/kotihoitopalvelut	38	38	38	38
Henkilöstö/päivätoiminta	2	2	2	2
Kotipalvelun asiakkaat vuoden aikana	633			
- Kotipalvelu		244	312	251
- Kotisairaanhoido		446	408	393
Palveluseteliasiakkaat	46	69		69
Päiväosaston asiakkaat	86	82	94	84
Omaishoidontukiasiakkaat	82	120	95	105
Sotaveteraanit			29	29
Sotainvalidit		10	7	7
Nettomeno/kuntalainen	513	187	201	201
Tulosityksikkö: 2520 Asumispalvelut				
Toiminta- ja tunnuslukuja	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018
Henkilöstömäärä	54	54	59	62,5
Tehostetun asumispalvelun paikat (sis vuorohoitopaikat)	87	110	95	103
Asumisvuorokaudet	29 712	30 320	34675	37 595
Vuorohoido/lyhytaikainen asuminen	2 043	1800	2 088	1 920
Asumispalvelut ostopalveluna, päivät	365*)			
Mikkeli Kokkola		365	924	730
Palvelusetelit			15	17
Asiakkaat, jotka odottavat asumispaikkaa ko. ajankohtana		22	35	20
Nettomeno/asumisvrk	79,00	77	67	89
HOIVAPALVELUT				
Käyttömenot	6 815 689	7 432 173	6819892	8 273 126
Käyttötulot	1 754 389	1 798 829	1760013	1 948 977
Nettomeno/kuntalainen	513,73	580,76	516,31	645,32

Toimielin: 20 Perusturvalautakunta

Tulosalue: 241 Terveyden- ja sairaanhoitopalvelut

1. Tulosalueen toiminta-ajatus / tehtäväkuvaus:

Tulosalue järjestää terveyden- ja sairaanhoitopalvelut kuntalaisille. Terveydenhuollon palvelujen järjestämistä vastuu on Pohjois-Savon sairaanhoitopiirillä, jonka liikelaitos Kysteri tuottaa perusterveydenhuollon palvelut. Sairaanhoitopalvelut kuntalaisille tuottaa pääosin Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri ja Varkauden kaupunki.

2. Kunnanhallitukseen nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

Tulosalue 241	Toteuma 2016	Alkuperäinen talousarvio 2017	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2017
Toimintatulot	46	28	-	28	72
Toimintamenot	-23 681	-24 595	-	-24 595	-23 930
Toimintakate (netto)	-23 635	-24 567	-	-24 567	-23 858

Vastuualue: 2402 Terveyspalvelut

1. Vastuualueen toiminta-ajatus / tehtäväkuvaus:

Terveydenhuollon palvelut tuottaa kuntalaisille Kysteri-liikelaitos ja sairaanhoidon palvelut hankitaan pääosin Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriltä ja Varkauden sairaalalta

Kysteri-liikelaitoksen tavoitteena on turvata palvelujen saatavuus siten, että palvelut ovat vaikuttavia, oikea-aikaisia ja oikein mitoitettuja. KYSTERIn palvelujärjestelmän tavoitteena on myös tukea palveluiden rajapintojen kuntien kotihoidon ja muun sosiaalitoimen tarkoituksenmukaista toimintaa ja keskinäistä työnjaon porrastusta. Toisaalta suhteessa erikoissairaanhoidon KYSTERI huolehtii osaltaan tarkoituksenmukaisesta hoidon porrastuksesta ja potilaiden sijoittumisesta asianmukaiseen hoitopaikkaan. KYSTERI omalta osaltaan on mukana sairaanhoitopiirin tuottavuushankkeessa ja sitoutuu toiminnassaan omalta osaltaan edistämään hankkeessa yhdessä sovittuja päämääriä.

Kuntalaisia kannustetaan itsestään ja läheisistään huolehtimiseen, omatoimisuuteen ja vastuunottoon omasta ja läheistensä hyvinvoinnista ja terveydestä. KYSTERI toimii kumppanuudessa kuntien eri hallintokuntien kanssa kehitettäessä terveellistä ja turvallista elin- ja asuinympäristöä ja vastattaessa kansanterveystyön ennaltaehkäisyn haasteisiin.

Palvelujen tuotanto- ja järjestämistapojen kehittämisellä parannetaan tuottavuutta ja varaudutaan ikärakenteen muutokseen ja työvoiman saatavuuden turvaamiseen

Palvelujen rahoitustason tulee vastata kuntien taloudellisia mahdollisuuksia huomioiden kuitenkin lainsäädännön edellyttämä palvelutaso.

Kuntastrategian mukaiset tavoitteet Kysteri-liikelaitoksen osalta määritellään vuosittain kunnan ja Kysteri-liikelaitoksen välillä laadittavassa palvelusopimuksessa. Kysteri-liikelaitos määrittelee itse operatiiviset tavoitteensa huomioiden kuntien väliset palvelusopimukset.

2. Perusturvalautakuntaan nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

<i>Vastuualue 2402</i>	Toteuma 2016	Alkuperäinen talousarvio 2017	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2017
Toimintatulot	-	-	-	-	-
Toimintamenot	-9 366	-9 330	-	-9 330	-8 994
Toimintakate (netto)	-9 366	-9 330	-	-9 330	- 8 994

3. Valtuuston hyväksymät strategian mukaiset toimenpiteet ja hankkeet

D. Talous, konserniohjaus ja palvelusopimukset		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Roolit päätöksenteossa	Kunnan edustajien roolien selkeyttäminen tilaajatoimikunnassa sekä KYSTERIN johtokunnassa Tilaajan ja tuottajan roolien selkeyttäminen	<ul style="list-style-type: none"> - selkeä tehtäväjako - Oikea-aikainen tiedonkulku
Toteuma 31.12.2017 Tehtäväjako on selkeytynyt ja tiedonkulku parantunut. Kuluneena vuonna osattiin ennakoida sekä toiminnan että talouden toteutumista aikaisempaa paremmin.		
Konsernin tuottavuuden kehittäminen	Konsernin osien talouden ja toiminnan raportointi peruskunnalle, yhteiset raportointi- ja seuranta-käytännöt. Kattava, mutta riittävän kevyt konsernin johto- ja seurantajärjestelmä	Talouden seurantaraporttien pohjalta tehtyjen johtopäätösten oikeellisuus
Toteuma 31.12.2017 Kysterin kustannukset Leppävirran osalta jäivät noin 300 000 e palvelusopimuksen alle. Kustannusten alituminen selittyy ennakoitua vähemmällä laitoshoidon hoitopäivämäärällä sekä suun terveydenhoidossa varaudutun kustannusten nousun toteutumattomuudella. Osasto 3 (18 vuodepaikkaa) suljettiin syksyllä 2018. Leppävirran kunnan kustannukset olivat asukasta kohden Kysteri-kunnista alhaisimmat 875 €/asukas (Kysterissä 1016 €/asukas).		

Vastuualue: 2402 Terveystenhoitopalvelut							
Ostot Kysteriltä TA 2017				Ostot Kysteriltä TP 2017			
Tuotteet	kpl	€	Yhteensä	Tuotteet	kpl	€	Yhteensä
Avohoito			3 814 220	Avohoito			4 066 696
Fysioterapia				Fysioterapia			
yksilökäynnit	1 020	102	104 040	yksilökäynnit	862		
ryhmät	400	102	40 800	ryhmät	402		
apuvälinekäynnit	290	26	7 540	apuvälinekäynnit	499		
Kouluterveydenhuolto	2 600	51	132 600	Kouluterveydenhuolto	2 294		
Lastenneuvola	1 550	51	79 050	Lastenneuvola	1 476		
Äitiysneuvola	1 050	51	53 550	Äitiysneuvola	1 026		
Sairaanhoitajan vast				Sairaanhoitajan vast			
käynnit	14 000	40	560 000	käynnit	15 344		
puhelinkontaktit	10 500	7	73 500	puhelinkontaktit	10 031		
sh.ryhmät	200	40	8 000	sh.ryhmät			
Lääkärinvastaanotto				Lääkärinvastaanotto			
käynnit	15 000	131	1 965 000	käynnit	13 027		
puhelinkontaktit	3 200	14	44 800	puhelinkontaktit	2 941		
Mielenterveydesto	2 000	105	210 000	Mielenterveydesto	2 010		
Puheterapia	600	93	55 800	Puheterapia	639		
Psykologi	-			Psykologi			
Päivystys	2 300	157	361 100	Päivystys	2 043		
Erikoisl. kons.	360	329	118 440	Erikoisl. kons.	439		
Vuodeosasto			4 118 000	Vuodeosasto			3 898 307
lyhyt hoito	16 000	168	2 688 000	lyhyt hoito	11 547		
pitkäaikaishoito	11 000	130	1 430 000	pitkäaikaishoito	10 641		
Suun terveydenhoito			1 003 000	Suun terveydenhoito			667 059
hammaslääkäri	10 350	80	828 000	hammaslääkäri	10 525		
suuhygienisti	3 500	50	175 000	suuhygienisti	3 459		
yhteensä			8 935 220	yhteensä			8 632 062

Vastuualue: 2601 Sairaanhoidopalvelut**1. Vastuualueen toiminta-ajatus / tehtäväkuvaus:**

Vastuualue hankkii lainmukaiset erikoissairaanhoidon, ensihoidon ja muun sairaanhoidon palvelut. Kuntastrategialla ei voida suoranaisesti ohjata lakisääteisten sairaanhoidopalvelujen tuottamista. Kunnat osallistuvat kuntayhtymien tavoiteasetteluun toimimalla osaltaan kuntayhtymien hallinnossa.

2. Perusturvalautakuntaan nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

Vastuualue 2601	Toteuma 2016	Alkuperäinen talousarvio 2017	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2017
Toimintatulot	46	28	-	28	72
Toimintamenot	-14 315	-15 265	-	-15 265	-14 935
Toimintakate (netto)	-14 269	-15 237	-	-15 237	-14 863

3. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit**VASTUUALUE: 2601 Sairaanhoidopalvelut**

Pohjois-Savon SHP (=KYS), Varkauden sairaala, muut erikoissairaanhoidon sairaalat, muut sairaalat

Toiminta- ja tunnuslukuja	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018
KYS				
Toimintatuotot	0	0	43 914	0
Toimintakulut	11 836 758	12 889 315	12 258 480	13 082 650
(sis.netto menot	11 836 758	12 889 315	12 210 566	13 082 650
Toiminta				
Hoitopäivät	6 970		7 081	
Hoitojaksot	1 614		1 642	
Avohoitokäynnit	14 472		14 435	
Leikkaukset	667		786	
Jonossa	107			
Ensihoito (sis. KYS T 2012 alk)				
toimintakulut	469 499	470 000	473 548	490 000
Varkaus				
Toimintakulut	1 704 549	1 600 000	1 866 538	1 800 000
Hoitopäivät	1 119		1 688	
Hoitojaksot	149		155	
Avohoitokäynnit	2 389		2 265	
Kaihileikkaukset	109		85	
Muu erikoissairaanhoido				
Toimintakulut	67 873	120 000	99 452	80 000
Muut sairaalat (Matti ja Liisa koti, kuntoutuskoti Oiva, Kuel siirt. palvelusuhteet)				
Toimintakulut	236 638	185 267	241 501	182 869
Toimintatuotot	28 854	27 633	28 337	28 357
Nettomeno	207 515	157 634	213 164	154 512

Talouden toteutuminen 31.12.2017

Sairaanhoidopalvelujen kustannukset kasvoivat edellisvuodesta 4,3 %. Talousarvio alittui 2,2 % (n. 330 000 €) Varkauden sairaalan kustannukset kasvoivat 9,5 % ja KYS:n 3,5 % edellisvuoteen verrattuna. KYS:n kustannuksiin oli varattu sairaanhoitopiirin esitystä suurempi talousarvio, mutta kulut toteutuivat lähes sairaanhoitopiirin ennakkoarvion mukaisesti.

Toimielin: 30 Koululautakunta**Tulosalue: 311 Koulutoimi****1. Tulosalueen toiminta-ajatus / tehtäväkuvaus:**

Perusopetuksen tehtävänä on auttaa lasta kasvamaan hänen omien kehitysedellytystensä pohjalta itsetun-
noltaan vahvaksi yhteiskuntakelpoiseksi yksilöksi, kasvattaa hänet jatko-opintoihin kykeneväksi, kulttuuripe-
rintöään arvostavaksi, avarakatseisesti kansainvälisyyteen ja monikulttuurisuuteen suuntautuvaksi, ihmisoi-
keuksia sekä sukupuolten välistä tasa-arvoa kunnioittavaksi ja ympäristön suhteen vastuuntuntoiseksi ihmi-
seksi.

Lukiokoulutuksen tavoitteena on tukea opiskelijoiden kasvamista hyviksi, tasapainoisiksi ja sivistyneiksi ih-
misiksi sekä yhteiskunnan jäseniksi. Koulutus antaa opiskelijoille jatko-opintojen, työelämän, harrastusten
sekä persoonallisuuden monipuolisen kehittämisen kannalta tarpeelliset tiedot ja taidot. Lisäksi tuetaan
opiskelijoiden edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen elämänsä aikana. Yhteiseen
päämäärään päästään yhteistyössä nuorten ja heidän kotiensa kanssa.

2. Valtuustoon nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

Tulosalue 311	Toteuma 2016	Alkuperäinen talousarvio 2017	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2017
Toimintatulot	268	234	-	234	290
Toimintamenot	-9 573	-9 689	-	-9 689	-9 560
Toimintakate (netto)	-9 305	-9 455	-	-9 455	-9 270

3. Valtuuston hyväksymät strategian mukaiset toimenpiteet ja hankkeet

A. Asuminen ja elinympäristö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Uudet investointihankkeet: Palve- lukeskus, alakoulu	Alapihan koulun rakentaminen	Uuden opetussuunnitelman mu- kaiset opetusjärjestelyt
Toteuma 31.12.2017		
Suunnitelma valmistui aikataulun mukaisesti hankesuunnitelman pohjalta, mutta urakkalaskenta siirtyi osin kunnanvaltuustossa 6.2. tehtyjen valtuustoaloitteiden vuoksi. Tavoitteena on edelleen, että uusi koulura- kennus tulee käyttöön syksyllä 2018.		

C. Kunnalliset palvelut ja henkilöstö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Henkilöstösuunnittelun kehittämi- nen	Koulutoimen pitkän aikavälin kou- lutussuunnitelman laatiminen	Koulutuspäivät opettajaryhmittäin ja myös kouluittain
Toteuma 31.12.2017		
Opettajien koulutus kohdennettiin uuden opetussuunnitelman mukaisen tv- hankkeen eteenpäin viemiseen. Tähän liittyen käynnistettiin myös alueellisena tutor-opettajien koulutus, johon saatiin opetushallituksen kautta erillisrahoitusta, kuten myös syksyllä käynnistyyvään tutor- opettajien varsinaiseen toimintaan.		
Kunnallisten palveluiden tuotta-	Palveluiden tuottamiseen liittyvän	Muutokset käytännön oppilashuol-

C. Kunnalliset palvelut ja henkilöstö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
mistapa maakuntauudistuksen jälkeen / valmistellaan palvelustrategia v. 2018	toiminnan muuttaminen prosessimuotoiseksi	totyössä nykyiseen rakenteeseen
Toteuma 31.12.2017 Varhaiskasvatus on siirtymässä koulutoimeen 1.1.2018. Sen myötä on mahdollista jo aloittaa toiminnan muuttaminen asteittain jo ennen sote-ratkaisua.		
<i>Sähköiset palvelut</i>	<i>Wilma- järjestelmän hyödyntäminen uuden opetussuunnitelman mukaisessa arviointijärjestelmässä</i>	<i>Toteutumisaste kouluittain</i>
Toteuma 31.12.2017 Toteutetaan uuden opetussuunnitelman mukaisesti vuosiluokilla 1 – 7 ja lukiossa.		
<i>Asiakaslähtöisten palveluiden suuntaaminen /asiakaspalautteen jatkuva huomiointi</i>		
Toteuma 31.12.2017		
<i>Työssäjaksaminen, työhyvinvointi</i>	<i>Mahdollisimman pysyvän virka/työsuhteen luominen</i>	<i>Määräaikaisten virka/työsuhteiden osuus</i>
Toteuma 31.12.2017 Neljä luokanopettajan virkaa on täytetty vakinaisesti 1.8.2017 lukien		

D. Talous, konserniohjaus ja palvelusopimukset		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Roolit päätöksenteossa/ valtuustokauden vaihtuminen	Suunnitelma koko sivistysosaston hallinnon- ja päätöksenteon osalta	Muutosten vaikutukset käytännön työtehtävissä
Toteuma 31.12.2017 Sivistysosaston uudet virkajärjestelyt ovat toteutuneet 1.8.2017 alkaen.		

4. Sisäisen valvonnan painopistealueet vuonna 2017

Uuden opetussuunnitelman toteutuminen käytännössä kouluittain

5. Sisäisen valvonnan havainnot vuonna 2016

Opetussuunnitelmauudistuksen mukainen toiminta on edennyt hyvin ja opetussuunnitelmien edellyttämää jatkopäivittämistä on valmisteltu. Erityisesti on kiinnitetty huomiota tieto- ja viestintätekniikan opetukseen sekä toimintakulttuurin ja arvioinnin muutoksiin, joihin on järjestetty myös koulutusta.

6. Merkittävimmät riskitekijät ja niihin varautuminen

Yksittäisten kouluikiinteistöjen sisäilmaongelmat. Oireiluihin puuttuminen asianmukaisella tavalla, tarvittavien korjausten tekeminen ja sisäilmakartoitusten ja -tutkimusten käynnistäminen tarpeen mukaan.

7. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit**Tulosityksikkö: 3121 Perusopetus**

Opetusryhmien keskokoot alakouluissa lv 2016/17		Oppilaita yht.	Alakouluja
vuosiluokat 1-6 keskimäärin	16 oppilasta/ryhmä	576	6
3-opettajainen koulu	14 oppilasta/ryhmä	128	3
5-opettajainen koulu	14 oppilasta/ryhmä	68	1
6-opettajainen koulu	17 oppilasta/ryhmä	103	1
Alapihan koulu	18 oppilasta/ryhmä	277	1
Opettajia, rehtori yhteensä		44	

Opetusryhmän keskokoko Kivelän koulussa lv 2016/17		Oppilaita yht.	Luokkia
vuosiluokat 7-9 keskimäärin	16 oppilasta/ryhmä	296	19
7.lk	15 oppilasta/ryhmä	89	6
8.lk	16 oppilasta/ryhmä	110	7
9.lk	16 oppilasta/ryhmä	97	6
Opettajia, rehtori yhteensä		33	

Erityisen tuen luokkamuotoinen opetus lv 2016/17					
Opetusryhmien koot Tietolan ja Kivelän kouluissa		Ea	Eb	Ec	7 - 9 lk.
Tietola		7	6	5	
Kivelä					9
Opettajia yhteensä 3 (Tietola)					

Toiminta ja tunnuslukuja	lv 2014–15	lv 2015–16	lv 2016–17
Peruskoulun kokonaisoppilasmäärä (1-9.lk)	924	910	890
Koulukuljetuksessa oppilaita	423	426	429
Erityistä tukea saavat oppilaat	50	40	42
* luokkamuotoinen opetus	29	19	27
* integroidut	31	21	15
Peruskoulun päättäneet	100	110	104
Leppävirran lukioon menneet	46	33	34
Opettajien lukumäärä	79	77	80

3121 perusopetuksen kustannukset (sis.aamu/ip-toi)	TP 2015	TA 2016	TP 2016
Toimintamenot yhteensä, €	8 478 575	8 957 426	8 403 900
Toimintatuotot yhteensä, €	163 308	200 000	205 511
Toimintakate, €	8 315 266	8 757 426	8 198 389

Tulosityksikkö: 3611 Lukiokoulutus

	lv 2015-2016	lv 2016-2017
Lukion tuntikehys	231	237
Keskiarvoraja	7,0	7,0
Oppilasmäärä 1. vuosikurssi	36	35
Oppilasmäärä 2. vuosikurssi	48	32
Oppilasmäärä 3. vuosikurssi	36	46
Oppilasmäärä 4. vuosikurssi	1	3
Yhteensä	131	116
aineopiskelijat	0	1
Kurssien min/ max -koot	max	max
Opiskelijaa/ryhmä	36	30

Toiminta- ja tunnuslukuja	lv 2014–15	lv 2015–16	lv 2016–17
Lukion oppilasmäärä	139	131	116
Lukion päättäneet (kevät + syksy yht.)	kevät 29	kevät 41	arvio 43
Opetustuntien kokonaismäärä	169	171	180
Voimavarat:			
Opettajien lkm + rehtori	11	10	11
Muu henkilökunta	1	1	1
huom. tilapalvelu			

3611 lukiokoulutuksen kustannukset	TP 2015	TA 2016	TP 2016
Toimintamenot yhteensä, €	1 120 639	931 100	1 082 916
Toimintatulot yhteensä, €	72 606	0	62 189
Toimintakate, €	1 064 139	931 100	1 020 727

Vastuualue: 3011 Koulutoimen hallinto**1. Koululautakuntaan nähden sitovat määrärahat: (1000 €)**

Vastuualue 3011	Toteuma 2016	Alkuperäinen talousarvio 2017	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2017
Toimintatulot	-	-	-	-	-
Toimintamenot	-86	-62	-	-62	-117
Toimintakate (netto)	-86	-62	-	-62	-117

Vastuualue: 3120 Opetustoimi**1. Koululautakuntaan nähden sitovat määrärahat: (1000 €)**

Vastuualue 3120	Toteuma 2016	Alkuperäinen talousarvio 2017	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2017
Toimintatulot	268	234	-	234	290
Toimintamenot	-9 487	-9 627	-	-9 627	-9 443
Toimintakate (netto)	-9 219	-9 393	-	-9 393	-9 153

Toimielin: 40 kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Tulosalue: 471 Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut

1. Tulosalueen toiminta-ajatus / tehtäväkuvaus:

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden tehtävänä on kehittää, edistää ja järjestää monipuolista kulttuuri- ja vapaa-ajan tarjontaa kuntalaisille. Palveluista 2/3 tuotetaan itse (hallinto, kulttuuri, kirjasto, nuoriso, liikuntapaikat), 1/3 ostetaan palvelutuottajilta (liikuntapalvelut, kansalaisopisto, etsivä nuorisotyö).

2. Valtuustoon nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

Tulosalue 471	Toteuma 2016	Alkuperäinen talousarvio 2017	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2017
Toimintatulot	43	66	2	68	59
Toimintamenot	-1 503	- 1 806	-8	-1 814	-1 671
Toimintakate (netto)	- 1 460	- 1 740	-6	-1 746	-1 612

Vastuualue: 4711 Kulttuuri- ja vapaa-aikahallinto

1. Tulosalueen toiminta-ajatus / tehtäväkuvaus:

Vastaa Leppävirran kunnan kulttuuri- ja vapaa-aikasektorin avustuksista, ostopalveluista, hankkeista, yhdistys-, kylä- ja ystävyyskuntatyöstä sekä tulosalueen johdosta ja hallinnosta.

Avustukset: Leppävirran kunta tukee kylien, liikunnan, kulttuurin ja yleishyödyllisten toimijoiden työtä avoimesti haettavilla avustuksilla. Kunta tukee lisäksi uimala- ja kylpyläpalveluita sekä alle 18-vuotiaiden jäävuoroja avustuksilla, jotka myönnetään Virkistysuimala Leppäkerttu Oy:lle. Eri-ikäisten kuntalaisten harrastuksia tuetaan kunnan maksuosuudella mm. kansalaisopistotoimintaan ja taiteen perusopetukseen.

Ostopalvelut: Liikuntapalvelut tuottaa kunnan tytäryhtiö Virkistysuimala Leppäkerttu Oy erillisellä sopimuksella määritetyssä laajuudessa. 2017 Leppävirran kunta toteutti kansalaisopistopalvelut ostopalveluna Soisalo-opistolta. Kansalaisopistopalveluihin kuuluvat vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetuksen (TPO) yleinen ja laaja oppimäärä. Lisäksi kunta ostaa erillisellä sopimuksella palveluita lastenkulttuurikeskus Versolta. Leppävirran kunta ostaa etsivän nuorisotyön ja nuorten starttipajan palvelut Tukey-säätiöltä.

Hankkeet: Ulkopuolisia resursseja haetaan aktiivisesti omiin ja yhteistyökumppanien kanssa toteutettaviin hankkeisiin. Kylä- ja yhdistyspalvelut: 3. sektorin toimijoiden yhteistyötä ja palveluja kehitetään (tiedotus, neuvonta, avustusten kehittäminen, yhdistysfoorumi). Ystävyyskuntatyö: Toimintamallin päivittämisestä päätettiin lautakunnassa marraskuussa. Schwerten delegaatio vieraili Leppävirralla Maaseutuparlamentissa, harjoittelijavaihtoa kesällä, Leppävirran koululaisryhmä vieraili Schwertessä.

2. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakuntaan nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

Vastuualue 4711	Toteuma 2016	Alkuperäinen talousarvio 2017	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2017
Toimintatulot	0	28	-	28	20
Toimintamenot	-186	-892	-	-892	-812
Toimintakate (netto)	- 186	-864	-	-864	-793

3. Valtuuston ja lautakunnan hyväksymät strategian mukaiset toimenpiteet ja hankkeet

B. Elinkeinoelämä ja sen toimintaympäristö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Maaseudun yritystoiminnan monipuolistaminen ja kehittäminen yhteistyössä alan kehittäjien kanssa	Tuetaan kehittämishankkeilla, neuvonnalla ja avustuksilla kulttuuri- ja vapaa-aikatoimijoita koko kunnan alueella.	Palvelutuottajien kanssa tehdyt ostopalvelu- ja kumppanuussopimukset sähköisen hankintamenettelyn kautta 80%.
Toteuma 31.12.2017 Kehittämishankkeiden rahoituspäätökset 30 700 € (Voimaa vanhuuteen, Virran veikot, kirjaston kotipalvelu, museon kokoelmatyö). Museon kokoelmatyöhanke siirrettiin vuodelle 2018. Neuvontapalvelu yhdistyksille mm. rahoitushakemuksissa, uutiskirjeitä 8, osallistuminen yhdistysten tilaisuuksiin ja kokouksiin. 2 yhdistysfoorumia vuodessa, kyläneuvostossa mm. Maaseutuohjelma 2017. Kyläavustuksissa lähiliikuntapaikat uuteena käyttökohteena.		
Työllisyyttä edistävät hankkeet	Tarjotaan tulosalueelta tuetun työllistämisen ja harjoittelujen mahdollisuuksia.	Tulosalueella henkilöstöä 1 htv tuetun työllistämisen ja harjoittelujen kautta.
Toteuma 31.12.2017 Toteuma koko kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen vastuualueella yhteensä 3 htv (kulttuuri 11,5 htkk, kirjasto 11 htkk, nuoriso 1 htv 2,5 htkk).		

C. Kunnalliset palvelut ja henkilöstö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Henkilöstösuunnittelun kehittäminen	Tehtäväkuvaukset ja palveluvalinnat päivitetään toimintavarmuuden kehittämiseksi.	Yksiköiden ja työntekijöiden tehtäväkuvaukset päivitetty.
Toteuma 31.12.2017 Tehtäväkuvaukset päivitetty kirjasto- ja nuorisopalvelujen sekä avustavan väliaikaisen henkilöstön osalta.		
Sähköiset palvelut	Avustusmenettelyn uusiminen ensisijaisesti sähköisesti toteutettavaksi.	Uusi menettely otettu käyttöön 2017.
Toteuma 31.12.2017 Kaksi avustusmuotoa sähköisesti haettavana: ohjatun harrastustoiminnan tuki, sponsorointi.		
Tuottavuuden edistäminen	Kustannus- ja vaikuttavuusseurannan kehittäminen (oma palvelutuotanto, avustukset).	Yhteismitalliset kustannus- ja vaikuttavuusmittarit valmisteltu ja testattu.
Toteuma 31.12.2017 Tavoite ei toteutunut.		

D. Talous, konserniohjaus ja palvelusopimukset		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Kunnan ja konsernin tuottavuuden kehittäminen	Kustannus- ja vaikuttavuusseurannan kehittäminen (ostopalvelut).	Yhteismitalliset kustannus- ja vaikuttavuusmittarit valmisteltu ja testattu.
Toteuma 31.12.2017 Liikunnan ostopalvelusopimuksen päivitystarpeet on käsitelty sekä vanhassa että uudessa lautakunnassa. Kansalaisopistopalvelujen 1.1.2018 alkavista ratkaisuksista päätetty, muutokset toteutettu.		

4. Sisäisen valvonnan painopistealueet vuonna 2017

Palvelutuottajien sopimukset (suunnittelu, laatu, seuranta, talouden toteuma talousarvion mukaisena).

5. Sisäisen valvonnan havainnot 31.12.2017

Soisalo-opiston laskutus ylitti vuoden 2016 määrärahan 20 416 €. Tasapainottamistoimenpiteistä päätettiin kevään 2017 ja toteutettiin syksyn 2017 aikana. Kansalaisopistotoiminnan muutokset tulivat voimaan 1.1.2018, jonka jälkeen kansalaisopistopalvelut ja taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän palvelut tuottaa Sisä-Savon kansalaisopisto, taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän Soisalo-opisto.

6. Merkittävimmät riskitekijät ja niihin varautuminen

Riskitekijä: Henkilöstömuutokset. Varautuminen: varajärjestelyt, tehtäväkuvien ja palveluvalintojen päivitys. Toimintavarmuuden kehittäminen tavoitteena.

7. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit

Toiminta- ja tunnuslukuja	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018
Avustukset €/as.	9,4	9,7	12,5	11,9	11,9
Haettavat avustukset yhteensä	64 451	104 320	90 150	85 383	116 650
Liikunta	34 856	33 650	33 650	30 713	33 650
Kylät	16 310	23 300	30 000	24 000	57 000
Muut (kulttuuri, eläkeläis- ja vammaisjärjestöt, muut)	12 785	15 570	18 000	21 670	18 000
Sponsorointi (tuki tapahtumille)			8 000	8 000	8 000
Kulttuuripalkinto	500	500	500	1 000	500
Ei haettavat avustukset yhteensä	32 300	31 300	31 300	31 300	31 300
Uimala/kylpyläpalvelujen tuki	26 000	25 000	25 000	25 000	25 000
Alle 18-vuotiaiden jäävuorotuki	6 300	6 300	6 300	6 300	6 300
Ostopalvelusopimukset yhteensä	409 597	406 964	685 800	403 158	353 000
Liikuntapalvelut (Leppäkerttu Oy)	204 048	230 548	501 500	231 500	200 000
Kansalaisopistopalvelut yhteensä (Soisalo-opisto)	184 799	176 416	153 000	136 358	153 000
Vapaa sivistystyö	117 896	111 744	101 000	76 058	101 000
Taiteen perusopetus, yleinen oppimäärä	18 993	16 684	14 000	14 095	14 000
Taiteen perusopetus, laaja oppimäärä	44 910	44 988	32 500	40 704	32 500
Lastenkulttuurikeskus Verso	3 000	3 000	5 500	5 500	5 500
Etsivän nuorisotyön palvelut yhteensä (Tukeva-säätiö)	20 750		31 300	35 300	38 400
Etsivä nuorisotyö	2 750		14 500	16 600	18 000
Nuorten starttipaja	18 000		16 800	18 700	20 400

Muutos nimikkeissä: Tulosalue 471 vastaa aiempaa sivistystoimen tulosaluetta, 4711 sivistystoimen hallintoa, 4713 kulttuuritointoa, 4750 kirjastotointoa, 4803 nuorisotointoa ja 4853 liikuntatointoa.

Muutos rakenteessa: Vastuualueelle 4711 on keskitetty kaikki tulosalueen avustukset, hankkeet ja ostopalvelut. Vastuualue 4853 liikuntapaikat sisältää palvelusopimuksen ulkopuolelle jäävät liikuntatilojen, -paikkojen ja -reittien kustannukset.

Muutos 4711 tunnuslukutaulukossa: Avustukset on jaoteltu haettaviin ja ilman hakemusta myönnettäviin avustuksiin. Haettavat avustukset on jaoteltu liikunnan, kylien ja muiden toimijoiden avustuksiin. Haettavien avustusten määrärahoja on pyritty kasvattamaan siirroilla muilta menokohdilta. Sponsorointi tapahtumille suunnattuna avustusmuotona on toteutettu pääosin määrärahasiirtona elinkeinotoimelta. Tunnuslukutaulukon TP 2015 ja TP 2016 luvut on muutettu vertailukelpoiseen muotoon TA 2017 lukujen kanssa.

Vastuualue: 4713 Kulttuuripalvelut**1. Tulosalueen toiminta-ajatus / tehtäväkuvaus:**

Edistää, tukee ja järjestää kulttuuripalveluita kuntalaisille yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Vastaa kotiseutumuseosta, kunnan taidekokoelmasta ja vuosittaisista kulttuuritapahtumista (mm. itsenäisyyspäivä, veteraanitilaisuudet, Leppävirtapäivät).

2. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakuntaan nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

Vastuualue 4713	Toteuma 2016	Alkuperäinen talousarvio 2017	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2017
Toimintatulot	0	0	-	0	0
Toimintamenot	-46	-57	-	-57	-34
Toimintakate (netto)	-46	-57	-	-57	-34

3. Valtuuston ja lautakunnan hyväksymät strategian mukaiset toimenpiteet ja hankkeet

B. Elinkeinoelämä ja sen toimintaympäristö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Työllisyyttä edistävät hankkeet	Kulttuuripalvelut tarjoaa aktiivisesti tuetun työllistymisen ja harjoittelujen mahdollisuuksia.	3 htkk
Toteuma 31.12.2017 Museoapulainen kokoelmatehtävissä tuetun työllistämisen kautta 2-12/2017. Arkeologian opiskelijan harjoittelu 2 viikkoa (Oulun yliopisto), graafisen suunnittelun harjoittelija 1 kk. Yhteensä 11,5 htkk.		

C. Kunnalliset palvelut ja henkilöstö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Sähköisten palveluiden kehittämisen	<i>Asiakaspalvelun painopiste sähköisiin palveluihin (tiedotus, lomakkeet, aineistot).</i> <i>Kotiseutumuseon kokoelman ja taidekokoelman tiedot verkkoon 2017-19.</i>	<i>80% asiakaspalveluista mahdollista saada sähköisesti asioimalla. Kotisivut kehittämiskohteena.</i> <i>Kotiseutumuseon kokoelmatyön hanke alkaa 2017, jos Museoviraston rahoitus toteutuu.</i>
Toteuma 31.12.2017 Verkkosivuille tehty harrastehaku-sivu. Kyläsivut ja etusivun kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut-valikko uusittu toimivammaksi. Sähköiset lomakkeet 2 uuteen avustusmuotoon. Museon kokoelmista kokoelmakortit, lehti-leikekirjat, valokuvakokoelmat ym. materiaali pääosin skannattu tutustuttavaksi kirjaston kotiseutukokoelmaan, joka on avoinna ympärivuotisesti. Kokoelmahanke siirtyi muilta osin vuodelle 2018.		

4. Sisäisen valvonnan painopistealueet vuonna 2017

Talouden toteuma.

5. Sisäisen valvonnan havainnot 31.2.2017

Toteutuu suunnitellusti.

6. Merkittävimmät riskitekijät ja niihin varautuminen

Kokoelmat: olosuheriskit kotiseutumuseon säilytystiloissa.
--

7. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit

Suomi 100: Kulttuuripalvelut vastasi kunnan itsenäisyyden juhlavuoden koordinoinnista (mm. tapahtumia, verkkosivu, yhteistyökumppanien hakemukset, avustuspäätökset tapahtumiin). **Järjestetyt muut tilaisuudet:** kansallinen veteraanipäivä, henkilöstön vappukonsertti, Leppävirta-päivät, itsenäisyyspäivän juhlallisuuDET. **Kotiseutumuseo:** Pelastussuunnitelma ja palotarkastus tehty 7.2. Yleisötilojen peruskorjaus valmistunut määräajassa keväällä. Museon 55-vuotisjuhlanäyttely ja verkkonäyttelyä toteutettu. Museossa au-kiolokaudella 9.6.-6.8.2017 kävijöitä 586 (kesäkuu 246, heinäkuu 280, elokuu 60). Veteraaniperinnehaastattelut ja museon aineistoa kirjaston kotiseutukokoelmaan yleisön tutustuttavaksi. Valokuvaprojekti Kirkonkylän päiväkodin ja Kameraseuran kanssa.

Vastuualue: 4750 Kirjasto- ja tietopalvelut**1. Tulosalueen toiminta-ajatus / tehtäväkuvaus:**

Edistetään asukkaiden yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen, elinikäiseen oppimiseen sekä tietoverkkojen käyttöön.

2. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakuntaan nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

Vastuualue 4750	Toteuma 2016	Alkuperäinen talousarvio 2017	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2017
Toimintatulot	23	21	2	22	27
Toimintamenot	-531	-551	-6	-557	-522
Toimintakate (netto)	-509	-530	-4	-535	-495

9. Valtuuston hyväksymät strategian mukaiset toimenpiteet ja hankkeet

10. B. Elinkeinoelämä ja sen toimintaympäristö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Työllisyyttä edistävät hankkeet	Tarjotaan vastuualueelta tuetun työllistämisen ja harjoittelujen mahdollisuuksia sekä nuorten määräaikaista kesätöitä.	Htkk / vuosi
Toteuma 31.12.2017 11 htkk		

C. Kunnalliset palvelut ja henkilöstö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
<i>Sähköiset palvelut</i>	<i>Selvitetään vaihtoehdot verkkokirjaston käytettävyyden lisäämiseksi mobiililaitteissa.</i> <i>Lisätään kirjaston verkkosivujen käyttäjäystävällisyyttä ja saavutettavuutta.</i>	<i>Suunnitelma mobiilikäytettävyyden lisäämisestä.</i> <i>Kirjaston verkkosivut Kuntaliiton "Yleisten kirjastojen saavutettavuussuosituksen" mukaiset.</i>

Toteuma 31.12.2017

Maaliskuussa tehtiin palvelusopimus Kansalliskirjaston kanssa KDK-asiakasliittymä Finnasta, jonka kautta asiakkailta on pääsy suomalaisten arkistojen, kirjastojen ja museoiden aineistoihin ja palveluihin. Tavoitteena on toteuttaa Finnan asiakasliittymäohjelmistolla kansallinen ja paikallinen näkymä verkkokirjaston mobiilikäytettävyyden lisäämiseksi. Teknisten ongelmien takia aineistotietokantaa ei vielä saatu siirrettyä Finnan palvelimelle.

Kirjaston verkkosivujen saavutettavuuden ja käyttäjäystävällisyyden lisäämiseen ei panosteta tänä vuonna, koska kunnan verkkosivut uudistetaan ja direktiivi julkisen sektorin verkkosivustojen ja mobiilisovellusten saavutettavuudesta tuli voimaan 22.12.2016. Direktiivin kansalliset toimeenpanopäätökset tehdään 2018.

C. Kunnalliset palvelut ja henkilöstö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Asiakaslähtöisten palveluiden suuntaaminen /asiakaspalautteen jatkuva huomiointi	<p>Alueellisesti mahdollisimman tasa-arvoiset kirjastopalvelut.</p> <p>Kotipalveluhanke yhteistyökumppaneiden kanssa, mikäli haettu rahoitus toteutuu.</p> <p>Kartoitetaan vaihtoehtoja laajentaa itsepalveluaukioloaikoja (omatoimikirjastokonsepti, itsepalvelutunnit). Selvitys itsepalveluaukioloaikojen laajentamisvaihtoehdoista.</p>	<p>Kirjastoautolla 99 pysäkkiä koko kunnan alueella.</p> <p>Kotipalvelun pilotointi.</p> <p>Selvitys valmistunut 2017 loppuun mennessä.</p>
Toteuma 31.12.2017 <p>Kirjastoauton pysäkkejä oli 99. Aluehallintovirasto myönsi 6000 euroa Kirjaston kotipalvelu käyntiin Leppävirralla -hankkeeseen. Hanke aloitettiin elokuussa. Syksyllä toteutettiin Kirjasto kaikille -kysely, jolla selvitettiin erityisesti senioreiden, toimintarajoitteisten ja heidän läheistensä mielipiteitä kirjaston palveluista.</p> <p>Selvitys itsepalveluaukioloaikojen laajentamisvaihtoehdoista toteutettiin pääosin.</p>		
Työssäjaksaminen, työhyvinvointi	<p>Henkilöstön tehtäväkuvat päivitetään.</p> <p>Henkilöstön osaamisen vahvistaminen täydennyskoulutuksella.</p>	<p>Päivitetty tehtäväkuvaukset.</p> <p>Koulutuspäivät / htv</p>
Toteuma 31.12.2017 <p>Tehtäväkuvaukset päivitettiin. Koulutuspäiviä oli 4,2 / htv</p>		

4. Sisäisen valvonnan painopistealueet vuonna 2017

Palauttamattoman aineiston perintä. Aineiston hävikin ehkäiseminen (ilki-valta, varastaminen) esim. kamera-valvonnalla.

5. Sisäisen valvonnan havainnot 31.12.2017

6. Merkittävimmät riskitekijät ja niihin varautuminen

Äkilliset sairastumiset, vaikea saada lyhytaikaisia sijaisia. Varautuminen: varajärjestelyt, tehtäväkuvien ja palveluvalintojen päivitys. Toimintavarmuuden kehittäminen tavoitteena.

7. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit

Toiminta- ja tunnuslukuja	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018
Kokoelmat, kpl/1000 as	8 860	8 800	8 701	8 600

Toiminta- ja tunnuslukuja	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018
Lainat, kpl	177 902	180 000	167 111	170 000
Fyysiset käynnit, kpl	101 135	98 000	98 092	98 000
WWW-käynnit Web-Origossa, kpl	22 025	22 500	22 253	22 500
Asiakastietokoneet (nettiyhteys), kpl	9	9	9	9
Kirjahankinnat, kpl	3 758	3 500	3560	3 500
Muut kirjastoaineistohankinnat, kpl	629	700	638	700
Kirjapoistot, kpl	5 057	3 600	5130	3600
Ääni- ja kuvatallenteet	9 728	10 000	10 518	10 500
Lehtivuositiedot, kpl	228	230	232	230
Tehokkuus ja taloudellisuus				
Aineistokustannukset €/asukas	8,68	10,00	8,35	10,10
Lainan hinta €/laina	2,91	2,90	2,96	3,15
Nettomenot €/asukas	52,55	52,5	50,63	52,5
Taloudellisuus = (aineistokulut + henkilöstökulut) / (lainat + käynnit)	1,38	1,32	1,39	1,50
Voimavarat				
Henkilötyövuodet, kirjaston palkkaamat	6	6	6	6
Määräaikainen henkilöstö (työllistetyt, harjoittelijat)			0,92	0,17
Tilat m ²	1 020*	1 020	1 020**	1 020**

**Yhden lukion työntekijän käytössä 7,5 m²

*Kahden lukion työntekijän käytössä yhteensä 14,5 m²

Vastuualue: 4803 Nuorisotoimi**1. Tulosalueen toiminta-ajatus / tehtäväkuvaus:**

Nuorisopalvelujen tarkoituksena on edistää leppävirtalaisten nuorten hyvinvointia ja vahvistaa nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Nuorisopalveluja toteutetaan monialaisesti yhteistyössä paikallisten viranomaisten, nuorten ja nuorisotyötä tekevien järjestöjen kanssa. Kohderyhmänä ovat alle 29-vuotiaat leppävirtalaiset.

2. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakuntaan nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

Vastuualue 4803	Toteuma 2016	Alkuperäinen talousarvio 2017	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2017
Toimintatulot	1	2	-	2	1
Toimintamenot	-197	-157	-2	-159	-149
Toimintakate (netto)	-196	-155	-2	-157	-148

3. Valtuuston hyväksymät strategian mukaiset toimenpiteet ja hankkeet**B. Elinkeinoelämä ja sen toimintaympäristö**

Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Työllisyyttä edistävät hankkeet	Tarjotaan vastuualueelta tuetun työllistämisen ja harjoittelujen mahdollisuuksia sekä nuorten määräaikaista kesätöitä.	Htkk / vuosi

Toteuma 31.12.2017

Kuntoutuksen työtoiminnan kautta tarjosimme keväällä harjoittelupaikan kolmelle nuorelle 2 pv/viikko, yhteensä 3htkk. Nuorisohjaajan sijaiseksi palkattiin vastavalmistunut nuorisohjaaja 4htkk. Koululaisten kesätyöllistämisen kautta palkattiin liikennepuiston ohjaajiksi 2 nuorta, 2htkk sekä 9-luokkalaisten kesätyön kautta 3 nuorta ohjaajiksi leireille ja 2 nuorta liikennepuistoon, yhteensä 13,5 htkk.

C. Kunnalliset palvelut ja henkilöstö

Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
<i>Sähköiset palvelut</i>	<i>Olemassa olevat nuorisopalveluihin liittyvät sähköiset palvelut ajan tasalle (verkkosivut, asiakaspalaute, some, MLL:n nuorten puhelin ja netti, Netari, Nuortenideat.fi).</i> <i>Nuorisovaltuuston valmistelu: Sähköiset palvelut nuorten hyvinvoinnin tukemisessa, osallistumisessa ja vaikuttamisessa.</i>	<i>Toimivat ja ajantasaiset sähköiset palvelut nuorille.</i> <i>Nuorisovaltuuston valmistelu 2017 aikana. Nuorisovaltuusto aloittaa</i>

C. Kunnalliset palvelut ja henkilöstö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
		toimintansa 2018.
Toteuma 31.12.2017 <i>Leppävirran nuorisopalvelut on kirjattu 17.3.2017 nuorten tieto- ja neuvontatyön kehittämiskeskuksen koodinaatti.fi -käyttäjäksi. Leppävirtalaisten nuorten käyttöön avattiin 3.4.2017 valtakunnallinen nuorten vaikuttamispalvelu nuortenideat.fi.</i> <i>Leppävirran nuorisovaltuusto perustettiin ja sille on vahvistettu säännöt KH:n päätöksellä 24.4.2017 § 76. Nuorisovaltuuston jäsenten kokoaminen toteutettiin sääntöjen määrittämällä tavalla. 15 nuorta antoi sitoumuksensa toimia jäsenenä Leppävirran ensimmäisessä nuorisovaltuustossa 1.6.2017 lähtien. Nuorisovaltuusto on kokoontunut 6 kertaa.</i>		
<i>Asiakaslähtöisten palveluiden suuntaaminen / asiakaspalautteen jatkuva huomiointi</i>	<i>Palveluvalinnat, resurssien vaikutavuuden maksimointi: yhteistyö- ratkaisut mm. perusopetuksen ja 3. sektorin kanssa.</i> <i>Monipuolisten teemailtojen ja päiväleirien tarjoaminen kylien nuorille nuorisopalvelujen omana työnä.</i> <i>Asiakaslähtöisten harrastepalvelujen tarjoaminen kylien nuorille kumppanuussopimuksilla.</i>	Kivelän mallin laajentaminen: Liikunnalliset välitunnit 2 kouluun. Toteutuneiden tapahtumien ja osallistujien määrä. Nuorten harrastepalvelujen sijainti kunnan alueella, osallistujamäärät.
Toteuma 31.12.2017 Kivelän liikunnallisten välituntien mallin laajentamisesta syksyllä 2017 Sorsakosken alakoululle sovittiin koulutoimen kanssa jo keväällä ja toiminta aloitettiin 4.9. kaksi kertaa viikossa. Nuorisopalvelut on toteuttanut omana työnä teemailtoja kylien nuorille 1 krt/kk Kotalahdessa, Sorsakoskella, Konnuslahdessa ja Paukarlahdessa. Asiakaslähtöisten harrastepalvelujen toteuttamisesta kylien lapsille ja nuorille on tehty yhteensä 7 ohjatun harrastustoiminnan tukipäätöstä yhdistyksille Sorsakoskella, Konnuslahdessa ja kirkonkylällä. Päiväleirejä järjestettiin kesällä 10 ja niihin osallistui yhteensä 315 lasta. Harrastekerhoja toteutui keväällä 9 ja syksyllä alkoi 9 uutta. Nuorten retkelle osallistui 52 henkilöä ja liikennepuistossa kävi kesän aikana 2 415 henkilöä.		
<i>Työssäjaksaminen, työhyvinvointi</i>	<i>Henkilöstön tehtäväkuvat päivitetään.</i> <i>Henkilöstön osaamisen vahvistaminen täydennyskoulutuksella.</i>	<i>Päivitetyt tehtäväkuvaukset.</i> <i>Koulutuspäivät / htv</i>
Toteuma 31.12.2017 Henkilöstön tehtäväkuvat on päivitetty. Henkilöstön osaamista on vahvistettu täydennyskoulutuksilla 6 p/htv.		

D. Talous, konserniohjaus ja palvelusopimukset		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Kunnan ja konsernin tuottavuuden kehittäminen	Nuorisopalvelut antavat asiantuntija-apua tulosalueen erityisnuorisotyön ostopalveluihin.	Etsivään nuorisotyöhön 1) ilmoitetut henkilöt 2) tavoitetut henkilöt, joista toimenpiteisiin ohjautunut %.
Toteuma 31.12.2017 Nuorisopalvelut ostaa erityisnuorisotyön etsivätyön ja starttipajan palvelut Tukeva-työvalmennussäätiöltä. Ajalla 1.1.-31.12.2017 etsivään työhön on tullut ilmoitus 35 nuoresta, joista on tavoitettu 26 ja toimenpiteisiin on ohjautunut 22. Yhteensä etsivässä työssä on ollut ko. aikana 45 nuorta.		

4. Sisäisen valvonnan painopistealueet vuonna 2017

Sairauspoissaolot, sairauspoissaolojen seuranta ja varhainen puuttuminen.
Työvuorosunnitelma, toteutunut suunnitelman mukaan.

5. Sisäisen valvonnan havainnot 31.12.2017

Sairauspoissaolojen sijaistaminen ja toiminnan sopeuttaminen äkillisissä ja vaikeissa tilanteissa onnistunut.

6. Merkittävimmät riskitekijät ja niihin varautuminen

Äkilliset sairastumiset ja pitkät poissaolot. Osaamisen kehittäminen ja jakaminen.

7. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit

Toiminta- ja tunnuslukuja	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018
Nuorisotilakäynnit, kpl	11 668		12 920	
Kerhot, kpl	21	19	18	19
Leirit, kpl	9	8	10	8
Retket, kpl	1	1	1	1
Kurssit, kpl	2	1	1	1
Muita tilaisuuksia, kpl	16	16	21	16
Liikennepuisto, kävijät	1 857		2 415	
Nuorisotyön nettomeno/as	19,89		15,13	
Nuorisotyön kokonaismenot/as	19,99	16,19	15,22	
Vakituinen henkilöstö	3,4	3	3	3
määräaikaiset, harjoittelijat	0	0	4 htkk	
Nuorisotilojen lukumäärä (sis. vuokratilat)	2	1	1	1

* Tehty sisäisiä kustannusjakamuutoksia

** Kirkonkylän nuorisotila ja Sorsakosken koulu, iltatoiminta

Liikennepuisto avoinna 6.6.-5.8.

Vastuualue: 4853 Liikuntapaikat**1. Tulosalueen toiminta-ajatus / tehtäväkuvaus:**

Vastaa kunnan liikuntareitteihin ja -alueisiin liittyvistä kustannuksista ja vuokraa liikuntapalveluihin käytettäviä tiloja tekniseltä toimelta. Muut liikuntapalvelut tuottaa kunnan tytäryhtiö Virkistysuimala Leppäkerttu Oy (palvelu kuvattu vastuualueessa 4711).

2. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakuntaan nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

Vastuualue 4853	Toteuma 2016	Alkuperäinen talousarvio 2017	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2017
Toimintatulot	19	15	-	15	12
Toimintamenot	-344	-148	-	-148	-154
Toimintakate (netto)	-325	-133	-	-133	-142

3. Valtuuston ja kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan hyväksymät strategian mukaiset toimenpiteet ja hankkeet

C. Kunnalliset palvelut ja henkilöstö		
Tavoite	Toimenpide /	Mittarit
<i>Sähköiset palvelut</i>	<i>Olemassa olevat liikuntapaikkoihin liittyvät sähköiset palvelut ajan tasalle (Lipas, verkkosivut, asiakaspalaute). Uusien kehittäminen (avustukset).</i>	<i>Toimivat ja ajantasaiset sähköiset palvelut.</i>
Toteuma 31.12.2017 Liikuntapalvelut-verkkosivu ja Leppäkerttu Oy:n kunnan liikuntapalvelut-sivu päivitetty. Liikuntapaikkaselvitys tehty lautakunnalle tammikuussa. Sähköinen ajanvaraus liikunnan tiloihin ja alueisiin testattavana sekä reaaliaikainen latutietopalvelu otettu käyttöön. Avustusjärjestelmän uudistaminen siirtynyt vuodelle 2018.		
<i>Tuottavuuden edistäminen</i>	<i>Kustannus- ja vaikuttavuusseurannan kehittäminen (oma palvelutuotanto, avustukset).</i>	<i>Yhteismitalliset kustannus- ja vaikuttavuusmittarit valmisteltu ja testattu.</i>
Toteuma 31.12.2017 Lähiliikuntapaikat lisätty uutena käyttötarkoituksena kyläavustuksiin vuodelle 2018.		

D. Talous, konserniohjaus ja palvelusopimukset		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
<i>Kunnan ja konsernin tuottavuuden kehittäminen</i>	<i>Kustannus- ja vaikuttavuusseurannan kehittäminen (ostopalvelut, tuetut palvelut).</i>	<i>Yhteismitalliset kustannus- ja vaikuttavuusmittarit valmisteltu ja testattu.</i>
Toteuma 31.12.2017 Tavoite ei toteutunut.		

4. Sisäisen valvonnan painopistealueet vuonna 2017

Ostopalvelusopimukset. Kustannusten ja vaikuttavuuden seuranta.

5. Sisäisen valvonnan havainnot 31.12.2017

6. Merkittävimmät riskitekijät ja niihin varautuminen

Henkilöstön ja rahoituksen väheneminen edellyttää merkittäviä muutoksia toiminnan järjestämisessä ja palveluvalinnoissa. Varautuminen: Palveluvalinnat. Sähköisten palvelujen ja sopimusohjauksen kehittäminen, rajapintojen selkeyttäminen kunnan ja palvelutuottajan organisaatiossa, yhteistyön kehittäminen 3. sektorin kanssa.

7. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit

Toiminta- ja tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018
Ylläpidettävät liikuntapaikat, alueet ja rakennukset:				
Urheilu- ja pallokentät, kpl	9	9	9	9
Luistelualueet ja kaukalot, kpl	2+8	2+8	2+8	2+8
Uimalat	3	3	3	3
Hiihtoladut, km	110	110	110	110
Kuntoilureitit, km	30	30	30	30
Moottorikelkkareitit, km	56	56	56	56
Muut ylläpidettävät alueet: laavut	4	4	4	4
Monitoimikentät	4	4	4	4
Muu urheilutoiminta/kuntatuki:				
Uimala-kylpyläpalvelujen avustus	25 000	25 000	25 000	25 000
Alle 18-v. jäävuorojen tukemiseksi	6 300	6 300	6 300	6 300
Voimavarat				
Vakanssit	0	0	0	0
Kustannustiedot: (menot)				
Hallinto, €	0	0	0	0
Liikuntapaikat, -alueet ja -rakennukset, €	111 378	148 043	153 772	145 140
Ostopalvelut Virkistysuimala Leppäkerttu Oy	238 627	501 500*	231 500	200 000
Liikuntatoimen nettomenot €/as	33,6	34,0	38,2	33,5
Liikuntatoimen menot yhteensä	350 005	649 543*	385 272	345 140
Toimintatulot yhteensä	19 007	15 000	11 926	16 600
Nettomenot	330 998	634 543*	373 346	328 540

*TA 2017 Erillinen rahoituserä 300 000 €, ei huomioitu liikuntatoimen nettomenot €/asukas laskennassa. 2017 liikuntapalvelujen oston varattu 201 500 €. Talousarviorakenne muuttunut 2017: Kaikki ostopalvelut vastuualueessa 4711 Kulttuuri- ja vapaa-aikahallinto, Liikuntapaikat 4853 erikseen.

Toimielin: 50 Tekninen lautakunta**1. Valtuustoon nähden sitovat määrärahat: (1000 €)**

Toimielin 50	Toteuma 2016	Alkuperäinen talousarvio 2017	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2017
Toimintatulot	6 831	9 049	28	9 077	9 139
Toimintamenot	-6 816	-8 231	-173	-8 403	-8 502
Toimintakate (netto)	16	818	-145	674	637

* Ateria – ja siivouspalvelut siirtyi teknisen lautakunnan alaisuuteen 1.1.2017.

* Logistiikkapalvelut siirtyi Kunnanhallituksen alaisuuteen 1.1.2017.

2. Valtuuston hyväksymät strategian mukaiset toimenpiteet ja hankkeet

Asuminen ja elinympäristö							Toimet /hankkeet	Toteuma 31.12.2017
	hallinto, ostopalvelut	maankäyttö- ja mittaus	kunnallistekn. palvelut	tilapalvelut	vesi- ja viemäritaitos	rakennusvalvonta		
Kirkonkylän asemakaavat	o	pv	o	-	o	o	Juottoranta-Ukonniemi ja taajaman kaavoitushankkeet	Juottorannan kaa- vahanke on keskey- tetty. Ukonniemen ja taajaman asemakaavamuutok- set on hyväksytty.
Lossinpelto, Juottoranta infra	o	o	pv	-	pv	-	Uusien asuinalueiden katu- ja vesihuollon suunnittelu ja rakentaminen	Lossinpellon alueen kunnallistekniikan suunnitelmaluonnos valmistui 2017.
Olemassa olevan yhdyskuntarakenteen tiivistäminen	o	pv	o	-	o	o	Juottoranta-Ukonniemi ja taajaman kaavoitushankkeet	kts. edellä
Asuinkuntamarkkinointi ja sähköisen median hyödyntäminen	o	pv	-	-	-	-	Kunnan kotisivujen tonttiesitteiden kehittäminen.	Nettisivuja on päivitetty, mutta ulkoasun kehittäminen ei ole edennyt.
Uudet investointihankkeet: Palvelukeskus, alakoulu	-	-	-	pv	-	o	Palvelukeskuksen ja alakoulun rakentaminen	Virrankodin ja Leppäkertun koulun rakentaminen on edennyt suunnitellusti.

Asuminen ja elinympäristö	hallinto, ostopalvelut	maankäyttö- ja mittaus	kunnallistekn. palvelut	tilapalvelut	vesi- ja viemärlaitos	rakennusvalvonta	Toimet /hankkeet	Toteuma 31.12.2017
Maapoliittisen ohjelman toteutus	-	pv	-	-	-	o	Hankkeiden ohjaaminen maapolitiikan mukaisesti.	Rakennuspaikka selvitykset on tehty maapolitiikan mukaisesti (n.10 kpl). Maapolitiikan päivittäminen eteni hallinnolliseen käsittelyyn.
Strateginen maahankinta	-	pv	-	-	-	-	Aktiivinen maanhankinta strategisesti tärkeillä alueilla.	Hallinnolliseen käsittelyyn valmistellut maanhankinnat: 6 kpl ja etuosto 1 kpl.
Monipuolisten asumis- ja yrittämisentarpeiden vaatiman tonttitarjonnan turvaaminen	o	pv	o	-	o	o	Asema- ja yleiskaavahankkeet: Juottoranta, Ukkonniemi/Lossinpelto, taajaman hankkeet, Konnuslahden yleiskaavan valmistelut	Kaavojen valmistuminen: kts edellä. Konnuslahden yleiskaavan valmistelu on aloitettu.

Elinkeinoelämä ja sen toimintaympäristö	hallinto, ostopalvelut	maankäyttö- ja mittaus	kunnallistekn. palvelut	tilapalvelut	vesi- ja viemärlaitos	rakennusvalvonta	Toimet /hankkeet	Toteuma 31.12.2017
Maaseudun yritystoiminnan monipuolistaminen ja kehittäminen yhteistyössä alan kehittäjien kanssa	o	pv	-	-	o	o	Yleiskaavahankkeen aloitus Konnuslahteen.	Kaavojen valmistuminen: kts edellä. Konnuslahden yleiskaavan valmistelu on aloitettu.
Työllisyyttä edistävät hankkeet	-	o	o	o	-	-	Työllisyyttä edistävät hankkeet.	Tekninen toimi työllistää vähintään 3 henkilöä: työllistettyjä 9 ja oppisotuskoulutusta utujia oli 1.
Keskustan alueen kaupallisten palveluiden kehittäminen	o	pv	o	-	o	o	Taajaman asemakaavahankkeet.	Taajaman kaavamuutosluonnos on hyväksytty.

Elinkeinoelämä ja sen toimintaympäristö	hallinto, ostopalvelut	maankäyttö- ja mittaus	kunnallistekn. palvelut	tilapalvelut	vesi- ja viemärilaitos	rakennusvalvonta	Toimet /hankkeet	Toteuma 31.12.2017
<i>Vokkolan alueen matkailullinen kehittäminen</i>	-	o	o	o	o	o	Vokkolan alueen toimintaympäristön kehittämishanke käynnissä.	<i>Tekninen toimi osallistuu asiantuntijana kehittämishankkeeseen. Kouluhanke edennyt suunnitellusti.</i>
<i>Yrityskuntamarkkinointi</i>	-	o	o	o	o	o	Kartta- ym. aineiston tuottaminen markkinointiin.	<i>Tekninen toimi on osallistunut elinkeinotoimen kanssa asiantuntijana markkinointiin.</i>

Kunnalliset palvelut ja henkilöstö	hallinto, ostopalvelut	maankäyttö- ja mittaus	kunnallistekn. palvelut	tilapalvelut	vesi- ja viemärilaitos	rakennusvalvonta	Toimet / hankkeet	Toteuma 31.12.2017
Henkilöstösuunnittelun kehittäminen	o	o	o	o	o	o	Henkilöstöraportoinnin kehittäminen, suunnitelmallinen osaamisen kehittäminen ml. koulutussuunnittelu. Henkilöstösuunnittelu.	Tekninen toimi on osallistunut henkilöstöhallinnon kehittämishankkeisiin: koulutussuunnitelma tehty.
Kunnallisten palveluiden tuottamistapa maakunta-uudistuksen jälkeen / valmistellaan palvelustrategia v. 2018	o	o	o	o	o	o	Selvitykset tukipalveluiden muuttumisesta.	Tekninen toimi on osallistunut kehittämishankkeisiin ja vastaukset laadittu maakunnalta tullessiin kyselyihin (kiinteistötiedot).
<i>Sähköiset palvelut</i>	o	o	o	o	o	o	<i>Jatkuva kehitystyö, uudet ohjelmaversiot , uudet sähköiset asiointin muodot. Tietojärjestelmien yhteensopivuus.</i>	<i>Ohjelmistojen päivitykset ajantasalla. Huoltokirja – ohjelmiston hankinta on tehty.</i>
<i>Asiakaslähtöisten palveluiden suuntaaminen /asiakaspalautteen jatkuva huomiointi</i>	o	o	o	o	o	o	<i>Asiakkaan yhteydenottoihin/palautteeseen vastaaminen.</i>	<i>Asiakaspalvelu on toteutunut suunnitellusti.</i>

Kunnalliset palvelut ja henkilöstö	hallinto, ostopalvelut	maankäyttö- ja mittaus	kunnallistekn. palvelut	tilapalvelut	vesi- ja viemärlaitos	rakennusvalvonta	Toimet / hankkeet	Toteuma 31.12.2017
<i>Työssäjaksaminen, työhyvinvointi</i>	o	o	o	o	o	o	Työterveyshuollon yhteistyö.	<i>Työterveyshuollon raportit käyty suunnitellusti läpi. Osallistuttu työhyvinvointia edistävään toimintaan yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa.</i>
<i>Tuottavuuden edistäminen</i>	o	o	o	o	o	o	Toimintojen tuottavuuden jatkuva seuranta ja kehittäminen. Energiansäästö hankkeet. Hallintopalveluysikön kehittäminen.	<i>Talouden tunnuslukujen myönteinen kehitys: kulut ylittävät talousarvion, tuotot talousarviota paremmat. Energian kulutus: seuranta käytössä. Hallintopalveluysikön koeselvitystä tehdään muiden hallintokuntien kanssa.</i>

Talous, konserniohjaus ja palvelusopimukset	hallinto, ostopalvelut	maankäyttö- ja mittaus	kunnallistekn. palvelut	tilapalvelut	vesi- ja viemärlaitos	rakennusvalvonta	Toimet / hankkeet	Toteuma 31.12.2017
Roolit päätöksenteossa / valtuustokauden vaihtuminen	pv	o	o	o	o	o	Lautakunnan vaihtuminen: lautakunnan jäsenten koulutus	Kokoustekniikka, perehtyminen toimialaan: yksiköt esiteltä lautakunnalle.
Valmistautuminen maakuntaudistukseen / kunnan uusi rooli 2019 →	o	o	o	o	o	o	Selvitykset tukipalveluiden muuttumisesta.	Osallistuttu kehittämistyöhön: laadittu tiedot kiinteistöistä.
Kuntastrategian 2018 - 2021 laatimisprosessin käynnistäminen yhdessä uuden valtuuston kanssa	o	o	o	o	o	o	Strategian laatiminen.	Osallistuminen strategian valmisteluun kaudelle 2018-2021: osallistuminen strategian laatimiseen.

Talous, konserniohjaus ja palvelusopimukset	hallinto, ostopalvelut	maankäyttö- ja mittaus	kunnallistekn. palvelut	tilapalvelut	vesi- ja viemärlaitos	rakennusvalvonta	Toimet / hankkeet	Toteuma 31.12.2017
Kunnan ja konsernin tuottavuuden kehittäminen	o	o	pv	o	-	-	Palvelusopimusten sisällön tarkistaminen.	<i>Yhteistyösopimukseen päivittäminen: sovittu yhteiset investointihankkeet ja toteutettu seuranta.</i>

Tulosalue: 511 Tekninen toimi

1. Kunnanhallitukseen nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

Tulosalue 511	Toteuma 2016	Alkuperäinen talousarvio 2017	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2017
Toimintatulot	4 988	7 046	28	7 092	7 053
Toimintamenot	-5 857	-7 280	-173	-7 453	-7 641
Toimintakate (netto)	-868	-216	-145	-360	-588

Vastuualue: 5100 Hallinto, 5115 ostopalvelut

1. Tulosalueen toiminta-ajatus / tehtäväkuvaus:

Johdetaan toimialan palvelujen järjestämisen ja tuottamisen suunnittelua ja toteutusta sekä tuotetaan taloushallinnon ja toimistotyön palveluja.
Toiminnan perustana ovat toimintayksiköiden tarpeet kehittää kuntaa hyväksi ja turvalliseksi asua, liikkua ja toimia järjestämällä ja tuottamalla tätä tukevia palveluja.

2. Tekniseen lautakuntaan nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

Vastuualue 5100 Hallinto	Toteuma 2016	Alkuperäinen talousarvio 2017	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2017
Toimintatulot	14	12	-	12	33
Toimintamenot	-219	-235	-	-235	-239
Toimintakate (netto)	-205	-223	-	-223	-206

Vastuualue 5115 Ostopalvelut	Toteuma 2016	Alkuperäinen talousarvio 2017	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2017
Toimintatulot	36	0	-	0	16
Toimintamenot	-786	-574	-	-574	-555
Toimintakate (netto)	-750	-574	-	-574	-539

3. Valtuuston hyväksymät strategian mukaiset toimenpiteet ja hankkeet

A. Asuminen ja elinympäristö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Toteuma 31.12.2017
Olemassa olevan yhdyskuntarakenteen tiivistäminen	<i>Useat kaavahankkeet.</i>	<i>Kaavahankkeita hyväksytty 3 kpl, vireillä 5 kpl.</i>

B. Elinkeinoelämä ja sen toimintaympäristö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Toteuma 31.12.2017
Keskustan alueen kaupallisten palveluiden kehittäminen	<i>Useat kaavahankkeet.</i>	<i>Keskusta alueen asemakaava hyväksyttiin.</i>

C. Kunnalliset palvelut ja henkilöstö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Toteuma 31.12.2017
Henkilöstösuunnittelun kehittäminen	Henkilöstöraportoinnin kehittäminen, suunnitelmallinen osaamisen kehittäminen ml. koulutussuunnittelu.	<i>Koulutussuunnitelma valmistui.</i>
<i>Tuottavuuden edistäminen</i>	<i>Hallintopalveluyksikön toiminnan kehittäminen</i>	<i>Jatketaan hallintopalveluyksikön kehittämistä muiden hallintokuntien kanssa: selvitys tehty.</i>

D. Talous, konserniohjaus ja palvelusopimukset		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Toteuma 31.12.2017
Roolit päätöksenteossa/ valtuustokauden vaihtuminen	Lautakunnan vaihtuminen: lautakunnan jäsenten koulutus	<i>Kokoustekniikka, perehtyminen toimialaan (1 pv/henk): yksiköt esitelty lautakunnalle.</i>
Valmistautuminen maakuntauudistukseen / kunnan uusi rooli 2019 →	Selvitykset tukipalveluiden muuttumisesta.	<i>Osallistuminen kehittämistyöhön: selvitys tehty.</i>
Kuntastrategian 2018 - 2021 laatimisprosessin käynnistäminen yhdessä uuden valtuuston kanssa	Strategian laatiminen.	<i>Osallistuttu strategian valmisteluun kaudelle 2018-2021. Jatkuu vuonna 2018.</i>

4. Sisäisen valvonnan painopistealueet vuonna 2017

Sopimusten ajantasaisuus.

5. Sisäisen valvonnan havainnot 31.12.2017

Poikkeamia ei ole havaittu hallinnon osalta: sopimuksia on uusittu tarpeen mukaan.
--

6. Merkittävimmät riskitekijät ja niihin varautuminen

Tietojärjestelmien hallinta: varmuuskopiot.

7. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit

Toiminta- ja tunnuslukuja 5100				
Perustiedot	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018
Henkilöstön määrä				
Kuukausipalkkalaiset (tsto, rak.valv)	13	14	11	13
Kuukausipalkkalaiset (siivous,kiint.,vesil.)	20	49	49	50
Tuntipalkkalaiset, lkm, koko tekn.toimi	8	6	8	6
	41	69	68	69
Liikennepalvelut siirtynyt yleishallintoon.				

Vastuualue: 5201 Maankäyttö- ja mittauspalvelut**1. Tulosalueen toiminta-ajatus / tehtäväkuvaus:**

Maankäyttö ja mittauspalvelut tulosalue vastaa kaavoituksesta ja maankäytön suunnittelusta, maanhankinnasta, maanluovutuksesta, maa- ja metsätiloista sekä kartasto-, mittaus- ja paikkatietopalveluista. Maa- ja metsätilat: kunnan omien metsien hoito ja puun myynti. Haja-asutusalueiden yksityisteiden kunnossapidon avustaminen ja tiekuntien opastaminen yksityistielain mukaisissa asioissa.

2. Tekniseen lautakuntaan nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

1. Vastuualue 5201	Toteuma 2016	Alkuperäinen talousarvio 2017	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2017
Toimintatulot	748	720	-11	709	750
Toimintamenot	-661	-673	24	-649	-652
Toimintakate (netto)	87	47	13	60	98

3. Valtuuston hyväksymät strategian mukaiset toimenpiteet ja hankkeet

A. Asuminen ja elinympäristö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Kirkonkylän asemakaavat Olemassa olevan yhdyskuntarakenteen tiivistäminen	Juottoranta-Ukonniemi ja taajaman kaavoitushankkeet	Juottorannan kaavahanke keskeytetty. Ukonniemen kaava edennyt hyväksymiskäsittelyyn.
Toteuma 31.12.2017 Juottorannan kaavahanke on keskeytetty. Lossinpellon uusi asemakaava-alue ja taajaman asemakaavamuutos on hyväksytty.		
Asuinkuntamarkkinointi ja sähköisen median hyödyntäminen	Kunnan kotisivujen tonttiesitteiden kehittäminen.	Nettisivujen ulkoasun kehittäminen.
Toteuma 31.12.2017 Nettisivuja on päivitetty tilanteen mukaan. Ulkoasun muutos ei edennyt resurssipulan vuoksi.		
Maapoliittisen ohjelman toteutus	Hankkeiden ohjaaminen maapolitiikan mukaisesti.	Maapolitiikan mukaisesti tehtyjen rakennuspaikka selvitysten lukumäärä.
Toteuma 31.12.2017 Tehty noin 10 kpl.		
<i>Strateginen maahankinta</i>	<i>Aktiivinen maanhankinta strategisesti tärkeillä alueilla.</i>	<i>Hallinnolliseen käsittelyyn valmistellut/selvitetyt maanhankinnat.</i>
Toteuma 31.12.2017 <i>Ostettu 6 kpl ja etuosto 1 kpl.</i>		
<i>Monipuolisten asumis- ja yrittämisentarpeiden vaatiman tontti-tarjonnan turvaaminen</i>	<i>Asema- ja yleiskaavahankkeet: Juottoranta, Ukonniemi /Lossinpelto, taajaman hankkeet, Konnuslahden yleiskaavan valmistelut</i>	<i>Kaavojen valmistuminen: kts edellä. Yleiskaavan lähtötietojen selvitykset.</i>
Toteuma 31.12.2017 <i>Konnuslahden yleiskaavan luontoinventointi on valmistunut ja kaavahanke on käynnistetty.</i>		

B. Elinkeinoelämä ja sen toimintaympäristö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Maaseudun yritystoiminnan monipuolistaminen ja kehittäminen yhteistyössä alan kehittäjien kanssa	Yleiskaavahankkeen aloitus Konnuslahteen.	Yleiskaavan lähtötietojen selvitykset
Toteuma 31.12.2017 Konnuslahden yleiskaavan luontoinventointi on valmistunut.		
Työllisyyttä edistävät hankkeet	Työllisyyttä edistävät hankkeet.	Metsätoimi työllistää 1-3 henkilöä
Toteuma 31.12.2017 Työllistetty 2 henkilö (puistot ja metsät yhteensä).		
Keskustan alueen kaupallisten palveluiden kehittäminen	Taajaman asemakaavahankkeet.	Taajaman kaavamuutos etenee hyväksymiskäsittelyyn
Toteuma 31.12.2017 Taajaman asemakaavamuutos on hyväksytty.		

C. Kunnalliset palvelut ja henkilöstö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Henkilöstösuunnittelun kehittäminen	Henkilöstöraportoinnin kehittäminen, suunnitelmallinen osaamisen kehittäminen ml. koulutussuunnittelu. Henkilöstösuunnittelu.	Koulutussuunnitelman laatiminen kehityskeskustelun yhteydessä: valmistuu loppuvuonna. Henkilöstösuunnitelman laatiminen ja jatkotoimenpiteistä päättäminen.
Toteuma 31.12.2017 Koulutussuunnitelman toteutuminen on raportoitu ja uusi suunnitelma on tehty.		
Sähköiset palvelut	Jatkuva kehitystyö, uudet ohjelmaversiot, uudet sähköiset asiainninn muodot.	Tietojärjestelmien ja versioiden ajantasaisuus
Toteuma 31.12.2017 Ohjelmistojen päivitykset ajantasalla.		
Asiakaslähtöisten palveluiden suuntaaminen /asiakaspalautteen jatkuva huomiointi	Asiakkaan yhteydenottoihin/palautteeseen vastaaminen.	Asiakaspalautteisiin on vastattu tavoitteen mukaisesti.
Toteuma 31.12.2017 Palautteisiin on vastattu tavoitteen mukaisesti.		
Tuottavuuden edistäminen	Toimintojen tuottavuuden jatkuva seuranta ja kehittäminen	Taksojen tarkistaminen vuosittain: toteutuu loppuvuonna.
Toteuma 31.12.2017 Taksoja ei muutettu vuonna 2017.		

D. Talous, konserniohjaus ja palvelusopimukset		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Roolit päätöksenteossa/ valtuustouden vaihtuminen	Tiejaoston vaihtuminen: jäsenten koulutus	Kokoustekniikka, perehtyminen toimialaan (1 pv/henk): toteutuu loppuvuonna.
Toteuma 31.12.2017 Yksikkökohtaiset esittelyt on tehty teknisten lautakunnan kokousten yhteydessä.		
Kunnan ja konsernin tuottavuuden kehittäminen	Palvelusopimusten sisällön tarkistaminen.	Liikuntapalveluiden yhteistyösopimuksen päivittäminen: sovittu yhteiset investointihankkeet 2017.
Toteuma 31.12.2017 Sovittu yhteiset investointihankkeet 2017 ja seuranta tehty.		

4. Sisäisen valvonnan painopistealueet vuonna 2017

Sopimusten ajantasaisuus: metsänhoito ja kaavahankkeet on toteutettu puitesopimuskumppaneiden kanssa.

5. Sisäisen valvonnan havainnot 31.12.2017

Poikkeama: kartoituksessa 1 virhemittaus.

6. Merkittävimmät riskitekijät ja niihin varautuminen

Tapaturmariskit mittaus- ja metsätöissä

7. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit

Metsänmyynti on palautumassa normaaliin vuositasoon. Vuosina 2016-2018 panostetaan metsänhoitotöihin. Hoitotyöt alkavat toukokuussa taimien istutuksella ja jatkuvat harvennettavien metsien ennakkoraivauksilla ja taimikonhoitotöillä.

	TP2016	TA2017	TP 2017	TA 2018
Henkilöstömäärä	7,2	6,0	7	6
Asemakaava-alue, ha	975	990	989	1 000
Ranta-asemakaava-alue, ha	3 957	3 850	3 957	3 850
Yleiskaava-alue, km ²	697	715	697	715
Asuintontteja myynnissä	59	100	64	100
Myydyt /vuokratut uudet omakotitalotontit, asemakaavan ulkopuoliset alueet kpl		5	1	5
Myydyt / vuokratut uudet omakotitalotontit asemakaava-alueet kpl	2	20	3	12
Myydyt / vuokratut rivitalotontit /kerrostalotontit tms.	-	1	2	1
Rakennettujen vuokratonttien myynti kpl	2	4	2	4
Muut rakennuskäyttöön myytyt / vuokratut alueet (esim. T-alueet) kpl	6	3	5	3
Maan hankinta kpl	3	3	7	3
Maan hankinta ha	1,88	10	6,5	15
Rakennustonttien vuokratuotto (euroa)	130 093	135 000		135 000
Kartoitus ha I	10	10	10	10
Paalutus kpl				
– tontit kpl	15	15	13	15
– rakennukset kpl	10	15	11	15
Pohjakartta (pinta-ala, hehtaaria)	2 625	1 900	2 625	2 650
Kunnallistekniikan mittaus km/tehty	tehty	10	tehty	10
Asiakasneuvonta/kaavoitus ja mittaus / kpl	5 700	4000	4200	4 000
Viranhaltijapäätökset ja lausunnot /kaavoitus kpl	48	60	90	60
Maa- ja metsätilat				
Maa- ja metsätalousmaa, ha	2 886	2 886	2886	2 886
Myyty puutavara m ³	13 821	14 000	13800	13 000
Taimikon hoito ha	270	250	248	220

Vastuualue: 5301 Kunnallistekniset palvelut**1. Tulosalueen toiminta-ajatus / tehtäväkuvaus:**

Liikenneväylien, viheralueiden ja muiden yleisten alueiden sekä hulevesihuoltoon liittyvä rakentaminen ja kunnossapito.

2. Tekniseen lautakuntaan nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

Vastuualue 5301	Toteuma 2016	Alkuperäinen talousarvio 2017	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2017
Toimintatulot	76	45	11	56	65
Toimintamenot	-910	-710	-135	-844	-896
Toimintakate (netto)	-835	-665	-124	-789	-831

3. Valtuuston hyväksymät strategian mukaiset toimenpiteet ja hankkeet

A. Asuminen ja elinympäristö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Kirkonkylän asemakaavat	Juottoranta-Ukonniemi ja taajaman kaavoitushankkeet	Rakennettavuusselvitys ja katurakentamisen yleissuunnittelu kaavanvalmistelussa. Infran rakennussuunnittelu ja katusuunnitelman hyväksyttäminen ennen toteutusta.
Toteuma 31.12.2017 Juottorannan kaavahanke on keskeytetty. Lossinpellon alue: yleissuunnitelma on tehty kaavahankkeen yhteydessä. Lossinpellon alueen kunnallistekniikan suunnitelmaluonnos valmistui 2017.		
Lossinpelto, Juottoranta infra	Uusien asuinalueiden katu- ja vesihuollon suunnittelu ja rakentaminen	Kts. yllä
Toteuma 31.12.2017 Juottorannan kaavahanke on keskeytetty. Lossinpellon alue: yleissuunnitelma on tehty kaavahankkeen yhteydessä. Lossinpellon alueen kunnallistekniikan suunnitelmaluonnos valmistui 2017.		
Olemassa olevan yhdyskuntarakenteen tiivistäminen	Juottoranta-Ukonniemi ja taajaman kaavoitushankkeet	Kts. yllä
Toteuma 31.12.2017 Kts yllä		
Uudet investointihankkeet: Palvelukeskus, alakoulu	Palvelukeskuksen ja alakoulun rakentaminen	Rakennettavuusselvitys ja katurakentamisen yleissuunnittelu kaavanvalmistelussa. Infran rakennussuunnittelu ja katusuunnitelman hyväksyttäminen ennen toteutusta.
Toteuma 31.12.2017 Kiertoliittymän katusuunnitelma on hyväksytty. Toteutussuunnitelmat valmistuivat vuoden 2017 loppuun mennessä. Urakkalaskenta asiakirjojen valmistelu aloitettu 2017.		

B. Elinkeinoelämä ja sen toimintaympäristö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Työllisyyttä edistävät hankkeet	Työllisyyttä edistävät hankkeet.	Puistotoimi työllistää 1-3 henkilöä.
Toteuma 31.12.2017 Työllistetty 2 henkilö (puistot ja metsät yhteensä).		

C. Kunnalliset palvelut ja henkilöstö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Henkilöstösuunnittelun kehittäminen	Henkilöstöraportoinnin kehittäminen, suunnitelmallinen osaamisen kehittäminen ml. koulutussuunnittelu.	Henkilöstösuunnitelman laatiminen ja jatkotoimenpiteistä päättäminen.
Toteuma 31.8.2017 Koulutussuunnitelman toteutuminen on raportoitu ja uusi suunnitelma on tehty.		
<i>Sähköiset palvelut</i>	<i>Jatkuva kehitystyö, uudet ohjelmaversiot, uudet sähköiset asiointin muodot.</i>	<i>Katurekisteriohjelman hankinnan selvittäminen</i>
Toteuma 31.12.2017 Selvitys ei edennyt vuonna 2018.		
<i>Asiakslähtöisten palveluiden suuntaaminen /asiakaspalautteen jatkuva huomiointi</i>	<i>Asiakkaan yhteydenottoihin/palautteeseen vastaaminen.</i>	<i>Asiakaspalautteisiin vastataan mahdollisimman pian</i>
Toteuma 31.12.2017 Palautteisiin on vastattu mahdollisimman nopeasti.		
<i>Työssäjaksaminen, työhyvinvointi</i>	<i>Työterveyshuollon yhteistyö.</i>	<i>Toteutetaan työhyvinvointia edistäviä toimintoja.</i>
Toteuma 31.12.2017 Osallistuttu työterveyshuollon kehittämiseen. Raportit analysoitu yhteistyössä työterveyshuollon ja henkilöstötoimen kanssa.		
<i>Tuottavuuden edistäminen</i>	<i>Toimintojen tuottavuuden jatkuva seuranta ja kehittäminen.</i>	<i>Taksoja täydennetään ja tarkistetaan vuosittain. Uusitaan katuvaloja, energian kulutuksen vähentämiseksi Energian säästöselvityksen mukaisesti. Haetaan kokonaistaloudellisesti edullisia toimintamalleja ja - tapoja.</i>
Toteuma 31.8.2017 Taksoja ei ole muutettu. Katuvaloja uusittu suunnitelman mukaan.		

4. Sisäisen valvonnan painopistealueet vuonna 2017

Sopimusten ajantasaisuus. Puitesopimuksia on kilpailutettu sopimuskausien mukaan vuonna 2017.

5. Sisäisen valvonnan havainnot 31.12.2017

Poikkeama: tuntipalkat puuttuivat talousarviosta. Lisämääräraha on myönnetty kunnallistekniikalle.

6. Merkittävimmät riskitekijät ja niihin varautuminen

Työtapaturmat: vaaralliset tai poikkeavat työolosuhteet, joihin varauduttu työsuojelun keinoin ja ennakoivalla työn suunnittelulla. Henkilöstöresurssit, henkilöstösuunnittelu: vuonna 2017 oli henkilöstövajetta; Katujen kuntotaso: korjattu resurssien puitteissa.

7. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit

Hulevesien osalta on käyttötalouteen varattu määräraha ylittynyt. Sääolosuhteet ovat aiheuttaneet hulevesien johtamisessa ongelmia taajama-alueilla (rumpujen sulatukset ja avaaminen, linjojen peseminen).

Toiminta- ja tunnuslukuja 5301

Perustiedot (tuotannontekijät)	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018
Henkilöstön määrä				
Kaavatiet, htv	2,65	1	1	1
Viheralueet ja leikkikentät, htv	2,65	2,65	2,65	2,65
Toiminnan laajuus ja kustannukset	TP 2016	TA2017	TP 2017	TA 2018
KAAVATIET				
Kadut ja tiet, pituus m	78 600	78 500	78 600	80 000
Kevyenliikenteenväylät, pituus m	25 800	25 800	25 800	26 500
*Alueurakka, €	284 700	275 000	286 000	275 000
*Muu kesä kunnossapito, €	50 300	30 000	48 000	45 000
*muu talvi kunnossapito, €	7 100	10 000	15 000	10 000
*Katuvihreät, €	27 300	0	34 000	0
*Menot yhteensä, €	369 400	315 000	383 000	330 000
TIEVALAISTUS				
Valaistuspeisteitä	2 104	2 104	2 110	2 150
Valaistut kadut ja tiet, m	70 500	70 500	70 550	73 500
Menot yhteensä, €	135 500	100 000	124 000	113 000
VIHERAL PUISTOT				
A1 Edustusviheralue, ha	1,2	1,2	1,2	1,2
A2 Käyttöviheralue, ha	12	12	12	12
A3 Käyttö- ja suojaviheriöt, ha	3,7	3,7	3,7	3,7
*Viheral. työnjoht. ja yleiskust.	50 400	40 000	30 000	31 000
*Puistot, kpl	2	2	2	2
*Puistometsät, ha	160	160	160	160
*Leikkikentät, kpl	16	16	16	16
*Koirapuistot, kpl	1	1	1	1
*Menot yhteensä, €	169 800	120 000	128 000	146 000
MUUT YLEISET ALUEET JA LAITURIT*				
*Venelaiturit, kpl	14	14	14	14
*Veneiden laituripaikat, kpl	197	197	197	197
*Veneiden rantapaikat, kpl	168	168	168	168
*Venetarvikkeiden tarvikkopit	24	24	24	24
*Veneenlaskupaikat, kpl	8	8	8	8
*Pyykki-/mattolaiturit, kpl	4	4	3	3
*Veneilyreitit, kpl	2	2	2	2
*Retkeilyalueet ja -reitit, kpl	2	2	2	2
*Muut yleiset kohteet – mm. torit, kpl	2	2	2	1
*Menot yhteensä, €	81 000	60 000	75 000	53 000

*sis. kompostialueen kuluja n. 28 000€

Vastuualue: 5401 Tilapalvelut**1. Tulosalueen toiminta-ajatus / tehtäväkuvaus:**

Tulosalue vastaa kunnan suorassa omistuksessa olevien kiinteistöjen kunnossapidosta, peruskorjauksista, siivouksesta, huollosta ja teknisestä isännöinnistä sekä tarvittavien toimitilojen hankesuunnittelusta ja rakennuttamisesta.

2. Tekniseen lautakuntaan nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

<i>Vastuualue 5201</i>	Toteuma 2016	Alkuperäinen talousarvio 2017	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2017
Toimintatulot	4 115	4 069	16	4 085	4 124
Toimintamenot	-3 281	-2 539	-35	-2 574	-2 745
Toimintakate (netto)	834	1 530	-19	1 511	1 379

3. Valtuuston hyväksymät strategian mukaiset toimenpiteet ja hankkeet

A. Asuminen ja elinympäristö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Olemassa olevan yhdyskuntarakenteen tiivistäminen	Kiinteistöjen käyttöasteen nostaminen.	Käytöstä poistettujen kiinteistöjen myynti/purku.
Toteuma 31.12.2017 Esikon ja Ilopillerin purkutyöt on tehty.		
Uudet investointihankkeet: Palvelukeskus, alakoulu	Palvelukeskuksen ja alakoulun rakentaminen	Hankkeiden rakentaminen alkaa:
Toteuma 31.12.2017 Virrankodin ja Leppäkertun koulun rakentaminen on edennyt suunnitellusti.		

B. Elinkeinoelämä ja sen toimintaympäristö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Työllisyyttä edistävät hankkeet	Työllisyyttä edistävät hankkeet.	Tilapalvelut työllistää 1-3 henkilöä.
Toteuma 31.12.2017 Työllistetty 4 henkilöä ja yksi oppisopimuskouluttautuja.		

C. Kunnalliset palvelut ja henkilöstö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Henkilöstösuunnittelun kehittäminen	Henkilöstöraportoinnin kehittäminen, suunnitelmallinen osaamisen kehittäminen ml. koulutussuunnittelu. Kiinteistönhuoltajien työkohteiden vaihtuminen.	Koulutussuunnitelman laatiminen kehityskeskustelun yhteydessä. Kiinteistönhoidon työpisteiden kierron toteuttaminen.
Toteuma 31.12.2017 Koulutussuunnitelman toteutuminen on raportoitu ja uusi suunnitelma on tehty. Kiinteistönhoidossa toteutetaan työpisteiden kiertoa.		
<i>Sähköiset palvelut</i>	<i>Kiinteistönhuollon sähköiset palvelut.</i>	<i>Kiinteistönhuollon ohjelman käyttöön otto/uudistaminen.</i>
Toteuma 31.12.2017		

C. Kunnalliset palvelut ja henkilöstö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
<i>Huoltokirja –ohjelmiston hankinta on tehty.</i>		
<i>Asiakaslähtöisten palveluiden suuntaaminen /asiakaspalautteen jatkuva huomiointi</i>	<i>Asiakkaan yhteydenottoihin/palautteeseen vastaaminen.</i>	<i>Asiakaspalautteisiin on vastattu tavoitteiden mukaisesti.</i>
Toteuma 31.12.2017 <i>Asiakaspalautteisiin on vastattu mahdollisimman nopeasti.</i>		
<i>Työssäjaksaminen, työhyvinvointi</i>	<i>Työterveyshuollon yhteistyö.</i>	<i>Toteutetaan työhyvinvointia edistäviä toimintoja.</i>
Toteuma 31.12.2017 <i>Osallistuttu kiinteistöjen katselmuksiin.</i>		
<i>Tuottavuuden edistäminen</i>	<i>Toimintojen tuottavuuden jatkuva seuranta ja kehittäminen.</i>	<i>Vuokrien tarkastaminen.</i>
Toteuma 31.12.2017 <i>Tarkistukset on aloitettu talousarvion laadinnan yhteydessä.</i>		

D. Talous, konserniohjaus ja palvelusopimukset		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
<i>Kunnan ja konsernin tuottavuuden kehittäminen</i>	<i>Palvelusopimusten sisällön tarkistaminen.</i>	<i>Liikuntapalveluiden yhteistyösopimuksen päivittäminen.</i>
Toteuma 30.12.2017 <i>Käyty investointihankkeiden toteuma läpi.</i>		

4. Sisäisen valvonnan painopistealueet vuonna 2017

Sopimusten ajantasaisuus

5. Sisäisen valvonnan havainnot 31.12.2017

Poikkeama: yhden tarkastuksen tehnyt taho, jolla ei ollut sopimus voimassa. Sopimuksia on uusittu tarpeen mukaan (talotekniikka, hissit).

6. Merkittävimmät riskitekijät ja niihin varautuminen

Työtapaturmat: työsuojelun keinot; henkilöstöresurssit; kiinteistöjen käyttöikä. Kaikkiin hallirakennuksiin on tehty rakenteellinen tarkastus.
--

7. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit

Palolaitoksen sisäilma ongelmien vuoksi palo- ja pelastustoimelle on hankittu väistötila palolaitoksen piha-alueelle. Toimisto- ja taukotilat ovat siirtyneet väistötilaan. Väistötilan vuokrakustannukset sisältyvät käyttötalouden määrärahaan, josta aiheutuu lisäkuluja eikä sitä ole huomioitu talousarviossa.

Alkuvuonna tapahtui viemäritukkeuma Timolan liikuntasalin alakerrassa, josta aiheutui lisäkuluja.

Sisäilmatutkimukset ja laitteet ovat aiheuttaneet kuluja. Laitteistoista lisäkustannuksia on tullut lähes 30.000 euroa ja tutkimuksista noin 70.000 euroa, joita ei ole huomioitu talousarviossa.

Investoinneista on siirretty Ilopillerin ja Esikon purkukustannukset käyttötalouden puolelle, mistä aiheutui 150.000 euron poikkeama.

Toiminta ja tunnuslukuja 5401

<i>Käyttökustannukset</i>	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018
Asuinrakennukset				
Kohteita, kpl	6	6	6	6
Huoneistoala yht. m ²	2749	2 749	2 749	2 749
Ylläpitokustannukset/v, €	118 000	112 000	132 000	104 000
Poistot /v,€	72 000	70 000	55 500	90 000
Yhteensä	190 000	182 000	187 500	194 000
Kustannus/m ² /kk	5,76	5,52	5,68	5,88
Hoitoalan rakennukset				
Kohteita, kpl	8	7	7	7
Huoneistoala yht. m ²	15 724	14 900	14 900	14 900
Ylläpitokustannukset/v, €	756 000	673 000	694 000	688 000
Poistot /v,€	331 000	260 000	1 323 502	437 000
Yhteensä	1 087 000	933 000	2 017 502	1 125 000
Kustannus/m ² /kk	5,76	5,22	11,28	6,29
Toimisto- ja hallintorakennukset				
Kohteita, kpl	1	1	1	1
Huoneistoala yht. m ²	3 184	3 184	3 184	3 184
Ylläpitokustannukset/v, €	123 000	121 000	132 000	101 000
Poistot /v,€	74 000	60 000	190 000	60 000
Yhteensä	197 000	181 000	322 000	161 000
Kustannus/m ² /kk	5,16	4,74	8,43	4,21
Kokoontumisrakennukset				
Kohteita, kpl	3	1	1	1
Huoneistoala yht. m ²	2643	837	837	837
Ylläpitokustannukset/v, €	57 000	23 000	21000	26 000
Poistot /v,€	15 000	20 000	5000	20 000
Yhteensä	72 000	43 000	26 000	46 000
Kustannus/m ² /kk	2,27	4,28	2,59	4,58
Opetusrakennukset				
Kohteita, kpl	11	11	11	12
Huoneistoala yht. m ²	19 910	19 910	19 910	23 960
Ylläpitokustannukset/v, €	759 000	808 000	929 000	815 000
Poistot /v,€	391 000	305 000	492 000	400 000
Yhteensä	1 150 000	1 113 000	1 421 000	1 215 000
Kustannus/m ² /kk	4,81	4,66	5,95	4,23
Sivistysrakennukset				
Kohteita, kpl	3	3	3	3
Huoneistoala yht. m ²	1 526	1 526	1526	1 526
Ylläpitokustannukset/v, €	54 000	62 000	59 000	43 000
Poistot /v,€	66 000	45 000	95 887	48 000
Yhteensä	120 000	107 000	154 887	91 000
Kustannus/m ² /kk	6,55	5,84	8,46	4,97
Liikunta- ja vapaa-aikarakennukset				
<i>pl. jäähalli, kylpylä ja hiihtoareena</i>				
Kohteita, kpl (Nuokkari, Timolan liikuntasali)	2	5	2	2
Huoneistoala yht. m ²	976	1 229	976	976
Ylläpitokustannukset/v, €	56 000	44 000	81 000	24 000
Poistot /v,€	22 000	20 000	21 000,00	27 000

Toimielin: 50 Tekninen lautakunta**Vastuualue: 5402 Ateria- ja siivouspalvelut****1. Vastuualueen toiminta-ajatus / tehtäväkuvaus:**

Ateriapalvelut vastaa Leppävirran kunnan omien toimintojen kuten päiväkotien, koulujen, ikäihmisten ateriapalveluiden tuottamisesta ja myy Kysteri-liikelaitoskuntayhtymälle sen tarvitsemia ruokapalveluja. Toimintaa kehitetään vastaamaan nykyaikaisen tuotantoprosessin mahdollisuuksia ja taloudellisuuden vaatimuksia. Siivouspalvelut vastaavat kunnan ja sopimuksen mukaan myös kuntakonsernin omistuksessa olevien kiinteistöjen siivouksesta.

2. Kunnanhallitukseen nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

50 Tekninen Itk 5402 Ateria ja siivouspalvelut*	Toteuma 2016	Alkuperäinen talousarvio 2017	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2017
Toimintatulot	2 062*	2 219	12	2 231	2 064
Toimintamenot	- 2 582*	- 2 550	-27	-2 578	- 2 553
Toimintakate (netto)	- 519*	- 331	-15	-347	-489

* Vastuualueeseen 5402 on yhdistetty entiset tulosalue 141 ravintopalvelut ja kustannuspaikka 5417 siivouspalvelut 1.1.2017 alkaen

3. Valtuuston hyväksymät strategian mukaiset toimenpiteet ja hankkeet

A. Asuminen ja elinympäristö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Uudet investointihankkeet: Palvelukeskus, alakoulu	Palvelukeskuksen ja alakoulun toteutussuunnittelu/rakentaminen	Osallistutaan suunnittelun ohjaukseen.
Toteuma 31.12.2017 Hankkeisiin on osallistuttu		

B. Elinkeinoelämä ja sen toimintaympäristö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Työllisyyttä edistävät hankkeet	Työllisyyttä edistävät hankkeet.	Ateria- ja siivouspalvelut työllistää 1-3 henkilöä.
Toteuma 31.12.2017 Työllistettynä on ollut kaksi henkilöä 6 kk jaksolle, joista toisen työsuhdetta on jatkettu määräaikaisena. Työllistettynä on aloittanut 4.12.2017 yksi henkilö kahdeksankuukauden ajaksi.		

C. Kunnalliset palvelut ja henkilöstö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Henkilöstösuunnittelun kehittäminen	Kehityskeskustelut Koulutussuunnitelma	Kehityskeskustelut käyty 100% jonka perusteella tehdään koulutussuunnitelma ja sen toteutumisen seuranta.
Työnkuvat kaikista työtehtävistä	Päivitetään ja tehdään työnkuvat	Jokaisessa työpisteessä työohjeet

C. Kunnalliset palvelut ja henkilöstö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Päivitetty työhöjeet ovat käytössä.	ja ohjeet	ja työnkuvat esillä
Perehdytykset käydään aina työnkuvan muuttuessa, uuden työntekijän aloittaessa	Perehdytys työtehtäviin, mahdollinen lisäkoulutus	perehdytyslomakeen täyttäminen/seuranta
Toteuma 31.12.2017 Koulutussuunnitelma on tehty ja päivitetty vuoden 2017 osalta. Kaikki työnkuvat on päivitetty ja allekirjoitettu. Kehityskeskusteluista on käyty vain noin 30%.		
Kunnallisten palveluiden tuottamistapa maakuntauudistuksen jälkeen / valmistellaan palvelustrategia v. 2018	Selvitykset tukipalveluiden muuttumisesta.	Osallistuminen kehittämistyöhön.
Toteuma 31.12.2017 On osallistuttu kehittämispalaveriin ja koulutuksiin		
<i>Sähköiset palvelut</i>	<i>Jatkuva kehitystyö, uudet ohjelmaversiot, uudet sähköiset asiointin muodot. Tietojärjestelmien yhteensopivuus.</i>	<i>Tuotannonohjausjärjestelmän päivittäminen mm. sähköisen tilaamisen mahdollisuus ateriapalveluilta. Kuntarekryn sijaisjärjestelmän käyttöönotto vuoden 2017 aikana</i>
Toteuma 31.12.2017 Eri järjestelmäkoulutuksia on käyty koulutussuunnitelman mukaisesti. Kuntarekryä on käytetty vakituisten ja määräaikaisten rekrytoinneissa, sijaisjärjestelmän käyttöönotossa on ollut haasteita, sillä "pankissa" ei ole ollut riittävästi sijaisia.		
<i>Asiakaslähtöisten palveluiden suuntaaminen /asiakaspalautteen jatkuva huomiointi</i>	<i>Aktiivinen yhteistyö asiakkaiden kanssa</i> <i>Asiakkaan yhteydenottoihin palautteeseen vastaaminen.</i> <i>Asiakaspalvelu kysely ateriapalveluista: koulut, päiväkodit, vanhuspalveluilla</i>	<i>Toteutuneita yhteistyöpalavereita vähintään 8kpl/ vuosi</i> <i>Asiakaspalautteisiin vastataan vähintään kolmannen arkipäivän aikana.</i>
Toteuma 31.12.2017, <i>Yhteistyöpalavereita asiakkaiden kanssa on käyty 18 kpl. Saapuneisiin asiakaspalautteisiin on reagoitu määräajassa. Palvelukyselyä ei ole toteutettu resurssipulan vuoksi.</i>		
<i>Työssäjaksaminen, työhyvinvointi, työturvallisuus</i>	<i>Työterveyshuollon yhteistyöpalaverit</i> <i>Työntekijöiden Työssäjaksaminen seuranta</i> <i>Turvallisuushavainnot</i> <i>Riskienarviointi</i> <i>Työpaikkaselvitys</i>	<i>yhteistyöpalaverit 2 kertaa vuodessa.</i> <i>Sairauspoissaolojen vähentäminen, työkykyneuvottelut. (verrataan edellisen vuoden vastaavaan aikaan)</i> <i>Turvallisuushavainnot 1kpl/ henkilö/ vuosi</i> <i>Riskienarviointi tehdään vähintään kolmeen työpisteeseen.</i> <i>Työpaikkaselvitys on päivitetty/tehty vuoden 2017 aikana.</i>
Toteuma 31.12.2017 <i>Kaksi yhteistyöpalaveria on pidetty yhdessä työterveyshuollon kanssa. Työterveysneuvotteluita on käyty kaksitoista. Työkykyä ylläpitäviä toimenpiteitä on tehty mm. osa-sairauslomat ja työkokeilut. Turvallisuusha-</i>		

C. Kunnalliset palvelut ja henkilöstö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
<i>vainoja on tullut yhdeksän. Työpaikkaselvitys on tehty 10.10.2017</i>		
<i>Tuottavuuden edistäminen</i>	<i>Toimintojen tuottavuuden jatkuva seuranta ja kehittäminen.</i>	<i>Siivouksen mitoituksen tarkistaminen.</i>
Toteuma 31.12.2017 <i>Siivouksen mitoituksia on tehty ja niitä jatketaan tarvittaessa.</i>		

D. Talous, konserniohjaus ja palvelusopimukset		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
<i>Kunnan ja konsernin tuottavuuden kehittäminen</i>	Palvelusopimusten sisällön tarkistaminen.	Yhteistyösopimuksen päivittäminen.
Toteuma 31.12.2017 <i>Yksi palvelusopimus on päivitetty ja vastuunjakotaulukoita on päivitetty kaksi.</i>		

4. Sisäisen valvonnan painopistealueet vuonna 2017

Asiakkuudenhallinta > palvelusopimukset

5. Sisäisen valvonnan havainnot 31.12.2017

Poikkeamia ei ole havaittu.

6. Merkittävimmät riskitekijät ja niihin varautuminen

Varaudutaan sähkön- ja vedenjakelun ongelmiin. Työtapaturmat: palovammat keittiöissä: kaikkiin keittiöihin on hankittu pidempivartiset patakintaat. Suojainten käytöstä on muistutettu ja koulutettu mm. silmä- ja kuulosuojaimia on uusittu. Turvallisuushavainnoista/läheltä piti -ilmoituksista on osa jäänyt tekemättä, vaikka niitä tunnistettaisiin. Henkilöstön ikääntyminen, tules-vaivoista johtuvat poissaolot > ammattitaitoisen henkilöstön rekrytoinnin haasteet.
--

7. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit

Toimintatuotoissa jäätiin talousarviosta 168 t €, syynä on ateriapalveluasiakkaiden vähentyminen, Terveyskeskuksen potilaspaikkojen vähentyminen, sekä ateria- ja siivouspalveluiden henkilökunnan arvioitua vähäisempi ruokailu työpaikalla.

Toimintakulut: Henkilöstökuluissa näkyy henkilöstön ikärakenteen tuomat haasteet, pitkittyneitä poissaoloja on ollut ja työterveyshuollon kanssa on yhdessä mietitty korvaavatyötehtäviä ja näihin on panostettu. Ravintokeskuksen laitekanta vanhentuu ja laitteita on jouduttu korjaamaan. Siivouspalveluille jouduttiin hankkimaan 3 kpl pyykinpesukoneita, rikkoutuneiden tilalle.

Ruokahuollon ja siivoustoimen yhdistyminen ateria- ja siivouspalveluiksi on sujunut hyvin. Henkilöstölle on pidetty säännöllisesti palavereita ja koulutusta on järjestetty tarpeen ja koulutuskalenterin mukaisesti.

Toimielin: 50 Tekninen lautakunta

Tulosalue: 590 Rakennusvalvonta

1. Tulosalueen toiminta-ajatus / tehtäväntuote:

Rakennusvalvonta on lakisääteistä viranomaistoimintaa. Tehtävänä on valvoa rakentamista sekä osaltaan huolehtia rakennetun ympäristön hyvästä laadusta, käsitellä rakentamiseen tarvittavat luvat, suorittaa lupiin liittyvät tarkastukset ja antaa ohjeita rakentajille.

2. Kunnanhallitukseen nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

Tulosalue 590	Toteuma 2016	Alkuperäinen talousarvio 2017	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2017
Toimintatulot	136	91	-	91	122
Toimintamenot	-158	-159	-	-159	-136
Toimintakate (netto)	-22	-68	-	-68	-14

Muutos talousarvioon nähden on ollut määrärahasiirrot henkilöstöhallinnosta koulutuksien osalta.

3. Valtuuston hyväksymät strategian mukaiset toimenpiteet ja hankkeet

A. Asuminen ja elinympäristö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Kirkonkylän asemakaavat	Juottoranta-Ukonniemi ja taajaman kaavoitushankkeet, muut kaavahankkeet.	Osallistuminen asiantuntijana kaavoituksen ohjaamiseen. Lauseunnot kaavahankkeisiin 2 vk aikana.
Olemassa olevan yhdyskuntarakenteen tiivistäminen		
Toteuma 31.12.2017 Osallistuttu.		
Uudet investointihankkeet: Palvelukeskus, alakoulu	Joustava ja nopea lupakäytäntö	Lupien käsittelyaika 18 pv.
Toteuma 31.12.2017 Vuosisilomien aikana käsittelyajat pidentyneet.		
<i>Maapoliittisen ohjelman toteutus</i>	Hankkeiden ohjaaminen maapoliittikan mukaisesti.	Osallistuminen asiantuntijana maankäytön kanssa asiakaspalveluun.
Toteuma 31.12.2017 Osallistuttu.		
<i>Monipuolisten asumis- ja yrittämisentarpeiden vaatiman tonttitarjonnan turvaaminen</i>	Kirkonkylän taajaman asemakaavahankkeet	Osallistuminen asiantuntijana kaavoituksen ohjaamiseen. Lauseunnot kaavahankkeisiin 2 vk aikana.
Toteuma 31.12.2017 Osallistuttu.		

B. Elinkeinoelämä ja sen toimintaympäristö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Maaseudun yritystoiminnan monipuolistaminen ja kehittäminen yhteistyössä alan kehittäjien kanssa	Joustava ja nopea lupakäytäntö	Lupien käsittelyaika 18 pv.
Toteuma 31.12.2017 Luvat käsitelty tavoiteaikojen puitteissa.		

B. Elinkeinoelämä ja sen toimintaympäristö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Keskustan alueen kaupallisten palveluiden kehittäminen	Edistetään kaavoitusta.	Osallistuminen asiantuntijana kaavoituksen ohjaamiseen. Lau- sunnot kaavahankkeisiin 2 vk aikana.
Toteuma 31.12.2017 Osallistuttu.		

C. Kunnalliset palvelut ja henkilöstö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
<i>Sähköiset palvelut</i>	<i>Jatkuva kehitystyö, uudet ohjelmaversiot, uudet sähköiset asiointin muodot. Tietojärjestelmien yhteensopivuus.</i>	<i>Tietojärjestelmien ja versioiden ajantasaisuus.</i>
Toteuma 31.12.2017. Rakennuslupien sähköisten palveluiden käyttöönoton suunnitelma vuodelle 2018 tehty. Käyttöönotto ke- vään 2018 aikana.		
<i>Asiakaslähtöisten palveluiden suuntaaminen /asiakaspalautteen jatkuva huomiointi</i>	<i>Asiakkaan yhteydenottoihin/palautteeseen vastaaminen.</i>	<i>Vastaus tai sopiminen vastauksen antamisesta.</i>
Toteuma 31.12.2017. Toteutunut.		
<i>Tuottavuuden edistäminen</i>	<i>Toimintojen tuottavuuden jatkuva seuranta ja kehittäminen</i>	<i>Taksojen tarkistaminen vuosittain: tuottojen ja kulujen vastaavuus väh. 60% kuluista katetaan tuo- toilla.</i>
Toteuma 31.12.2017. Taksatarkistusta vuodelle 2018 ei tehty. Rakennusvalvonnan lupamaksuilla katettiin 90 % toiminnan kuluista.		

D. Talous, konserniohjaus ja palvelusopimukset		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Roolit päätöksenteossa/ valtuus- tokauden vaihtuminen	Rakennusjaoston vaihtuminen: jäsenten koulutus	Kokoustekniikka, perehtyminen toimialaan (1 pv/henk)
Toteuma 31.12.2017. Uusi jaosto osallistunut koulutukseen syksyllä 2017.		

4. Sisäisen valvonnan painopistealueet vuonna 2017

Sopimukset ajantasaiset.

5. Sisäisen valvonnan havainnot 31.12.2017

Poikkeamia ei ole havaittu.

6. Merkittävimmät riskitekijät ja niihin varautuminen

Tietojärjestelmien hallinta ja ajantasaisuus: ohjelmapäivitykset on tehty. Henkilöstöresurssit: rekrytointi on tehty henkilömuutokset huomioden.
--

7. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit

Toiminta- ja tunnuslukuja				
590 Rakennusvalvonta	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018
Rakennuslupahakemukset kpl	191	220	227	220
Rakennuslupahakemusten käsittelyaika keskim. (pv)	21	18	21	18
Rakennusvalvonnan menot yht.	158 111	158 676	135 694	169 555
Tulot yhteensä, €	135 725	90 500	121 723	90 500
Nettomenot yhteensä	22 386	68 176	13 971	79 055

Toimielin: 50 Tekninen lautakunta

Tulosalue: 900 Vesi- ja viemärlaitos

1. Tulosalueen toiminta-ajatus / tehtäväkuvaus:

Jaetaan puhdasta talousvettä ja vastaanotetaan asiakkaiden jätevedet rakentamalla ja ylläpitämällä verkostoja ja niihin liittyviä kunnallisteknisiä laitteita ja rakennelmia.

2. Kunnanhallitukseen nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

Tulosalue 900	Toteuma 2016	Alkuperäinen talousarvio 2017	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2017
Toimintatulot	1 707	1 894	-	1 894	1 964
Toimintamenot	-801	-792	-	-792	-725
Toimintakate (netto)	906	1 102	-	1 102	1 239

3. Valtuuston hyväksymät strategian mukaiset toimenpiteet ja hankkeet

A. Asuminen ja elinympäristö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Kirkonkylän asemakaavat	Juottoranta-Ukonniemi ja taajaman kaavoitushankkeet	Rakennettavuusselvitys ja vesihuollon yleissuunnittelu kaava-valmistelussa. Vesihuollon rakennussuunnittelu ennen töiden aloitusta. Taksarakenne uudistus
Toteuma 31.12.2017 Juottorannan kaavahanke on keskeytetty. Lossinpellon alue: yleissuunnitelma on tehty kaavahankkeen yhteydessä. Lossinpellon alueen kunnallistekniikan suunnitelmaluonnos valmistui 2017.		
Lossinpelto, Juottoranta infra	Uusien asuinalueiden katu- ja vesihuollon suunnittelu ja rakentaminen	Rakennettavuusselvitys ja vesihuollon yleissuunnittelu kaava-valmistelussa. Vesihuollon rakennussuunnittelu ennen töiden aloitusta. Taksarakenne uudistus
Toteuma 31.12.2017 Juottorannan kaavahanke on keskeytetty. Lossinpellon alue: yleissuunnitelma on tehty kaavahankkeen yhteydessä. Lossinpellon alueen kunnallistekniikan suunnitelmaluonnos valmistui 2017. Taksarakenneuudistus ei ole edennyt.		
Olemassa olevan yhdyskuntarakenteen tiivistäminen	Juottoranta-Ukonniemi ja taajaman kaavoitushankkeet	Vesihuoltolaitos toimii vahvistetuilla toiminta-alueella
Toteuma 31.12.2017 Juottorannan kaavahanke on keskeytetty. Lossinpellon alue: yleissuunnitelma on tehty kaavahankkeen yhteydessä. Lossinpellon alueen kunnallistekniikan suunnitelmaluonnos valmistui 2017. Vesihuollon rakentaminen on tehty toiminta-alueella oleville tonteille Paukarlahdessa.		
Uudet investointihankkeet: Palvelukeskus, alakoulu	Palvelukeskuksen ja alakoulun rakentaminen	Liittymien rakentaminen 3 viikon /sovitun aikataulun mukaisesti

A. Asuminen ja elinympäristö		
Toteuma 31.12.2017 Liittymät on rakennettu määräajan sisällä.		
<i>Monipuolisten asumis- ja yrittämisentarpeiden vaatiman tontti-tarjonnan turvaaminen</i>	<i>Useat kaavoitushankkeet: vesi-huollon suunnittelu</i>	Rakennettavuusselvitys ja vesi-huollon yleissuunnittelu kaava-valmistelussa. Vesi-huollon rakennussuunnittelu ennen töiden aloitusta. <i>Taksarakenne uudistus</i>
Toteuma 31.12.2017 Juottorannan kaavahanke on keskeytetty. Lossinpellon alue: yleissuunnitelma on tehty kaavahankkeen yhteydessä. Lossinpellon alueen kunnallistekniikan suunnitelmaluonnos valmistui 2017. Taksarakenneuudistus ei ole edennyt.		

B. Elinkeinoelämä ja sen toimintaympäristö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Maaseudun yritystoiminnan monipuolistaminen ja kehittäminen yhteistyössä alan kehittäjien kanssa	Vesihuollon liittymien rakentaminen	Liittymien rakentaminen 3 viikon /sovitun aikataulun mukaisesti
Toteuma 31.12.2017 Liittymät on rakennettu määräajan sisällä.		
Keskustan alueen kaupallisten palveluiden kehittäminen	Vesihuollon liittymien rakentaminen	Liittymien rakentaminen 3 viikon /sovitun aikataulun mukaisesti
Toteuma 31.12.2017 Liittymät on rakennettu määräajan sisällä		

C. Kunnalliset palvelut ja henkilöstö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Henkilöstösuunnittelun kehittäminen	Henkilöstöraportoinnin kehittäminen, suunnitelmallinen osaamisen kehittäminen ml. koulutussuunnittelu. Henkilöstösuunnittelu.	Henkilöstösuunnitelman laatiminen ja jatkotoimenpiteistä päättäminen. Koulutussuunnitelman laatiminen kehityskeskustelun yhteydessä.
Toteuma 31.12.2017 Koulutussuunnitelman toteutuminen on raportoitu ja uusi suunnitelma on tehty.		
<i>Sähköiset palvelut</i>	<i>Jatkuva kehitystyö, uudet ohjelmaversiot, uudet sähköiset asiainnin muodot.</i>	<i>Tekstiviestipalvelun käyttöönoton selvittäminen</i>
Toteuma 31.12.2017 Selvitys tehty. Todettu perustamis- ja ylläpitomaksuiltaan liian kalliiksi käyttöön otettavaksi		
<i>Asiakaslähtöisten palveluiden suuntaaminen /asiakaspalautteen jatkuva huomiointi</i>	<i>Asiakkaan yhteydenottoihin/palautteeseen vastaaminen.</i>	<i>Asiakaspalautteisiin vastataan mahdollisimman pian</i>
Toteuma 31.12.2017 Asiakaspalautteisiin on vastattu mahdollisimman pian.		
<i>Työssäjaksaminen, työhyvinvointi</i>	<i>Työterveyshuollon yhteistyö.</i>	<i>Toteutetaan työhyvinvointia edis-</i>

C. Kunnalliset palvelut ja henkilöstö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
		<i>täviä toimintoja.</i>
Toteuma 31.12.2017 Osallistuttu työterveyshuollon kehittämiseen. Raportit analysoitu yhteistyössä työterveyshuollon ja henkilöstötoimen kanssa.		
<i>Tuottavuuden edistäminen</i>	<i>Toimintojen tuottavuuden jatkuva seuranta ja kehittäminen.</i>	<i>Haetaan kokonaistaloudellisesti edullisia toimintamalleja ja -tapoja. Selvitetään mahdollisia säästökohteita. Osavuosikatsaukset ja tilinpäätös</i>
Toteuma 31.12.2017 Tehty mahdollisuuksien mukaisesti.		

4. Sisäisen valvonnan painopistealueet vuonna 2017

Sopimusten ajantasaisuus: puitesopimuskumppanit tai erikseen kilpailutetut urakat.

5. Sisäisen valvonnan havainnot 31.12.2017

Poikkeamia ei ole havaittu

6. Merkittävimmät riskitekijät ja niihin varautuminen

Jakelun keskeytyminen sähkökatkon vuoksi: varavoimajärjestelyt: testaukset tehty varajärjestelmille; tietojärjestelmien toimivuus: varmuuskopiointi, varasähköt, tietojärjestelmien yhteydet. Henkilöstöresurssit, henkilöstösuunnittelu: päivystysrinki on täydentynyt lisäkoulutuksen myötä.

7. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit

Toiminta- ja tunnusluvut 900	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018
Veden jakelu				
Vesijohtoverkoston pituus, m	320 327	320 000	372632	321 000
Pohjavesilaitoksia, kpl	varalla 2	varalla 2	varalla 2	varalla 2
Pumpattu vesimäärä, m ³	370 035	360 000	358919	365 000
Laskutettu vesimäärä, m ³	326 172	325 000	330885	330 000
Vesitaksa, €/m ³ , alv 0 %	1,7	1,70	1,7	1,70
Vesilaitoksen käyttömenot, €	289929	268 286	277352	291 000
Vesilaitoksen käyttötulot	729135	794 087	767513	773 000
Viemäröinti ja jäteveden käsittely				
Viemäriverkoston pituus, m	152 973	153 000	184535	154 000
Jätevedenpuhdistamoita, kpl	1	1	1	0
Pumppaamoita, kpl	56	58	58	59
Varkauteen johdettu jv-määrä, m ³	496 886	510 000	462025	520 000
Laskutettu jätevesimäärä, m ³	285 158	290 000	292282	310 000
Jätevesitaksa, €/m ³ , alv 0 %	2,87	3,39	3,39	3,39
Viemärilaitoksen käyttömenot, €	510991	523 708	447854	451 000
Viemärilaitoksen käyttötulot, €	975810	1 100 027	1194037	1 099 000
Vesihuoltolaitos yhteensä				
<i>Tuloslaskelma</i>				
Toimintatuotot	1 705 075	1 894 114	1961550	1 871 581
Toimintakulut	800 920	792 024	725345	742 390
Toimintakate	906 263	1 102 090	1239182	1 129 191
Poistot	-735 171	-700 000	-670949	-700 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-219 141	-231 595	-218105	-112 000
Tilikauden tulos	-48 049	170 495	350 128	317 191

Vesihuoltolaitoksen laskutus tehdään maalís-, kesä-, syys- ja joulukuussa.

Toimielin: 65 Keski-Savon ympäristölautakunta**Tulosalue: 650 Ympäristötoimi****1. Tulosalueen toiminta-ajatus / tehtäväkuvaus:**

Ympäristötoimi vastaa ympäristönsuojelun, terveysvalvonnan ja eläinlääkintähuollon viranomais- ja muiden tehtävien hoitamisesta yhteistoimintakunnissa.

Yhteistyökunnat ovat Leppävirta, Heinävesi, Joroinen, Pieksämäki ja Varkaus. Vuonna 2016 osakaskunnat tekivät sopimuksen myös Joroisten ympäristönsuojelun tehtävien hoitamisesta 1.1. 2017 alkaen.

2. Valtuustoon nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

Tulosalue 650	Toteuma 2016	Alkuperäinen talousarvio 2017	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2017
Toimintatulot	1 311	1 417	-	1 417	1 315
Toimintamenot	-1 659	-1 784	-2	-1 786	-1 632
Toimintakate (netto)	-348	-367	-2	-369	-317

3. Valtuuston hyväksymät strategian mukaiset toimenpiteet ja hankkeet

A. Asuminen ja elinympäristö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
A2. Maaseutumaisen asumisvaihtoehdon mahdollistaminen	Haja-asutusalueen jätevesienkäsitteilyn neuvonnassa huomioidaan kiinteistökohtainen vesihuollon kokonaisuus.	Asiakasneuvonta
Toteuma 31.12.2017 Vesihuoltolain mukaiset asiat 42 kpl ja jätevesineuvonta 102 kpl.		
A6. Taajamaympäristön viihtyisyys	Varkauden ilman laadun tarkkailu ostopalveluna Kuopion kaupungilta. Neuvonnan/valvonnan myötä roskaantumisen vähenee. Pohjavesialueiden suojelusuunnitelman toteuttamiseen osallistuminen valvontatyöryhmän esitysten mukaisesti (hyvä juomaveden laatu taajamassa).	Tarkkailu toteutuu Tarkastuskäyntien lukumäärä Viranomaisen toteuttamat valvonta/neuvontatoimet kpl
Toteuma 31.12.2017 Ilmanlaadun tarkkailu toteutunut, roskaantumistarkastuksia tehty 90kpl, painottuu kesään. Tervaruukinsalon yhteistarkkailun suunnittelu tehty. Tarkastuksia pohjavesialueella 62 kpl.		

B. Elinkeinoelämä ja sen toimintaympäristö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Maaseudun yritystoiminnan kehittäminen	Hyötyeläinten sairaanhoito toteutetaan ympärivuorokautisesti. Kunnan varoista korvataan vuonna 2017 kunnaneläinlääkärin käynnistä hyötyeläimen luona matkakustannusten ja ensimmäisen eläimen käyntimaksun osalta se osuus, mikä ylittää 50 €(veroton) käyntikertaa kohden. Korvaus on sama kaikkina päivinä ja vuorokaudenaikoina.	€/ kpl seurataan kuntakohtaisesti
Toteuma 31.12.2017 Ylläpidetty riittävää resurssia 24/7 toiminnan varmistamiseksi. Subventiot Heinävesi 111 kpl; 6824, Joroinen 155 kpl; 5648€, Leppävirta 300 kpl; 11441 €, Pieksämäki 285kpl; 8747€ ja Varkaus 32 kpl; 11679€.		

C. Kunnalliset palvelut ja henkilöstö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Sähköisten palveluiden kehittäminen	Nettisivujen ylläpito siten, että lupa- ja ilmoituslomakkeet ovat kaikkien saatavilla sähköisesti. Ympäristönsuojelun/ maa-ainesluvituksen tiedonhallinnan tehostaminen.	Kaikki lomakkeet ovat saatavilla sähköisesti ja päivitettyinä ympäristötoimen nettisivuilta. Seuranta kaksi kertaa vuodessa.
Toteuma 31.12.2017 Lomakkeet saatavilla. Palvelukuvaukset tehty Suomi.fi- sivustolle. Pieksämäen osalta maa-ainesluvituksessa käytössä Trimblen asianhallintajärjestelmä. Kiinteistökohtaisten tietojen osalta (öljysäiliöt, vesihuolto) tul- laan tiivistämään yhteistyötä kuntien olemassa oleviin järjestelmiin. Valtakunnallinen sähköinen YLVA- jär- jestelmä on tulossa kuntien käyttöön keväällä 2018 luvanvaraisten toimintojen lupien ja vuosiraporttien hallintaan. Tiedonhallinnan tehostaminen odottaa kunnan päätöstä asianhallintajärjestelmästä.		
Palvelustrategian laatiminen ja sen noudattaminen	Ympäristölupien käsittelyaika < 5kk. Maa-ainslupien alle 6 kk. Rekisteröinti- Ilmoitusten käsittely< 90 vrk. Muut ilmoituskäsittelyt ja lausunnot < 2kk. Terveysvalvonnan suunnitelman- mukaisista tarkastuksista toteutuu 70 %. Ympäristönsuojelun suunnitel- manmukainen valvonta aloitetaan	Lupien käsittelyaika Suunnitelmallisten tarkastusten määrä Suunnitelman mukainen valvonta käynnistynyt.
Toteuma 31.12.2017 Toteutuneet. Käsittelyaika toteutunut pääsääntöisesti.		
Palveluiden kattavuus	Pieneläinten ja harrastuseläinten osalta turvataan päivystysaikainen peruseläinlääkintähuoltoon kuuluva palvelu. Virka aikoina em. pal- velu säilytetään paikkakuntakoh-	Palvelun käytön seuranta kunta- kohtaisesti.

C. Kunnalliset palvelut ja henkilöstö		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
	taisen resurssien puitteissa	
Toteuma 31.12.2017 Toteutunut.		
Henkilöstösuunnittelun kehittämisen	Turvataan riittävät resurssit valvontaan. Tarpeen mukaan määräraikaista tarkastajatyövoimaa ympäristönsuojelussa ja terveysvalvonnassa. Maa-aineslupien valvonnan siirtymisen vuoksi tarvittava koulutus ja resurssointi. Koulutustarpeen läpikäynti toimialakohtaisissa palaverissa.	Suoriteseuranta Henkilöstön koulutuspäivät kpl/hlö
Toteuma 31.12.2017 Suoritteita seurattu kuntakohtaisesti ja henkilöittäin. Koulutussuunnitelma toteutunut. Muutokset koulutussuunnitelmaan käydään läpi toimialakohtaisissa palaverissa. Suunnitelman mukaiset koulutus päivät: hallinto 3, ympäristönsuojelu 25, terv. valvonta 52,5 ja ell huolto 43,5. Koulutuspäiviä 5 htp/henkilö.		
Työssäjaksaminen, työhyvinvointi	Hyödynnetään toimintamallit, työhyvinvoinnin kehittämiseksi. (esimiestyö, työterveyshuollon yhteistyö). Pidetään yllä yksikön omaa Tyhy-toimintaa.	Osastojen työtyytyväisyyskysely
Toteuma 31.12.2017 Tiedotettu työterveyshuollon muutoksista.		

D. Talous, konserniohjaus ja palvelusopimukset		
Tavoite	Toimenpide / hanke	Mittarit
Konsernin tuottavuuden kehittäminen	Ympäristötoimen talouden- ja toiminnan raportointi peruskunnille (osavuosisikatsaukset ja tilinpäätös).	Talousseuranta
Toteuma 31.12.2017 Toteutunut		

4. Sisäisen valvonnan painopistealueet vuonna 2017

Valvontamaksut

5. Sisäisen valvonnan havainnot 31.12.2017

-

6. Merkittävimmät riskitekijät ja niihin varautuminen

Henkilöstö (henkilöstömuutokset, ison alueen vaikutus työhyvinvointiin/ paljon ajokilometrejä)
--

7. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit

Tulosbudjetti (1000 €)	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018
Toimintatulot	1 311	1 417	1 315	1 436
Myyntitulot / Liikevaihto				
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varasto-				
Valmistus omaan käyttöön				
Muut tulot				
Tuet ja avustukset, kunnalta				
Toimintamenot	-1 659	-1 748	-1 632	-1 827
Materiaalit ja palvelut				
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-38	-68	-59	-71
Palvelujen ostot	-192	-250	-188	-264
Henkilöstömenot	-1 299	-1 326	-1 251	-1 347
Muut menot	-131	-131	-134	-146
Toimintakate (Netto)	-348	-367	-317	-378
Rahoitustulot ja -menot				
Korkotulot (sisäiset)				
Muut rahoitustulot				
Korkomenot (sisäiset)				
Korvaus peruspääomasta				
Laskennallinen korko (nettoyksikkö)				
Muut rahoitusmenot				
Vuosikate				
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	1		1	2
Arvonalentumiset				
Satunnaiset tulot ja -menot				
Satunnaiset tulot				
Satunnaiset menot				
Tilikauden tulos	-349	-367	-318	-393
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)				
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)				
Tuloverot				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-349	-367	-318	-393

Perustiedot henkilöstö, henkilötyövuosina

Perustiedot	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018
Henkilöstömäärä				
- Hallinto	2,6	2,6	2,3	2,6
- Ympäristönsuojelu	5,3	7,0	6,0	7,0
- Terveysvalvonta	7,7	7,5	7,5	7,5
- Eläinlääkintähuolto**	8,1**	7,3**	7,3	8,1**

*maa-aineslupien valvonta syyskaudella ympäristöviranomaiselle, ja kokonaan 2017, Joroinen mukana 2017

** myynti valvontaell. valtion tehtäviin 0,8 htv.

Suoritteet ympäristönsuojelu	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018
Tarkastukset	590	480	630	550
Lupapäätökset	80	100	137	100
Lausunnot	99	200	74	200
Inventoinnit/selvitykset	11	15	17	15
Näytteet	12	15	9	15
Ilmanlaadun tutkimukset (Varkaus ja Pieksämäki)	ostopalveluna	ostopalveluna	ostopalveluna	ostopalvelu
Asiakasneuvonta kpl	1168	1200	1236	1200

*) jätevesi ym. poikkeukset

Suoritteet terveysvalvonta	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018
Päätökset	74	80*	109 *	75*
Tarkastukset	711	900	609	850
Lausunnot	104	100	117	100
Näytteet	726	800	768	750
Asiakasneuvonta				
Asiakasneuvonta htp	416	400	353	400

* sisältää ilmoitusten käsittelyn

Suoritteet eläinlääkintähuolto	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018
Tilakäynnit	1945	2 000	1732	2000
Pieneläinasiakkaat	3215	2 000	3054	3000
Maatilojen terveydenhuoltokäynnit	65	80	91	80
Eläintautilain mukaiset tarkastukset	19	Eviran ohjeistuksen mukaan	36	Eviran ohjeistuksen mukaan
Eläinsuojelukäynnit	144	100	168	150

2.4.1 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Tuloslaskelmaosaan yhdistellään käyttötalousosan tulot ja menot sekä valmistus omaan käyttöön. Tuloslaskelmaosa sisältää eriä, joita seurataan käyttötalousosassa ja eriä, joita seurataan tuloslaskelma- osassa. Tuloslaskelmaosassa seurattavia määrärahoja ja tuloarvioita ovat verotulot, valtion-osuudet, rahoitustulot ja -menot sekä satunnaiset erät. Valtuusto on talousarviossa voinut hyväksyä sitovaksi myös edellä mainittua eritellymmän tarkkuustason. [19.3.2013]

Tuloslaskelmaosan erät, esimerkiksi toimintatulot ja toimintamenot, esitetään samalla tarkkuustasolla kuin ne on esitetty talousarviossakin.

Suunnitelman mukaisia poistoja ja arvonalennuksia ei käsitellä talousarviossa määrärahana, sillä niissä ei ole kysymys rahan käytöstä. Poistojen esittämistä tilinpäätöksessä sitovat kuitenkin valtuuston hyväksymät poistosuunnitelman perusteet.

Poistoero sekä varausten ja rahastojen muutokset ovat tuloksenkäsittelyeriä, eivät määrärahoja eivätkä tuloarvioita. Niiden käsittely tilinpäätöksessä sisältyy kunnanhallituksen toimintakertomuksessa tekemään esitykseen tilikauden tuloksen käsittelystä.

TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN (sisältää sisäiset erät)							
1.1. - 31.12.2017							
	Alkuperäinen talousarvio 2017	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 2017	Poikkeama		
	EUR			EUR	EUR	%	
Toimintatuotot							
Myyntituotot	6 254 938		6 254 938	6 311 675,14			
Maksutuotot	2 298 547		2 298 547	2 410 159,69			
Tuet ja avustukset	416 828		416 828	354 838,66			
Muut toimintatuotot	4 858 956		4 858 956	4 793 334,76			
Toimintatuotot yhteensä	13 829 269	0	13 829 269	13 870 008,25	40 739,25	0,3	
Valmistus omaan käyttöön	560		560	24 059,90			
Toimintakulut							
Henkilöstökulut (väh.sv-pvr)	-21 194 530	-191 153	-21 385 683	-20 391 221,05			
Palvelujen ostot	-39 249 415	553	-39 248 862	-38 733 727,93			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 321 954	-8 500	-3 330 454	-3 216 933,03			
Avustukset	-2 960 960	-49 400	-3 010 360	-2 681 118,37			
Muut toimintakulut	-3 112 692	21 100	-3 091 592	-3 036 048,37			
Toimintakulut yhteensä	-69 839 551	-227 400	-70 066 951	-68 059 048,75	2 007 902,25	-2,9	
Toimintakate	-56 009 722	-227 400	-56 237 122	-54 164 980,60	2 072 141,40	-3,7	
Verotulot	32 250 000	1 030 000	33 280 000	33 197 484,70	-82 515,30	-0,2	
Valtionosuudet	25 262 213		25 262 213	25 146 107,00	-116 106,00	-0,5	
Rahoitustuotot ja -kulut	166 000	0	166 000	622 116,04	456 116,04	274,8	
Korkotuotot	120 200		120 200	101 109,55	-19 090,45	-15,9	
Muut rahoitustuotot	485 395		485 395	860 841,99	375 446,99	77,3	
Korkokulut	-273 200		-273 200	-183 086,43	90 113,57	-33,0	
Muut rahoituskulut	-166 395		-166 395	-156 749,07	9 645,93	-5,8	
Vuosikate	1 668 491	802 600	2 471 091	4 800 727,14	2 329 636,14	94,3	
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunn. mukaiset poistot	-3 700 000		-3 700 000	-4 796 075,37	-1 096 075,37	29,6	
Arvonalentumiset							
Satunnaiset erät							
Satunnaiset tuotot							
Satunnaiset kulut							
Tilikauden tulos	-2 031 509	802 600	-1 228 909	4 651,77	1 233 560,77		
Poistoveron lisäys (-) tai vähennys	84 000		84 000	83 407,35			
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)							
Rahastojen lis.(-) tai väh.(+)				49 357,20			
Vyörytyserät							
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 947 509	802 600	-1 144 909	137 416,32	1 282 325,32		

Verotulojen erittely 2017						
		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Verotulot						
	Kunnan tulovero	27 450 000	450 000	27 900 000	27 956 742	56 742
	Osuus yhteisöveron tuotosta	2 300 000	580 000	2 880 000	2 820 938	-59 062
	Kiinteistövero	2 500 000		2 500 000	2 419 804	-80 196
	Muut verotulot	0	0	0	0	0
	Yhteensä	32 250 000	1 030 000	33 280 000	33 197 485	-82 515

Valtionosuuserittely v. 2017					
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Valtionosuudet					
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus , ilman tasauksia	20 933 708		20 933 708	20 923 037	-10 671
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	5 218 001		5 218 001	5 217 995	-6
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-889 496		-889 496	-994 925	-105 429
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus			0	0	0
Yhteensä	25 262 213	0	25 262 213	25 146 107	-116 106

Kiinteistöveroprosentit v. 2017		
		%
	Yleinen kiinteistöveroprosentti	1,00
	Vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti	0,45
	Muun asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti	1,00
	Rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti	2,00
	Yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöveroprosentti	0,00
	Voimalaitosten kiinteistöveroprosentti	2,85

Tuloveroprosentti v. 2003-2017

	Tuloveroprosentti	Verotettava tulo,milj. euroa	Muutos %
2004	17,5	112,605	2,4 %
2005	18,5	114,027	1,3 %
2006	18,5	120,685	5,8 %
2007	18,5	130,473	8,1 %
2008	18,5	139,674	7,1 %
2009	18,5	137,671	-1,4 %
2010	19,0	139,338	1,2 %
2011	19,0	143,364	2,9 %
2012	19,0	147,716	3,0 %
2013	20,0	149,088	0,9 %
2014	20,0	150,840	1,2 %
2015	20,0	150,137	-0,5 %
2016	20,0	151,058	0,6 %
2017	20,0		

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on merkittävin osa valtionosuusjärjestelmää. Peruspalvelujen valtionosuus on laskennallinen, ja se perustuu kunnan asukkaiden palvelutarpeeseen ja olosuhdetekijöihin. Järjestelmän laskennallisuudesta johtuen kunnalle myönnetyn valtionosuuden suuruuteen ei vaikuta se, miten kunta palvelutoimintansa järjestää ja miten paljon rahaa se niihin käyttää.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus kattaa seuraavat tehtäväalueet:

- sosiaali- ja terveydenhuolto
- varhaiskasvatus (päivähoito)
- esi- ja perusopetus
- kirjastot
- yleinen kulttuuritoimi (asukasperusteinen)
- taiteen perusopetus (asukasperusteinen).

Kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentti kuvaa valtion ja kuntien välistä kustannusten jakoa valtakunnallisesti. Vuonna 2016 valtionosuusprosentti oli 25,47 ja pieneni 25,23 %:iin vuonna 2017. Yhden kunnan valtionosuus saadaan, kun kunnan laskennallisesta perusteesta/kustannuksesta vähennetään kunnan omarahoitusosuus, joka on yhtä suuri (€/asukas) kaikissa kunnissa.

Lisäksi kunnille myönnettävässä kunnan peruspalvelujen valtionosuudessa otetaan huomioon seuraavat tekijät:

- lisäosat; syrjäisyys, työpaikkaomavaraisuus ja saamelaisten kotiseutualueen kunta
- valtionosuuteen tehtävät vähennykset ja lisäykset
- järjestelmämuutoksen taseaus
- verotuloihin perustuva valtionosuuden taseaus.

Edellä mainitut tekijät vaikuttavat sellaisenaan kunnan valtionosuuden määrään eli niistä ei vähennetä kunnan omarahoitusosuutta, kuten laskennallisista kustannuksista.

Valtionosuusmaksatus sisältää seuraavat erät:

- kunnan peruspalvelujen valtionosuus
- esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvaukset
- opetustoimen rahoituslain mukainen rahoitus.

Maksuerittely valtionosuusmaksatusten eristä toimitetaan maksunsaajille valtionosuuspäätösten yhteydessä.

Nykyinen valtionosuusjärjestelmä on tullut voimaan vuoden 2015 alusta (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 1704/2009 ja Valtioneuvoston asetus kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (1446/2014)).

2.4.2 Investointien toteutuminen vuonna 2017

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-12 / 2017	Tot-%
KIINTEÄ OMAISUUS					
Maa-ja vesialueet	-140 000		-140 000	-1 991	1,4 %
Menot	-200 000		-200 000	-106 290	53,1 %
Tulot	60 000		60 000	104 299	173,8 %
Pysyvien vastaavien myynnit	60 000		60 000	104 299	173,8 %
KIINTEÄ OMAISUUS yhteensä	-140 000		-140 000	-1 991	1,4 %
Menot	-200 000		-200 000	-106 290	53,1 %
Tulot	60 000		60 000	104 299	173,8 %
Rahoitusosuudet	0		0	0	
Pysyvien vastaavien myynnit	60 000		60 000	104 299	173,8 %
TILAPALVELUT hankekohtaiset määrärahat > 400 000 €					
Virrankoti	-4 200 000	-700 000	-4 900 000	-4 499 398	91,8 %
Menot	-6 000 000	-700 000	-6 700 000	-5 946 352	88,8 %
Tulot	1 800 000	0	1 800 000	1 446 954	80,4 %
Rahoitusosuudet	1 800 000	0	1 800 000	1 446 954	80,4 %
Alapiha/Vokkola koulukeskus	-5 000 000		-5 000 000	-478 598	9,6 %
Menot	-5 000 000		-5 000 000	-478 598	9,6 %
Tulot	0		0	0	
Kunnantalo,ICT-huone jäähdytys	-400 000	-80 000	-480 000	-489 078	101,9 %
Menot	-400 000	-80 000	-480 000	-489 078	101,9 %
Tulot	0	0	0	0	
Terv.keskus,talotekn.peruskorj	-200 000		-200 000	-30 703	15,4 %
Menot	-200 000		-200 000	-30 703	15,4 %
Tulot	0		0	0	
Paasonkallio	-700 000	700 000	0	0	
Menot	-700 000	700 000	0	0	
Tulot	0	0	0	0	
Investointiryhmään kuuluvat hankkeet < 400 000 €					
Sorsak. Harrastustalo, päiväkot	-10 000	10 000	0	0	
Menot	-10 000	10 000	0	0	
Tulot	0	0	0	0	
Päiväkot kirkonkylä	-70 000		-70 000	-73 232	104,6 %
Menot	-70 000		-70 000	-73 232	104,6 %
Tulot	0		0	0	
Eläinlääkärin tilat	-15 000		-15 000	-14 819	98,8 %
Menot	-15 000		-15 000	-14 819	98,8 %
Tulot	0		0	0	
Ilonpilleri ja Esikko,purku ym	-100 000	-10 000	-110 000	0	0,0 %
Menot	-100 000	-10 000	-110 000	0	0,0 %
Tulot	0	0	0	0	
Kunnantalo, sisätilat ja piha	0		0	-1 974	
Menot	0		0	-1 974	
Tulot	0		0	0	

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-12 / 2017	Tot-%
Kivelän koulu	-20 000		-20 000	-24 024	120,1 %
Menot	-20 000		-20 000	-24 024	120,1 %
Tulot	0		0	0	
Vesileppis/vuosikorjaukset	-13 000	5 000	-8 000	-3 000	37,5 %
Menot	-13 000	5 000	-8 000	-3 000	37,5 %
Tulot	0	0	0	0	
Jäähalli/ väestönsuoja	-43 000	-5 000	-48 000	-48 659	101,4 %
Menot	-43 000	-5 000	-48 000	-48 659	101,4 %
Tulot	0	0	0	0	
Hiihtoareena	-18 000	14 000	-4 000	0	0,0 %
Menot	-18 000	14 000	-4 000	0	0,0 %
Tulot	0	0	0	0	
Paloasema/väistötila	-20 000	-5 000	-25 000	-31 580	126,3 %
Menot	-20 000	-5 000	-25 000	-31 580	126,3 %
Tulot	0	0	0	0	
Jarmatic	-20 000		-20 000	-16 932	84,7 %
Menot	-20 000		-20 000	-16 932	84,7 %
Tulot	0		0	0	
Caverionin hallit	-10 000		-10 000	-2 340	23,4 %
Menot	-10 000		-10 000	-2 340	23,4 %
Tulot	0		0	0	
Mansikkaharju	-140 000		-140 000	-129 062	92,2 %
Menot	-140 000		-140 000	-129 062	92,2 %
Tulot	0		0	0	
Gebwell halli	-40 000		-40 000	0	0,0 %
Menot	-40 000		-40 000	0	0,0 %
Tulot	0		0	0	
Museon lämmitysjärjestelmä	0		0	-1 815	
Menot	0		0	-1 815	
Tulot	0		0	0	
Museo,lattia, valaistus pk	-35 000	-7 000	-42 000	-42 322	100,8 %
Menot	-35 000	-7 000	-42 000	-42 322	100,8 %
Tulot	0	0	0	0	
Timolan koulu	-15 000	12 000	-3 000	0	0,0 %
Menot	-15 000	12 000	-3 000	0	0,0 %
Tulot	0	0	0	0	
Vesileppis hankesuunnitelma	-50 000	-14 000	-64 000	-66 435	103,8 %
Menot	-50 000	-14 000	-64 000	-66 435	103,8 %
Tulot	0	0	0	0	
Suunnittelumr, useat hankkeet	-80 000	80 000	0	0	
Menot	-80 000	80 000	0	0	
Tulot	0	0	0	0	
Käyttövaraus	-200 000		-200 000	-12 107	6,1 %
Menot	-200 000		-200 000	-12 107	6,1 %
Tulot	0		0	0	

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-12 / 2017	Tot-%
Rahoitusosuudet	0		0	0	
Teoll.kiint. rakentamisvaraus	-2 000 000		-2 000 000	-304 422	15,2 %
Menot	-2 000 000		-2 000 000	-304 422	15,2 %
Tulot	0		0	0	
TILAPALVELUT yhteensä	-13 399 000	0	-13 399 000	-6 270 498	46,8 %
Menot	-15 199 000		-15 199 000	-7 717 452	50,8 %
Tulot	1 800 000		1 800 000	1 446 954	80,4 %
Rahoitusosuudet	1 800 000		1 800 000	1 446 954	80,4 %
Pysyvien vastaavien myynnit	0		0	0	
YLEISET ALUEET hankekohtaiset määrärahat > 400 000 €					
Valokuitu kunnan kiinteistöt	-120 000		-120 000	-90 215	75,2 %
Menot	-200 000		-200 000	-90 215	45,1 %
Tulot	80 000		80 000	0	0,0 %
Rahoitusosuudet	80 000		80 000	0	0,0 %
Investointiryhmään kuuluvat hankkeet < 400 000 €					
Kalmalahden ranta	-25 000		-25 000	0	0,0 %
Menot	-25 000		-25 000	0	0,0 %
Tulot	0		0	0	
Pohjakarttojen tuotanto	-10 000		-10 000	0	0,0 %
Menot	-10 000		-10 000	0	0,0 %
Tulot	0		0	0	
Asemakaavojen laatiminen (erit	-80 000		-80 000	-40 229	50,3 %
Menot	-80 000		-80 000	-40 229	50,3 %
Tulot	0		0	0	
Taajaman jouluvalot	-30 000		-30 000	0	0,0 %
Menot	-30 000		-30 000	0	0,0 %
Tulot	0		0	0	
Kiinteistöveroselvitys	-35 000		-35 000	0	0,0 %
Menot	-35 000		-35 000	0	0,0 %
Tulot	0		0	0	
Vene ja mattolaiturit, venelui	-20 000		-20 000	-6 173	30,9 %
Menot	-20 000		-20 000	-6 173	30,9 %
Tulot	0		0	0	
LIIKUNTAPAIKAT Investointiryhmään < 400 000 €					
Uimalat	-15 000		-15 000	-12 369	82,5 %
Menot	-15 000		-15 000	-12 369	82,5 %
Tulot	0		0	0	
Urheilukentät	-15 000		-15 000	-18 332	122,2 %
Menot	-15 000		-15 000	-18 332	122,2 %
Tulot	0		0	0	
Ulkoilureitt kehitt ja kunnost	-40 000		-40 000	-28 289	70,7 %

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-12 / 2017	Tot-%
Menot	-40 000		-40 000	-28 289	70,7 %
Tulot	0		0	0	
LIIKUNTAPAIKAT yhteensä	-70 000		-70 000	-58 991	84,3 %
Menot	-70 000		-70 000	-58 991	84,3 %
Tulot	0		0	0	
Rahoitusosuudet	0		0	0	
Pysyvien vastaavien myynnit	0		0	0	
YLEISET ALUEET yhteensä	-390 000		-390 000	-195 608	50,2 %
Menot	-470 000		-470 000	-195 608	41,6 %
Tulot	80 000		80 000	0	0,0 %
Rahoitusosuudet	80 000		80 000	0	0,0 %
Pysyvien vastaavien myynnit	0		0	0	
KUNNALLISTEKNISET PALVELUT hankekohtaiset määrärahat > 400 000 €					
Kiertoliittymä, LV tie Vokkola	-200 000		-200 000	-17 921	9,0 %
Menot	-200 000		-200 000	-17 921	9,0 %
Tulot	0		0	0	
Taajamien liikenneturv.kohteet	-150 000		-150 000	-2 597	1,7 %
Menot	-150 000		-150 000	-2 597	1,7 %
Tulot	0		0	0	
Kuivatuksen parantaminen	-40 000		-40 000	0	0,0 %
Menot	-40 000		-40 000	0	0,0 %
Tulot	0		0	0	
Katusuunnitelma	-60 000		-60 000	-41 129	68,5 %
Menot	-60 000		-60 000	-41 129	68,5 %
Tulot	0		0	0	
Kaavateiden peruskorjaus	-460 000		-460 000	-377 578	82,1 %
Menot	-460 000		-460 000	-377 578	82,1 %
Tulot	0		0	0	
Katujen päällystys	-100 000		-100 000	-92 613	92,6 %
Menot	-100 000		-100 000	-92 613	92,6 %
Tulot	0		0	0	
Uusien katujen rakentaminen	-30 000		-30 000	0	0,0 %
Menot	-30 000		-30 000	0	0,0 %
Tulot	0		0	0	
Hulevesikorjaukset verkostoon	-240 000		-240 000	-165 812	69,1 %
Menot	-240 000		-240 000	-165 812	69,1 %
Tulot	0		0	0	
KAAVATEIDEN RAKENTAMINEN yhteensä	-1 280 000		-1 280 000	-697 649	54,5 %
Menot	-1 280 000		-1 280 000	-697 649	54,5 %
Tulot	0		0	0	
Rahoitusosuudet	0		0	0	
Pysyvien vastaavien myynnit	0		0	0	
KAAVATIET VALAISTUS Investointiryhmään kuuluvat määrärahat < 400 000 €					

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-12 / 2017	Tot-%
Kaavateiden/klv val.uusiminen	-230 000		-230 000	-137 417	59,7 %
Menot	-230 000		-230 000	-137 417	59,7 %
Tulot	0		0	0	
KAAVATIET VALAISTUS yhteensä	-230 000		-230 000	-137 417	59,7 %
Menot	-230 000		-230 000	-137 417	59,7 %
Tulot	0		0	0	
Rahoitusosuudet	0		0	0	
Pysyvien vastaavien myynnit	0		0	0	
VESIHUOLTO hankekohtaiset määrärahat > 400 000 €					
O:koski-L:virta siirtoviemäri	-570 000		-570 000	-157 508	27,6 %
Menot	-570 000		-570 000	-157 508	27,6 %
Tulot	0		0	0	
Investointiryhmään kuuluvat hankkeet < 400 000 €					
Vh-verkoston pk	-100 000	12 000	-88 000	-91 710	104,2 %
Menot	-100 000	12 000	-88 000	-91 710	104,2 %
Tulot	0	0	0	0	
Taloliittymät	-100 000	-30 000	-130 000	-114 253	87,9 %
Menot	-100 000	-30 000	-130 000	-114 253	87,9 %
Tulot	0	0	0	0	
Verkostonkartoitus	-25 000		-25 000	-9 190	36,8 %
Menot	-25 000		-25 000	-9 190	36,8 %
Tulot	0		0	0	
Vesihuollon suunnittelu	-80 000		-80 000	0	0,0 %
Menot	-80 000		-80 000	0	0,0 %
Tulot	0		0	0	
Juottorannan uusi asuinalue	-36 000		-36 000	0	0,0 %
Menot	-36 000		-36 000	0	0,0 %
Tulot	0		0	0	
Paalimäki vesihuollon rakentam	-64 000	64 000	0	0	
Menot	-64 000	64 000	0	0	
Tulot	0	0	0	0	
Pumppaamoiden saneeraus (eritt	-30 000		-30 000	-15 137	50,5 %
Menot	-30 000		-30 000	-15 137	50,5 %
Tulot	0		0	0	
Vesitornin saneeraus	-250 000	-46 000	-296 000	-294 702	99,6 %
Menot	-250 000	-46 000	-296 000	-294 702	99,6 %
Tulot	0	0	0	0	
VESIHUOLTO yhteensä	-1 255 000	0	-1 255 000	-682 499	54,4 %
Menot	-1 255 000		-1 255 000	-682 499	54,4 %
Tulot	0		0	0	
Rahoitusosuudet	0		0	0	
Pysyvien vastaavien myynnit	0		0	0	
YLEISHALLINTO IRTAIN					

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-12 / 2017	Tot-%
ATK-ohjelmistot	-45 000		-45 000	-31 251	69,4 %
Menot	-45 000		-45 000	-31 251	69,4 %
Tulot	0		0	0	
ATK-kalusto	-55 000		-55 000	-53 636	97,5 %
Menot	-55 000		-55 000	-53 636	97,5 %
Tulot	0		0	0	
Muut laite- ja kal.hankinnat	-30 000		-30 000	0	0,0 %
Menot	-30 000		-30 000	0	0,0 %
Tulot	0		0	0	
Elinkeinotoimi	-10 000		-10 000	-8 763	87,6 %
Menot	-10 000		-10 000	-8 763	87,6 %
Tulot	0		0	0	
YLEISHALLINTO IRTAIN yhteensä	-140 000		-140 000	-93 651	66,9 %
Menot	-140 000		-140 000	-93 651	66,9 %
Tulot	0		0	0	
PERUSTURVA IRTAIN					
Perusturvan atk-ohjelmat	0		0	-30 377	
Menot	0		0	-30 377	
Tulot	0		0	0	
VOS,palv.as.hoitov. ja irtaimi	0		0	-5 630	
Menot	0		0	-5 630	
Tulot	0		0	0	
Perusturva ATK hankinnat	-30 000		-30 000	0	0,0 %
Menot	-30 000		-30 000	0	0,0 %
Tulot	0		0	0	
Herrankukkaron kalustus	-65 000		-65 000	-51 149	78,7 %
Menot	-65 000		-65 000	-51 149	78,7 %
Tulot	0		0	0	
Muu perusturvan kalusto	-30 000		-30 000	-14 322	47,7 %
Menot	-30 000		-30 000	-14 322	47,7 %
Tulot	0		0	0	
PERUSTURVA IRTAIN yhteensä	-125 000		-125 000	-101 478	81,2 %
Menot	-125 000		-125 000	-101 478	81,2 %
Tulot	0		0	0	
SIVISTYSTOIMI IRTAIN					
Koulujen ATK-laitteet	-80 000		-80 000	-74 699	93,4 %
Menot	-80 000		-80 000	-74 699	93,4 %
Tulot	0		0	0	
Kultt ja vapaa-aikaltk irtaimi	-30 000		-30 000	0	0,0 %
Menot	-30 000		-30 000	0	0,0 %
Tulot	0		0	0	
SIVISTYSTOIMI IRTAIN yhteensä	-110 000		-110 000	-74 699	67,9 %
Menot	-110 000		-110 000	-74 699	67,9 %

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-12 / 2017	Tot-%
Tulot	0		0	0	
TEKNINEN IRTAIN					
Tekninen toimi, atk-ohjelmat j	-30 000		-30 000	-6 213	20,7 %
Menot	-30 000		-30 000	-6 213	20,7 %
Tulot	0		0	0	
Tekninen toimi, muu irtain	0		0	-10 571	
Menot	0		0	-10 571	
Tulot	0		0	0	
TEKNINEN IRTAIN yhteensä	-30 000		-30 000	-16 784	55,9 %
Menot	-30 000		-30 000	-16 784	55,9 %
Tulot	0		0	0	
KESKI-SAVON YMP LTK IRTAIN					
K-S Ympäristötoimi irtaimen ha	-30 000		-30 000	0	0,0 %
Menot	-30 000		-30 000	0	0,0 %
Tulot	0		0	0	
KESKI-SAVON YMP LTK IRTAIN yhteensä	-30 000		-30 000	0	0,0 %
Menot	-30 000		-30 000	0	0,0 %
Tulot	0		0	0	
MUUT INVESTOINNIT					
Arvopaperit kh/muut osakkeet	-320 000		-320 000	-300 000	93,8 %
Menot	-320 000		-320 000	-300 000	93,8 %
Tulot	0		0	0	
Pysyvien vastaavien myynnit	0		0	0	
Arvopaperit kh/konserni	0		0	66 646	
Menot	0		0	0	
Tulot	0		0	66 646	
Pysyvien vastaavien myynnit	0		0	66 646	
MUUT INVESTOINNIT yhteensä	-320 000		-320 000	-233 354	72,9 %
Menot	-320 000		-320 000	-300 000	93,8 %
Tulot	0		0	66 646	
Rahoitusosuudet	0		0	0	
Pysyvien vastaavien myynnit	0		0	66 646	
RAPORTTI YHTEENSÄ					
Menot	-19 389 000		-19 389 000	-10 123 528	52,2 %
Tulot	1 940 000		1 940 000	1 617 899	83,4 %
Rahoitusosuudet	1 880 000		1 880 000	1 446 954	77,0 %
Pysyvien vastaavien myynnit	60 000		60 000	170 945	284,9 %

Investointien toteutuminen 2017

Talonrakennus

Talonrakennusinvestointeihin käytettiin 6,270 milj. €.

Merkittävimmät hankkeet olivat tehostetun palveluasumisen yksikön Virrankodin rakentaminen, joka aloitettiin maaliskuussa 2017, ja Leppäkertun koulu, joka aloitettiin kesän aikana. Virrankodin rakentamiseen käytettiin 5,946 milj. euroa ja Aran avustuksia saatiin 1,446 milj. euroa. Leppäkertun koulu toteutetaan ST-urakkana. Hanke aloitettiin suunnittelulla kesällä ja työmaa alkoi syyskuussa. Rakentaminen toteutetaan leasing rahoituksella. Suunnitteluun käytettiin määrärahaa 478 000 €. Varsinaiset rakentamiskulut eivät sisälly investointikustannuksiin. Koulun omistaa rahoittaja Kuntarahoitus Oyj ja kunta vuokraa koulun 25-vuotisella vuokrasopimuksella Kuntarahoitukselta.

Muita hankkeita tilapalveluissa olivat päiväkodin tekonurmen asentaminen 73 000 €, Kunnan talon vesikatteen peruskorjaus 489 000 € ja jäähallin korjauksiin käytettiin määrärahaa 48 000 €. Paloaseman pihaan rakennettiin paloaseman väliaikaiset väistötilat, 31.000 €. Leirintäalue Mansikkaharjun huoltotilat uusittiin. Hanke maksoi 129 000 €. Vesileppiksen hotellin ja kylpylän hankesuunnitelma laadittiin 66.000 €. Teollisuuskiinteistöjen osuus investoinneista oli 304.000 €, jolla laajennettiin Parmarine -hallia. Laajennus valmistuu vuoden 2018 alussa.

Leppäkertun koulua rakennutetaan Vokkolaan. Se valmistuu 2018 aikana. **Kunnallistekniset palvelut/liikenneväylät ja hulevedet**

Kaavateiden rakentamiseen käytettiin 0,698 milj. €. Vuonna 2017 peruskorjattiin kaavateitä 378.000 €:lla. Suurimmat hankkeet olivat Matinkujan ja Lehtorinteen sekä Majurintien peruskorjaukset. Hulevesikorjauksia tehtiin taajamassa eri alueilla 165.000 €:lla. Suurimmat korjaukset tehtiin Sorsakoskella, keskustaaajamassa sekä katurakentamisten yhteydessä. Katujen päällystyksiin käytettiin määrärahaa 92.000 €.

Katu- ja ulkoilureittien valaistukset peruskorjausta Led-tekniikalle jatkettiin. Korjauksiin käytettiin 144.000 €. Suurimmat hankkeet olivat kirkonkylän ulkoilureittien ja katuvalaistuksien valaisinuusinnat katurakentamisten yhteydessä. Sorsakosken alueella aloitettiin katuvalojen uusiminen Savon Voima Oy:n kaapelihankkeen yhteydessä. Hanke jatkuu 2018. Korjausten yhteydessä vanhojen elohopeahöyrylamppuvalaisimien tilalle asennetaan energiatehokkaita Led-valaisimia.

Yleiset alueet/muut hankkeet

Yleisten alueiden hankkeisiin käytettiin yhteensä 137.000 €. Asemakaavoja laadittiin taajaman alueella (keskustaajama, Lossinpelto, koulun alue) sekä Konnuslahden osayleiskaava aloitettiin lähtöselvityksillä. Kaavahankkeisiin käytettiin määrärahaa 40.000 €.

Kirkonkylän taajaman valokuidun rakentamisen ensimmäinen vaihe toteutettiin 2015. Hanke jatkui 2016 -2017 taajamassa. Valokuidun rakentaminen jatkui asuinalueilla, pääosin Majurinpellon alueella. Hankkeeseen käytettiin 90.000 €.

Liikuntapaikkarakentamiseen käytettiin yhteensä 59.000 €: uimapaikkojen, urheilukenttien ja ulkoilureittien kunnostukset.

Vesihuolto

Vesihuollon investoinnit olivat yhteensä 0,682 milj. €. Pumppaamoiden saneerauksia toteutetaan vuosittain suunnitelmien mukaisesti. Vesihuollon taloliittymiä rakennettiin 114.000 eurola. Vesihuoltoverkostoa peruskorjattiin 92.000 €:lla. Oravikoski-Leppävirta siirtoviemärin rakentamishanke alkoi syksyllä taajaman alueella tehtävillä korjauksilla. Määrärahaa käytettiin 158.000 €. Hanke jatkuu vuonna 2018. Suurin hanke oli Kauppilanmäen vesitornin saneeraus, jonka kustannus oli 295.000 €.

Irtaimisto

Irtaimisto hankinnat olivat useissa hallintokunnissa tietotekniikkaan liittyvien koneiden, laitteiden ja ohjelmistojen hankintoja. Sivistystoimi hankki irtaimistoa ja opetusvälineitä kouluille 75.000 eurolla. Perusturva hankki irtaimistoa palveluasuntoyksikkö Herrankukkaroon 51.000 eurolla. Muuta kalustoa oli 14.000 eurolla ja atk -hankintoja 30.000 eurolla. Tekniset palvelut

hankkivat atk-laitteistoja ja ohjelmistoja 17.000 eurolla. Yleishallinto ja elinkeinotoimi hankkivat kalustoa, atk-laitteistoja ja ohjelmistoja yhteensä 94.000 eurolla. Vuonna 2017 ostettiin maaomaisuutta 7 kohdetta 106.000 eurolla.

2.4.3 Rahoitusosan toteutuminen

Rahoitusosan toteutumisessa osoitetaan, miten kunnan menot on rahoitettu. Sen avulla kootaan tulorahoitus, investoinnit, anto- ja ottolainaus sekä muu rahoitustoiminta yhteen laskelmaan.

Talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu

RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN							
1.1. - 31.12.2017							
	Alkuperäinen talousarvio 2017 EUR	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 2017 EUR	Poikkeama EUR	%	
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate	1 668 491	802 600	2 471 091	4 800 727,14	2 329 636,14	94,3	
Satunnaiset erät				0,00	0,00		
Tulorahoituksen korjausevät	-40 000		-40 000	-135 772,58	-95 772,58		
<i>Tulorahoitus yhteensä</i>	<i>1 628 491</i>	<i>802 600</i>	<i>2 431 091</i>	<i>4 664 954,56</i>	<i>2 233 863,56</i>	<i>91,9</i>	
Investointien rahavirta							
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-19 389 000		-19 389 000	-10 123 528,35	9 265 471,65	-47,8	
Rahoitusosuudet investointeihin	1 880 000		1 880 000	1 446 954,00	-433 046,00	-23,0	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuotot	60 000		60 000	170 945,03	110 945,03		
<i>Investoinnit netto</i>	<i>-17 449 000</i>	<i>0</i>	<i>-17 449 000</i>	<i>-8 505 629,32</i>	<i>8 943 370,68</i>	<i>-51,3</i>	
Toiminnan ja investointien rahavirta	-15 820 509	802 600	-15 017 909	-3 840 674,76	11 177 234,24		
Rahoituksen rahavirta							
Antolainauksen muutokset							
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0	0,00	0,00		
Antolainasaamisten vähennykset	0	0	0	13 653,97	13 653,97		
<i>Antolainasaamisten muutokset yht.</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>13 653,97</i>	<i>13 653,97</i>		
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	15 000 000		15 000 000	2 687 200,00	-12 312 800,00		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 313 000		-1 313 000	-1 312 820,00	180,00		
Lyhytaikaisten lainojen muutos				0,00	0,00		
<i>Lainakannan muutokset yhteensä</i>	<i>13 687 000</i>	<i>0</i>	<i>13 687 000</i>	<i>1 374 380,00</i>	<i>-12 312 620,00</i>		
Oman pääoman muutokset				0,00	0,00		
Vaikutus maksuvalmiuteen	-2 133 509	802 600	-1 330 909	-2 452 640,79	-1 121 731,79		

Antolainauksen muutokset

Antolainasaamisten lisäyksiä muille ovat kunnan myöntämät lainat muille kuin liikelaitoksille. Antolainojen lisäyksiä ovat taseessa pysyvien vastaavien sijoitusten ryhmään kuuluvat antolainat. Tähän kuuluvat mm. antolainat kunnan tytäryhteisöille ja muille kunnallisia palveluja tuottaville yhteisöille investointien rahoittamiseksi.

Antolainasaamisten vähennyksiä ovat antolainojen lyhennykset kunnalle tilikauden aikana.

Lainakannan muutokset

Pitkäaikaisten lainojen lisäys osoittaa kuinka paljon kunta on tilivuoden aikana ottanut uutta pitkäaikaista lainaa tai uusinnut niitä. Pitkäaikaisten lainojen vähennys osoittaa, kuinka paljon lainoja on lyhennetty tilivuoden aikana.

Lyhytaikaisten lainojen muutos osoittaa lyhytaikaisten lainojen lisäysten ja vähennysten erotuksen.

Oman pääoman muutokset

Oman pääoman muutoksena esitetään sellaiset omaa pääomaa vastaan tehdyt virheiden oikaisut, jotka vaikuttavat rahavirtaan. Oman pääoman muutoksia ei ollut vuonna 2016.

Vaikutus maksuvalmiuteen

Vaikutus maksuvalmiuteen -erä esitetään toteutumisvertailussa summattuna yhdellä rivillä, jos näin on menetelty myös talousarviossa. *Vaikutus maksuvalmiuteen* -erään sisältyy eriä, joiden muutoksia on talousarviossa vaikea arvioida. Näitä eriä ovat mm. toimeksiantojen varojen ja pääomien, vaihto-omaisuuden, pitkäaikaisten ja lyhytaikaisten saamisten sekä korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutokset.

2.4.4 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta (1000 €)

Yhteenveto valtuuston hyväksymien sitovien erien toteutumisvertailusta (1 000 €)											
tilinpäätös 2017											
	Sito- vuus N/B	Määrärahat Talous- arvio	TA- muutos	TA muut:n jälkeen	Toteu- tuma	(ylitys-) Poikke- ama	Tuloarviot Talous- arvio	TA- muutos	TA muut:n jälkeen	Toteu- tuma	(ylitys+) Poikke- ama
KÄYTTÖTALOUSOSA											
Kunnanhallitus		2 769	127	2 896	2 818	78	144	0	144	222	78
Yleishallinto ja talouspalvelu	B	2 354	127	2 481	2 485	-4	122	0	122	177	55
Elinkeinopalvelut	B	415	0	415	333	82	22	0	22	45	23
Henkilöstöhallinto ja -palvelu		1 792	-99	1 693	1 611	82	230	-30	200	132	-68
Henkilöstöhallinto ja -palvelu	B	1 792	-99	1 693	1 611	82	230	-30	200	132	-68
jaettu hall.kunnille työll.mr											
Tilintarkastus	B	31	0	31	25	6	2	0	2	2	0
Keskusvaaliltk/ vaalit	B	27	0	27	27	0	0	0	0	0	0
Perusturvalautakunta		43 711	17	43 728	42 214	1 514	2 688	0	2 688	2 735	47
Johtamisen tukipalvelut	B	238	0	238	175	63	1	0	1	0	-1
Sosiaalihuollon palvelut	B	18 878	17	18 895	18 109	786	2 659	0	2 659	2 663	4
Terveysten- ja sairaanhoitopalvelut	B	24 595	0	24 595	23 930	665	28	0	28	72	44
Koululautakunta		9 689	0	9 689	9 560	129	234	0	234	290	56
Koulupalvelut	B	9 689	0	9 689	9 560	129	234	0	234	290	56
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta		1 806	8	1 814	1 671	143	66	2	68	59	-9
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	B	1 806	8	1 814	1 671	143	66	2	68	59	-9
Tekninen lautakunta		8 231	173	8 404	8 502	-98	9 049	28	9 077	9 140	63
Tekniset palvelut	B	7 280	173	7 453	7 641	-188	7 064	28	7 092	7 053	-39
Rakennusvalvonta		159	0	159	136	23	91		91	122	31
Vesi- ja viemärilaitos	N	792	0	792	725	67	1 894		1 894	1 965	71
Keski-Savon ympäristöltk	B	1 784	2	1 786	1 632	154	1 417	0	1 417	1 315	-102
Varausmäärärahat	B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
käyttötalous yhteensä		69 840	228	70 068	68 060	2 008	13 830	0	13 830	13 895	65

	Sito- vuus N/B	Määrärahat Talous- arvio	TA- muutos	TA muut:n jälkeen	Toteu- tuma	(ylitys-) Poikke- ama	Tuloarviot Talous- arvio	TA- muutos	TA muut:n jälkeen	Toteu- tuma	(ylitys+) Poikke- ama
INVESTOINTIOSA 2017											
Kiinteä omaisuus		200	0	200	106	94	60	0	60	104	44
Maa- ja vesialueet	B	200	0	200	106	94	60	0	60	104	44
Tilapalvelut		15 199	0	15 199	7 718	7 481	1 800	0	1 800	1 447	-353
Erillishankkeet(yli 400.000)	B	12 300	80	12 380	6 945	5 435	1 800	0	1 800	1 447	-353
Muut hankkeet (alle 400.000)	B	2 899	-80	2 819	773	2 046	0	0	0	0	0
Kunnallistekniset palvelut		1 510	0	1 510	836	674	0	0	0	0	0
Rakentaminen (yli 400.000)	B	1 280	0	1 280	698	582	0	0	0	0	0
Rak. ja valaistus(alle 400.000)	B	230	0	230	138	92	0	0	0	0	0
Vesihuolto		1 255	0	1 255	683	572	0	0	0	0	0
Hankkeet (yli 400.000 €)	B	570	0	570	158	412	0	0	0	0	0
Vesihuoltolaitt.rakent.	B	685	0	685	525	160	0	0	0	0	0
Yleiset alueet		470	0	470	195	275	80	0	80	0	-80
Liikuntapaikat	B	70	0	70	59	11	0	0	0	0	0
Erillishankkeet(yli 400.000)	B	200	0	200	90	110	80	0	80	0	-80
Muut alueet		200	0	200	46	154	0	0	0	0	0
Irtain omaisuus		435	0	435	287	148	0	0	0	0	0
Yleishallinto		140	0	140	94	46	0	0	0	0	0
Perusturva		125	0	125	101	24	0	0	0	0	0
Sivistystoimi		110	0	110	75	35	0	0	0	0	0
Tekninen toimi		30	0	30	17	13	0	0	0	0	0
K-Savon ympäristöltk		30	0	30	0	30	0	0	0	0	0
Kuntayhtymä osuudet		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Arvopaperit		320	0	320	300	20	0	0	0	67	67
Investoinnit yhteensä		19 389	0	19 389	10 125	9 264	1 940	0	1 940	1 618	-322

TULOSLASKELMAOSA 2017										
Verotulot	B						32 250	1 030	33 280	33 197 -83
Valtionosuudet	B						25 262	0	25 262	25 146 -116
Korkotulot	B						120	0	120	101 -19
Muut rahoitustulot	B						485	0	485	861 376
Korkomenot	B	273	0	273	183	90				
Muut rahoitusmenot	B	166	0	166	157	9				
Satunnaiset tuotot/kulut	B									
Tuloslaskelmaosa yhteensä		439	0	439	340	99	58 117	1 030	59 147	59 305 158
RAHOITUSOSA 2017										
Antolainauksen muutokset										
Antolainasaam.lisäykset	B	0	0	0		0				
Antolainasaam.vähenn.	B						0		0	0
Pitkäaik.lainojen lisäys	N	0	0	0	0	0	15 000	0	15 000	2 687 -12 313
Pitkäaik.lainojen vähennys	N	1 313	0	1 313	1 313	0				
Lyhytaik.lainojen muutos	N	0		0		0				
Oman pääoman muutokset	N			0		0				
Vaikutus maksuvalmiuteen		-2 134	803	-1 331	-2 453	-1 122				
Rahoitusosa yhteensä		-821	803	-18	-1 140	-1 122	15 000	0	15 000	2 687 -12 313
SITOVAT MÄÄRÄRAHAT/										
TULOARVIOT YHTEENSÄ		88 847	1 031	89 878	77 385	10 249	88 887	1 030	89 917	77 505 -12 412
Sitovuus N=nettomääräraha/-tuloarvio, B=bruttomääräraha/-tuloarvio						TA-muutos = mr-siirto (myös koulutusmr) tai ylitysoikeus				

3. Tilinpäätöslaskelmat

3. Tilinpäätöslaskelmat

3.1 Tilinpäätöslaskelmia koskevat säännökset ja ohjeet

Tilinpäätöslaskelmia ovat tuloslaskelma, rahoituslaskelma, tase, konsernituloslaskelma ja -tase sekä konsernin rahoituslaskelma. Tilinpäätöslaskelmien laatimisessa sovelletaan kirjanpitolakia ja -asetusta²² kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeiden ja laskelmakaavojen mukaisesti.

3.2 Tuloslaskelma

KUNNAN TULOSLASKELMA (ulkoinen)				
	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016		muutos %
Tuloslaskelma I				
Toimintatuotot				
Myyntituotot	4 503 614,17	4 337 234,79		3,8 %
Maksutuotot	2 387 834,19	2 318 723,65		3,0 %
Tuet ja avustukset	354 838,66	933 279,87		-62,0 %
Muut toimintatuotot	2 405 957,76	2 333 796,34		3,1 %
	9 652 244,78	9 923 034,65		
Valmistus omaan käyttöön	24 059,90	23 334,20		
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	20 391 221,05	21 378 635,35		-4,6 %
Palkat ja palkkiot	15 646 155,42	15 828 521,20		-1,2 %
Henkilösivukulut	4 745 065,63	5 550 114,15		-14,5 %
Eläkekulut	4 035 097,84	4 542 521,21		-11,2 %
Muut henkilösivukulut	709 967,79	1 007 592,94		-29,5 %
Palvelujen ostot	36 995 440,48	36 321 004,52		1,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	3 125 294,11	3 248 999,67		-3,8 %
Avustukset	2 677 851,27	3 470 051,57		-22,8 %
Muut toimintakulut	651 478,37	553 685,63		17,7 %
	-63 841 285,28	-64 972 376,74		
Toimintakate	-54 164 980,60	-55 026 007,89		
Verotulot	33 197 484,70	33 186 370,62		0,033 %
Valtionosuudet	25 146 107,00	25 991 598,00		-3,3 %
Rahoitustuotot ja -kulut:	622 116,04	264 942,21		134,8 %
Korkotuotot	36 655,69	53 200,50		-31,1 %
Muut rahoitustuotot	704 446,60	364 242,88		93,4 %
Korkokulut	-118 632,57	-151 320,24		-21,6 %
Muut rahoituskulut	-353,68	-1 180,93		-70,1 %
	622 116,04	264 942,21		
Vuosikate	4 800 727,14	4 416 902,94		
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 796 075,37	-4 407 421,12		8,8 %
Arvonalentumiset				
	-4 796 075,37	-4 407 421,12		
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset kulut				
Tilikauden tulos	4 651,77	9 481,82		
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	83 407,35	83 407,35		
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)				
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	49 357,20			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	137 416,32	92 889,17		
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	15,1 %	15,3 %		
Vuosikate/Poistot, %	100,1 %	100,2 %		
Vuosikate, eur/asukas	490,57	448,33		
Asukasmäärä	9 786	9 852		

3.3 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT				
		2017	2016	2015
		1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta				
Tulorahoitus				
Vuosikate		4 800,7	4 416,9	5 416,2
Satunnaiset erät		0,0	0,0	0,0
Tulorahoituksen korjauserät		-135,7	-70,0	-137,0
Investointien rahavirta				
Käyttöomaisuusinvestoinnit		-10 123,5	-2 916,2	-2 512,9
Rahoitusosuudet investointimenoihin		1 446,9	8,3	179,7
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		170,9	102,4	158,4
Toiminnan ja investointien rahavirta		-3 840,7	1 541,4	3 104,4
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset				-150,0
Antolainasaamisten vähennykset		13,6		
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		2 687,2		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-1 312,8	-1 312,8	-1 312,8
Lyhytaikaisten lainojen muutos		0,0	0,0	0,0
Oman pääoman muutokset		0,0	0,0	0,0
Muut maksuvalmiuden muutokset		140,2	-333,7	1 111,1
Rahoituksen rahavirta		1 528,2	-1 646,5	-351,7
Rahavarojen muutos		-2 312,5	-105,1	2 752,7
Rahavarat 31.12. 1 000 €				
		5 181,2	7 493,7	7 598,8
Rahavarat 1.1. 1 000 €				
		7 493,7	7 598,8	4 846,1
		-2 312,5	-105,1	2 752,7
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €		1 675	1 600	
Investointien tulorahoitus, %		55,3 %	151,9 %	232,1 %
Lainanhoitokate		3,4	3,1	3,8
Kassan riittävyys, pv		25,09	39,45	41,06
Asukasmäärä		9 786	9 852	9 953

3.4 Tase

TASE 31.12.2017			
			muutos
VASTAAVAA	31.12.2017	31.12.2016	2016-2017
PYSYVÄT VASTAAVAT	59 908 937,93	56 077 265,37	3 831 672,56
Aineettomat hyödykkeet	740 995,46	666 385,30	74 610,16
Aineettomat oikeudet	96 632,37	91 784,20	4 848,17
Muut pitkävaikutteiset menot	644 363,09	574 601,10	69 761,99
Aineelliset hyödykkeet	47 372 955,71	43 901 941,64	3 471 014,07
Maa- ja vesialueet	12 454 803,41	12 383 388,36	71 415,05
Kiinteistöjen liittymismaksut	11 935,00	0,00	11 935,00
Rakennukset	19 091 057,65	21 112 694,22	-2 021 636,57
Kiinteät rakenteet ja laitteet	9 120 251,84	9 138 792,92	-18 541,08
Koneet ja kalusto	505 489,23	523 560,03	-18 070,80
Muut aineelliset hyödykkeet	43 821,12	43 821,12	0,00
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	6 145 597,46	699 684,99	5 445 912,47
Sijoitukset	11 794 986,76	11 508 938,43	286 048,33
Osakkeet ja osuudet	6 695 288,81	6 394 925,14	300 363,67
Osakkuusyhteisöosuudet	339 371,04	340 032,41	-661,37
Muut lainasaamiset	4 760 326,91	4 773 980,88	-13 653,97
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0,00	0,00	0,00
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00	0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	7 689 967,72	9 571 599,81	-1 881 632,09
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet	0,00	0,00	0,00
Saamiset	2 508 697,89	2 077 866,35	430 831,54
Pitkäaikaiset saamiset	161 787,00	329 987,00	-168 200,00
Lyhytaikaiset saamiset	2 346 910,89	1 747 879,35	599 031,54
Myyntisaamiset	835 457,79	869 084,00	-33 626,21
Muut saamiset	763 138,72	365 498,96	397 639,76
Siirtosaamiset	748 314,38	513 296,39	235 017,99
Rahoitusarvopaperit	1 463 823,43	3 437 438,29	-1 973 614,86
Osakkeet ja osuudet	1 463 823,43	1 437 438,29	26 385,14
Sijoitukset rahamarkkinainstr.	0,00	2 000 000,00	-2 000 000,00
Rahat ja pankkisaamiset	3 717 446,40	4 056 295,17	-338 848,77
	67 598 905,65	65 648 865,18	1 950 040,47

VASTATTAVAA	31.12.2017	31.12.2016	365,00
OMA PÄÄOMA	47 276 807,62	47 188 748,50	88 059,12
Peruspääoma	40 300 271,34	40 300 271,34	0,00
Muut omat rahastot	1 442 254,80	1 491 612,00	-49 357,20
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	5 396 865,16	5 303 975,99	92 889,17
Tilikauden yli-/alijäämä	137 416,32	92 889,17	44 527,15
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	5 142 694,04	5 226 101,39	-83 407,35
Poistoero	2842694,04	2 926 101,39	-83 407,35
Vapaaehtoiset varaukset	2 300 000,00	2 300 000,00	0,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	519 092,51	457 893,89	61 198,62
Valtion toimeksiannot	41 959,94	9 877,07	32 082,87
Lahjoitusrahastojen pääomat	144 400,18	194 051,37	-49 651,19
Muut toimeksiantojen pääomat	332 732,39	253 965,45	78 766,94
VIERAS PÄÄOMA	14 660 311,48	12 776 121,40	1 884 190,08
Pitkäaikainen	7 663 959,04	6 242 536,88	1 421 422,16
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksi	6 723 100,00	5 348 720,00	1 374 380,00
Liittymismaksut ja muut velat	940 859,04	893 816,88	47 042,16
Lyhytaikainen	6 996 352,44	6 533 584,52	462 767,92
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksi	1 312 820,00	1 312 820,00	0,00
Saadut ennakot	33 372,80	0,00	33 372,80
Ostovelat	2 349 370,73	2 032 921,48	316 449,25
Liittymismaksut ja muut velat	414 984,78	362 871,88	52 112,90
Siirtovelat	2 885 804,13	2 824 971,16	60 832,97
	67 598 905,65	65 648 865,18	1 950 040,47
TASEEN TUNNUSLUVUT			
Omavaraisuusaste, %	77,6 %	79,8 %	
Rahoitusvarallisuus € / asukas	-709	-325	
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	21,5 %	18,5 %	
Velat ja vastuut % käyttötaloustulo	21,5 %	18,5 %	
Kertynyt ylijäämä (alijäämä)	5 534 281	5 396 865	
Kertynyt ylijäämä (alijäämä)/asuka	565,5	547,8	
Lainakanta 31.12.,€ / asukas	821	676	
Lainakanta 31.12. €	8 035 920	6 661 540	
Lainasaamiset 31.12. €	4 760 327	4 773 981	
Asukasmäärä	9 786	9 852	

3.5 Konsernilaskelmat

KONSERNITULOSLASKELMA 2017					
	Tilikausi			Tilikausi	
	1.1.2017	- 31.12.2017		1.1.2016	- 31.12.2016
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot		35 297			35 218
Toimintakulut		-87 515			-88 431
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)		44			31
Toimintakate		-52 174			-53 182
Verotulot		33 198			33 186
Valtionosuudet		25 796			26 710
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	54			59	
Muut rahoitustuotot	704			364	
Korkokulut	-476			-516	
Muut rahoituskulut	-80	59 196		-73	59 730
Vuosikate		7 022			6 548
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 746			-6 232	
Omistuksen eliminointierot	0			0	
Arvonalentumiset	0	-6 746		0	-6 232
Satunnaiset erät		3			
Tilikauden tulos		279			316
Tilinpäätössiirrot		-149			-224
Tilikauden verot		-10			-5
Laskennalliset verot		-6			-3
Vähemmistöosuudet		-27			-21
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		86			62
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
	2017			2016	
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	40,3 %			39,8 %	
Vuosikate/Poistot, %	104,1 %			105,1 %	
Vuosikate, eur/asukas	717,55			664,64	
Asukasmäärä	9 786			9 852	

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA 2017						
	1.1.2017	-	31.12.2017	1.1.2016	-	31.12.2016
	1 000 €		1 000 €	1 000 €		1 000 €
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	7 022			6 548		
Satunnaiset erät	3					
Tilikauden verot	-10			-5		
Tulorahoituksen korjauserät	-172		6 843	-49		6 494
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-11 504			-5 486		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 463			169		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	196			130		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	0		-9 845	0		-5 187
Toiminnan ja investointien rahavirta			-3 002			1 306
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	-2			-1		
Antolainasaamisten vähennykset	14		12	0		-1
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 275			1 460		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 815			-2 701		
Lyhytaikaisten lainojen muutos	133		593	40		-1 201
Oman pääoman muutokset			102			-1
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	63			1		
Vaihto-omaisuuden muutos	-5			22		
Saamisten muutos	-943			110		
Korottomien velkojen muutos	294		-593	-591		-458
Rahoituksen rahavirta			115			-1 660
Rahavarojen muutos			-2 887			-354
Rahavarat 31.12.2017	6 802			9 689		
Rahavarat 1.1.2017	9 689		-2 887	10 043		-354
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT						
	2017			2016		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-8 759			-10 913		
Investointien tulorahoitus, %	69,9 %			123,2 %		
Lainanhoitokate	2			2		
Kassan riittävyys, pv	24			36		
Asukasmäärä	9 786			9 852		

KONSERNITASE 31.12.2017							
	2017	2016	2015		2017	2016	2015
VASTAAVAA	1000 €	1000 €	1000 €	VASTATTAVAA	1000 €	1000 €	1000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	82 593	79 375	80 324	OMA PÄÄOMA	46 638	46 411	46 136
Aineettomat hyödykkeet	1 239	1 109	930	Peruspääoma	40 301	40 300	40 300
Aineettomat oikeudet	424	341	379	Muut omat rahastot	1 558	1 341	1 327
Muut pitkävaikutteiset menot	795	729	544	Edellisten tilikausien yli- / alijäämä	4 693	4 708	2 706
Ennakkomaksut	20	39	7	Tilikauden yli- / alijäämä	86	62	1 803
				VÄHEMMISTÖOSUUDET	190	137	116
Aineelliset hyödykkeet	79 276	76 091	77 202				
Maa- ja vesialueet	13 193	13 111	13 041	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET			
Rakennukset	46 725	47 727	50 178	VARAUKSET	0	0	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet	9 918	9 875	10 210	Poistoero	0	0	0
Koneet ja kalusto	2 366	2 438	2 840	Vapaaehtoiset varaukset	0	0	0
Muut aineelliset hyödykkeet	220	173	208				
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	6 854	2 767	725				
				PAKOLLISET VARAUKSET	903	879	813
Sijoitukset	2 078	2 175	2 191	Eläkevastuuvaraus	0	-4	
Muut osakkeet ja osuudet	1 547	1 632	1649	Muut pakolliset varaukset	903	883	813
Muut lainasaamiset	495	509	509				
Muut saamiset	36	34	34				
				TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	867	749	716
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	343	288	257	Valtion toimeksiannot	258	171	143
Valtion toimeksiannot	213	159	134	Lahjoitusrahastojen pääomat	216	265	277
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	72	72	67	Muut toimeksiantojen pääomat	393	313	296
Muut toimeksiantojen varat	58	57	56				
				VIERAS PÄÄOMA	46 231	45 318	47 122
VAIHTUVAT VASTAAVAT	11 893	13 831	14 323				
Vaihto-omaisuus	182	177	199	Pitkäaikainen	33 639	33 188	34 417
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	176	168	180	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	32 734	29 096	33 604
Keskeneräiset tuotteet	6	8	18	Lainat muilta luotonantajilta		3 219	
Muu vaihto-omaisuus	0	1	1	Pitkäaikaiset ostovelat		2	2
				Liittymismaksut ja muut velat	905	859	799
Saamiset	4 908	3 965	4 076	Siirtovelat		12	12
Pitkäaikaiset saamiset	230	385	573				
Myyntisaamiset	67	74	27				
Muut saamiset	162	329	541	Lyhytaikainen	12 592	12 130	12 706
Siirtosaamiset	1	-18	5	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 939	2 222	2 684
Lyhytaikaiset saamiset	4 678	3 580	3 504	Lainat muilta luotonantajilta		541	
Myyntisaamiset	1 988	2 177	2148	Saadut ennakot	218	219	145
Lainasaamiset			4	Ostovelat	3 577	3 345	3 867
Muut saamiset	1702	623	724	Liittymismaksut ja muut velat	858	945	811
Siirtosaamiset	988	780	627	Siirtovelat	4 988	4 855	5 199
				Laskennalliset verovelat	12	3	
Rahoitusomaisuusarvopaperit	1 468	3 444	1 434				
Osakkeet ja osuudet	1 464	1 437	1426				
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	2	2 006	6	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	94 829	93 494	94 903
Joukkovelkakirjalainasaamiset			0				
Muut arvopaperit	2	1	3				
Rahat ja pankkisaamiset	5 335	6 245	8 614	KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	94 829	93 494	94 903				
				Omavaraisuusaste	49,5 %	49,9 %	48,8 %
				Suhteellinen velkaantuneisuus, %	48,8 %	47,4 %	50,4 %
				Rahoitusvarallisuus, €/asukas	-3 505	-3 192	-3 301
				Konsernin lainat, €/asukas	3 645	3 560	3 646
				Konsernin lainakanta 31.12. 1000 €	35 673	35 078	36 288
				Konsernin lainasaamiset 31.12. 1000 €	495	509	509
				Kertynyt ylijäämä (alijäämä)	4 779	4 770	4 509
				Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	488	484	453
				Kunnan asukasmäärä	9 786	9 852	9 953

4. Tilinpäätöksen liitetiedot

4. Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen liitetiedoista on säädetty kuntalaissa sekä kirjanpitolaisissa ja -asetuksessa. Kirjanpitolain 3:2 §:n mukaan tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kirjanpitovelvoitteen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta (oikea ja riittävä kuva). Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa. Liitetietojen antamisesta on kuntajaosto antanut erillisen yleisohjeen kunnan ja kuntayhtymän liite tiedoista 25.10.2016

4.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempana todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Kunta on luopunut varastoinnista vuonna 2014. Kunnan vaihto-omaisuuden arvo on nolla vuoden 2014 lopusta alkaen.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempana todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempana todennäköiseen luovutushintaan.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Ei merkittäviä toiminnallisia muutoksia.

Hankintojen käyttöönotto tilikaudelta tehdään suunnitelmapoistona hankintapäivän mukaisesti. Keskeneräisten hankintojen valmistuttua poistot lasketaan seuraavan kuukauden alusta alkaen.

Johdannaissopimukset

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Kunta on sitonut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon. Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana korkokulujen oikaisuksi. Sopimuksilla on omat toiminto/tuotekoodit kirjanpidossa. Niillä saadaan raportit kirjanpidosta sopimuskohtaisesti.

Sopimukset ovat voimassa:

Sopimus 1 (Toiminto 1902, Tuote 1900): 10.09.2018 asti

Sopimus 2 (Toiminto 1905, Tuote 1900): 21.12.2020 asti.

4.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt lukuun ottamatta tytäryhteisöä Leppävirran Loma Oy (omistusosuus 55,63 %, koko osakepääoma 13 455 €), koska yhtiöllä ei ole toimintaa eli on lepäävä ns. pöytälaatikkoyritys.

Leppävirran Monitoimitalo Oy perustettiin toukokuussa 2013. Kunnan kokonaan omistama yhtiö rakennutti monitoimitalon. Kustannus oli n. 8 milj. euroa. EAKR-rahoitusta hankkeeseen saatiin n. 1,269 milj. euroa. Hanke valmistui keväällä 2015. Monitoimitalon operatiivista toimintaa varten perustettiin vuonna 2014 erillinen yhtiö Leppävirta Areena Oy. Yhtiön toiminta alkaa varsinaisesti vuonna 2015 ja ensimmäinen tilinpäätös laadittiin ajalta 5.11.2014-31.12.2015. Leppävirran kunta omistaa siitä 12 % ja kunnan 100 %:sti omistama tytäryhteisö Virkistysuimala Leppäkerttu Oy omistaa myös 12 % eli niiden yhteisomistus 24 % tarkoittaa että Leppävirta Areena Oy on osakkuusyhteisö kuntakonsernissa.

Leppävirran kunnan omistusosuus osakkuusyhteisö Asunto Oy Leppävirran Satosta on tilikauden 2017 päättyessä pudonnut osakkeiden myynnin vuoksi 14,415 %:iin eikä se enää ole kuntakonsernin osakkuusyhteisö. Leppävirran Teollisuustalotie 1 omistusosuus on 40 %.

Leppävirran kiinteistöllä on osakkuusyhteisö Asunto Oy Leppävirran Mäenrinne. Osakkuusyhteisöt on yhdistelty tilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä, jäsenosuuksien mukaisessa suhteessa.

Sisäiset liiketapahtumat ja katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Vapaaehtoiset varaukset ja poistoero

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä. [2016]

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle. [2016]

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Asunto-osakeyhtiöiden ja muiden keskinäisten kiinteistöyhtiöiden käyttöomaisuuden aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhtiöiden poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa *Edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi*.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Poikkeavat tilikaudet

Konserniin yhdisteltyjen yhteisöjen tilikausi on ollut 1.1.2017 - 31.12.2017. Leppävirta Areena Oy aloitti toimintansa 5.11.2014. Ensimmäinen tilikausi päättyi 31.12.2015.

Konsernitilinpäätös on laadittu Raindance- taloushallinto-ohjelmiston konsernisovellusta käyttäen.

Tietojen vertailukelpoisuus

Savon koulutuskuntayhtymän ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin rahoituslaskelmissa on eroavaisuuksia taseen muutokseen nähden. Tase- ja tuloslaskelmat on käsitelty kuntayhtymien ilmoituksen mukaisesti ja rahoituslaskelmiin on tehty tarvittavat korjaukset saatujen lisäselvitysten perusteella.

4.3 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Liitetieto 6 Toimintatuotot tehtäväalueittain (ulkoiset)

6 Toimintatuotot tehtäväalueittain (ulkoiset)				
	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Yleishallinto, hallinto- ja talousosasto	430 422	1 078 572	260 983	950 677
Perusturva	22 979 486	22 986 578	2 735 070	2 996 494
Opetus- ja kulttuuripalvelut	1 738 334	1 544 020	349 398	307 714
Tekninen osasto	7 601 922	7 100 730	4 995 630	4 359 794
Keski-Savon ympltk	2 547 079	2 509 684	1 311 164	1 308 356
<i>Yhteensä</i>	<i>35 297 243</i>	<i>35 219 584</i>	<i>9 652 245</i>	<i>9 923 035</i>
Valmistus oman käyttöön	24 060	23 334	24 060	23 334

Liitetieto 7 Verotulojen erittely

7 Verotulot		
	Kunta	
	2017	2016
Kunnan tulovero	27 956 742	28 523 326
Kiinteistövero	2 419 804	2 346 165
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 820 938	2 316 879
<i>Yhteensä</i>	<i>33 197 484</i>	<i>33 186 371</i>

Liitetieto 8 Valtionosuudet eriteltyinä

8 Valtionosuudet		
	Kunta	
	2017	2016
Kunnan ja peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	20 923 037	21 968 487
Verotuloihin perustava valtionosuuksien tasaus	5 217 995	5 329 692
Järjestelmämuutoksen tasaus	0	0
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-994 925	-1 306 581
<i>Yhteensä</i>	<i>25 146 107</i>	<i>25 991 598</i>

Liitetieto 9 Palvelujen ostojen erittely (ulkoinen)

	Kunta	
	2017	2016
Asiakaspalvelujen ostot	29 850 961	29 068 885
Muiden palvelujen ostot	7 144 479	7 252 120
<i>Yhteensä</i>	<i>36 995 440</i>	<i>36 321 005</i>

Liitetieto 11 Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Käyttöomaisuuden poistojen määrittämisessä on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun ta-
loudellisen pitoajan mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

Aineettomat hyödykkeet

Muut pitkävaikutteiset menot

Atk ohjelmistot	3 vuotta	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	5 vuotta	Tasapoisto
Muut pitkävaikut. menot/valokuituhanke	10 vuotta	Tasapoisto

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet

ei poistoa

Rakennukset ja rakennelmat

Hallinto- ja laitosrakennukset	40 vuotta	Tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 vuotta	Tasapoisto
Talousrakennukset	15 vuotta	Tasapoisto
Vapaa-ajanrakennukset	20 vuotta	Tasapoisto
Asuinrakennukset	30 vuotta	Tasapoisto

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Kadut, tiet, torit ja puistot	20 %	Menojäännöspoisto
Sillat, laiturit ja uimalat	20 %	Menojäännöspoisto
Muut maa- ja vesirakenteet	20 %	Menojäännöspoisto
Vedenjakelu- ja viemäriverkosto	10 %	Menojäännöspoisto
Sähköjohdot, ulkovalaistuslaitteet, muut putki- ja kaapeliverkot	20 %	Menojäännöspoisto
Laitosten laitoskoneet ja laitteet	25 %	Menojäännöspoisto
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	20 %	Menojäännöspoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet, rakenteet	25 %	Menojäännöspoisto

Koneet ja kalusto

Rautaiset alukset	15 vuotta	Tasapoisto
Puiset alukset ja muut uivat työkonet	8 vuotta	Tasapoisto
Muut raskaat koneet	10 vuotta	Tasapoisto
Muut kuljetusvälineet ja kevyet koneet	5 vuotta	Tasapoisto
Atk-laitteet	3 vuotta	Tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	5 vuotta	Tasapoisto

Muut aineelliset hyödykkeet

Luonnonvarat		Käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoa	
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoa	

Käyttöomaisuusarvopaperit

Osakkeet ja osuudet

ei poistoa

Investointien täysperuskorjauksen poistoaika on puolet ja muun peruskorjauksen poistoaika on 1/3 uudisrakennuksen poistoajasta.

Hankintojen käyttöönotto tilikaudelta tehdään suunnitelmapoistona hankintapäivän mukaisesti. Keskeneräisten hankintojen valmistuttua poistot lasketaan seuraavan kuukauden alusta alkaen.

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 8.000 €, on kunnassa kirjat-
tu vuosikuluksi.

Liitetieto 13**13 Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot**

	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	72 168	49 692	72 168	49 692
Rakennusten luovutusvoitot				
Muut luovutusvoitot	76 135	40 686	66 348	20 369
<i>Luovutusvoitot yhteensä</i>	<i>148 303</i>	<i>90 378</i>	<i>138 517</i>	<i>70 061</i>
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	2 744	14	2 744	14
Muut luovutustappiot	0	300		
<i>Luovutustappiot yhteensä</i>	<i>2 744</i>	<i>314</i>	<i>2 744</i>	<i>14</i>

Liitetieto 14 Selvitys tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä satunnaisista eristä**14 Satunnaiset erät**

	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Satunnaiset tuotot	9 230	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0
<i>Yhteensä</i>	<i>9 230</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Liitetieto 15 Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely**15 Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely**

	2017	2016
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	1 187	2 876
Osinkotuotot muista yhteisöistä	580 698	252 148
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	79 305	79 345
<i>Yhteensä</i>	<i>661 191</i>	<i>334 369</i>

4.4 Tasetta koskevat liitetiedot

4.4.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Liitetieto 19 Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Liitetieto 19								
<i>Käyttöomaisuus ja muut pitkävaikutteiset sijoitukset</i>								
Käyttöomaisuus 31.12.2017								
	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet					
EUR	Aineettomat oikeudet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet	Koneet ja kalusto	Muut aineell. hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	666 385,30	12 383 388,36	21 112 694,22	9 138 792,92	523 560,03	43 821,12	699 684,99	44 568 326,94
Lisäykset tilikauden aikana	255 063,71	118 224,80	1 143 115,39	1 185 219,67	229 038,31		6 892 866,47	9 823 528,35
Rahoitusosuudet tilikaudella							-1 446 954,00	-1 446 954,00
Vähennykset tilikauden aikana		-34 874,75	-1 368 679,65					-1 403 554,40
Siirrot erien välillä							0,00	0,00
Tilikauden poisto	-180 453,55		-1 796 072,31	-1 203 760,75	-247 109,11			-3 427 395,72
Arvonlennukset ja niiden palautukset								
Poistamaton hankintameno 31.12.	740 995,46	12 466 738,41	19 091 057,65	9 120 251,84	505 489,23	43 821,12	6 145 597,46	48 113 951,17
Arvonkorotukset								
Kirjanpitoarvo 31.12.	740 995,46	12 466 738,41	20 459 737,30	9 120 251,84	505 489,23	43 821,12	6 145 597,46	49 482 630,82
Olennaiset lisäpoistot			-1 368 679,65					-1 368 679,65
Kirjanpitoarvo 31.12.			19 091 057,65					48 113 951,17
Pysyvien vastaavien sijoitukset								
	Osakkeet ja osuudet		Jvk- ja muut lainasaamiset					
	Osakkeet	Kuntayhtymä- osuudet	Osakkeet osakkuusyht.	Muut osakkeet ja osuudet	Sijoitusrah. osuudet	Lainasaamiset tytäryhteisöiltä, osakkuus- ja omis.	Lainasaamiset muilta	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 295 325,73	4 460 271,76	340 032,41	639 327,65	0,00	4 644 886,92	129 093,96	11 508 938,43
Lisäykset	300 000,00			363,67				300 363,67
Vähennykset			-661,37		0,00	-13 653,97		-14 315,34
Siirrot erien välillä								0,00
Hankintameno 31.12.	1 595 325,73	4 460 271,76	339 371,04	639 691,32	0,00	4 631 232,95	129 093,96	11 794 986,76
Arvonlennukset ja niiden palautukset								0,00
Arvonkorotukset								
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 595 325,73	4 460 271,76	339 371,04	639 691,32	0,00	4 631 232,95	129 093,96	11 794 986,76
Pysyvät vastaavat yhteensä 31.12.								59 908 937,93

Liitetieto 21

21 Kuntayhtymäosuusien arvon muutokset / ero kuntayhtymän taseeseen						
	Tasearvo 1.1.2017	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tasearvo 31.12.2017	Kunnan osuus kuntayhtymän peruspääomasta	Ero
Vaalijalan kuntayhtymä	67 155,23			67 155,23	67 231,84	-76,61
Itä-Suomen Päihdehuollon kuntayhtymä	22 002,26			22 002,26	22 185,78	-183,52
Savon Koulutuskuntayhtymä	135 710,50			135 710,50	131 763,40	3 947,10
Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	3 840 189,78			3 840 189,78	3 587 945,10	252 244,68
Pohjois-Savon Liitto	1 231,41			1 231,41	1 231,41	0,00
Keski-Savon Jätehuollon liikelaitos Ky	393 982,58			393 982,58	393 982,58	0,00
Yhteensä				4 460 271,76		

Liitetieto 20 - 22 Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

20-22 Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt 2017						
Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin Osuus omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	(1 000 €) tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
Leppävirran Kiinteistö Oy	Leppävirta	100,00 %		723	9 840	40
Leppävirran Kiinteistö Oy omistaa:						
As Oy Leppävirran Mäenrinne (osakkuusyhteisö)	Leppävirta	26,00 %		87	1	0
Leppävirran Virkistysuimala Leppäkerttu Oy	Leppävirta	100,00 %		-1 317	5 298	-156
Leppävirran Monitoimitalo Oy	Leppävirta	100,00 %		345	6 355	-57
			yhteensä	-162	21 494	-174
Kuntayhtymät						
Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriin ky	Kuopio	3,52 %		4 065	13 363	173
Keski-Savon Jätehuollon Liikelaitosyhtymä	Varkaus	20,80 %		423	351	11
Vaalijalan kuntayhtymä	Pieksämäki	3,20 %		317	756	3
Itä-Suomen Päihdehuollon ky	Tuustaipale	1,94 %		36	10	2
Savon Koulutuskuntayhtymä	Kuopio	1,15 %		554	190	18
Pohjois-Savon Liitto	Kuopio	4,00 %		36	64	5
			yhteensä	5 431	14 734	212
Yhdistelemättömät tytäryhteisöt						
Leppävirran Loma Oy	Leppävirta	55,63 %		7		
			yhteensä	7		
Osakkuusyhteisöt						
Kiinteistö Oy L-virran Teollisuusalotie 1	Leppävirta	40,00 %		336	0	0
Leppävirta Areena Oy	Leppävirta	24,00 %		-6	40	-6
			yhteensä	330	40	-6
			yhteensä	5 607	36 268	32

Liitetieto 23

osakkuus- ja muilta omistusyhteisöiltä				
Saamisten erittely				
	Kunta			
	2017		2016	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		11 231		17 301
Yhteensä	0	11 231	0	17 301
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		40 997		50 443
Siirtosaamiset		367 594		78 276
Yhteensä	0	408 591	0	128 719
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistus- yhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset		1 441		805
Yhteensä	0	1 441	0	805
<i>Saamiset yhteensä</i>	0	421 264	0	146 826

Liitetieto 24 Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

24 Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot				
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä				
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	25 053	25 970	25 053	25 970
Kelan korvaus työterveyshuollosta	124 560	172 163	72 258	111 313
EU-tuet ja avustukset	0	12 971		149 000
Muut tulojäämät	416 303	393 137	283 034	148 737
Lyhytaikaiset siirtosaamiset kaikki yhteensä	988 263	604 241	380 345	435 020

4.4.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot**Liitetieto 25 Oman pääoman erittely**

25 Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Peruspääoma 1.1	40 300 271	40 300 271	40 300 271	40 300 271
Lisäykset	907			
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12	40 301 178	40 300 271	40 300 271	40 300 271
Arvonkorotusrahasto 1.1				
Lisäykset				
Vähennykset				
Arvonkorotusrahasto 31.12				
Muut omat rahastot				
Yritystoiminnan kehittämisrahaston pääoma 1.1			1 491 612	1 491 612
Siirrot rahastoon				
Siirrot rahastosta			-49 357	
Yritystoiminnan kehittämisrahaston pääoma 31.12			1 442 255	1 491 612
Muut omat rahastot	1 341 120	1 326 800		
Rahaston pääoma 1.1				
Siirrot rahastoon	267 982	14 320		
Siirrot rahastosta	-51 313			
Rahaston pääoma 31.12	1 557 789	1 341 120		
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1	4 708 403	2 705 699	5 396 865	5 165 602
Ed. tilikauden yli/alijäämä	61 509	1 803 351		164 864
Oikaisut	-76 776	199 353		-26 490
Edellisen tilikausien ylijäämä 31.12	4 693 136	4 708 403	5 396 865	5 303 976
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	85 738	61 509	137 416	92 889
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	<i>46 637 841</i>	<i>46 411 303</i>	<i>47 276 807</i>	<i>47 188 748</i>

Liitetieto 27 Pitkäaikaiset velat

27 Velat tai velkojen osat, jotka erääntyvät maksettaviksi myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua (v.2023 tai sen jälkeen).				
Pitkäaikaiset velat				
	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta (yli 5 v kuluttua eräänt)	25 597 047	23 034 833	4 784 765	1 097 435

Liitetieto 29 Pakolliset varaukset

29 Pakolliset varaukset				
	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2016	2015
Potilasvakuutusmaksuvastuu (P-S Shp)	712 843	684 630	0	0
Kaatopaikan jälkihoito (K-Savon Jätehuolto)	187 200	187 200		
Savon Koulutuskuntayhtymä	2 879	7 684		
<i>Pakolliset varaukset yhteensä</i>	<i>902 922</i>	<i>879 514</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Liitetieto 30

osakkuus- ja muille omistusyhteisöille				
Vieras pääoma				
	Kunta			
	2017		2016	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		45 205		16 340
Muut velat				
Siirtovelat				
<i>Yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>45 205</i>	<i>0</i>	<i>16 340</i>
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		-227 804		9 262
Muut velat				
Siirtovelat				
<i>Yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>-227 804</i>	<i>0</i>	<i>9 262</i>
Velat osakkuus- sekä muilta omistus- yhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		321		964
Muut velat				
Siirtovelat				
<i>Yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>321</i>	<i>0</i>	<i>964</i>
<i>Vieras pääoma yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>-182 278</i>	<i>0</i>	<i>26 566</i>

Liitetieto 31 Maksuvalmiuden kannalta merkittävä sekkilimiitti

31 Sekkilimiitti		
	2017	2016
Luotollisen sekkitilin sekkilimiitti 31.12.	600 000	600 000
-siitä käyttämättä oleva määrä	600 000	600 000

Liitetieto 33 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

33 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot				
Menojäämät				
Palkkojen ja henkilöstösivukulujen jaksotukset	3 935 484	4 022 820	2 070 557	2 137 602
Korkojaksotukset	57 028	63 767	21 674	26 375
Muut menojäämät	1 055 281	861 632	793 573	660 995
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat kaikki yhteensä</i>	<i>5 047 793</i>	<i>5 148 219</i>	<i>2 885 804</i>	<i>2 824 972</i>

4.5 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot**Liitetieto 35 - 37 Vakuudet**

35-37 Vakuudet	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	286 408	295 390		
Pantatut arvopaperit				
<i>Yhteensä</i>	<i>286 408</i>	<i>295 390</i>		
Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Pantatut arvopaperit	59 216	59 216		
<i>Yhteensä</i>	<i>59 216</i>	<i>59 216</i>		
Muiden puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Pantatut arvopaperit				
<i>Yhteensä</i>				
<i>Vakuudet yhteensä</i>	<i>345 624</i>	<i>354 606</i>		

Liitetieto 38 Vuokravastuut**38 Vuokravastuut**

	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Vuokravastuut				
Seuraavalla kaudella maksettavat	10 340	6 298		
Myöhemmin maksettavat	15 201	14 191		
Leasingvastuut				
Seuraavalla kaudella maksettavat	147 905	66 853	100 047	19 501
Myöhemmin maksettavat	182 789	70 232	155 364	34 400
<i>Yhteensä</i>	<i>356 235</i>	<i>157 574</i>	<i>255 412</i>	<i>53 900</i>

Liitetieto 39 Vastuusitoumukset

39 Vastuusitoumukset			
Kunnan antamat vastuusitoumukset sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta			
	Kunta		
	2017	2016	
Tytäryhteisöjen puolesta annetut takaukset alkuperäinen pääoma	17 652 563	17 652 563	
Tytäryhteisöjen puolesta annetut luotolliset sekkitilit	192 275	192 275	
Tytäryhteisöt vastuusitoumukset yhteensä	17 844 838	17 844 838	
<i>Jäljellä oleva pääoma 31.12.</i>	<i>12 841 369</i>	<i>13 510 731</i>	

Liitetieto 40 Muut kunnan antamat vastuusitoumukset

40 Muut kunnan antamat vastuusitoumukset		
Kuntien takauskeskus		
	Kunta	
	2017	2016
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuusta 31.12.	55 225 847	47 993 142
Kunnan osuus takauskeskuksen katteettomista takausvastuusta 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta	36 500	35 824
First Card/Yrityskortit	4 389	3 547
Muut vastuusitoumukset yhteensä	40 889	39 371

Liitetieto 41 Muut taloudelliset vastuut

41 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt							
Johdannaissopimukset							
	Koronvaihtosopimus yhteensä						
				Konserni		Kunta	
				2017	2016	2017	2016
	Lainapääomaa vastaava nimellisarvo			5 175 826	5 876 995	770 000	1 340 000
	Käypä arvo(pankin ilmoituksen mukaan)			-156 490	-297 458	-11 952	-25 742

Johdannaiset sisältävät lainoihin liittyviä koronvaihtosopimuksia, jotka on tehty korkomenojen suojaamisen tarkoituksessa. Pitkäaikaisten lainojen vaihtuva korko on tällöin sidottu koronvaihtosopimuksella kiinteään korkoon. Voimassa olevat sopimukset on kuvattu alla.

41 Muut taloudelliset vastuut				
Johdannaissopimukset / lainat			Kunta	
Laina / sop.nro. 1248061/ 1666522 / Nordea			2017	2016
Alkuperäinen määrä			2 350 000	2 350 000
Nimellisarvo			470 000	940 000
Käypä arvo (korko)			-4 173	-12 929
Vaihtuva korko			-0,273 %	-0,138 %
Kiinteä korko			0,910 %	0,910 %
Arvopäivä			10.9.2013	10.9.2013
Eräpäivä			10.9.2018	10.9.2018
Laina (1064/08) / sop.nro. 281538 OP Yrityspankki				
Alkuperäinen määrä			700 000	700 000
Nimellisarvo			300 000	400 000
Käypä arvo (korko)			-7 779	-12 813
Vaihtuva korko			-0,194 %	-0,081 %
Kiinteä korko			1,439 %	1,439 %
Arvopäivä			20.12.2013	20.12.2013
Eräpäivä			21.12.2020	21.12.2020
		YHT: nimellisarvo	770 000	1 340 000
		YHT: käypä arvo	-11 952	-25 742
Rahoitusleasing-vastuut				
			Kunta	
			2017	2016
Kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasing-vastuut			4 313 840	
Keskeneräinen Leppäkertun alakoulu				

4.6 Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot

Liitetieto 42 Henkilöstön lukumäärä

42 Vakainainen ja määräaikainen henkilöstö				
(sisältää kokoaikaisen ja osa-aikaisen)				
			Kunta	
			2017	2016
Yleishallinto			17	51
Sosiaali- ja terveystoimi			204	221
Opetus- ja kulttuuritoimitoimi			154	140
Yhdyskuntapalvelut (sis. K-S Ymp.toimi)			104	75
<i>Yhteensä</i>			<i>479</i>	<i>487</i>
Sairauspoissaolot kalenteripv			7 447	9 330

Liitetieto 43 Tilikauden palkat, palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösivukulut

43 Henkilöstökulut				
			Kunta	
			2017	2016
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan			20 391 221	21 378 635
Henkilöstökuluja aktivoitu käyttöomaisuuteen			131 940	114 104
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>			<i>20 523 161</i>	<i>21 492 740</i>

Liitetieto 44

44 Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja puolueelle tilitettyt luottamushenkilömaksut/ maksuperuste		
	Kunta	
Puolue	2017	2016
Kristillisdemokraatit	487	626
Sos.demokraatit	2 892	4 710
Varkauden SDP	153	224
Leppävirta-liike	75	175
Vasemmisto	813	771
Kokoomus	1 625	2 372
Pieksämäen Seudun kokoomus	63	74
Varkauden kokoomus	84	98
Keskusta	2 345	2 948
Keskusta Heinävesi	32	18
Keskusta Pieksämäki	50	35
Keskusta Joroinen	28	42
Perusuomalaiset	403	621
Savo-Karjalan Vihreät	98	0
	<i>9 146</i>	<i>12 711</i>

Liitetieto 45 Lakisääteistä tilintarkastusta suorittavalle tilintarkastusyhteisölle maksettavat palkkiot

45 Tilintarkastajan palkkiot		
	Kunta	
	2017	2016
BDO AUDIATOR OY		
Tilintarkastuspalkkiot	8 214	10 866
Tilintarkastajan lausunnot	2 236	696
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	3 185	3 856
<i>Palkkiot yhteensä</i>	<i>13 635</i>	<i>15 419</i>

5. Eriytetyt tilinpäätökset

5. Eriytetyt tilinpäätökset

5.1. Laskennallisesti eriytetyn vesihuoltolaitoksen tilinpäätöslaskelmat

- Leppävirran kunnan vesihuoltolaitoksen kirjanpito on eriytetty laskennallisesti taseyksiköksi.
- Liitteenä vesihuoltolaitoksen eriytetty tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase

Toimintakertomus 2017

Leppävirran kunnan vesi- ja viemärlaitos

Leppävirran kunnanvaltuusto päätti 9.11.2015, että vesihuoltolaitos eriytetään kirjanpidollisesti 1.1.2015 alkaen. Leppävirran kunnan valtuusto hyväksyi 14.12.2015 § 49 kirjanpidollisesti 1.1.2015 eriytetyn vesihuoltolaitoksen aloittavan taseen liitteen mukaisesti, hulevesistä huolehtii kunta (kunnallistekniikka) eikä niitä sisällytetä vesihuoltolaitoksen toimintaan. Kunnanvaltuusto vahvisti peruspääoman määräksi 5.213.179,67 € ja sille kunta perii korvausta vuosittain 3 %. Peruspääomasta erotetaan 15 vuoden laina 2.685.577,41 euroa, joka maksetaan tasaerissä. Kunta perii lainalle 3 %:n vuotuisen tuoton.

Eriyttämällä pyritään tilinpäätöksen ja siinä esitettyjen tunnuslukujen perusteella arvioimaan, missä määrin vesihuollosta perittävät maksut kattavat palvelujen tuottamisesta aiheutuvat kustannukset pitkällä aikavälillä, ja ovatko maksut kohtuullisia.

Leppävirran kunnan vesi- ja viemärlaitosta on hoidettu laskennallisesti eriyttynä eriyttämisvelvoitteen voimaantulosta 1.1.2002 alkaen, kunnanvaltuuston päätöksen 18.12.2001 § 65 mukaisesti. Yleisohjeen mukaisesti vuoden 2015 tilinpäätös laaditaan liikelaitosyleisohjeen mukaisesti.

Kirjanpidollisesti eriytetyssä taseyksikössä noudatetaan jatkuvuuden periaatetta siten, että kertyvät yli- ja alijäämät kumuloituvat liiketoiminnan omaan pääomaan. Kun laskennallisesta taseyksiköstä muodostetaan vastaavaa toimintaa jatkava kirjanpidollinen yksikkö, aloittavaan taseeseen on suositeltavaa merkitä myös ko. liiketoimintaan kohdistuva aikaisemmilta tilikausilta kertynyt yli- /alijäämä. Ellei yli- /alijäämää ole mahdollista selvittää toiminnan aloittamisesta asti, on perusteltua selvittää yli-/alijäämät vähintään viidestä edeltävästä tilinpäätöksestä.

Leppävirran kunnan vesihuoltolaitoksen yli- /alijäämät on selvitetty kahdeksan (8) edellisen vuoden 2007-2014 ajalta. Alijäämä on yhteensä -1.406.155,45 €.

Vesi- ja viemärlaitos, yleistä

Leppävirran kunnan vesihuoltolaitos kuuluu Keski-Savon Vesi Oy:n palvelualueeseen ja sen tehtävänä on laadukkaan talousveden jakelu kuluttajille sekä jäteveden vastaanotto ja pumppaaminen siirtolinjaa pitkin Keski-Savon Vesi Oy:lle Varkauden Akonniemeen. Siirtolinjan pituus Varkauden rajalta Leppävirran keskustaan on 23 km. Kunnan viemärlaitoksella on 1 puhdistamo, joka puhdistaa jätevettä lupaehtojen mukaisesti Oravikoskella. Poikkeusolojen varalta kunnalla on yksi varavedenottamo Pohjukansalossa ja toinen Voivakassa.

Katsaus vuoteen 2017

Vesihuoltolaitos jakaantuu kahteen osa-alueeseen: vesilaitos ja viemärlaitos. Leppävirran kunnan vesihuoltolaitos ei käsittele hulevesiä.

Leppävirran kunnan vesilaitos ostaa puhtaan veden Keski-Savon Vesi Oy:ltä, joka hankkii talousveden Pieksämäen alueella sijaitsevasta Syvänsin pohjavedenottamolta. Vedenottamolta vesi pumpataan alkalointilaitoksen kautta siirtovesijohdon kautta Leppävirralle vesijohtoverkostoon ja Kauppilanmäen vesitorniin. Leppävirran vesilaitoksen toiminta-alue ulottuu kirkonkylän taajaman lisäksi Sorsakosken ja Oravikosken taajamiin sekä laajalle haja-asutusalueelle. Vuonna 2017 pumpattu vesimäärä oli lähes 360 000 kuutiota eli lähes 1 000 m³ vuorokaudessa.

Laadultaan talousvesi on erinomaista ja täyttää Sosiaali- ja terveysministeriön laatuvaatimukset. Talousvesi on laadultaan pehmeää, arvoltaan n. 0,65 mmol/l (3,7 dH). Veden happamuus pH on noin 8,0 eli vesi on lievästi emäksistä.

Kulutuskohteissa syntynyt jätevesi johdetaan siirtoviemärin välityksellä Leppävirralta Varkauden Akonniemeen, jossa jätevesi käsitellään biologiskemiallisessa puhdistamossa. Leppävirran taajaman ja Sorsakosken alueelta johdetaan jätevesiä noin 462.000 kuutiota Akonniemeen. Laskutettavan jäteveden määrä on 292 282 kuutiota. Määrä on huomattavasti suurempi kuin vedenkulutus ja laskutettavan jäteveden osuus, joka johtuu lähinnä vanhojen verkostojen vuotovesistä.

Akonniemen puhdistamotulokset täyttävät lupaehtojen mukaiset vaatimukset. Puhdistusteho on vaihdellut 95-99 %, vaatimustason ollessa 90 %. Uudet lupaehdot (5.11.2005 alkaen) tiukensivat lupaehtoja ja nostivat pois-totehojen vaatimustason 95 %.

Vuonna 2017 tehtiin selvitys vesihuoltolaitoksen organisointivaihtoehtoista (Pöyry Finland Oy). Vuoden 2018 aikana selvitetään, tapahtuuko muutoksia vesihuoltolaitoksen organisaatiossa.

Vuoden aikana tehtiin investointeja yhteensä 682 000 eurolla. Investointeja olivat:

• vesihuoltoverkoston peruskorjaus	91 710 €
• taloliittymien rakentaminen	114 253 €
• verkostokartoituksen laatiminen	9 190 €
• pumppaamoiden saneeraus	15 137 €
• vesitornin saneeraus	294 702 €
• Oravikoski-Leppävirta siirtoviemärin rakentaminen	157 508 €

Vuonna 2017 toiminnassa ei tapahtunut suuria poikkeamia.

Organisaatio

Vesilaitoksen tulosalueella työskentelee suoraan 2 henkilöä.

Vesilaitoksella on ympärivuorokautinen päivystys, joka toimii 24/7 järjestelmällä. Päivystysringin henkilöstömäärä on saatu vuoden 2017 aikana riittäväksi lisäkoulutuksella. Ringissä on mukana 5 henkilöä. Päivystäjistä kolme työskentelee päätoimisesti muilla tulosalueilla.

Taksat

Teknisen lautakunnan päätöksen 17.11.2015 §103 mukaisesti viemäriverkoston käyttömaksuja korotettiin 1.2.2016 alkaen.

Teknisen lautakunnan päätöksen 22.11.2016 §93 mukaisesti viemäriverkoston käyttömaksuja korotettiin 1.2.2017 alkaen. Vuoden 2017 aikana ei tehty korotuksia vuodelle 2018.

Perusmaksua perittiin käyttöveden ja jäteveden osalta. Käyttöveden asiakkaita oli 2265 kpl ja jätevesi/asiakkaita oli 1620 kpl.

Vuonna 2017 käyttömaksut olivat (alv 0%):

vesi	1,70 € / m ³
jätevesi	3,38 € / m ³

Vuoden 2017 talous

Vesi- ja viemärlaitoksen tuloslaskelma vuodelta 2017

• liikevaihto	1 964 314 €
• materiaalit ja palvelut	-527 931 €
• henkilöstökulut	-180 686 €
• poistot	-670 949 €
• rahoituskulut	-218 105 €
• tilikauden ylijäämä	350 128 €

Tarkemmat tiedot vuoden 2017 taloudesta ja tase 2017 on esitetty liitteessä.

Vesi- ja viemäriverkostot

Vesijohtoverkostoa on n. 372 km. Pohjavesilaitoksia on 2 kpl, jotka ovat varavedenottamoina. Paineenkorotuslaitteita on 6 kpl.

Viemäriverkostoa on Leppävirran kunnan alueella n. 184 km ja pumppaamoita on 58 kpl. Oravikosken puhdistamon ympäristölupa on voimassa 31.12.2019 saakka. Oravikosken ja kirkonkylän välisen siirtolinjan rakentamisen jälkeen jätevedet johdetaan sieltäkin Varkauden Akonniemeen. Siirtolinjanrakentaminen alkoi syyskuussa 2017 ja hanke valmistuu 2018.

Lyhyesti hankkeesta:

Suunnitelma sisältää Oravikosken ja Leppävirran kirkonkylän välille siirtoviemärin ja vesijohdon. Viemäri rakennetaan Oravikosken jätevedenpuhdistamolta (Väinöläntie 5) Leppävirran Särkinieemeen (Heimoluhdantie), jossa se liittyy Leppävirran olemassa olevaan viemäriverkostoon. Rakennettavan vesihuoltolinjan kokonaispituus on noin 10 km, josta suurin osa kulkee vesistössä. Leppävirran Paajalanmäen ja Uitukanharjun väliselle alueelle rakennetaan noin 300 metriä uutta paineviemäriä. Lisäksi paineviemärin purkukaivon jälkeiset viettoviemärit saneerataan Uitukanharjulla. Oravikosken jätevedenpuhdistamolla on tarve tehdä toiminnallisia muutoksia mm. puhdistamon selkeytysallas muutetaan Väinöläntie jätevedenpumppaamon varoaltaaksi. Puhdistamon toiminta Oravikoskella loppuu. Selkeyttämörakennuksen sisällä sijaitsevat kemikaali- ja lietesäiliö puretaan ja niiltä vapautuvasta rakennuksen osasta tehdään kylmä varastotila, joka erotetaan varoallastilasta väliseinällä. Vuoden 2017 aikana hanke aloitettiin kirkonkylän suunnasta. Hanke jatkuu talven aikana vesistön alueella, jolloin upotetaan putken jättä käsin.

Kirjanpidollisesti eriytetyn vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma

LEPPÄVIRRAN KUNTA			
KIRJANPIDOLLISESTI ERIYTETYN VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMA			1.1.-31.12.2017
Liikevaihto			1 964 314,31
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys(+) tai vähennys (-)			
Valmistus omaan käyttöön			2 976,85
Liiketoiminnan muut tuotot			-2 764,14
Tuet ja avustukset kunnalta/kuntayhtymältä			
Materiaalit ja palvelut		-527 930,74	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-221 983,60	
Ostot tilikauden aikana		-221 983,60	
Varastojen lisäys(+) tai vähennys (-)			
Palvelujen ostot		-305 947,14	-527 930,74
Henkilöstökulut		-180 686,21	
Palkat ja palkkiot		-145 661,04	
Henkilöstösivukulut		-35 025,17	
Eläkekulut		-28 626,37	
Muut henkilösivukulut		-6 398,80	-180 686,21
Poistot ja arvonalentumiset		-670 949,40	
Suunnitelman mukaiset poistot		-670 949,40	
Arvonalentumiset		0,00	-670 949,40
Liiketoiminnan muut kulut			-16 728,20
Liikelylijäämä (-alijäämä)			568 232,47
Rahoitustuotot ja -kulut		-218 104,78	
Korkotuotot			
Muut rahoitustuotot		2 744,47	
Kunnalle/kuntayhtymälle maksetut korkokulut		-64 453,86	
Muille maksetut korkokulut			
Korvaus peruspääomasta		-156 395,39	
Muut rahoituskulut			-218 104,78
Ylijäämä (-alijäämä) ennen satunnaisia eriä			350 127,69
Satunnaiset tuotot ja -kulut			
Satunnaiset tuotot		0,00	
Satunnaiset kulut		0,00	0,00
Ylijäämä (-alijäämä) ennen varauksia			350 127,69
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		0,00	
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		0,00	
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		0,00	
Tuloverot		0,00	0,00
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)			350 127,69

Kirjanpidollisesti eriytetyn vesihuoltolaitoksen rahoituslaskelma

31.12.2017		
	TOIMINNAN RAHAVIRTA	
	Liikeliijäämä (-alijäämä)	568 232,47
	Poistot ja arvonalentumiset	670 949,40
	Rahoitustuotot ja -kulut	-218 104,78
	Satunnaiset erät	0,00
	Tulorahoituksen korjauserät	0,00
		1 021 077,09
	INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	
	Investointimenot	-682 499,48
	Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00
	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,00
		-682 499,48
	TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	338 577,61
	RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	
	ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET	
	Antolainasaamisten lisäykset kunnalle/ky:lle	
	Antolainasaamisten lisäykset muilta	
	Antolainasaamisten vähennykset kunnalta/ky:ltä	
	Antolainasaamisten vähennykset muilta	
	LAINAKANNAN MUUTOKSET	
	Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta/ky:ltä	
	Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	
	Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle/ky:lle	-179 038,50
	Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	
		-179 038,50
	L. aik. lainojen muutos kunnalta	
	L. aik. lainojen muutos muilta	
		-179 038,50
	OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET	0,00
	MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	
	Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	
	Vaihto-omaisuuden muutos	
	Saamisten muutos kunnalta/ky:ltä	
	Saamisten muutos muilta	47 093,83
	Korottomien velkojen muutos kunnalta/ky:ltä	
	Korottomien velkojen muutos muilta	63 423,78
		110 517,61
	RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-68 520,89
	RAHAVAROJEN MUUTOS	270 056,71
	RAHAVARAT 31.12.2017	637 111,82
	RAHAVARAT 1.1.2016	367 055,11
		270 056,71

Kirjanpidollisesti eriytetyn vesihuoltolaitoksen taselaskelma

31.12.2017					
VASTAAVAA	1.1.2017	31.12.2017	VASTATTAVAA	1.1.2017	31.12.2017
A PYSYVÄT VASTAAVAT	6 476 041,75	6 487 591,84	A OMA PÄÄOMA	3 607 664,67	3 957 792,36
I Aineettomat hyödykkeet			I Peruspääoma	5 213 179,67	5 213 179,67
1. Aineettomat oikeudet			II Arvonkorotusrahas		
2. Muut pitkävaikutteiset menot			III Muut omat rahastot		
3. Ennakkomaksut			IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-1 605 515,00	-1 605 515,00
			V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		350 127,69
II Aineelliset hyödykkeet	6 476 041,75	6 487 591,84	B POISTOERO JA VAPAAEHTOSET VARAUKSET		
1. Maa- ja vesialueet			1. Poistoero		
2. Rakennukset	260 568,08	503 048,69	2. Vapaaehtoiset varaukset		
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 150 716,82	5 762 597,39	C PAKOLLISET VARAUKSET		
4. Koneet ja kalusto	671,95	352,49	1. Eläkevaraukset		
5. Muut aineelliset hyödykkeet			2. Muut pakolliset varaukset		
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	64 084,90	221 593,27	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
III Sijoitukset			1. Valtion toimeksiannot		
1. Osakkeet ja osuudet			2. Lahjoitusrahastojen pääomat		
2. Joukkovelkakirjalainasaamiset			3. Muiden toimeksiantojen pääomat		
3. Muut lainasaamiset			E VIERAS PÄÄOMA	3 475 706,63	3 360 091,91
4. Muut saamiset			I Pitkäaikainen	3 037 466,88	2 904 991,50
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT			1. Joukkovelkakirjalainat		
1. Valtion toimeksiannot			2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet			3. Lainat kunnalta/kuntayhtymältä	2 148 461,91	1 969 423,41
3. Muut toimeksiantojen varat			4. Lainat julkisyhteisöiltä		
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	607 329,55	830 292,43	5. Lainat muilta luotonantajilta		
I Vaihto-omaisuus			6. Saadut ennakot		
1. Aineet ja tarvikkeet			7. Ostovelat		
2. Keskeneräiset tuotteet			8. Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä		
3. Valmiit tuotteet			9. Muut velat/Liittymismaksut ja muut ve	889 004,97	935 568,09
4. Muu vaihto-omaisuus			10. Siirtovelat		
5. Ennakkomaksut			II Lyhytaikainen	438 239,75	455 100,41
II Saamiset	240 274,44	193 180,61	1. Joukkovelkakirjalainat		
Pitkäaikaiset saamiset			2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		
1. Myyntisaamiset			3. Lainat kunnalta/kuntayhtymältä	179 038,50	179 038,50
2. Lainasaamiset			4. Lainat julkisyhteisöiltä		
3. Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä			5. Lainat muilta luotonantajilta		
4. Muut saamiset			6. Saadut ennakot		
5. Siirtosaamiset			7. Ostovelat	121 812,35	146 440,49
Lyhytaikaiset saamiset	240 274,44	193 180,61	8. Korottomat velat kunnalta/kuntayhtym	5 654,86	3 931,05
1. Myyntisaamiset	230 552,17	158 922,08	9. Muut velat/Liittymismaksut ja muut ve	83 810,54	90 083,23
2. Lainasaamiset			10. Siirtovelat	47 923,50	35 607,14
3. Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä			VASTATTAVAA YHTEENSÄ	7 083 371,30	7 317 884,27
4. Muut saamiset	9 722,27	34 258,53			
5. Siirtosaamiset					
III Rahoitusarvopaperit					
1. Osakkeet ja osuudet					
2. Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin					
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset					
4. Muut arvopaperit					
IV Rahat ja pankkisaamiset	367 055,11	637 111,82			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	7 083 371,30	7 317 884,27			

6. Allekirjoitukset ja merkinnät

6. Allekirjoitukset ja merkinnät

Leppävirralla 26 päivänä maalis kuuta 2018

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ:

Suoritetusta tilintarkastuksesta on annettu erillinen kertomus.

Leppävirralla 30 päivänä huhti kuuta 2018

BDO Audiator Oy
~~JHTT-yhteisö~~ *Tilintarkastusyhteisö*

 Lilja Koskela
 tilintarkastaja, ~~JHTT~~
JHT, HT

TILINTARKASTUSKERTOMUS 2017

Leppävirran kunnanvaltuustolle

Olemme tarkastaneet Leppävirran kunnan hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.-31.12.2017. Tilinpäätös sisältää kunnan taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutumisvertailun ja toimintakertomuksen. Lisäksi tilinpäätökseen kuuluva konsernitilinpäätös sisältää konsernitaseen, konsernituloslaskelman, konsernin rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot.

Kunnanhallitus ja muut tilivelvolliset ovat vastuussa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta tilikaudella. Kunnanhallitus ja muu konsernijohto vastaavat kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta ja siitä, että tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja ovat toimintakertomuksessa tehneet selkoa kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan järjestämisestä.

Olemme tarkastaneet tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti olennaisten virheiden ja puutteiden havaitsemiseksi ja raportoimiseksi tarkastuksen tuloksina. Hallinnon tarkastuksessa olemme selvittäneet toimielinten jäsenten ja tehtäväalueiden johtavien viranhaltijoiden toiminnan lainmukaisuutta. Kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan järjestämisen asianmukaisuutta olemme tarkastaneet ottaen huomioon toimintakertomuksessa niistä esitetyt selonteot. Lisäksi olemme tarkastaneet valtionosuuksien perusteista annettujen tietojen oikeellisuutta. Olemme tehneet tarkastuksen riittävän varmuuden saamiseksi siitä, onko hallintoa hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa olemme tarkastaneet riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä eikä puutteita.

Tarkastuksen tulokset

Kunnan hallintoa on hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti.

Kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta on järjestetty asianmukaisesti.

Valtionosuuksien perusteista annetut tiedot ovat oikeita.

Kunnan tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitilinpäätös on laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot tilikauden tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta.

Lausunnot tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä

Esitämme tilinpäätöksen hyväksymistä.

Esitämme vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tarkastamaltamme tilikaudelta.

Leppävirralla 30.4.2018

BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö

Lilja Koskelo
JHT, HT

7. Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat

7. Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat

Tilinpäätöstä varmentavissa asiakirjoissa esitetään tase-erittelyt ja liitetietojen erittelyt.

Tilinpäätöstä varmentamaan on laadittava tase-erittelyt. Ne ovat tase-erien sisällön yksityiskohtaisia luetteloita. Ohjeet tase-erittelyistä ja niiden laatimisesta on yleisohjeessa kunnan ja kuntayhtymän taseen laatimisesta (13.9.2016, luku 11). Taseen liitetietojen erittelyjä on ohjeistettu erillisessä yleisohjeessa kunnan ja kuntayhtymän tilin- päätöksen liitetiedoista (25.10.2016)

KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT TILIKAUDELLA 1.1. – 31.12.2017

Päiväkirja	sähköisessä muodossa
Pääkirja	sähköisessä muodossa
Toteutumisvertailut	atk-tulosteina ja sähköisessä muodossa
Tasekirja	sidottuna
Tase-erittelyt	mapissa

Osakirjanpitoina:

Populus-palkat	Kuhilas Oy:ssa
Raindance-käyttöomaisuuskirjanpito	KOM viennit yhdisteltyinä

Sivukirjanpitoina:

CGI/Basware tiliotteen käsittely	viennit tapahtumittain
CGI/Basware lainaohjelma	viennit tapahtumittain
Raindance-ostolaskujen kierrätys	viennit tapahtumittain
Raape-raportti	rakentamispalv. verottajalle

TOSITTEIDEN LAJIT

ALKUSA	1001-1999	Alkusaldot
BUD	2001-2999	Talousarvio
BUDL	3001-3999	Lisämääräraha
MUIST1	10001-10999	Muistio, ulk. RD
MUISRO	15001-15999	Muistio ulk. laskuportaali
MUISIS	20001-20999	Muistio sis. RD
MUISRS	25001-25999	Muistio sis. laskuportaali
KOMTOS	34001-34999	Käyttöomaisuus
KOMMUI	39001-49000	Käyttöomaisuus muistio
SIS.LAS	35001-35999	Sis.laskut, ProE Laskutus
CPUM	72001-72999	Kassan sekalaiset/CPU kassamuistio
PANKKI	101467-101999	Pankin tiliotteet
PALKAT	100001-100999	Palkkatositteet
SOSTYÖ	103001-103999	Sosiaalityö
CPU	104001-104999	CPU-kassa
YMRMAN	5110001-5119999	Myyntireskontran manuaalisuoritukset
YMRVII	5210001-5219999	Myyntireskontran viitesuoritukset
YMRHYV	5310001-5319999	Hyvityslaskujen kuittaus
OSTOT/ostot2	8010001-8019999	Ostolasku
OMAKSU	8990001-8999999	Ostomaksut
KLALKU	99910001-99919999	Konsernin alkusaldot
KLYHT	99920001-99929999	Konsernin tytär/Ky
KLKIRJ	99930001-99939999	Konsernikirjaukset
Myyntilaskut		
YMR 11	11000001-11999999	ProE Laskutus - Muut asuinhuoneiston vuokrat
YMR 12	12000001-12999999	ProE Laskutus - Perusturvan asiakasmaksut

YMR 13	13000001-13999999	ProE Laskutus - Teollisuushallit ja liikehuoneistot
YMR 14	14000001-14999999	ProE Laskutus - Sähkömaksut
YMR 15	15000001-15999999	ProE Laskutus - Kirjastomaksut
YMR 16	16000001-16999999	ProE Laskutus - Koululaisten aamu- ja iltapäivähoito
YMR 17	17000001-17999999	ProE Laskutus - Palveluasuntojen vuokrat
YMR 19	19000001-19999999	ProE Laskutus - Teknisen toimiston saatavat
YMR 20	20000001-29999999	ProE Laskutus - Yleislaskutus/Sekalaiset saatavat
YMR 21	21000001-21999999	ProE Laskutus - Omakotitonttien vuokrat
YMR 22	22000001-22999999	ProE Laskutus - Ateriamaksut Ceepos
YMR 23	23000001-23999999	ProE Laskutus - Teollisuustonttien vuokrat
YMR 24	24000001-24999999	ProE Laskutus - Venepaikkamaksut
YMR 44	44000001-44999999	ProE Laskutus - Vesi- ja jätevesim. /Vesikanta Plus
YMR 54	54000001-54999999	ProE Laskutus - Päivähoitomaksut/ProConsona
YMR 60	60000001-60999999	ProE Laskutus - Rakennusvalvontamaksut/Facta
YMR 83	83000001-83999999	ProE Laskutus - Kotipalvelu/vanhustyö AluePegasos

SELVITYS KIRJANPIDON SÄILYTYKSESTÄ

Tasekirja	sidotaan kirjaksi ja säilytetään
– Toimintakertomus	pysyvästi
– Tilinpäätöslaskelmat	
– Liitetiedot	
– Luettelot ja selvitykset	
– Allekirjoitukset ja merkintä	

Tilinpäätöksen tarkastaminen	pysyvästi kunnan arkistossa
– Tilinpäätöksen tarkastusasiakirjat	
– Tilintarkastus- ja arviointikertomus	

Varmentavat asiakirjat	10 v sähköinen tietoväline
– Tase-erittelyt	
– Lisätietojen erittelyt	

Tilitositteet	10 v sähköinen tietoväline DVD tallennus
– Pääkirjat, päiväkirjat	

8. Tilinpäätökseen tilintarkastuksen yhteydessä tehdyt korjaukset

8. Tilinpäätökseen tilintarkastuksen yhteydessä tehdyt korjaukset

Kunnan ja kuntakonsernin rahoituslaskelman tunnuslukuosio on päivitetty:

Lisätty tunnusluku Toiminnan ja Investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €

Poistettu tunnusluku Pääomamenojen tulorahoitus, %

Liitetieto 21 Siirretty osakkuusyhteisöosakkeista muihin osakkeisiin ja osuuksiin 363,67 euroa.

Yhteenveto korjatuista laskelmista seuraavilla sivuilla:

RAHOITUSLASKELMA				
	1.1.-31.12.2017		1.1.-31.12.2016	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	4 800 727,14		4 416 902,94	
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjauserät	-135 772,58	4 664 954,56	-70 046,85	4 346 856,09
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-10 123 528,35		-2 916 183,34	
Rahoitusosuudet investointimenoil	1 446 954,00		8 359,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	170 945,03	-8 505 629,32	102 381,95	-2 805 442,39
Toiminnan ja investointien rahavirta		-3 840 674,76		1 541 413,70
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset				
Antolainasaamisten vähennykset	13 653,97	13 653,97		0,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 687 200,00			
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 312 820,00		-1 312 820,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	1 374 380,00	0,00	-1 312 820,00
Oman pääoman muutokset		0,00		0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	61 198,62		726,32	
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00		0,00	
Saamisten muutos	-430 831,54		244 911,40	
Korottomien velkojen muutos	509 810,08	140 177,16	-579 372,34	-333 734,62
Rahoituksen rahavirta		1 528 211,13		-1 646 554,62
Rahavarojen muutos		-2 312 463,63		-105 140,92
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	5 181 269,83		7 493 733,46	
Rahavarat 1.1.	7 493 733,46	-2 312 463,63	7 598 874,38	-105 140,92
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €		1 674 988,33		1 600 264,74
Investointien tulorahoitus, %		55,3 %		151,9 %
Lainanhoitokate		3,4		3,1
Kassan riittävyys, pv		25,09		39,45
Asukasmäärä		9 786		9 852

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA 2017				
	1.1.2017	-	31.12.2017	
	1 000 €		1 000 €	
	1.1.2016	-	31.12.2016	
	1 000 €		1 000 €	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	7 022		6 548	
Satunnaiset erät	3			
Tilikauden verot	-10		-5	
Tulorahoituksen korjauserät	-172	6 843	-49	6 494
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-11 504		-5 486	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 463		169	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	196		130	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	0	-9 845	0	-5 187
Toiminnan ja investointien rahavirta		-3 002		1 306
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	-2		-1	
Antolainasaamisten vähennykset	14	12	0	-1
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 275		1 460	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 815		-2 701	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	133	593	40	-1 201
Oman pääoman muutokset		102		-1
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	63		1	
Vaihto-omaisuuden muutos	-5		22	
Saamisten muutos	-943		110	
Korottomien velkojen muutos	294	-593	-591	-458
Rahoituksen rahavirta		115		-1 660
Rahavarojen muutos		-2 887		-354
Rahavarat 31.12.2017	6 802		9 689	
Rahavarat 1.1.2017	9 689	-2 887	10 043	-354
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				
	2017		2016	
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-8 759		-10 913	
Investointien tulorahoitus, %	69,9 %		123,2 %	
Lainanhoitokate	2		2	
Kassan riittävyys, pv	24		36	
Asukasmäärä	9 786		9 852	

Liitetieto 21									
<i>Käyttöomaisuus ja muut pitkävaikutteiset sijoitukset</i>									
Käyttöomaisuus 31.12.2017									
	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet						
EUR	Aineettomat	Maa- ja	Rakennukset	Kiinteät	Koneet ja	Muut aineell.	Keskeneräiset	Yhteensä	
	oikeudet	vesialueet		rakenteet	kalusto	hyödykkeet	hankinnat		
Poistamaton hankintameno 1.1.	666 385,30	12 383 388,36	21 112 694,22	9 138 792,92	523 560,03	43 821,12	699 684,99	44 568 326,94	
Lisäykset tilikauden aikana	255 063,71	118 224,80	1 143 115,39	1 185 219,67	229 038,31		6 892 866,47	9 823 528,35	
Rahoitusosuudet tilikaudella							-1 446 954,00	-1 446 954,00	
Vähennykset tilikauden aikana		-34 874,75	-1 368 679,65					-1 403 554,40	
Siirrot erien välillä							0,00	0,00	
Tilikauden poisto	-180 453,55		-1 796 072,31	-1 203 760,75	-247 109,11			-3 427 395,72	
Arvonlennukset ja niiden palautukset									
Poistamaton hankintameno 31.12.	740 995,46	12 466 738,41	19 091 057,65	9 120 251,84	505 489,23	43 821,12	6 145 597,46	48 113 951,17	
Arvonkorotukset									
Kirjanpitoarvo 31.12.	740 995,46	12 466 738,41	20 459 737,30	9 120 251,84	505 489,23	43 821,12	6 145 597,46	49 482 630,82	
Olennaiset lisäpoistot			-1 368 679,65					-1 368 679,65	
Kirjanpitoarvo 31.12.			19 091 057,65					48 113 951,17	
Pysyvien vastaavien sijoitukset									
	Osakkeet ja osuudet			Jvk- ja muut lainasaamiset					
	Osakkeet	Kuntayhtymä-	Osakkeet	Muut osakkeet	Sijoitusrah.	Lainasaamiset	Lainasaamiset	Yhteensä	
	tytäryhteisöt	osuudet	osakkuusyht.	ja osuudet	osuudet	tytäryhteisöiltä, osakkuus- ja omis.	muilta		
Hankintameno 1.1.	1 295 325,73	4 460 271,76	340 032,41	639 327,65	0,00	4 644 886,92	129 093,96	11 508 938,43	
Lisäykset	300 000,00			363,67				300 363,67	
Vähennykset			-661,37		0,00	-13 653,97		-14 315,34	
Siirrot erien välillä								0,00	
Hankintameno 31.12.	1 595 325,73	4 460 271,76	339 371,04	639 691,32	0,00	4 631 232,95	129 093,96	11 794 986,76	
Arvonlennukset ja niiden palautukset								0,00	
Arvonkorotukset									
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 595 325,73	4 460 271,76	339 371,04	639 691,32	0,00	4 631 232,95	129 093,96	11 794 986,76	
Pysyvät vastaavat yhteensä 31.12.								59 908 937,93	